

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

ГРАДА ВАЉЕВА

ГОДИНА XXXVII БРОЈ 11

15. јул 2016.

ИЗЛАЗИ ПО ПОТРЕБИ

122. На основу члана 35. став 7. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 98/13 – УС, 132/14 и 145/14) и члана 35. тачка 5. Статута града Ваљева („Службени гласник града Ваљева“, број 19/08), Скупштина града Ваљева на седници 15. јула 2016. године, доноси

ПЛАН ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ДЕО НАСЕЉЕНОГ МЕСТА ГОРЊА ГРАБОВИЦА

I ОПШТИ ДЕО

1. УВОДНИ ДЕО

Насеље Горња Грабовица налази се три километра од Ваљева у правцу севера и представља једно од четири регистрована ромска насеља на подручју Града Ваљева.¹

Насеље се наслања на трасу државног пута IB-21.²

За ово насеље први пут ће се донети урбанистички план и то план генералне регулације.

План генералне регулације за део насељеног места Горња Грабовица (у даљем тексту: план) доноси се за подручје које обухвата трасу главне саобраћајнице кроз ово

насељено место као и урбанистичку целину коју представљају парцеле у јавној својини.

Разлог за доношење овог планског документа је Меморандум о разумевању потписан 4. 02. 2014. године између Града Ваљева и Организације за Европску безбедност и сарадњу (ОЕБС) коју представља ОЕБС мисија у Србији у оквиру пројекта „Техничка подршка за инклузију Рома“ финансираног од Европске уније.

1.1. Правни и плански основ за израду плана

Правни основ за израду плана садржан је у одредбама члана 25. став 1 и члана 26. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 98/13 – УС, 132/14 и 145/14), (у даљем тексту: Закон) где је утврђено да се план генералне регулације доноси за насељено место када је то предвиђено просторним планом града, као и садржај плана.

Исто тако у члану 48. Закона прописано је да по објављивању одлуке о изради планског документа, носилац израде приступа изради нацрта планског документа.

Плански основ за израду плана је Просторни план града Ваљева („Службени гласник града Ваљева“, број 3/13) којим су утврђени елементи просторног развоја и остали програмски елементи од значаја за израду плана.

¹ Подаци на основу пројекта „Процена стања у ромским насељима у 20 пилот општина у Републици Србији“ (ЕХО Нови Сад) „Овде смо заједно – Европска подршка за инклузију Рома“ који реализује Мисија ОЕБС-а у Србији.

² Ознака државног пута I реда 21 Нови Сад – Ириг – Рума – Шабац – Коцељева – Ваљево – Косјерић – Пожега – Ариље – Ивањица – Сјеница на основу Уредбе о категоризацији државних путева из 2012. године. Стара ознака М 21.

План је израђен на основу Одлуке о изради Плана генералне регулације за део насељеног места Горња Грабовица („Службени гласник града Ваљева“, бр. 7/14 и 2/15).

Саставни део ове Одлуке је Одлука о неприступању изради стратешке процене утицаја на животну средину, број: 350-239/14-07 од 01. 07. 2014. године.

1.2. Циљеви израде плана

Основни циљ израде плана је одређивање дугорочне пројекције развоја и концепције просторног уређења дела насељеног места Горња Грабовица у складу са програмским елементима плана (планирани демографски, социјални и привредни развој).

Циљ израде плана је утврђивање правила уређења и грађења у оквиру обухвата планског подручја за који ће се утврдити и намене и садржаји који су приоритет у просторном развоју насеља, а то су инфраструктура, услуге и јавне службе.

На основу Анализе постојећег стања, а пре свега демографских пројекција (број становника преко 1300) неопходно је обезбедити планским решењем даљи развој и реализацију садржаја који недостају насељу Горња Грабовица, а то су, пре свега, разноврсне јавне службе (предшколска установа, здравствена заштита, пошта, друштвени центар...).

Основно стратешко опредељење је стварање услова и побољшање просторне доступности услуга од јавног интереса.

Поред правила уређења и грађења која ће се утврдити за површине и објекте јавне намене, мрежу и објекте саобраћајне и остале инфраструктуре, на планском подручју се примењују и остали услови: заштита непокретних културних добара, заштита животне средине и природних вредности, рационално коришћење необновљивих и обезбеђење услова за веће коришћење обновљивих ресурса, заштита живота и здравља

људи и заштита од елементарних непогода, ратних дејстава, стандарди приступачности којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама.

С обзиром на карактер насеља неопходно је и применити смернице за развој културног руралног предела и уважавање његовог специфичног предеоног карактера, затечених вредности и капацитета предела.

1.3. Документација од значаја за израду плана

Просторни план града Ваљева

Насеље Грабовица се налази у обухвату Просторног плана града Ваљева (у даљем тексту: Просторни план) и представља у мрежи насеља, заснованој на моделу заједница насеља (принцип територијалног и функционалног умрежавања), развијеније сеоско насеље. Насеље припада заједници насеља Ваљева и то ужој гравитационој зони. За ову групу насеља (развијено село) планира се задржавање и развијање појединих функција у секундарном или терцијарном сектору (услуге и јавне службе).

Функционалне везе Ваљева са насељима ближег окружења (периурбана зона, приградска села и ближе рурално залеђе), оствариваће се директно или преко мањих функционалних језгара (субцентри) или микроразвојних нуклеуса где спада и Горња Грабовица.

То подразумева да се развој активности и услуга/сервиса (производне и услужне делатности, јавносоцијална инфраструктура) планира и у развијенијим селима као што је Горња Грабовица, а што повлачи за собом и повећање густине настањености, али и неопходну контролу изградње и коришћења простора ради заштите пољопривредног земљишта, ресурса и вредности у простору.

Просторно-функционалне везе насеља Горња Грабовица са осталим насељима у ужој

гравитационој зони Ваљева (Доња Грабовица, Јасенице, Дубље) оствариваће се развојем производних и прерађивачких капацитета, сервиса и услуга повезаних са пољопривредном производњом.

С обзиром да се Горња Грабовица наслања на државни пут I реда према Шапцу, од значаја су планске мере усмеравања и контролисања тенденције концентрације становништва и активности дуж коридора државних путева.

Просторним планом града Ваљева утврђена је обавеза израде плана генералне регулације за насеље Горња Грабовица (Реферална карта 4 „Спровођење Просторног плана“), а правила уређења и грађења утврђена Просторним планом су усмеравајућа за израду и доношење плана генералне регулације.

Грађевинско подручје насеља је окружено руралним рејонима: брежуљкасто-приградским и брежуљкасто-сеоским као и шумским површинама, а само насеље се налази у истражном простору минералних сировина на основу Рефералне карте број 1 „Намена простора“. На истој Рефералној карти се у близини грађевинског подручја налази планиран привредно-индустријски локалитет.

2. ГРАНИЦА ПЛАНА И ОБУХВАТ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА

Подручје које је обухваћено планом налази се у Катастарској општини (у даљем тексту: КО) Грабовица, Рађево Село и Козличих унутар описане границе.

За почетну тачку описа границе грађевинског подручја утврђена је тачка на тромеђи парцела бр. 762(улица), 724 и 730/2 у КО Козличих. Од ове тачке у правцу североистока и југоистока граница обухвата и прати границе парцела бр. 724, 721/1, 721/2, 721/4, 762(улица), 738(пут), 761(улица), прелази у КО Грабовица, обухвата део парцеле број 1694(пут) и долази до најсеверније преломне тачке парцеле број 247(улица). Даље, граница

обухвата и прати парцеле бр. 247(улица), 1698(улица), обухватајући и делове парцела бр. 1697(пут) и 1695(пут), затим наставља да прати границу парцеле 1698(саобраћајница) до преломне тачке на граници парцела бр. 1698(улица) и 400. Даље, граница скреће ка југозападу, пресеца парцелу број 1698(улица) до преломне тачке на граници парцела бр. 1698(улица) и 399. Од ове тачке у правцу северозапада и југозапада граница обухвата и прати границу парцеле број 1698(улица), обухватајући делове парцела бр. 1699(пут) и 47(пут), затим прати границу КО Грабовица и Козличих и обухватајући парцелу број 762(улица) у КО Козличих. Даље, граница прелази у КО Грабовица, прати источну границу парцеле број 248(улица) до тромеђе парцела бр. 248 и 63/4 у КО Грабовица и 1079(пут) у КО Рађево Село. Од ове тачке граница прати границу КО Грабовица и Рађево Село, пратећи источну границу парцела бр. 1079(пут), 1080/1(улица) у КО Рађево Село, затим прелази у КО Рађево Село, обухвата и прати западну границу парцела бр. 1080/1(улица) и 200(улица). Даље, граница прати границу КО Грабовица и Рађево Село, пратећи јужну границу парцеле број 1078(пут), прелази у КО Грабовица, прати западну границу парцеле број 248(улица), затим прелази у КО Козличих, прати западну границу парцеле број 762(улица) и долази до тачке која је утврђена за почетну тачку описа границе грађевинског подручја.

Површина која је обухваћена планом је 6,20 ha.

3. АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА РОМСКОГ НАСЕЉА ГОРЊА ГРАБОВИЦА

Анализа постојећег стања Ромског насеља Горња Грабовица представљала је први корак у припреми планске документације за ово насеље.

Основни циљ израде овог документа је била анализа и преиспитивање насеља Горња

Грабовица са више аспеката: просторно-урбанистичког (статус у просторно-планској документацији, положај у мрежи насеља), функционалног (намена/садржај – начин коришћења простора), стања изграђених структура, комуналне инфраструктуре и природних карактеристика простора, социјалног, економског и правног (статус објеката) итд.

Закључци Анализе представљали су смернице и препоруке које су поред услова и програма јавних комуналних предузећа и осталих институција и корисника простора, били од значаја за израду урбанистичког плана.

Анализа постојећег стања Ромског насеља Горња Грабовица базира се на:

1. „Процени стања у подстандардним насељима у 21 општини у Србији 2014.“ коју је израдила Екуманска хуманитарна организација (ЕХО), Нови Сад а све у оквиру пројекта Организације за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС) „Европска подршка за инклузију Рома“ финансираног од стране Европске уније.
2. Анализе важеће просторно-планске и остале документације и теренских истраживања обављених од стране ЈП „Урбанизам“, Завода за урбанизам Нови Сад.

Извод из Анализе постојећег стања

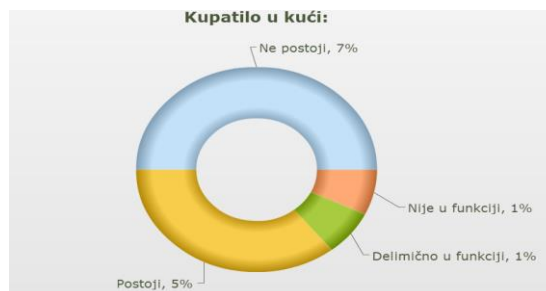
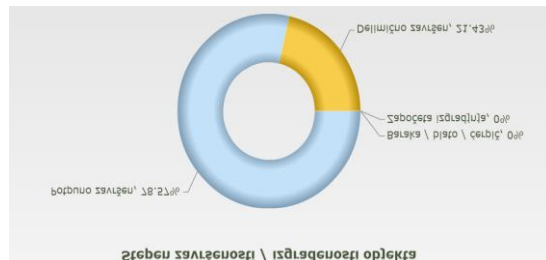
На простору у окружењу предметног простора преовлађује породично становање. Изграђено је око 160 стамбених објеката, подручна Основна школа „Андре Савчић“ и објекти задружног дома и месне заједнице који су изгорели у пожару и који су срушени. Највећи број објеката изграђен је од квалитетног грађевинског материјала. Око 15 стамбених објеката нема адекватне услове

становања и потребно је извршити њихову делимичну или тоталну реконструкцију. На парцелама објеката јавних служби који су страдали у пожару и у међувремену порушени, треба изградити нове. Евидентна је чињеница да на овом простору недостају пратећи јавни садржаји компатибилни постојећим стамбеним капацитетима.

По питању власничке структуре највећи проценат земљишта и објеката у окружењу предметног подручја је у приватном власништву. Проблем представља чињеница да је 38.5% власника уписано у катастар непокретности, али да истовремено за чак 53.8% корисника објеката није евидентирано да су власници. Парцеле на којима се налази основна школа, некадашњи задружни дом и месна заједница представљају јавну својину (РС) са корисницима ОШ „Андре Савчић“ и Градом Ваљевом и имају удео од 7.7% у укупној површини насеља.

Анализа процентуалног удела објеката у укупном стамбеном фонду према: стабилности и квалитету система, степену завршености/изграђености, постојању купатила, WC-а и тоалета израђена је од стране Екуменске хуманитарне организације (ЕХО) из Новог Сада у оквиру пројекта: „Процена стања у подстандардним насељима у 21 општини у Србији 2014.“³

³ Део пројекта „Овде смо заједно – Европска подршка за инклузију Рома“ коју реализује Мисија ОЕБС-а у Србији (Организација за европску безбедност и сарадњу).

Насеље Горња Грабовица се налази непосредно уз државни пут IB реда Нови Сад-Ириг-Рума-Шабац-Коцељева-Ваљево- Косјерић-Пожега-Ариље-Ивањица-Сјеница, на који се прикључује главна насељска саобраћајница, што насељу пружа добру везу са Ваљевом, као општинским центром.

Саобраћајнице у обухвату Плана су постојећи насељски путеви, односно улице уз које су грађени породични објекти. Како су улице формиране од некадашњих атарских путева, оне су уске, са скромним саобраћајно-техничким елементима. Коловози су у великој мери оштећени, не постоје тротоари, канали за одвођење атмосферске воде, као ни остали садржаји уличног профила.

Насеље Горња Грабовица није повезано на водоводни систем Града Ваљева.

У селу постоји локални водоводни систем са извориштем, са ког се захваћена вода препумпава у базен, одакле се вода дистрибуира делу корисника.

Хемијски и бактериолошки квалитет воде су проблематични, имајући у виду да је базен у лошем стању, и вода није препоручљива за пиће.

Корисници који нису повезани на локални водоводни систем потребе за водом

решавају преко бушених или копаних бунара на сопственим парцелама.

Одвођење отпадних и атмосферских вода није решено преко канализационог система. Отпадне воде се одводе у септичке јаме на парцелама корисника, док се атмосферске воде делом упијају у тло, а делом се гравитационо сливају ка нижим теренима.

У насељу Горња Грабовица постоји изграђена електроенергетска инфраструктура. Потрошачи се снабдевају из нисконапонске 0,4 kV мреже која је преко трансформаторских станица 10/0,4 kV повезана са средњенапонском 10 kV мрежом у јединствени електроенергетски систем Републике Србије. Комплетна мрежа у насељу је изграђена надземно, а преко подручја прелази и далековод 10 kV. У насељу постоји изграђена и мрежа јавног осветљења.

У насељу Горња Грабовица не постоји изграђена термоенергетска инфраструктура. Објекти се снабдевају топлотном енергијом из локалних топлотних извора, користећи као енергент дрво, угаљ или електричну енергију.

У насељу Горња Грабовица постоји изграђена инфраструктура електронских комуникација. Мрежа је изграђена подземно и омогућава телефонски прикључак и АДСЛ услугу.

II ПЛАНСКИ ДЕО

1. ПРОЈЕКЦИЈА СТАНОВНИШТВА И ПРИВРЕДНОГ РАЗВОЈА

Према подацима Републичког завода за статистику (Пројекције становништва Републике Србије 2011-2014.) општина Ваљево ће 2041. године имати за 14,63%⁴ односно 17,6%⁵ мање становника у односу на број становника регистрованих у попису 2011. године.

Применом метода експоненцијалног раста, на основу података из последња два пописа становника, пројекција броја становника Горње Грабовице осликава негативне демографске трендове.

Пописна година	2002.	2011.	2016.	2021.	2026.	2031.	2036.	2041.
Број становника	1366	1301	1269	1238	1208	1178	1150	1122

Према резултатима пописа становника из 2002. године, примарна делатност месног становништва је била пољопривреда. С обзиром на негативне демографске трендове и сенилизацију становништва, предвиђа се да ће пољопривреда у планском периоду остати доминантна делатност домицилног становништва.

Реализацијом инфраструктуре и одређених садржаја културног карактера у насељеном месту Горња Грабовица, створиле би се могућности за развој и унапређење постојећих и нових делатности.

Становништво на привременом раду у иностранству би могло да сопственим улагањима пружи снажан подстицај локалном становништву у ангажовању у оквиру своје заједнице покретањем занатства, трговине и унапређењем пољопривредних активности.

1.1. Демографски развој

Горња Грабовица је према резултатима последњег пописа, спроведеног 2011. године, имала 1301 становника⁶ распоређених у 444 домаћинства. Просечна величина домаћинства је 2,9 чланова.

Табела 1: Кретање броја становника, домаћинства и просечне величине домаћинства у насељу Горња Грабовица 1948-2011. година (подаци преузети из публикација Републичког завода за статистику)

Пописна година	Број становника	Број домаћинства	Просечна величина домаћинства
1948.	945	170	5,6
1953.	619	108	5,7
1961.	692	136	5,1
1971.	691	156	4,4
1981.	871	231	3,8

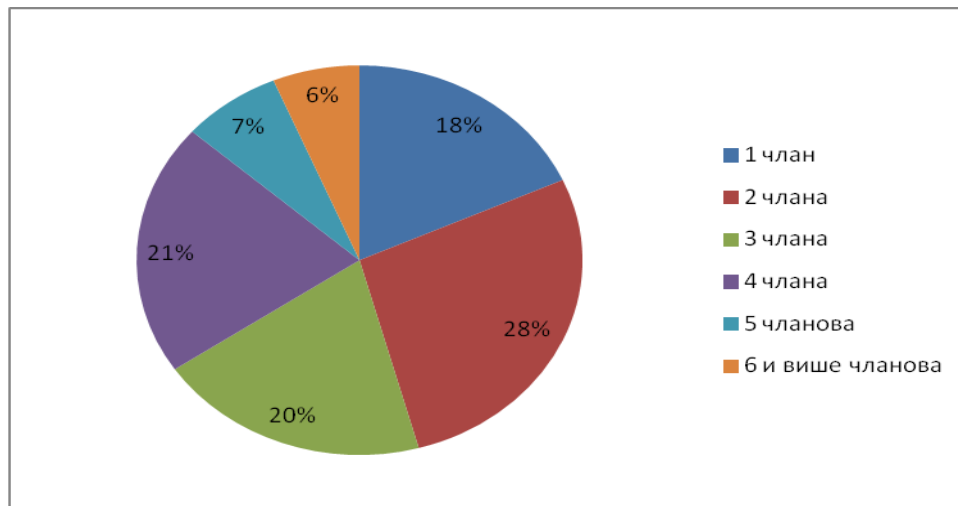
⁴ Средња варијанта.

⁵ Варијанта нултог миграционог салда.

⁶ У попису 2011. године, први пут је за утврђивање укупног броја становника примењен концепт „уобичајеног становништва“. То значи да се лице сматра становником оног места у којем само или са члановима свог домаћинства проводи највећи део свог времена, независно од тога где има пријављено пребивалиште.

1991.	1228	351	3,5
2002.	1366	460	3
2011.	1301	444	2,9

У укупном броју домаћинстава највећи удео имају двочлана домаћинства, док самачка домаћинства чине скоро петину што је директна последица процеса старења становништва.

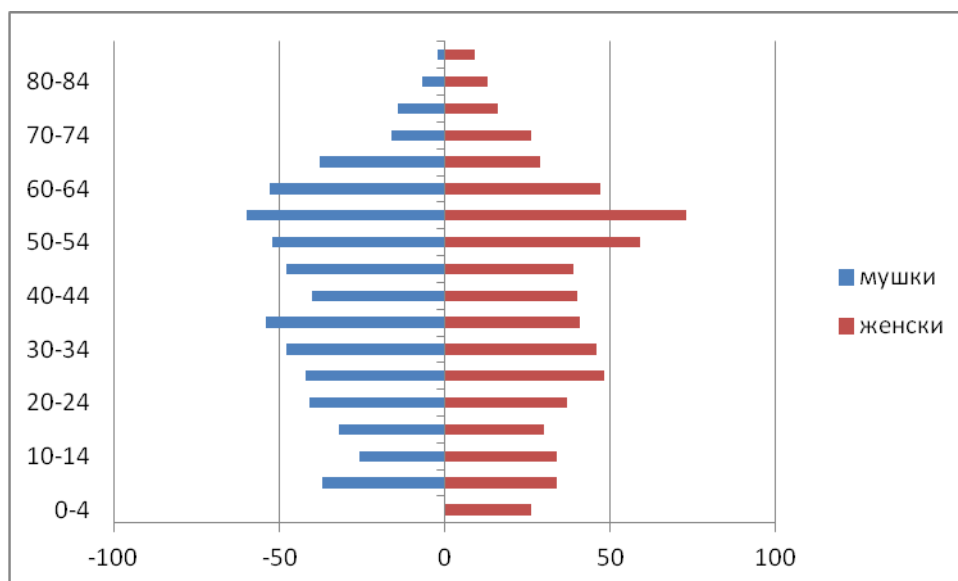
Према резултатима пописа становника из 2011. године, већинско становништво чине Срби (69,39%) а следећа велика етничка заједница су Роми (29,13%).

Број станова за стално становање у Горњој Грабовици је у последње три деценије већи од броја домаћинстава. У насељу има 577 станова од којих је 535 станова за стално становање, а 42 стана користи се за одмор и рекреацију или током сезонских радова. Од станова за стално становање привремено је насељено 90, а напуштена су два стана.

Старосно-полна структура становништва

Табела2: Становништво Горње Грабовице према старости и полу (РГЗ: Попис становника 2011)

	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
м	44	37	26	32	41	42	48	54	40	48	52	60	53	38	16	14	7	2
ж	26	34	34	30	37	48	46	41	40	39	59	73	47	29	26	16	13	9
свега	70	71	60	62	78	90	94	95	80	87	111	133	100	67	42	30	20	11

Слика 1: Старосно –полна структура становништва насеља Горње Грабовице
(извор: Попис становника 2011.)

Становништво Горње Грабовице се налази у стадијуму дубоке демографске старости, а просечна старост становника је 40,9 година. С обзиром да становништво старије од 60 година чини петину укупног становништва, сви су изгледи да ће се процес сенилизације (старења становништва) наставити. Током међупописног периода, просечна старост становника Горње Грабовице је порасла за чак 3,5 године.

1.2. Привредни развој

Привредни развој и активности Горње Грабовице очекивано се могу развијати у односу на тренутне активности како краткорочно тако и дугорочно. С обзиром да су преовлађујуће економске активности становника пољопривреда, занатство и трговина у том правцу се могу очекивати и трендови у будућем развоју овог насељеног места. Како привредни развој представља сложен економски ток, којим се једна заједница постепено ослобађа економске неразвијености и сиромаштва, достижући све више развојне нивое, у том смислу се очекује и развој нивоа пољопривредних, занатских и трговачких

активности локалног становништва. Све чињенице привредног развоја, од структуре становништва, њихових потенцијала, природних ресурса и средстава за рад, говоре да ће се задржати постојеће активности, али да ће се усавршити начин привређивања, што подразумева употребу савременијих начина привређивања и бољу организацију на локалном нивоу, који ће донети виши ниво крајњег производа и већи ниво прихода.

За привредни развој Горње Грабовице морају се побољшати фактори који утичу на њега, а тичу се стопе писмености, степена образовања, стопа запослености, промене навика и спремности за привредне активности на вишем нивоу и покретање самосталних занатских радњи, у зависности од потреба. Након испуњења већег броја ових елемената може се очекивати озбиљнији привредни раст и развој насељеног места Горње Грабовице.

Планираним формирањем центра насеља, створиће се и плански услови за реализацију активности и садржаја, не само јавних служби, него и услуга, сервиса итд.

2. ПОДЕЛА ПРОСТОРА НА ЦЕЛИНЕ И ЗОНЕ

У оквиру подручја обухваћеног планом дефинишу се две урбанистичке целине:

- урбанистичка целина 1 – представљају је површине јавне намене одређене за центар сеоског насеља и уређење и изградњу објеката јавне намене или јавних површина;

- урбанистичка целина 2 – представљају је површине у оквиру регулације главне насељске саобраћајнице одређене за линијске инфраструктурне објекте.

3. КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА СА НАМЕНОМ ЗЕМЉИШТА И БИЛАНСИМА

Концепција просторног уређења заснива се на дефинисању две урбанистичке целине које се разликују по својој намени, положају у простору, начину уређења и коришћења простора.

Просторна концепција је условљена постојећом организацијом саобраћаја, физичким препрекама (конфигурација терена), изграђеним објектима који се задржавају и елементима утврђеним у Просторном плану.

Планом се утврђују услови, пре свега за формирање центра насеља у оквиру урбанистичке целине 1 и његово уређење, реализацију објеката јавних служби који недостају житељима Горње Грабовице, али и осталих садржаја – комплементарних овим наменама. Поред тога, утврђују се услови за комунално опремање и реализацију мреже и

објеката инфраструктуре као основног предуслова за даље планско уређење насеља и успостављање урбаног реда (саобраћајнице, снабдевање водом и одвођење отпадних и атмосферских вода, енергетска инфраструктура, електронске комуникације).

3.1. Јавне службе на подручју Горње Грабовице и урбанистички параметри

Неразвијеност јавних и низак ниво квалитета социјалних услуга су међу најзначајнијим узроцима напуштања сеоских насеља и демографског пражњења села.

Просторна доступност је кључни фактор у изгледима становника да користе услуге јавних служби, али и неопходно развијање модалитета мобилних услуга (приближавање услуге месту становања – „услуга ка кориснику“, с обзиром на специфичности постојеће мреже насеља.

Предшколско васпитање и образовање

У Горњој Грабовици 10 деце предшколског узраста користи објекат основне школе. С обзиром на очекивано повећање обухвата деце предшколског узраста, потребно је планирати изградњу новог објекта или коришћење вишка простора у основној школи или другом вишефункционалном јавном објекту.

За обезбеђење простора за јавне намене у домену предшколског васпитања и образовања примениће се следећи стандарди у планирању капацитета:

Обухват деце	Бруто развијена грађевинска површина	Површина слободног простора
Минимум 30% деце узраста 1-5,5 година за јаслени и програм вртића 100% деце узраста 5,5-6,5 година за припремне групе за основну школу	6.5-7,5 m ² /детету	15-25 m ² /детету (мин. 100 m ²)

Уколико се предшколске установе граде или смештају у делу објеката друге намене, тада се обавезно осигурава засебан простор на грађевинској парцели од најмање 5 m² по детету за боравак и игру деце на отвореном.

Основно образовање

С обзиром да у Горњој Грабовици постоји подручна школа – истурено одељење Основне школе „Андра Савчић“ (40 ђака од 1. до 4. разреда и 10 предшколаца), а тенденција је смањење броја ђака који одлазе у Бранковину или Ваљево, неопходно је подизање квалитета наставе, побољшање грађевинског бонитета и

опремљености школе (опремање савременим наставним и другим средствима).

Поред тога, неопходно је увођење нових програма којима би се побољшао квалитет наставе, увођење мобилних наставних екипа специјализованих за поједине програме/предмете. Реконструкција и обнова подручних школа неопходни су због побољшања услова наставе и боравак деце у школи.

За обезбеђење простора за јавне намене у домену основног образовања примениће се следећи стандарди у планирању капацитета:

Обухват деце	Бруто развијена грађевинска површина	Површина слободног простора	Напомена
100% деце узраста 7-14 година	6,0-8,0 m ² /ученику	15-20 m ² /ученику (мин. 100 m ²)	За рад у једној смени

Недостајуће спортске дворане и отворени спортски терени школа димензионисаће се према броју ученика и омогућиће се приступ и коришћење грађанима, спортским удружењима и другим корисницима.

Здравствена и социјална заштита

У Горњој Грабовици не постоји амбуланта и било каква служба социјалне заштите.

Планско опредељење је да се подигне квалитет *примарне здравствене заштите* и обезбеди једнак приступ за све становнике, како би се смањиле неједнакости између корисника из урбаног и сеоских насеља.

С обзиром на положај Горње Грабовице у мрежи насеља, и да се здравствене станице и амбуланте планирају само у центрима, њихова изградња у Горњој Грабовици се оставља као могућност.

Обезбеђивање веће доступности услуга примарне здравствене заштите подразумева прилагођавање рада здравствених служби потребама локалне средине, па је алтернативно

решење обезбеђење услова за рад мобилних служби.

Општа оријентација у реформи *социјалне заштите* је успостављање мреже ванинституционалних облика заштите и развој превентивних и комплементарних програма усмерених на корисника, који доприносе већој заштити и бољем квалитету живота посебно осетљивих друштвених група и појединаца.

Нестационарни и неинституционални облици социјалне заштите имају значајне предности у односу на стационарне форме јер је важно да се услуге организују на малим гравитационим подручјима у односу на место становања.

На подручју Горње Грабовице то подразумева различите типове дневног боравак за лица којима је потребан одговарајући вид заштите и бриге (деца са посебним потребама и развојним сметњама, старији чланови породице и сл.). Такви простори могу да приме и друге функције (припрема хране/обеда...). Повећаће се потреба за различитим облицима заштите старих (просечна доб становништва веома висока, настављање тренда старења

становништва, повећава се удео старачких, самачких и двочланих домаћинстава...). Могући су различити модалитети смештаја, могућа је и сарадња локалне управе са приватним сектором. Поред стварања просторних услова за ове садржаје, оставља се могућност и за друге активности организација цивилног друштва у појединим облицима социјалне заштите (пројекат сигурна кућа, заштита од насиља у породици, дневни боравци за старе и лица са додатним потребама, кућна нега и сл.).

Код реконструкције и доградње постојећих и, евентуалне, изградње нових здравствених објеката потребан простор за обављање здравствене делатности димензионише се према нормативима простора који је неопходан за рад изабраног доктора за поједине здравствене услуге, и то минимум: (а) 120 m² за рад изабраног доктора за одрасле; (б) 130 m² за рад изабраног педијатра; (ц) 100 m² за рад изабраног гинеколога; и (д) 40 m² за рад изабраног стоматолога.

Остале јавне службе

Тежиште развоја *културе* у локалним заједницама је развијање и подстицање модела прилагођеног особеностима и потребама локалне заједнице, па тако и у Горњој Грабовици (ППГВ).

Децентрализација се неће заснивати само на дифузији садржаја од урбане ка руралним зонама, него и на подстицању локалних иницијатива, традиционалних манифестација и стимулisanу организовања културних активности прилагођених потребама и интересима локалног становништва.

Иако Горња Грабовица не спада у центре у мрежи насеља, потребно је планирати простор за рад мобилних екипа јавних установа у Ваљево (дом културе, библиотека, музеј и др.) где ће се периодично пружати услуге. То је могуће и формирањем мултифункционалног центра чиме би се повећала доступност разним видовима културних активности и програма за све генерације, а према указаној потреби

(култура, образовање, социјална заштита, спорт и сл.) као у осталим микроразвојним центрима на руралном подручју.

Спортско-рекреативни објекти

С обзиром да у Горњој Грабовици постоји игралиште, неопходно је повећати квалитет и опремљеност школског комплекса и спортским теренима. Потребно је усмеравати инвестиције на школски спорт тако да школа постане постепено централна спортско-рекреативна институција у коју треба улагати.

Услуге градске управе

Задружни дом и Месна заједница су изгорели 2014. године те у Горњој Грабовици данас не постоји простор за локалне органе управе као ни остале друштвене просторије.

С обзиром да је планско опредељење интензивнији развој услуга градске управе као јавног сервиса грађана, проширење врсте услуга и доступност месних канцеларија, неопходно је планирати за ову намену посебан објекат или ове садржаје планирати у склопу вишефункционалног објекта.

Тиме би се обезбедило пружање стручне помоћи грађанима при обраћању градској управи, обављању послова са појединим органима управе, издавање уверења, аката и других докумената...

3.2. Намена земљишта

У складу са положајем у мрежи насеља (заједница насеља Ваљево и то ужа гравитациона зона), за Горњу Грабовицу, као развијеније сеоско насеље, планира се задржавање и развијање појединих функција у терцијарном сектору (услуге и јавне службе).

Подручје обухваћено планом подељено је на две урбанистичке целине које се намењују површинама и објектима јавне намене.

Урбанистичка целина 1

У складу са графичким приказом бр. 4 и 4.1., у оквиру Урбанистичке целине 1 од целих и делова постојећих парцела формира се центар сеоског насеља и два грађевинска комплекса/грађевинске парцеле који се намењују за:

-комплекс Основне школе „Андра Савчић“,

- разноврсне јавне службе.

Урбанистичка целина 2

Урбанистичка целина 2 намењује се за линијску инфраструктуру (саобраћајна, водна, енергетска, телекомуникациона).

3.3. Биланси намене површина

Намена	ha	%
Урбанистичка целина 1 – центар сеоског насеља	2,42	39,0
Комплекс Основне школе „Андра Савчић“	1,42	22,9
Комплекс за разноврсне јавне службе	1,00	16,1
Урбанистичка целина 2	1,36	21,9
УКУПНО	6,20	100,00

4. ПЛАН РЕГУЛАЦИЈЕ ПОВРШИНА ЈАВНЕ НАМЕНЕ СА НИВЕЛАЦИЈОМ

4.1. План регулације површина јавне намене

У оквиру подручја обухваћеног планом утврђене су површине јавне намене, према графичком приказу број 5 „План саобраћаја, регулације и нивелације са површинама јавне намене“, у Р 1 : 2500.

На подручју обухваћеном планом површине јавне намене су:

- саобраћајнице,
- основна школа,
- разноврсне јавне службе

Грађевинско подручје обухваћено планом у потпуности је површина јавне намене. Регулационе линије саобраћајница се задржавају. Осовине саобраћајница дефинисане су координатама осовинских тачака које су дате на графичким приказу број 5 „План саобраћаја, регулације и нивелације са површинама јавне намене“, у Р 1: 2500.

4.2. План нивелације

Грађевинско подручје обухваћено планом налази се на надморској висини од 293.00m до 319.65m. Уздужни падови саобраћајница су од 1.0 % до 11.0% а најчешће испод 3.0%. На изграђеном делу подручја (саобраћајнице) терен се задржава у висинском погледу. На северозападном делу простора, где су основна школа и јавне службе, планира се минимално насипање и прерасподела земљаних маса. Планом нивелације дати су следећи елементи:

- коте прелома нивелете осовине саобраћајнице,
- нагиб нивелете.

5. ТРАСЕ, КОРИДОРИ И КАПАЦИТЕТИ ИНФРАСТРУКТУРЕ

5.1. Саобраћајна инфраструктура

Планирано саобраћајно решење насеља Горња Грабовица поклапа се са постојећом уличном матрицом, што подразумева да се насеље ослања на државни пут IB - 21 Нови-Сад-Ириг-Рума-Шабац-Коцељева-Ваљево-Косјерић-Пожега-Ариље-Ивањица-Сјеница. На државни пут се прикључује главна насељска саобраћајница, што насељу пружа добру везу са Ваљевом као општинским центром.

Саобраћајнице у обухвату плана су постојећи насељски путеви, односно улице уз које су грађени породични објекти. Како су улице формиране од некадашњих атарских путева, оне су уске, са скромним саобраћајно-техничким елементима. Планирано решење саобраћаја подразумева да се у оквиру постојећих регулација уличне мреже дефинишу садржаји попречног профила (коловоз, пешачке стазе, зеленило и инфраструктура). Коловози су ширине од 3,5 до 5,5 m и њихова ширина је у складу са функцијом саобраћајнице. Планиране пешачке стазе су ширине 1 до 1,6 m и планиране су једнострано. С обзиром на ограничене просторне могућности у оквиру регулација улица, паркирање се планира у оквиру парцела породичног становања и комплекса школе и јавних служби изградњом паркинга или гаража. Јавни приградски превоз се планира дуж главне насељске саобраћајнице. Стајалишта јавног превоза се планирају у складу са просторним могућностима и градском одлуком. На графичком приказу она нису означена, али се планом даје могућност да се изграде аутобуске нише или обележи стајалиште на коловозу, као и изгради стајалишни плато и надстрешница за путнике.

5.2. Водна инфраструктура

Снабдевање водом

Снабдевање водом насеља Горња Грабовица обављаће се преко планиране

водоводне мреже која ће функционисати у оквиру водоводног система Града Ваљева.

Насеље Горња Грабовица тренутно није повезано на водоводни систем Града Ваљева.

У селу постоји локални водоводни систем са извориштем, са ког се захваћена вода препумпава у базен, одакле се вода дистрибуира делу корисника.

Хемијски и бактериолошки квалитет воде су проблематични, имајући у виду да је базен у лошем стању, и вода није препоручљива за пиће.

Планирани водоводни систем насеља Горња Грабовица повезаће се на Регионални Колубарски водоводни систем.

Дуж државног пута I реда IB-21 планира се изградња доводника воде профила Ø 315 mm, на који ће се повезати водоводна мрежа насеља Горња Грабовица.

У насељу се планира изградња примарне водоводне мреже профила Ø 200 mm и Ø 160 mm, као и секундарне водоводне мреже профила Ø 110 mm.

Планирана мрежа задовољиће потребе за санитарном водом корисника околног простора.

Евентуалне потребе за технолошким водом решаваће се преко бушених бунара на парцелама корисника.

Положај и капацитети планиране водоводне мреже дати су у графичком приказу „План водне инфраструктуре“, у Р 1:2500.

Одвођење отпадних и атмосферских вода

Одвођење отпадних и атмосферских вода биће решено преко планираног канализационог система сепаратног типа.

Отпадне воде ће се преко планиране канализационе мреже отпадних вода одводити ка канализационом систему Града Ваљева.

Планира се изградња секундарне водоводне мреже профила Ø 250 mm у свим постојећим улицама.

Због конфигурације терена планира се изградња више црпних станица отпадних вода.

Црпне станице биће шахтног типа и градиће се у регулацији улице.

Положај црпних станица дат у графичком приказу је оријентациони, могућа је њихова корекција у складу са пројектно техничком документацијом која ће се изградити за потребе прибављања грађевинске дозволе.

Планира се изградња потисних цевовода, који ће отпадну воду из црпних станица (са нивелационо нижих терена) препумпавати ка вишим теренима. Потисни цевоводи постављаће се у истом рову као и гравитациона мрежа.

Планирана канализациона мрежа омогући ће несметано одвођење отпадних вода корисника околног простора.

До реализације планиране канализационе мреже отпадних вода, исте ће се одводити у водонепропусне септичке јаме на парцелама корисника.

Канализациона мрежа атмосферских вода, ће се реализовати у виду отворених каналета или ригола поред пута, са оријентацијом ка нижим теренима.

Положај и капацитети канализационе мреже отпадних вода дати су у графичком приказу „План водне инфраструктуре“, у Р 1:2500.

5.3. Енергетска инфраструктура

Снабдевање електричном енергијом

Снабдевање електричном енергијом овог подручја ће бити из јединственог електроенергетског система. Подручје ће се снабдевати преко надземних 10 kV водова који ће снабдевати трансформаторске станице (ТС) 10/0,4 kV. Од ових ТС ће полазити нисконапонска 0,4 kV мрежа до потрошача, чиме ће бити омогућено квалитетно и поуздано снабдевање електричном енергијом свих садржаја на подручју.

Због преласка 10 kV вода преко простора планиране изградње могуће је његово

измештање у делу подручја намењеном јавним службама који обухвата зону изградње. Такође је могуће измештање постојеће ТС „Горња Грабовица 1“ на погодну локацију унутар комплекса разноврсних јавних служби са комплементарним садржајима. Нове ТС се могу градити као слободностојећи објекти или на стубовима, у складу са важећом законском и техничком регулативом. Нове ТС се могу градити и у оквиру објеката, у приземљу објекта. Свим трансформаторским станицама потребно је обезбедити колски прилаз ширине минимално 3 m (и висине минимално 3,5 m, у случају постојања пасажа) ради обезбеђења интервенције у случају ремонта и хаварије. На подручју се планира изградња нове, односно реконструкција постојеће мреже ниског напона измештањем трасе ове мреже на трасу планирану попречним профилима улица, као и изградња нове инсталације јавног осветљења. Инсталација јавног осветљења се може градити у свим саобраћајницама и на површинама јавне намене коришћењем савремених светилки ниске потрошње. Светилке постављати на стубове надземне мреже, а у зонама са подземном мрежом светилке се уграђују на челичне канделабре. Напајање инсталације осветљења се врши из кабловских разводних ормара који се снабдевају електричном енергијом из најближе ТС. Будућа средњенапонска и нисконапонска мрежа могу се градити и надземно и подземно, како је то планирано у попречним профилима улица.

Сви објекти који се буду градили у близини надземних електроенергетских водова морају испуњавати све критеријуме који се тичу дозвољених сигурносних висина и сигурносних удаљености из Правилника о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV („Службени лист СФРЈ“, број 65/88).

Снабдевање топлотном енергијом

Подручје Горње Грабовице ће се снабдевати топлотном енергијом из локалних топлотних извора и обновљивих извора енергије. Не планира се системско снабдевање овог подручја у наредном планском периоду.

Препоручује се снабдевање из локалних топлотних извора коришћењем дрвета и прерађевина од дрвета и биљних остатака као енергента. Због велике емисије CO₂ и нерационалне потрошње не препоручује се коришћење угља и електричне енергије за загревање објеката.

Обновљиви извори енергије

На овом подручју постоји могућност коришћења следећих обновљивих извора енергије.

Соларна енергија

Пасивни соларни системи – дозвољава се доградња стакленика, чија се површина не рачуна код индекса изграђености и индекса заузетости парцеле уколико се побољшава енергетска ефикасност објекта. Код објекта свих намена на фасадама одговарајуће оријентације поред стакленика дозвољава се примена осталих пасивних система-ваздушних колектора, Тромб-Мишеловог зида и сл.

Активни соларни системи

Соларни системи за **сопствене потребе и комерцијалну производњу** могу се постављати у грађевинском подручју под следећим условима:

- објекти породичног становања – на кровним површинама и фасадама главног, помоћног, економског објекта и сл. дозвољава се постављање соларних система;
- објекти јавних служби и образовања – на кровним површинама и фасадама објеката, где просторно-технички услови то дозвољавају; на постојећим (уз сагласност пројектанта објекта или локалног

органа) и планираним објектима дозвољава се постављање соларних система на препустима у форми ограде или надстрешнице; на планираним објектима фасадни елементи могу бити изграђени од блокова са интегрисаним соларним панелима;

- површине јавне намене – на стубовима јавне и декоративне расвете и за потребе видео-надзора (у регулацијама улица, , на парцелама јавних служби и образовања), за осветљење рекламних паноа и билборда, за саобраћајне знакове и сигнализацију, на елементима урбаног мобилијара (надстрешнице за клупе, аутобуска стајалишта и сл.) дозвољава се постављање фотонапонских панела.
- објекти саобраћајне инфраструктуре – као пратећи садржај дозвољава се постављање фотонапонских панела за потребе осветљења, сигнализације и видео-надзора путева.

Енергија биомасе

Енергија биомасе може се искористити за снабдевање топлотном енергијом објеката коришћењем брикета, пелета и других производа од биомасе као енергената у локалним топлотним изворима.

(Хидро) Геотермална енергија

Системи са топлотним пумпама који користе (хидро)геотермалну енергију могу се постављати у сврху загревања и хлађења објеката. У случају ископа бунара потребно је прибавити сагласност надлежног органа.

Производња електричне, односно топлотне енергије за сопствене потребе коришћењем обновљивих извора енергије сматра се мером ефикасног коришћења енергије.

5.4. Електронске комуникације

Систем фиксне телефоније и кабловски дистрибутивни систем

Подручје Горње Грабовице ће бити комплетно прикључено у систем електронских комуникација.

Подручје покрива телекомуникациони чвор ИС Горња Грабовица који има довољно капацитета да снабдева све постојеће и будуће кориснике услуга. Постојећа мрежа је изграђена од оптичких и мрежних тк каблова дуж уличних и преко јавних и приватних парцела. Ову мрежу је могуће по потреби изместити унутар планираних регулација, а према попречном профилу саобраћајница. У склопу проширења капацитета могуће је постављање мултисервисних платформи и друге телекомуникационе опреме у уличним кабинетима. Улични кабинети се могу постављати на јавној површини, у регулацијама постојећих и планираних саобраћајница, на местима где постоје просторне и техничке могућности.

Да би се обезбедило прикључење планираних објеката у систем електронских комуникација потребно је у регулацијама саобраћајница и до објеката изградити подземну мрежу цеви кроз које ће пролазити планирана мрежа електронских комуникација.

У оквиру стамбених објеката са више стамбених јединица, стамбених зграда са више корисника простора и стамбених делова стамбено-пословних зграда потребно је поставити инсталацију заједничког антенског система, који омогућава независан пријем услуга радио и телевизијских програма и њихову дистрибуцију крајњим корисницима.

У попречним профилима улица резервисани су независни коридори за инсталације електронских комуникација.

Планира се потпуна покривеност овог подручја сигналом мобилне телефоније свих надлежних оператера. Антенски системи и базне станице мобилне телефоније и осталих

електронских комуникација могу се постављати на кровне и горње фасадне површине објеката уз обавезну сагласност власника објеката. Остале системе електронских комуникација (камере за видео-надзор, антене за бежични интернет итд.) је могуће постављати на стубове јавне расвете или друге стубове и високе објекте унутар граница плана.

6. ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА

6.1. Услови и мере заштите културно-историјских споменика,

заштићених природних целина и предела

Услови и мере заштите природних добара

На подручју плана нема заштићених природних добара.

Обавеза је инвеститора извођења радова да уколико у току извођења радова наиђе на природно добро које је геолошко-палентолошког или минералошко-петрографског порекла, а за које се претпоставља да има својство споменика природе, о томе обавести министарство надлежно за послове животне средине и да преузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.

Услови и мере заштите непокретних културних добара

На подручју плана нема непокретних, нити евидентираних културних добара.

Уколико се у току радова наиђе на археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах прекине радове и обавести надлежни завод, као и да предузме мере да се налаз не оштети или уништи, да се сачува на месту и у положају у коме је откривен.

Услови и мере заштите предела

Највећи део подручја града Ваљева припада културном руралном пределу.

У складу са условима и смерницама Просторног плана, на планском подручју треба обезбедити заштиту предела, уважавање његовог специфичног карактера, затечених вредности и капацитета.

То ће се, пре свега, постићи применом правила уређења и грађења која се, пре свега, односе на:

- утврђивање максималне заузетости која обезбеђује оптимални однос изграђеног и неизграђеног простора и карактер грађења;

- утврђивање регулације простора и правила грађења у складу са традицијом грађења;

- утврђивање правила обликовања која се заснивају на очувању и ревитализацији традиционалне архитектуре као и специфичног карактера физичке структуре насеља;

- начином озелењавања и уређења јавних простора односно проширењем мреже зелених и јавних простора којим треба повезати природне вредности урбаног, периурбаног и руралног предела и

- усклађивање изградње инфраструктурних коридора и објеката са карактером и капацитетом предела.

6.2. Заштита и унапређење животне средине

Ради заштите квалитета воде, ваздуха, земљишта као и заштита од буке, решења планираних објеката и пратеће инфраструктуре усагласиће се са свим актуелним техничким прописима и са Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/ 04, 36/ 09, 36/09 - др. закон, 72/ 09 - др. закон и 43/11 - УС).

Услови и мере заштите животне средине утврђене су на основу постојећих руралних вредности, процене могућности интервенција, унапређења и формирања система

јавних простора стварањем нових и побољшаних општих услова животне средине (саобраћаја, унапређења мреже инфраструктуре и опремања постојећих и нових објеката и простора свим потребним комуналним системима), ради побољшања квалитета и стандарда живота. У обухвату плана нису планирани садржаји који би потенцијално угрозили животну средину.

При изградњи објеката, инвеститор је обавезан да се, пре подношења захтева за издавање грађевинске дозволе, обрати надлежном органу за заштиту животне средине, ради одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја објекта на животну средину, у складу са одредбама Закона о процени утицаја на животну средину и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08).

Приликом предузимања било каквих радова на постојећим објектима, као и приликом градње нових, посебно ће се водити рачуна о обезбеђивању свих потребних услова заштите објекта на којем се изводе радови, суседних објеката и непосредне околине. Не сме доћи до угрожавања стабилности објекта на којима ће се изводити радови, као ни суседних објеката, у односу на техничке и сеизмичке карактеристике тла и статичке и конструктивне карактеристике објеката.

Дуж саобраћајнице, паркинг простора, у комплексима школе, на парцелама становања и на блоковским површинама обезбедиће се зелене површине у складу са основном наменом.

Ради сагледавања утицаја и промена које ће се испољити на простору плана као последица разних активности на услове живота, потребно је пратити квантитативне и квалитативне показатеље стања средине. Мере заштите животне средине утврђене кроз примену законске регулативе из области заштите животне средине, подразумевају и

побољшање ефикасности контроле квалитета чинилаца животне средине и укључивање јавности у доношење одлука о питањима заштите животне средине.

Заштита од аерозагађења и буке

Ради заштите од прекомерне буке потребно је успоставити мониторинг, који ће пратити емисију буке, а уколико ниво буке буде прелазео дозвољене вредности у околној животnoj средини спроводиће се мере заштите у складу са Законом о заштити од буке у животnoj средини („Службени гласник РС“, бр. 36/ 09 и 88/ 10).

Сви корисници на простору плана своје активности морају прилагодити условима у којима интензитет буке неће прелазити највиши ниво буке од 55 dB(A) ноћу и 65 dB(A) дању, односно у објекту максимум 30 dB(A) ноћу и 35 dB(A) дању.

У обезбеђивању квалитета ваздуха, концентрација загађујућих материја не сме да буде већа од оне која је, с обзиром на намену простора дозвољена. Основни услови за уређење и изградњу објеката јавне намене зависе од специфичности делатности, величине простора за обављање делатности, техничке опремљености, режима рада и положаја суседних објеката.

Праћење аерозагађења у наредном периоду треба реализовати према утврђеном програму и дефинисаним местима као и параметрима контроле (аероседимент, чађ, сумпордиоксид, угљенмоноксид и азотни оксиди), а према Закону о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13) и Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13).

Заштита земљишта

Правила грађења објеката и уређење простора и намена земљишта утврђују се сагласно природним својствима земљишта. Како би се заштитило земљиште од загађења

испуштањем отпадних вода у подземље, потребно је решити проблем изградњом канализације отпадних и атмосферских вода.

У функцији заштите земљишта од спирања и ерозије на најстрмијим теренима планирати заштитно зеленило; препоручује се отпорна и средња висока вегетација (липа, граб, храст, јавор, багрем, глог, јела и сл.)

Заштита од јонизујућег и нејонизујућег зрачења

За потенцијалне изворе електромагнетног зрачења, неопходна су одговарајућа мерења и утврђивање нивоа штетности по околину засноване на одговарајућим истраживањима, а према Правилнику о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања („Службени гласник РС“, број 104/09).

Заштита од отпадних материја

Отпад се са простора у обухвату плана односи на постојећу градску депонију у месту Горић. Након уређења нове Регионалне депоније у месту Горић ће бити формирана претоварна трансфер станица на коју ће се са предметног подручја одвозити отпад.

Поступање са отпадним материјама треба да буде у складу са Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10), Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Службени гласник РС“, број 92/10) и Правилником о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Службени гласник Републике Србије“, број 98/10).

На подручју плана сваки објект или група објеката треба да има сабирни пункт за смештање сабирних посуда – канти или контејнера који треба да задовоље захтеве хигијене, естетске захтеве и захтеве свих корисника јавних површина, као и површина са

посебном наменом. Места и број посуда за смеће, као и места за контејнере за сакупљање секундарних сировина (папира, стакла, пластике, метала и др.) утврдиће се на основу броја корисника, броја пражњења посуда и запремине сабирних посуда. Простори треба да су обележени, приступачни за возила јавне хигијене, са подлогом од тврдог материјала и могућношћу чишћења и прања.

За сакупљање секундарних сировина треба обезбедити специјалне контејнере прилагођене различитим врстама отпадака (хартија, стакло, пластика, метал).

6.3. Правила уређења зелених површина

Развој културног руралног предела требало би да се заснива на унапређењу структуре, кроз уређење и изградњу простора. Развој је потребно ускладити са карактером предела и специфичностима развоја целине, као и заштитом визура, уређивањем видиковаца, очувањем, унапређењем и одрживим коришћењем отворених, зелених простора и елемената природе и креирањем мреже зелених и јавних простора којом се повезују природне и културне вредности урбаног и руралног предела.

Зелене површине се јављају у оквиру површина саобраћајне регулације, комплекса основне школе као и комплекса планираних јавних служби са комплементарним садржајем.

Предлаже се садња биљака меких лишћара [Буква (*Fagus sylvatica* L.), Граб (*Carpinus betulus* L.), Цер (*Quercus cerris* L.) и сл.] као и воћних врста [Шљива (*Prunus domestica* L.), Кајсија (*Prunus armeniaca* L.), Трешња (*Prunus avium* L.), Вишња (*Prunus cerasus* L.) и сл.]. Од жбунастих врста предлаже се садња: Форзиција (*Forsythia* × *intermedia*), Суручица (*Spiraea japonica* L.), Керија (*Kerria japonica* L.), Тумбергова жутика (*Berberis thunbergii* L. "Atropurpurea"), Сиријска ружа (*Hibiscus syriacus* L. "Blue bird").

Зелене површине у оквиру саобраћајница

Основу система повезивања зеленила чине дрвореди и друга вегетација у оквиру уличних профила. Зеленило у оквиру регулације је потребно задржати, а подизање нових вршити према ширини попречног профила улица. Предвиђа се квалитативна садња дрвореда у већем броју улица, садњом одговарајућих листопадних врста. Код садње дрвећа у дрворедима стабла алеја садити на размаку 6 - 7 m, а изразито високе врсте у улицама веће ширине на размаку 10 m.

Комплекс основне школе

Основне функције уређења у оквиру комплекса школе изражене су потребом да се деци обезбеди потребан мир, најпре кроз стварање услова за смањење буке, а затим кроз побољшавање микроеколошких услова. Потребно је применити најадекватније биолошке и хортикултурне захвате на комплексу како би укупан ефекат био задовољавајући. Од укупне површине комплекса, најмање 30% треба да припада зеленим површинама. При избору врста потребно је водити рачуна да се изоставе асмогене, алергогене врсте и биљке са отровним бобицама и бодљама. У оквиру комплекса школе, дворишни простори треба да су опремљени садржајима за игру деце у време одмора, као и просторима и садржајима за физичко васпитање деце.

Комплекс планираних јавних служби са комплементарним садржајем

Поставку зеленила у комплексу планираних јавних служби ускладити са концептом уређења приземља и стилским карактеристикама архитектуре објеката. Солитерно декоративно дрвеће је потребно укомпоновати са елементима партерне архитектуре (клупе, фонтане, скулптуре и сл.) на поплочаним платоима. Главне улазе у објекте је потребно партерно уредити, садњом цветних

рундели или садњом цвећа у жардинијерама. Садњу дрвенастих врста треба комбиновати са садњом жбунастих врста.

6.4. Заштита простора од елементарних непогода и ратних разарања

Мере заштите од елементарних непогода

У циљу заштите грађевинских објеката и осталих садржаја у простору, при њиховом пројектовању и извођењу потребно је узети у обзир меродавне параметре, који се односе на заштиту од елементарних непогода (врста и количина атмосферских падавина, дебљина снежног покривача, јачина ветра, носивост терена, висина подземних вода и сл.).

Мере заштите од елементарних непогода обухватају превентивне мере за спречавање непогода или ублажавање њиховог дејства, мере које се предузимају у случају непосредне опасности од елементарних непогода, мере заштите када наступе непогоде и мере ублажавања и отклањања непосредних последица насталих дејством непогода или удеса.

Горња Грабовица може бити угрожена од елементарних непогода:

- земљотреса од 8° MCS;
- олујних ветрова;
- ерозије на стрмим деловима;

-пожаром у деловима насеља или на парцелама због већег процента изграђености (преко 30%) и због материјала коришћених за изградњу објеката;

-нестабилних терена који се могу покренути у случају земљотреса, атмосферских вода, или због неконтролисане (непрописне) изградње.

Заштита од зимских непогода (завејавање, лед, лавина, снегоизвале, ветроизвале и др.) и од летњих непогода (олује, бујице праћене одронима и сл.) биће остварена изградњом и уређењем планираних садржаја супраструктуре и инфраструктуре,

одговарајућим концептом озелењавања (високо зеленило, затрављивање) итд.

Заштита од земљотреса

На основу Просторног плана а полазећи од сеизмичке рејонизације подручја града са зонама шестог до осмог степена MCS скале, највећом распрострањеношћу зоне седмог степена MCS (око 45% подручја) и могућим одступањима у оквиру основног степена, зависно од распореда и врсте стенских маса, установљава се обавеза да се мере заштите инфра и супраструктуре у урбанистичким плановима дефинишу за ниво заштите осмог степена, уз потребу израде карте сеизмичке микрорејонизације као основе за израду посебних мера заштите од сеизмичког ризика. С тим у вези, за планско подручје се дефинише зона 8 MCS интензитета земљотреса.

Заштита од земљотреса се спроводи кроз примену важећих сеизмичких прописа за изградњу нових и реконструкцију постојећих објеката (Правилник о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима, „Службени лист СФРЈ“, бр. 31/81, 49/82, 29/83, 21/88 и 52/90) и кроз трасирање главних коридора комуналне инфраструктуре дуж саобраћајница и зелених површина на одговарајућем растојању од објеката.

Ради заштите од земљотреса, планирани објекти морају бити реализовани и категорисани према прописима и техничким нормативима за изградњу објеката у сеизмичким подручјима.

Заштита од пожара

Заштита од пожара се обезбеђује следећим мерама:

- планирањем капацитета водоводне мреже који обезбеђује довољне количине воде за гашење пожара, према члану 29. Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09 и 20/15) и одредбама Правилника о техничким нормативима за хидрантску мрежу за

гашење пожара („Службени лист СФРЈ“, број 30/90);

- одговарајућом удаљеношћу између зона предвиђених за објекте јавне намене и објекте специјалне намене, као и за стамбене објекте у окружењу, према члану 29. Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС“, број 111/09) и одредбама СРПС ТП 21;

- планираном ширином путева који омогућавају приступ ватрогасним возилима и њихово маневрисање током гашења пожара према члану 29. Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09 и 20/15) и одредбама Правилника о техничким нормативима за приступне путеве, скретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара („Службени лист СРЈ“, број 8/95);

- планирањем безбедносних појасева између објеката којима се спречава ширење пожара према члану 29. Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС“, број 111/09 и 20/15);

- могућношћу евакуације и спасавања људи, према члану 29. Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09 и 20/15).

Заштита од ратних разарања

У складу са Одлуком о врстама инвестиционих објеката и просторних и урбанистичких планова значајних за одбрану земље („Службени лист СРЈ“, број 38/95), за потребе израде плана прибављени су услови Министарства одбране, Сектора за материјалне ресурсе, Управе за инфраструктуру од 22. јула 2015. године.

Сви елементи који имају карактер поверљивих података обрађени су у посебном Анексу који је саставни део плана.

У Анексу су утврђени услови за прилагођавање плана потребама одбране земље.

Анекс не може бити доступан јавности.

С обзиром да се објекат специјалне намене налази у оквиру регулације главне

насељске саобраћајнице, приликом изградње линијске подземне инфраструктуре, потребно је прибавити услове Министарства одбране.

Склањање људи, материјалних и културних добара

Ради заштите од елементарних непогода и других несрећа, органи државне управе, органи локалне самоуправе и привредна друштва и друга правна лица, у оквиру својих права и дужности, дужна су да обезбеде да се становништво, односно запослени, склоне у склоништа и друге објекте погодне за заштиту.

Склањање људи, материјалних и културних добара обухвата планирање и коришћење постојећих склоништа, других заштитних објеката, прилагођавање нових и постојећих комуналних објеката и подземних саобраћајница, као и објеката погодних за заштиту и склањање, њихово одржавање и коришћење за заштиту људи од природних и других несрећа.

Као други заштитни објекти користе се подрумске и друге подземне просторије у јавним објектима и зградама, прилагођеним за склањање људи и материјалних добара.

Као јавна склоништа могу се користити и постојећи комунални, саобраћајни и други инфраструктурни објекти испод површине тла, прилагођени за склањање.

Инвеститор је дужан да приликом изградње нових комуналних и других објеката у градовима прилагоди те објекте за склањање људи.

Приликом изградње објеката са подрумима, над подрумским просторијама, гради се ојачана плоча која може да издржи урушавање објекта.

Изградња, прилагођавање комуналних, саобраћајних и других подземних објеката за склањање становништва врши се у складу са прописима.

6.5. Мере енергетске ефикасности изградње

Ради повећања енергетске ефикасности, приликом пројектовања, изградње и касније експлоатације објеката, као и приликом опремања енергетском инфраструктуром, потребно је применити следеће мере:

- приликом пројектовања водити рачуна о облику, положају и повољној оријентацији објеката, као и о утицају ветра на локацији

- користити класичне и савремене термоизолационе материјале приликом изградње објеката (полистирени, минералне вуне, полиуретани, комбиновани материјали, дрво, трска и др.)

- у инсталацијама осветљења у објектима и у инсталацијама јавне и декоративне расвете употребљавати енергетски ефикасна расветна тела.

- користити пасивне соларне системе (стакленици, масивни зидови, тромб-мишелов зид, термосифонски колектор итд.)

- постављати соларне панеле (фотонапонске модуле и топлотне колекторе) као фасадне и кровне елементе где техничке могућности то дозвољавају.

- размотрити могућност постављања тзв. зелених кровова и фасада, као и коришћење атмосферских и отпадних вода.

- код постојећих и нових објеката размотрити могућност уградње аутоматског система за регулисање потрошње свих енергетских уређаја у објекту

Објекти високоградње морају бити пројектовани, изграђени, коришћени и одржавани на начин којим се обезбеђују прописана енергетска својства. Ова својства се утврђују издавањем сертификата о енергетским својствима који чини саставни део техничке документације која се прилаже уз захтев за издавање употребне дозволе. Сви објекти подлежу и обавези спровођења енергетског прегледа

Сви јавни објекти су дужни да спроведе програм енергетске ефикасности који доноси јединица локалне самоуправе, а који нарочито садржи планирани циљ уштеда енергије, преглед и процену годишњих енергетских потреба, план енергетске санације и одржавања јавних објеката, као и планове унапређења система комуналних услуга (даљинско грејање и хлађење, водовод, јавна расвета, управљање отпадом, јавни транспорт идр.)

Инвеститори изградње објеката су дужни да грејну инсталацију сваког објекта предвиђеног за прикључење на неки од система снабдевања топлотном енергијом опреми

уређајима за регулацију и/или мерење предате топлотне енергије.

Нова и ревитализована постројења за производњу електричне и/или топлотне енергије, системи за пренос електричне енергије, дистрибуцију електричне и топлотне енергије и транспорт и дистрибуцију природног гаса морају да испуњавају минималне захтеве у погледу њихове енергетске ефикасности, а у зависности од врсте и снаге тих постројења, односно величине система.

6.6. Мере и стандарди приступачности

Планирање простора јавних, саобраћајних и пешачких површина, прилази објектима као и пројектовање објеката (објекти високоградње јавне и пословне намене, као и посебних уређаја у њима мора бити у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама („Службени гласник РС“, број 22/15).

Правилником се прописују ближе техничке мере, стандарди и услови којима се обезбеђује несметано кретање деце, старих, особа са отежаним кретањем и особа са инвалидитетом.

Концепт приступачности се мора базирати на принципу „дизајн за све“ који представља основу стварања окружења за све, односно приступачност окружењу, услугама, производима најширем могућем кругу корисника.

Приступачност треба да обезбеди услове са савладавање висинских разлика (између две пешачке површине и на прилазу до објекта), оптимално дефинисање тротоара и бициклистичких стаза, места пешачких прелаза и паркинга, стајалишта јавног превоза и јавних телефонских говорница и сл.

Поред претходно наведеног Правилника треба узети у обзир и СРПСУ.А9.201-206 који се односи на просторне потребе инвалида у зградама и околини.

6.7. Инжењерско-геолошки услови

За планско подручје нема прецизних података о процесима клизања и резултата инжењерско-геолошких истраживања. На основу сазнања о природним карактеристикама простора, у окружењу постоје зоне клизишта.

Да би се спречило активирање процеса клизања, пре сваког извођења грађевинских радова неопходно је посебном пројектном документацијом разрадити услове изградње и експлоатације објеката. Зато се за сваку грађевинску парцелу, која се налази у овом подручју, условљава израда елабората геомеханичког испитивања тла, као и посебног дела документације потребне за изградњу објекта, којим ће се тачно дефинисати позиција објекта на парцели, начин фундирања и врста конструкције објекта, поступак обезбеђења тла и начин експлоатације објекта.

6.8. Степен комуналне опремљености грађевинског земљишта по целинама и зонама из планског документа, који је потребан за издавање локацијске и грађевинске дозволе

Комплекс јавних служби са комплементарним садржајима

Комплекс јавних служби са комплементарним садржајима – потребан степен комуналне опремљености подразумева решење у снабдевању водом, одвођењу отпадних вода и снабдевању електричном и топлотном енергијом. Комунално опремање ће се извршити прикључењем на изграђену или планом предвиђену водоводну, канализациону, електроенергетску и термоенергетску мрежу. Уколико не постоји могућност прикључења на канализациону мрежу, одвођење отпадних вода решити преко водонепропусне септичке јаме на парцели корисника. Изузетно, прикључење на енергетску инфраструктуру није обавезно за објекте који ће испуњавати највише стандарде у енергетској сертификацији зграда, односно који ће имати таква техничко-технолошка решења

која ће обезбедити снабдевање енергијом независно од комуналне инфраструктуре уз поштовање свих еколошких стандарда.

7. ЛОКАЦИЈЕ ЗА КОЈЕ СЕ ИЗРАЂУЈЕ УРБАНИСТИЧКИ ПРОЈЕКАТ

Комплекс Основне школе „Андра Савчић“

За изградњу свих нових и доградњу постојећих објеката у оквиру комплекса основне школе препоручује се израда урбанистичког пројекта. У случају фазне изградње, уколико се ради урбанистички пројекат за целину комплекса, представити јасно назначене фазе изградње које се могу реализовати на начин да свака фаза може да функционише самостално и као део целине.

Комплекс за разноврсне јавне службе

Израда урбанистичког пројекта условљава се за целину у случају реализације јединственог комплекса.

У случају реализације по грађевинским парцелама, израда урбанистичког пројекта се препоручује.

8. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

Правила уређења и грађења односе се на формирање грађевинских парцела и изградњу нових објеката или доградњу и реконструкцију постојећих објеката јавне намене у области предшколског и основног васпитања и образовања, здравствене и социјалне заштите, културе и осталих централних функција.

Правила парцелације и изградње, индекс заузетости, индекс изграђености и висинска регулација утврђују се за грађевинску парцелу/комплекс.

8.1. Правила уређења, грађења и парцелација површина јавних намена

Урбанистичка целина 1

1. Комплекс Основне школе „Андра Савчић“

Комплекс Основне школе „Андра Савчић“ планира се са проширењем тако да се комплекс формира од катастарских парцела бр. 724, 723, 722 и дела 721/1 КО Козличић. Планирано проширење комплекса потребно је, како због планиране изградње објеката (фискултурна сала), тако због формирања школског дворишта у оквиру кога се планира реализација отворених терена и подизање зеленила.

Укупна површина планираног комплекса износи 1,42 ha.

Постојећи објекти у оквиру комплекса се задржавају, али се планом оставља могућност њихове доградње, замене објекта некадашње школе (данас помоћни садржаји) или изградње нових објеката у функцији школе.

У оквиру комплекса је могуће градити више објеката у функцији школе до максимално дозвољеног индекса заузетости.

Индекс заузетости комплекса је до 30%.

За фискултурну салу, доградњу постојећих објеката или изградњу других објеката на парцели, условљава се минимално растојање грађевинске линије од регулационе линије 5,00 m.

Растојање габарита планираних објеката од границе суседне парцеле износи на делу бочног дворишта претежно северне оријентације мин. 3,5 m, односно на делу бочног дворишта западне и источне оријентације мин. 4,0 m.

Најмања удаљеност планираних објеката од објеката на суседним парцелама износи пола висине суседног објекта али не мање од 5,0 m.

Максимална спратност објеката је П+Пк (постојећи објекат школе се може надоградити) а висина назитка је највише 1,6 m.

Спратност фискултурне сале је П – ВП.

Димензије фискултурне сале могу бити 12 x 24, 14 x 28 и сл. а висина мин. 5,5 m (мин. 7,5 ако сала има игралиште).

У оквиру комплекса се планира изградња фискултурне сале која би служила и за потребе грађана и спортских удружења.

Положај фискултурне сале се не условљава, пожељно је остварити топлу везу са постојећим објектима школе.

У оквиру комплекса школе планира се одговарајуће уређење слободног простора; уређење спортских терена за потребе школе, партерно уређење и зелене површине.

Приступ школском комплексу је са главне насељске саобраћајнице.

У оквиру слободног простора комплекса планирати спортске терене, пре свега универзални терен димензија 20 x 40 m (мали фудбал, рукомет) али и за друге спортове као што су кошарка и одбојка, бацање кугле, скок у даљ. Препорука је да се универзални спортски терен планира на делу парцеле број 721/1, па у том случају висинску разлику на терену искористити за постављање трибина.

Избор спортских терена, њихов габарит и положај утврдиће се у складу са потребама или кроз урбанистички пројекат у складу с одговарајућим нормативима и програмима корисника.

Реализација садржаја унутар комплекса се не условљава формирањем потпуне грађевинске парцеле.

Могућа је фазна реализација уређења, предлаже се да се прво изведу отворени спортски терени, па када се стекну услови изгради нова школска сала за физичко васпитање.

Остале слободне површине унутар комплекса обрадити у складу са наменом. Планирају се као зелене и поплочане површине. Поплочане површине намењене су пешачким комуникацијама и одмору ученика.

У оквиру комплекса се планира и урбани мобилијар (клубе, корпе за смеће,

светиљке, држачи за бицикле...) који треба да буде робустан (префабриковани бетонски и метални елементи, дрво) имајући у виду фреквентност и услове коришћења.

За смештај контејнера за смеће услови су као у комплексу за разноврсне јавне службе.

Планира се постављање корпи за отпатке на улазима у комплекс и објекте, уз клубе као и на планираним поплочаним површинама.

Осветљење комплекса школе решавати у складу са различитим потребама за осветљењем приликом коришћења простора.

Паркирање и гаражирање возила је у оквиру комплекса школе.

Обавезно је ограђивање школског комплекса.

Спомен обележје „Палим за слободу у току НОБ-е“, постављено непосредно уз објект школе, чува се на месту на коме се налази. У случају изградње нових објеката или доградње постојећег објекта школе, могуће је његово измештање и премештање на другу локацију на подручју планираног центра (Урбанистичка целина 1) али уз услове надлежног завода за заштиту споменика културе.

2. Комплекс за разноврсне јавне службе

Од целих или делова парцела бр. 721/1, 721/2, 721/3 и 721/4 формира се комплекс за разноврсне јавне службе.

Укупна површина комплекса износи 1,00 ha.

У оквиру комплекса планира се изградња једног мултифункционалног или више објеката намењених јавним службама и то:

- примарној здравственој заштити;

- социјалној заштити и социјалном збрињавању (различити типови дневног боравака за лица којима је потребна заштита: деца са посебним потребама, дневни боравак старијих особа, социјално становање за збрињавање ромских породица и сл.);

-органима градске управе (месна канцеларија);

-садржајима културе и духовности (дом културе, библиотека, уметничко стваралаштво и сл.);

-предшколској установи у случају потребе за изградњом посебног објекта;

-и другим комплементарним наменама, пре свега централним функцијама, за којима се буде указала потреба.

Могућа је и реализација верских објеката.

У оквиру централних функција не дозвољавају се делатности које својим радом могу угрозити функцију становања у смислу буке, загађења ваздуха, повећања фреквенције саобраћаја, нарушавања услова паркирања и сл., односно делатности чија технологија рада и обим транспорта који генеришу утичу негативно на остале функције у окружењу.

Индекс заузетости комплекса/парцеле је до 30%; индекс изграђености до 1,0.

Максимална спратност објекта/објеката је П+1+Пк односно висина до 12,0 m (од коте терена до слемена). Висина назитка поткровне етаже износи највише 1,6 m.

Алтернативно, спратност може бити и Су+П+Пк, када је у оквиру поткровља могуће планирати две независне етаже, уколико техничке могућности то дозвољавају.

Тип објекта/објеката зависи од његове функције и услова на парцели али је претежно слободностојећи.

Положај објеката на комплексу/парцели се не условљава али је минимална удаљеност од уличне регулационе линије 5,0 m.

Најмања удаљеност објеката јавне намене од објеката на суседним парцелама износи пола висине суседног објекта али не мање од 5,0 m.

Растојање основног габарита објекта од границе суседне парцеле износи на делу бочног дворишта претежно северне оријентације минимално 3,5 m, а на делу бочног дворишта источне и западне оријентације мин. 4,0 m.

Дозвољена је изградња подрума или сутерена.

Паркирање и гаражирање возила је у оквиру комплекса/парцеле.

Ограђивање комплекса/парцеле се не препоручује.

Забрањује се ограђивање пуном/зиданом оградом.

Пристап комплексу/парцели се обезбеђује са главне насељске саобраћајнице или преко колског прилаза мин. ширине 10 m.

У оквиру комплекса/парцела планира се одговарајуће уређење слободног простора (поплочане пешачке површине, зеленило) као и постављање урбаног мобилијара (клубе, корпе за смеће, светиљке, држачи за бицикле).

Предлаже се организовање објеката око једног централног, унутрашњег трга, који треба планирати као каскадни и на коме ће се системом степеница и рампи савладати висинска разлика. Простор је могуће обогатити, поред зеленила и урбаног мобилијара, и постављањем скулптура у простору, фонтана и сл.

Места за контејнере морају бити тако лоцирана да је омогућен несметан прилаз камионима за пражњење контејнера.

Места за контејнере морају бити од тврде подлоге, на којима је потребно обезбедити одлив оцедних и атмосферских вода у сливник.

За смештај једног контејнера обезбедити површину 1 x 1,5 m, растојање између два контејнерска места је 50 m.

Комплекс се може реализовати као јединствена целина или се могу формирати више грађевинских парцела под следећим условима:

- минимална ширина фронта 25,00 m;

- минимална површина парцеле износи 2000 m².

Парцела, по правилу, целом ширином фронта излази на јавну површину, међутим, могуће је формирати грађевинску парцелу са приступом на јавни пут преко прилаза, минималне ширине 10 m.

Урбанистичко-архитектонска разрада (урбанистички пројекат) условљава се за целину у случају реализације јединственог комплекса. У случају реализације по грађевинским парцелама, израда урбанистичког пројекта се препоручује.

Грађевински елементи објеката и архитектонско обликовање

Архитектонско обликовање

У оквиру комплекса Основне школе „Андра Савчић“ и комплекса за разноврсне јавне службе обликовање треба да се базира на креирању архитектонског идентитета насеља који је заснован на очувању и ревитализацији затечених вредности и карактера предела, као и традиционалној архитектури.

Планирани објекти (фискултурна сала) треба да имају и савремени архитектонски израз у складу са функцијом.

Утврђују се следећа правила за изградњу нових и реконструкцију постојећих објеката:

- обавезно је прилагођавање изградње објеката и уређења парцела предеоном лику подгорине, долинског и брдско-планинског подручја;

- примењује се традиционалан начин организације и уређења парцела и концепција изградње објеката прилагођена потребама корисника и усаглашена са архитектуром традиционалног народног градитељства;

- примењују се локални грађевински материјали за изградњу објекта, бело кречене површине зидова, камен (сокла, подзид, облога подрумског зида) и дрво (столарија, трем и кровна стреха) у обради фасадних панела; и, по правилу, цреп и ћерамида за кровни покривач;

- примењује се једноставан габарит објекта постављен у складу са морфологијом терена без ремећења постојеће нивелације;

- препоручује се примена трема у приземљу пословних објеката, а избегава примена тераса и балкона на спрату;

- по правилу се примењују коси кровови, пре свега, четвороводни кров са нагибом до 45%, најмањим дозвољеним углом од 25 степени и испадом стрехе већим од 1,0 m, због заштите објекта од снегова;

- максимални еркери и испади на објектима могу да буду до 1,2 m, на висини од минимум 3,0 m.

Урбанистичка целина 2

С обзиром да се Урбанистичка целина 2 утврђује као површина намењена за реализацију насељских саобраћајница и комуналне инфраструктуре, услови уређења и грађења се дефинишу у делу текста 8.3. „Правила уређења и грађења за инфраструктуру“.

Постојећи објекти који својим габаритом улазе у регулацију планиране улице (а изван су коловоза) се задржавају уз услов да су на мин. удаљености 1,5 m (обострано) од планираног коловоза, као и да профил улице који се (због објекта у регулацији улице) у том делу сужава, мора да има чисту ширину од 8 – 9 m, у зависности од ширине коловоза.

8.2. Правила уређења и грађења за инфраструктуру

8.2.1. Услови грађења саобраћајне инфраструктуре

За изградњу нових и реконструкцију постојећих саобраћајних површина обавезно је поштовање одредби:

- Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Србије“, број 101/05 и 123/07),
- Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник Републике Србије“, број 41/09 и 53/10),
- Правилника о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута („Службени

гласник Републике Србије“, број 50/11)
и

- Закона о железници („Службени гласник РС“, број 18/05).

Приликом пројектовања објеката, саобраћајних и пешачких површина применити одредбе Правилника о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама („Службени гласник РС“, број 22/15).

Тротоаре и паркинге изграђивати од монтажних бетонских елемената или плоча које могу бити и у боји, а све у функцији вођења, раздвајања и обележавања различитих намена саобраћајних површина. Ово поред обликовног и визуелног ефекта има практичну сврху код изградње и реконструкције комуналних водова (инсталација).

У графичком приказу „План саобраћаја, нивелације и регулације са површинама јавне намене“, у размери 1:2500, приказани су сви технички елементи који дефинишу саобраћајне објекте у простору, а самим тим и услови и начини за прикључење нових објеката на постојећу и планирану мрежу саобраћајница. Прикључење објеката на саобраћајну уличну мрежу планира се једним колским пролазом по катастарској парцели.

У оквиру паркиралишта потребно је резервисати простор за дрвореде по моделу да се на четири паркинг места планира по једно дрво. Око и унутар планираних паркинга обезбедити одговарајућу засену садњом високог зеленила. Ширина паркинг простора за управно паркирање износи од 2,30 m до 2,50 m, а дужина од 4,60 до 5,0 m.

Највећи уздужни нагиб износи 12%, најмања ширина тротоара 1,0 m (препоручена 1,6 m), а најмањи радијус кривина у уличној мрежи саобраћајница износи 6 m.

На местима где то услови дозвољавају могућа је изградња уличних паркинга (и ако нису учртани у графичким приказима) уз

обавезно задржавање и заштиту постојећих, или садњу нових појединачних стабала или дрвореда.

Паркирање возила за потребе корисника, по правилу се обезбеђује на грађевинској парцели изван површине, и то, једно паркинг место на 70 m² корисне површине објекта.

Најмања ширина коловоза која је планом предвиђена је 3,5 m. Радијуси кривина на укрштању саобраћајница су минимално 6 m. На саобраћајницама где саобраћају возила јавног превоза радијуси кривина треба да су 12 m.

8.2.2. Услови за изградњу водоводне мреже

Трасу водоводне мреже полагати у зони јавне површине, између две регулационе линије у уличном профилу.

Трасе ровова за полагање водоводне инсталације се постављају тако да водоводна мрежа задовољи прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре.

Минимално хоризонтално растојање водоводне мреже од других инсталација и објеката инфраструктуре је од 0,7 до 1,0 m, а вертикално растојање водоводне мреже од других инсталација и објеката инфраструктуре 0,5 m.

Задате вредности су растојања од спољне ивице новог цевовода до спољне ивице инсталација и објеката инфраструктуре.

Уколико није могуће испоштовати тражене услове пројектом предвидети одговарајућу заштиту инсталација водовода.

Дубина укопавања водоводних цеви износи 1,2-1,5 m мерено од коте терена.

На проласку цевовода испод пута предвидети заштитне цеви на дужини већој од ширине пута за мин. 1,0 m од сваке стране.

На траси новог дистрибутивног водовода предвидети одговарајући број хидраната у свему према важећим прописима.

Водоводни прикључци

Снабдевање водом из јавног водовода врши се прикључком објекта на јавни водовод.

Прикључак на јавни водовод почиње од споја са водоводном мрежом, а завршава се у склоништу за водомер, закључно са мерним уређајем.

Пречник водоводног прикључка са величином и типом водомера одређује надлежно комунално предузеће.

Свака грађевинска парцела са изграђеним објектом мора имати засебан прикључак.

Индивидуални водомери, за мерење потрошње воде за пословне објекте, постављају се у засебно изграђеним шахтовима који су лоцирани ван објекта на парцели корисника 0,5 m од регулационе линије.

Услови за изградњу канализационе мреже

Трасу мреже канализације полагати у зони јавне површине између две регулационе линије у осовини улице.

Минимални пречник гравитационе канализације је Ø 250 mm.

Трасе канализације се постављају тако да се задовоље прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре.

Минимално хоризонтално растојање од других инсталација и објеката инфраструктуре је 1,0 m, а вертикално 0,5 m.

Минимална дубина изнад канализационих цеви износи 1,3 m, мерено од горње ивице цеви.

На траси канализације предвидети изградњу довољног броја ревизионих шахтова на прописаном растојању од 160-200 DN, а максимум 50,0 m.

Канализациони прикључци

Прикључак на канализацију почиње од споја са мрежом, а завршава се у ревизионом шахту.

Пречник канализационог прикључка одређује надлежно комунално предузеће.

Свака грађевинска парцела са изграђеним објектом мора се прикључити на канализациону мрежу, ако је она изграђена.

Ревизионо окно лоцира се на парцели корисника на 0,5 m од регулационе линије парцеле.

Прикључење подрумских и сутеренских просторија, као и базена на канализациони систем дозвољава се само преко аутономног постројења препумпавањем.

Зауљене атмосферске воде са манипулативних површина, као и воде од прања и одржавања тих површина (паркинг и сл.) посебном мрежом спровести кроз таложник за механичке нечистоће и сепаратор уља и масти и лаких течности и тек потом испуштати у реципијент.

Санитарно-фекалне отпадне воде могу се без пречишћавања испуштати у јавну канализациону мрежу, уз поштовање услова и сагласности надлежног јавног комуналног предузећа.

8.2.3. Услови изградње и прикључења на електроенергетску мрежу

Изградња електроенергетских објеката за напајање објеката у планском подручју врши се на основу одобрене техничке документације, усаглашене са техничким условима надлежне Електродистрибуције, важећим прописима, техничким препорукама Електродистрибуције Србије и прибављеном грађевинском дозволом.

Надземни водови се могу градити сагласно „Правилнику о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV“ („Службени лист СФРЈ“, број 65/88).

Подземни водови се изводе каблом одговарајућег типа у рову ширине не мање од 0,5 m на растојању 0,5 m од регулационе линије, осим ако просторни и технички услови не захтевају другачије решење.

Укрштање и паралелно вођење каблова са осталом инфраструктуром решавати у складу са техничким прописима.

Прикључак индивидуалних потрошача на надземну мрежу се врши кабловским снопом до ИМО (издвојени мерни ормани). ИМО постављати на регулациону линију или на јавну површину, где просторни и технички услови то дозвољавају.

Прикључење осталих објеката извести са постојеће или планиране електроенергетске мреже или директно напојним водом из постојеће трансформаторске станице, у зависности од потреба. Прикључак извести изградњом надземног или подземног прикључног вода до ИМО. ИМО постављати на регулационој линији, на спољашњим фасадама објеката или у оквиру објеката, у складу са електроенергетским условима надлежне Електродистрибуције.

8.2.4. Услови изградње и прикључења на мрежу електронских комуникација

Мрежа електронских комуникација се изводи са оптичким или коаксијалним кабловима одговарајућег типа и профила у микророву, мини рову или рову одговарајуће ширине.

Постојећу инсталацију електронских комуникација која прелази испод постојећег или планираног коловоза или испод зоне изградње планираних објеката потребно је изместити у планиране коридоре.

Улични кабинети се, осим у оквиру регулације улица, могу постављати и на остало грађевинско земљиште на простору одговарајуће површине са обезбеђеним колским приступом до кабинета.

Прикључење објеката у систем електронских комуникација решити изградњом прикључка (подземне мреже оптичких или бакарних проводника) од постојеће или планиране уличне мреже до приступачног места на фасади или у унутрашњости објекта, где ће

бити смештен типски телекомуникациони орман. Детаљније услове за прикључење прибавити од надлежног оператера.

Прикључак на заједнички антенски систем извести према условима надлежног оператера.

Прикључак на кабловски дистрибутивни систем извести према условима локалног дистрибутера.

Системе мобилне телефоније постављати уз поштовање свих правилника и техничких препорука из ове области, као и препорука светске здравствене организације.

Обавезно је извршити периодична мерења јачине електромагнетног зрачења у близини антенског система, а посебно утицај на оближње објекте становања који се налазе на истој или сличној висини као и антенски систем.

За постављање антенских система и базне станице мобилне телефоније обавезно је претходно позитивно мишљење надлежног органа управе.

9. ПРИКАЗ ОСТВАРЕНИХ УРБАНИСТИЧКИХ ПАРАМЕТАРА И КАПАЦИТЕТА

Урбанистичка целина 1

На основу планом утврђених услова и параметара у оквиру два комплекса могуће је остварити следеће капацитете:

1. Комплекс Основне школе „Андре Савчић“

Под претпоставком реализације фискултурне сале димензија 14 x 28 m и доградње постојећих или изградње нових објеката до максималног индекса заузетости, у оквиру комплекса је могуће реализовати још 3.500 m² БРГП.⁷

2. Комплекс за разноврсне јавне службе

Под претпоставком примене максималног индекса заузетости и спратности

⁷ БРГП – бруто развијена грађевинска површина.

П+1, у оквиру комплекса је могуће реализовати око 6.000 m² БРГП.

Урбанистичка целина 2

У оквиру урбанистичке целине 2, на основу правила уређења и грађења утврђених за саобраћајну, водну, енергетску и телекомуникациону инфраструктуру, реализоваће се капацитети у складу са графичким приказима.

10. ПРИМЕНА ПЛАНА

Доношење овог плана омогућава издавање информације о локацији, локацијских услова и решења за одобрење радова за које се не издаје грађевинска дозвола, осим за просторе за које је утврђена обавеза израде урбанистичког пројекта.

Саставни део плана су следећи графички прикази:

Размера

1. Извод из Просторног плана града Ваљева са положајем дела насељеног места Горња Грабовица А3

2. Катастарско-топографски план са границом обухвата 1 : 2500

3. Постојеће стање 1: 2500

4. Подела на урбанистичке целине са планираном наменом површина и локацијама за које је обавезна израда урбанистичког пројекта 2500

4.1. Детаљ – Урбанистичка целина 1
1: 1000

5. План саобраћаја, регулације и нивелације са површинама јавне намене
2500

6. План водне инфраструктуре
2500

7. План енергетске инфраструктуре и електронских комуникација
2500

8. Карактеристични профили
1: 100.

План генералне регулације за део насељеног места Горња Грабовица садржи текстуални део који се објављује у „Службеном гласнику града Ваљева“, и графичке приказе израђене у три примерка које својим потписом оверава председник Скупштине града Ваљева.

По један примерак потписаног оригинала плана чува се у Скупштини града Ваљева, Градској управи за локални развој, привреду, урбанизам и комуналне послове - Одељењу за урбанизам, грађевинарство, саобраћај и заштиту животне средине, и у Јавном предузећу „Урбанизам“ Завод за урбанизам Нови Сад.

Документациона основа овог плана чува се у Градској управи за локални развој, привреду, урбанизам и комуналне послове - Одељењу за урбанизам, грађевинарство, саобраћај и заштиту животне средине.

План генералне регулације за део насељеног места Горња Грабовица доступан је на увид јавности у згради Скупштине града Ваљева, Карађорђева 64, и путем интернета (www.valjevo.rs).

План ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику града Ваљева“.

**Скупштина града Ваљева
Број:350-29/16-07**

**Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.**

123. На основу члана 13. став 4 Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС“ број 10/13, 142/14 и 103/15) , и члана 35. Статута града Ваљева („Службени гласник града Ваљева“ број 19/08), Скупштина града Ваљева на седници одржаној дана 15. јула 2016. године, донела је

ЗАКЉУЧАК

1. УСВАЈА СЕ Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног

развоја за град Ваљево за 2016. годину.

2. Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Ваљево за 2016. годину у „Службеном гласнику града Ваљева“.

Скупштина града Ваљева
Број:320-5/2016-02

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ
ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И
ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ГРАД
ВАЉЕВО

I ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ
ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА
Анализа постојећег стања

Својим географским и климатским карактеристикама рурално подручје града Ваљева пружа значајан потенцијал за развој различитих пољопривредних и непољопривредних делатности. Земљишне површине, уз повољне климатске услове и квалитетну примену агротехничких мера, пружају добре предпоставке за разноврснију и квалитетнију воћарску, сточарску, ратарску, па и шумарску производњу. У ратарској производњи и даље доминирају житарице. У сточарском фонду још увек је велики број говеда, оваца, свиња, коња и нарочито живине. Код воћарске производње најобимнија је производња шљива и малина, али се доста гаје и крушке, јабуке, вишње, ораси и купине. Последњих година интензивира се органска производња за коју постоје скоро идеалне предуслови (очувана природна средина и велики удео екстензивних засада лакше адаптивних на органски начин производње), а едукацијом пољопривредника, од стране стручних служби града Ваљева, овај вид пољопривредне производње се све више развија.

Око 65% укупне територије града Ваљева чини пољопривредно земљиште (58.521 ха), које се одликује релативно малом просечном

заступљеношћу ораничних површина (53.5%) упоређујући са просеком Србије. Велики је проценат заступљености воћњака и винограда (8.9%), ливада (10.6%) и пашњака (11.1%). На територији града Ваљева послује 8.815 пољопривредних газдинстава.

Примарна пољопривредна производња омогућава развој прехранбеног сектора: сектор замрзнутог воћа и поврћа, производња сокова, производња меса и млека, производња кондиторских производа.

У извозу доминирају воће и производи од воћа (51%), жива стока (20%), млеко и млечни производи (15%), пића (7%), и то тржиште ЕУ апсорбује 51%, тржиште ЦЕФТА 39% и остала тржишта 10%.

Скромно заступљена плодна земљишта (I и II бонитетна класа) лоцирана су у равничарско-долинским атарима, у комплексима с урбанизованим деловима простора, па су стога и угрожена стихијским ширењем насеља.

Апсолутна већина пољопривредних површина има већи број озбиљних ограничења за интензивну обраду, тако да је њихово еколошки одрживо и економски рационално коришћење условљено развојем сточарства, посебно млечно-месног говедарства и овчарства на целој територији општине.

У целини гледано, структура коришћења пољопривредног земљишта и развоја пољопривреде града Ваљева усклађена је са природним погодностима и ограничењима.

У складу са изузетним агроеколошким погодностима, брежуљкасто-брдовити терени, који се простиру у висинском појасу 250-500 м.н.в. традиционално су усмерене на производњу шљиве, малине и других врста јагодастог воћа посебног квалитета.

Захваљујући специфичним микрорељефним и хидролошким утицајима, брдско-планински предели су, такође, погодни за рентабилну производњу квалитетног воћа, напоредо са коришћењем бујне вегетације пространих природних травњака за развој говедарства и овчарства, уз искоришћавање природних predisпозиција за примену

биолошких/еколошких метода производње хране.

Међутим, несумњиво еколошке предности наслеђене производне оријентације угрожене су већ дуже време бројним утицајима, који се могу сажети у следеће групе проблема:

- Главни тржишни вишкови ваљевске пољопривреде (месо, млеко, јаја и воће) спадају у ред скупљих намерница, које наилазе на баријеру куповно способне тражње на домаћем тржишту, а од половине прошлог века на све већа ограничења у извозу, која кулминирају током кризних година, када је дошло до потпуног одсецања од светских трговинских токова и колапса прехранбене индустрије, чему је одолео само извоз свеже и замзнуте малине;
- Исувише уситњен земљишни посед не дозвољава успостављање повољних релација, посебно земљишта према радној снази и механичкој опреми, којима се обезбеђује остваривање задовољавајућег нивоа пољопривредног дохотка, с једне, и ценовна конкурентност пољопривредних производа, с друге стране, што представља један од главних узрока друштвене, производне и економске пасивизације пољопривредних домаћинстава и старења пољопривредне популације.

Пољопривреда града Ваљева се данас доминантно ослања на допунски рад запослених у неаграрним делатностима.

- Слаб квалитет и низак ниво опремљености пољопривреде одговарајућим врстама машина и уређаја, нарочито ако се ради о машинама за осавремењивање производње, транспорта и складиштења пољопривредних производа, опреми стајског смештаја у складу са савременим хигијенским стандардима, специјализованим машинама за негу и експлоатацију воћних засада, што представља битно ограничење за

искоришћавање природних компаративних предности града Ваљева;

- Успорена дифузија научно – техничког прогреса, савремених еколошких стандарда, економског знања и тржишних информација у пољопривредну праксу, не само због ниског нивоа општег и стручног образовања претежног дела пољопривредних произвођача, већ пре свега због непостојања одговарајуће инфраструктуре развоја, контроле примене и атестирања средстава за заштиту биљака од болести и штеточина, санитације сеоских насеља и сл.
- Слаба инфраструктурна опремљеност села, као последица вишедеценијског запостављања развојних проблема пољопривреде и руралних подручја у политици укупног економског, а посебно регионалног развоја.

Заштићена природна добра

На територији града Ваљево заштићена природна добра чине 5,1 % територије града Ваљева.

До сада су под заштиту стављена следећа природна добра:

- Предео изузетних одлика „Клисура реке Градац“ (Ваљево), површине од око 1.268 ха.
- Строги природни резерват „Црна река“ (Ваљево), површине од око 60 ха.

Клисура реке Градац - Клисура реке Градац, предео изузетних одлика који обухвата клисуру реке Градац, са Дегурићком, Краљевом, Високом, Градском и Баћином пећином, површине 1269 ха. Овде припада и споменик културе од великог значаја – манастир Ћелије. Мало је река у Србији са тако интересантним хидрогرافским обележјима свога водотока, хидрогеолошким особеностима сливног

подручја и непосредним, животним значајем за становништво у својој околини, као што је река градац. Река Градац, водом најбогатија саставница Колубаре, усекла је генералним правцем југ-север клисурасто-кањонску долину дужине 22,7 км. Од саставака Буковске реке и Забаве (364 мнв), где уствари настаје, до ушћа у Колубару (183 мнв), ова река, мерено речним коритом, има дужину око 28 км и укупни пад од 187 м. Просечан пад од свега 7 промила сведочи о доста уравнотеженом уздужном профилу. Површина топографског слива реке Градац је 168 км² а средњи вишегодишњи протицај на ВМС Дегурић износи 3.028 л/с. Површина овог заштићеног природног добра је 1.268 ха. Обухвата насеља Дегурић, Белић, Богатић, Лелић, Бачевци, Ковачице и Бранговић. Дегурићка пећина се налази се на клисури реке Градац, лако доступна посетиоцима, непосредно иза хидроцентрале у Дегурићу (200 м узводно) и представља највећи спелеолошки објекат у ваљевском крају и спада у најбоље истражене пећине у рељефу Србије. Спада у пећине изворског типа и једина је са сталним подземним током у целом сливу реке Градац. Врело из пећине има средњи проток од 121 л/с и улива се у реку Градац. Под заштитом као споменик природе и у оквиру ЗПД »Клисура реке Градац« деценијама је објекат истраживања стручњака разних профила (биолога, спелеолога...). Станиште је ретко велике и богате популације слепих мишева и по томе реткост на Балкану.

Црна река, строги природни резерват површине 60,16 ха у катастарској општини Дивчибаре, на планинском масиву Маљен са мешовитим шумским састојинама, које чине: бели и црни бор, бреза, буква, нешто јеле, храста китњака, јаребике и других врста. Установљен је режим заштите II степена, којим су забрањене све активности, осим активности на заштити биодиверзитета. Дивчибаре су планинско поље које се пружа од Црног врха, Паљбе, Голупца до Великог брда. На Дивчибарама постоје четири строга резервата природе: Црна река, Чалачки поток, Забалац и Вражји вир.

Поред тога, Завод за заштиту природе је обрадио неопходну документацију за проглашење следећих природних добара, али

заштита још није у функцији, јер није било одговора на ову иницијативу:

Споменик природе „**Таорска врела**“ (Ваљево), предлог за заштиту добра на површини од око 54 ха упућен је локалној самоуправи маја 2002. године;

Споменик природе „**Петничка пећина**“ (Ваљево), предлог за заштиту добра на површини од око 8 ха упућен је локалној самоуправи марта 2007. године;

Таорска врела обухватају површину од 54 ха. Таорска врела су предложена за заштиту од стране Завода за заштиту природе Србије као споменик природе - значајно природно добро III категорије од локалног, општинског значаја. Предлогом је обухваћен природни амфитеатар изворишта Таорског врела од корита Скрапежа до заравни изнад врела, укључујући и просторну чепенку леве периодске притоке врела. Специфичност овог подручја, поред његове лепоте, је удаљеност од градског подручја. Оно се налази на самом ободу територије града и од Ваљева је заклоњено ланцем ваљевских планина. Његов положај и забаченост је отежавајућа околност за реализовање послова заштите и то је тражило озбиљна финансијска средства.

Петничка пећина, споменик природе површине 8,10 ха, налази се на 7,5 км југоисточно од Ваљева. На месту где се равница Колубаре, преко благих таласа изграђених од језерских седимената, сучељава са стрмим, шумовитим падинама, изграђеним од тријаског кречњака, види се улаз у Петничку пећину. Отвор има облик равностраничног троугла. Налази се на северној падини, делимично литици, брда Осој. На тој страни брда налазе се два улаза у пећину - нижи који је приметан из даљине и виши који је скривен у шуми. Повучен величином улаза народ их је звао Велика и Мала пећина, иако је прва пре поткапина, која се читава види са улаза, док је друга представљена дугачком и разгранатом мрежом пећинских канала. Присутни су подземни крашки облици са специфичним и ретким хидролошким својствима и станиште различитих врста слепих мишева.

Ваљевске планине су пространи планински гребен који оријентационо захвата територију између масива Медведника на западу и Сувобора и Рајца на истоку. Овај простор обухвата делове територије града Ваљева и општина Љиг, Мионица, Горњи Милановац, Пожега и Косјерић и има површину од око 100.000 ха, а границе подручја оријентационо су утврђене Регионалним просторним планом. Завод за заштиту природе је такође у неколико наврата предузео додатна истраживања Ваљевских планина у циљу испитивања објективних могућности за интегралну заштиту овог планинског масива. Истраживања су показала да због претходних активности на заштити и других разлога (Клисуре реке Градац фрагментира цео планински масив и не би био обухваћен новом заштитом, дислоцираност терена и већи број дозвола за експлоатацију минералних сировина у зони Букова - јужно од Клисуре реке Градац итд.) нову заштиту треба раздвојити по следећим масивима: Медведник, Велики и Мали Повлен, Маљен (са или без Дивчибара) и Сувобор-Рајца.

У оквиру активности на успостављању ЕМЕРАЛД мреже, Завод је прикупио неопходне податке за укључење зоне Сувобора у ову мрежу. Такође, на основу посебних истраживања већи део масива Ваљевских планина од Медведника, Повлена, Маљена до Сувобора је дефинисан као ИБА подручје, односно подручје значајно за заштиту станишта ретких и угрожених врста птица. Масиви Повлена и Сувобора, као засебне целине су добиле статус одабраних подручја за дневне лептире (ПБА). Већи број доступних информација у до сада завршеном поступку истраживања указује да ће део Ваљевских планина имати статус ИПА подручја.

Орахова стабла стављена су под заштиту као угрожена биљна врста на подручју града.

Забрањена је сеча и оштећења која могу да проузрокују уништење сваког појединог ораховог стабла, док се болесна стабла и стабла намењена за коришћење у научне сврхе могу сећи само на основу општинског акта.

У ваљевском крају се одржава велики број манифестација: књижевне, спортске, музичке и привредне. Оне привлаче велики број посетилаца који су углавном становници Ваљева и околине или су то специфичне манифестације које привлаче људе сличних интересовања и из окружења. Издвајамо манифестације: Дани малине, Дани купине, Дани гљива, Лековитим стазама ваљевских планина, Златни опанак, Светосавска трка, Сабор на Повлену, Туцијада у Оглађеновцу, Фестивал ваљевског изазова, Повлен рели, Петровдански дани, Фестивал дуван чварака.

Географске и административне карактеристике

Град Ваљево је важан и динамичан, саобраћајни, туристички и културни центар западног дела Србије. Ваљево је град у ком се стичу и користе знања и нове технологије, то је град предузетништва, чистих технологија и сигурног живљења. Своје програме развоја планира у складу са принципима људских и мањинских права, здравља и заштите животне средине.

Ваљево се налази у западној Србији и административни је и привредни центар Колубарског округа који обухвата и општине Мионица, Осечина, Уб, Лајковац и Љиг. Према попису из 2011. године, Ваљево има 90.312 становника, на површини од 905 км². Од укупног броја становника, 59.073 је градско, а 31.239 сеоско становништво. Ваљево представља природну географску целину и економски повезан простор који поседује изграђену комуникацију између 78 насељених места са Ваљевом као урбаним насељем.

Основно поређење града и окружења (површина и становништво), 2011.

	Површина (км ²)	Удео у укупној површини (%)			Број становни ка*	Удео у укупном броју становника (%)			Густина насељености(бр. Стан./ км ²)
		Града	Области	Србије		Града	Области	Србије	
Урбана зона	323	35,69	13,06	0,37	59.073	65,4	33,85	0,8	182,9
Рурална зона	582	64,31	23,52	0,66	31.239	34,6	17,9	0,4	53,7
Град	905	100	36,58	1,02	90.312	100	/	1,26	99,8
Колубарска Област	2.474	/	100	2,80	174.513	/	100	2,4	70,5
Србија	88.361	/	/	100	7.186.862	/	/	100	81,3

*Извор: РЗС

Географски положај је веома повољан (Удаљеност од Београда 100км, Новог Сада 141км, Ибарске магистрале – 30км, 92км од ауто пута Београд – Загреб, 90км Београд-Ниш, 80км од границе са БиХ, Хрватском 145км, мађарском 254км и 352км железницом од Луке Бар.

Подручје града се састоји од 78 насеља. Осим специфичности самог града Ваљева, могу се уочити три главна типа урбанизације и структуре насеља. У долини Колубаре насеља су гушћа и пружају се дуж северних обала реке и доминантних саобраћајница које се ту налазе (пут и пруга). Насеља су збијена са тенденцијом даљег уситњавања поседа и интензивније изградње нових стамбених и економских објеката. У северној зони побрђа, насеља су махом лоцирана у увалама и мањим котлинама, али и на блажим превојима. Мање су збијена и уз окућницу се налазе пољопривредне површине мање или средње величине (Ваљевска Каменица, Бранковина итд.). На простору Ваљевске подгорине и обода планинског венца насеља су најчешће разбијена, домаћинства су раширена на већој површини, а стамбени и економски објекти се граде на блажим падинама, проширеним долинама водотокова и на, од ветра, заклоњенијим местима (Дивчибаре, Лесковице, Поћута). Највећи број насеља (59) се налази у висинском појасу од 200-500 м.н.в., мање у појасу преко 500 м.н.в. (14) и до 200 м.н.в. (5). Изнад 800 м.н.в. налазе се делови 6 катастарских општина (Дивчибаре, Мијачи, Ребељ, Суводање, Таор и Вујиновача). Просечна међусобна удаљеност сеоских насеља креће се између 3 и 4 км.

Природни услови и животна средина**Рељеф**

Подручје града Ваљева има низијске и брдско-планинске карактеристике, с тим да преовлађују терени између 200 и 600 мнв (око 70% укупне територије). Најнижа тачка је у котлинском делу реке Колубаре око 130 мнв, а највиша је врх Мали Повлен на планини Повлен са 1347 мнв. Природне целине обухватају морфолошке и сливне површине града. Морфолошке целине чине планинско подручје (обухвата северни део масива Ваљевских планина и покрива око 228 км² или 25,2% укупне територије), подгорина (обухвата дно и ниже делове Ваљевске котлине и покрива око 490 км² или 54,1% укупне територије) и долиноско подручје (обухвата средњи ток Колубаре и Уба, а простире се на око 186 км² или 20.6% територије града).

Велика рашчлањеност, нарочито у планинском делу, условила је сложену структуру површина према нагибу терена. Терени са нагибом до 5% захватају велики део (око 45%) града. Терени са нагибима од 5% до 10% заузимају око 24% подручја града и простиру се у западном делу и у планинском подручју на Дивчибарама, у околини насеља Бачевци, Горње и Доње Лесковице, Стубо и сл. нагиби терена преко 30% имају најмање учешће. Преовлађују јужне експозиције у односу на северне, а најзаступљеније су западне и источне експозиције. Неутралне експозиције преовлађују у северном делу града, док је у јужном делу

града већа заступљеност северних и јужних експозиција.

Орографске и хидрографске карактеристике

Највећи део територије града Ваљева богат је површинским и подземним водама. Густина речне мреже је доминантно везана за слив Колубаре и Саве, док се врло мали део јужног обода града одводњава према Западној Морави и према Дрини. Карактеристично за овај простор је постојање крашких зона без или са минималним појавама површинских вода, као и распрострањене појаве подземних термалних вода у и по ободу долине Колубаре.

Подземне воде: У оквиру тријаских кречњака формиране су карстне издани које се одводњавају преко већег броја мањих или већих карстних врела. Нека од ових врела каптирана су за потребе водоснабдевања града (Пакље). Дубина ових издани на просторима карстних површи отежава експлоатацију воде и чини ове површине безводним и сувим. У долини Колубаре, испод неогених седимената а унутар зоне тријаских кречњака констатовано је присуство термалних вода нижих температуре (до 30°C) од којих се на територији града Ваљева, експлоатише само вода у Петници са дубине до око 600м.

Површинске воде: Највећи део територије Ваљева одликује густа и развијена речна мрежа. Ваљево као град лежи на четири реке: Јабланица, Обница, Колубари која настаје спајањем ове две у самом граду и реци Градац. У јужној, планинској зони, захваљујући доминантним кречњачким површинским формацијама, већина водотока је у свом горњем али и средњем току усецала дубоке речне долине клисурастог и кањонског типа. Протицај је релативно стабилан током читаве године са израженим растом водостаја током кишног периода у пролеће и у касну јесен. Бујичне појаве су честе и поред релативно великог броја антиерозивних објеката у горњем и средњем току једног броја водотока. У крашким зонама неколико површинских токова је попримило

периодични ток (Суваја, Сушица), док је регистровано и неколико правих понорница. Део речног корита Колубаре на потезу од настанка до изласка из градске зоне Ваљева, је уређено и обале стабилизације. Вештачке хидроакумулације су малобројне (два мања језера) и углавном у функцији заштите од поплава и бујица. На реци Јабланица око 15 км узводно од Ваљева, изграђена је брана „Стубо-Ровни“ којом ће се формирати акумулација „Стубо-Ровни“ запремине око 50 мил.м³, која ће се користити за: снабдевање водом градова Ваљево, Лазаревац, општина Лајковац, Уб и Мионица, обезбеђење биолошког минимума у Јабланица низводно од бране, обезбеђење протока на захвату на реци Колубари за ТЕ-ТО „Колубара“, ублажавање поплавног таласа и производњу енергије.

Клима

Планинско залеђе на западу, југозападу, југу и југоистоку и отворена долина Колубаре према северу, североистоку и истоку, с обзиром на одређени степен континенталности, условљавају умерено-континентално поднебље с извесним специфичностима које се манифестују као елементи субхумидне и микротермалне климе. Прелазна годишња доба одликују се променљивошћу времена, са топлијом јесени од пролећа, док је лети услед померања субтропског појаса високог притиска према северу, подручје Ваљева често под утицајем тзв. азорског антициклона, са доста стабилним временским приликама и повременим краћим пљусковима локалног карактера. Зими су временске прилике под утицајем циклонске активности са Атлантског океана и Средоземног мора, као и зимског тзв. сибирског антициклона. Клима овог подручја је пријатна за човека, јер нема већих колебања ни једног климатског елемента. На опште географско-климатске услове ваљевског краја утичу близина пространог Панонског басена и прелазак из равничарских ка брдско-планинским подручјима, са одређеним степеном континенталности. Клима ваљевског краја може се окарактерисати као умерено-континентална.

Климатски показатељи

ТЕМПЕРАТУРА	
Просечна температура ваздуха – јануар (°Ц)	-0,2
Просечна температура ваздуха – јул (°Ц)	21,4
Просечна температура ваздуха – годишња (°Ц)	11
Средњи број мразних дана – годишње	87,8
Средњи број тропских дана – годишње	26,2
ВЛАЖНОСТ ВАЗДУХА	
Просечна влажност ваздуха – годишња (%)	74,6
ТРАЈАЊЕ СИЈАЊА СУНЦА	
Просечан број ведрих дана – годишње	64,4
Просечан број облачних дана – годишње	184
ПАДАВИНЕ	
Просечна количина падавина – годишње (мм)	785,7
ПОЈАВЕ	
Просечан број дана са снегом – годишње	30,9
Просечан број дана са снежним покривачем – годишње	40
Просечан број дана са маглом – годишње	23,0
Просечан број дана са градом – годишње	1,5

Средњи ваздушни притисак у Ваљеу износи око 998 мбара. Промене ваздушног притиска су знатно веће у зимском, него у летњем периоду. Средња годишња температура је 11°C. Најхладнији је месец јануар, а најтоплији јул и август. У подручју Ваљева средња годишња сума осунчавање је 198,9 часова, са најсунчанијим месецом, јулом (281,8 часова) и најоблачнијим, децембром (68,6 часова).

Падавине у Ваљевском крају имају обележје средњеевропског, подунавског режима годишње расподеле. Средња годишња висина падавина у Ваљеу износи 785,7 мм; најкишовитији месец је јун, са 100,1 мм, а најсувљи фебруар, са 45,9 мм.

Снега у Ваљевском крају просечно има 30,9 дана. У великом делу колубарског и тамнавског слива је средња годишња учестаност дана са снежним покривачем до 40 дана. Просечан први дан са снежним покривачем у Ваљеу је 1. децембар. Просечан последњи дан са снежним покривачем у Ваљеу је 16. март, а на највишим теренима после 1. маја.

Биодиверзитет

Шуме на територији града Ваљево припадају Подрињско – Колубарском шумском подручју.

Укупна површина шума и шумског земљишта износи 27.240,33 ха. Степен шумовитости је 30% у односу на оптималан од 35% утврђен просторним планом Републике Србије. Остварено је око 0,3 ха површине шума по становнику. Површина шума и шумског земљишта у државном власништву на територији града Ваљева износи 7.885,33 ха. Од тога шуме и шумско земљиште заузимају 7.566,54 ха или 95,96%, а остало земљишта заузимају 335,34 ха или 4,04%. Шуме заузимају површину од 7.185,66 ха, а шумске културе (вештачки подигнуте састојине старости до 20 год,) заузимају површину од 197,75 ха, односно укупно обрасла површина у државном власништву износи 7.383,41 ха. Укупна необрасла површина у државном власништву износи 518,47 ха. Од тога 183,13 ха је шумско земљиште које треба превести у шумске културе (пошумити), а 335,34 ха представља остало земљиште (земљиште за остале сврхе, неплодно земљиште, заузеће).

Површина шума у приватном власништву на територији града Ваљева износи 19.355 ха. У дрвном фонду доминирају лишћари са учешћем у укупној запремини од око 86% и учешћем у укупном запреминском прирасту од око 82%. Од врста дрвећа најзаступљенија је буква, која у

укупној запремини учествује са 70% и запреминском прирасту са 67%.

Подручје Ваљева обилује разним биљним врстама. На 38 км југоисточно од Ваљева налази се Дивчибаре, познато планинско туристичко место друге категорије. Дивчибаре су познате по ливадама са меком травом. Четинарске шуме су од највећег значаја, те се најчешће јављају бели, црни бор, јеле, смрча, клека и планинарски бор. Од листопадног дрвећа су најзначајнији: буква и бреза, бели јасен, храст, цер и др. Дивчибаре су 7 км дугачка, 3 км широка висораван, препуна благих и заталасаних брежуљака и висова и изузетне питомине. Налази се на планини Маљен, са просечном надморском висином од 1.000 м. Подручје Дивчибара обилује речицама, изворима и потоцима који припадају сливовима Колубаре и Западне Мораве. Између осталих то су: Буковска река, Црна река, Козлица, Крчмарска река, Црна Каменица. Најинтересантнија је река Манастирица која прави водопад висок око 20 м, којег мештани зову Скакало.

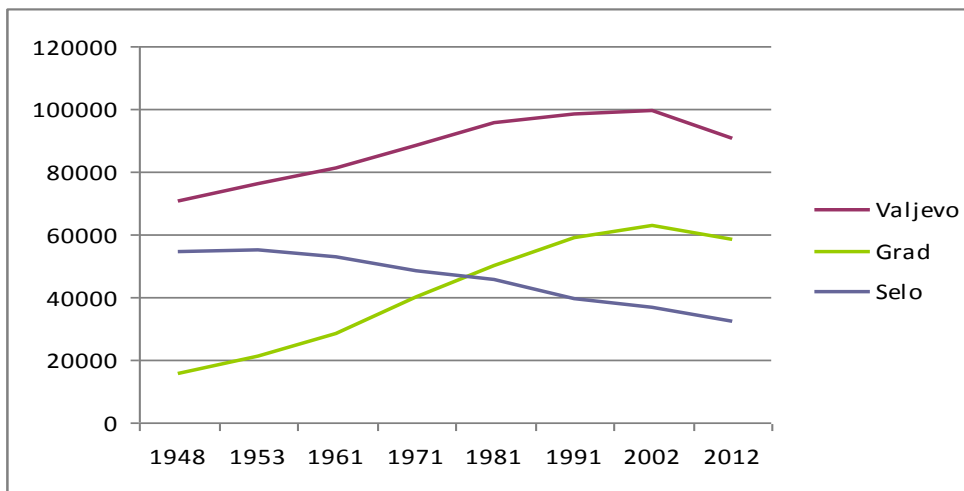
Вегетација и животињски свет Осим вештачких биљних култура (воћњаци, повртњаци, жита и вештачке ливаде), територија општине Ваљево садржи значајне површине под аутохтоним ливадама и шумама. У долинама река карактеристичне су заједнице врбе и тополе (*Populeto-Salicetum*). Од шумских заједница на висинама изнад 300 метара доминирају заједнице храста (храст и бели граб – *Quercetum confertae cerris*) и на већим висинама по ободу и гребену планинског била буква у типичној асоцијацији *Fagetum montanum serbicum* и *Fagetum moesiaca herbogum*. Четинара има на мањим површинама и углавном су вештачког порекла као резултат својевремених акција пошумљавања голети. Овде доминира црни и бели бор, јела и смрча. У смислу аутохтоног биодиверзитета, значајне су површине под старим буковим шумама на Повлену, Буковима и, нарочито, Медведнику, као мешовите заједнице храста и букве на ширем простору Повлена и падинама Маљена. Значајна је појава

распрострањења божиковине (*Plex aquifolium*). На падинама Повлена описане су ретке појаве заједница медвеђе леске (*Corylis colurna*), црног грабића (*Ostrya carpinifolia*) и црног јасена (*Fraxinus ornus*). Брдске ливаде и пашњаци су карактеристичне на масивима Маљена, Повлена и Јабланика. Доминирају асоцијације типа *Agrostis vulgaris*, *Festuca valesiaca*, *Cynosurus cristati*, *Koelerietum montane* и сл. Животињски свет на овим просторима је углавном типичан за шире просторе северозападне Србије. Од крупне дивљачи присутна је срна, лисица, јазавац и неколико врста куна, као и видра која је у већини других крајева Србије постала реткост. Појаве вукова су ретке а изузетно ретко се дешава да медвед напусти масив Таре и пређе на територију Ваљевских планина. Гнездишта белоглавог супа и орлова у сливу Дрине омогућавају појаву ових птица и на планинама Ваљева. Крупне птице мочварице се редовно уочавају на рекама и малим језерима и махом су везане за редовне миграције. Ситни сисари, водоземци и гмизавци су такође типични и заступљени су махом све врсте регистроване за шири простор СЗ Србије. Најређе врсте, укључујући и регионалне и локалне ендемите везане су за фауну која насељава пећине и јаме у карстним пределима Ваљева. На жалост, у Ваљеву ни до данас не постоји обједињен регистар ретких и заштићених биљних и животињских врста.

СТАЊЕ И ТРЕНДОВИ У РУРАЛНИМ ПОДРУЧЈУ

Демографске карактеристике и трендови

Број становника у руралном подручју Ваљева се смањивао у последњих 60 година. Према званичним подацима пописа из 2012. године број становника у руралном подручју Ваљева је 31.296 што је за око 4.500 људи мање у односу на попис из 2002. године. За разлику од претходног периода до 2002. године где се број становника у граду константно повећавао у последњих десет година дошло је до смањења броја становника како у граду тако и у селу.

Кретање броја становника у руралном и урбаном подручју Ваљева.

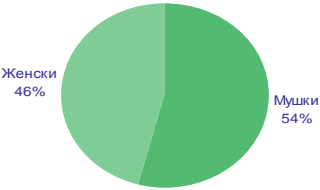
Извор: Завод за статистику Републике Србије

Према квалитативним подацима један од основних разлога одлива становника из руралног подручја је доживљај живота у граду као атрактивнијег у односу на село. Становници села живот у граду доживљавају као атрактивнији јер им омогућава већу удобност и већи број различитих стимулација какав немају у селима.

У руралном подручју Ваљева живи 53,8% становништва мушког пола и 46,2% женског пола. Структура становништва према полу показује највећу разлику између мушкараца и жена у старосној групи од 19 до 29 година. У

овој старосној групи се налази 61% мушког становништва и 39% женског становништва. Према мишљењима становника анкетираних села један од разлога овакве структуре јесте одлив женске популације која села напушта раније и чешће од мушкараца из различитих разлога социолошко - психолошке природе. Основна хипотеза је да су мушкарци као будући носиоци пољопривредних газдинстава интензивније стимулирани од стране родитеља и других ауторитативних фигура да остану у селима док су жене стимулисане да заснују брачне и друге партнерске заједнице у урбаном подручју.

Структура становништва по полу и старости у руралном подручју Ваљева.

	Тотал	Старост (%)					
		до 18	19 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 64	65+
Пол	2000	217	257	218	310	538	460
Мушки	53.8	50	61	55	55	52	53
Женски	46.2	50	39	45	45	48	47

Диверзификација руралне економије

Главни економски потенцијал села Ваљевског краја представља пољопривреда - акценат је на воћарству и сточарству и на преради воћа и млечних производа. Такође предузетништво је у мањој мери заступљено код појединих становника. Виша прерада прехранбених производа, сеоски туризам, ручна радиност, традиционална текстилна производња и израда сувенира су само неке од активности које су

потенцијал, али је потребно још доста системског рада, улагања и подршке да постану самоодрживи. У последње време, уочљиво је интензивно раслојавање пољопривредних домаћинстава где се издвајају домаћинства која почињу да се преоријентишу на интензивну и специјализовану производњу (воћарство: малина, купина, јабука, шљива; сточарство: фарме јунади и свиња; живинарство и постепени раст производње рибе у рибањацима мале и средње величине).

Број предузећа по делатностима и величини у граду Ваљеву, 2014. година

	Број предузећа				Удео у укупном броју предузећа (%)			
	велика	средња	мала	укупно	велика	средња	мала	укупно
Пољопривреда, шумарство и рибарство	0	0	39	39	0,00	0,00	3,64	3,64
Прерађивачка индустрија	3	5	331	339	0,28	0,47	30,93	31,68

У сектору пољопривреде, шумарства и рибарства послује 39 предузећа са 200 запослених. У 2012. години извезено је живих животиња у вредности од 9 милиона \$.

Број радника у предузећима по делатности и величини предузећа, град Ваљево, 2014. година

	Број радника у предузећима				Удео у укупном броју радника у предузећима (%)			
	велика	средња	мала	укупно	велика	средња	мала	укупно
Пољопривреда, шумарство и рибарство	0	0	200	200	0,00	0,00	1,64	1,64
Прерађивачка индустрија	4.661	564	2.335	7.560	38,33	4,64	19,20	62,18

Структура предузетничких радњи по делатностима, 2014. година

	Број предузетничких радњи	Удео у укупном броју предузетничких радњи (%)
Пољопривреда, лов и шумарство	18	0,60
Рибарство	0	0,00
Прерађивачка индустрија	616	20,56

У граду Ваљеву постоје бројни мали капацитети за прераду воћа и поврћа, производњу и прераду меса и млека, алкохолних пића и минералне воде, сточне хране, чајева и прераду дувана. Прехрамбени сектор Ваљева у 2012. години извезао је воћа у вредности 10,4 милиона \$.

Могућности диверзификације руралне економије

Ваљевски крај обилује бројним, изузетно атрактивним елементима туристичке понуде. Релативно повољан географски положај на важним магистралним путним правцима и близина потенцијалних тичких емитивних тржишта, богатство културног наслеђа на релативно малом простору, уклопљеност културног богатства у туристички атрактивна природна подручја са више заштићених

природних области (кисур Градца, Јабланице, ваљевске планине), већи број манастира и мошти два свеца, велики број знаменитих личности пониклих са овог подручја, догађаји везани за националну историју омогућили су да се Ваљево издвоји као аутентична туристичка дестинација. Као посебне целине, поред градског језгра, издвајају се:

- Дивчибаре, планинско-туристичко место
- Бранковина, културно-историјски комплекс
- Петница, спортско-рекреативни центар
- Манастири

Географски положај, природни фактори, културно-историјско наслеђе, јасно говоре да ово подручје може, поред планинског туризма на туристичкој дестинацији Дивчибаре, да развија следећа туристичка кретања: екскурзиони туризам (ђаци, студенти, **Дужина путева, 2014. година**

	ГРАД (км)	Удео савременог коловоза - асфалта у укупној дужини путева (%)
Дужина путева - укупно	498,3	100
Савремени коловоз - асфалт	411,1	82,5
Државни путеви	90,2	100
Првог реда	90,2	100
Путеви	172	100
Првог реда	151,2	87,9
Општински путеви	236,1	100
Првог реда	169,7	71,9

* Извор: Просторни план града Ваљева, на основу података Републичке дирекције за путеве

Присутни су државни путеви првог реда (раније магистрални путеви), М-4 и М-21 дужине 90,2 км, државни путеви другог реда (раније регионалним путевима), дужине 172 км и општински путеви (раније локалним путевима) у дужини од 236,1 км. Не тако давно, извршено је измештање деонице државног пута Другог реда Р-211 изградњом нове трасе у дужини од 11 км око акумулације “Стубо Ровни“. Осим локалних (општинских путева) на територији града Ваљева има 250 км некатегорисаних путева и око 200 км улица.

пензионери...), верски (Лелић, Ћелије, Пустиња, Јовања, Грачаница...), образовни (едукативне радионице), спортски (планинарење, бициклизам, слободно пењање...), манифестациони (Цез фест, Тешњарске вечери, Дан малине, Дани купине, Дани гљива, Лековитим стазама ваљевских планина, фестивал Дуван чварци...) и сеоски туризам.

Рурална инфраструктура

Саобраћајна инфраструктура

Мрежу саобраћајница на територији града Ваљева чине некатегорисани и локални путеви, као и делови регионалних и магистралних путева који прелазе преко територије Града.

Трасом некатегорисаних путева које се пружају преко једне катастарске општине (села), остварује се веза са локалним путевима који повезују више села, и коначно локалним путевима се остварује веза са деловима регионалних и магистралних путева који прелазе преко територије Града.

Према истраживањима, преко 80% становника ваљевских села користи локални аутобуски саобраћај. Ово омогућује и околност да у 65% села постоје редовне аутобуске линије. Проблем је путна мрежа, углавном лошег квалитета због неодржавања, проблемима са клизиштем и последицама поплава, аутобуси су повремено – нарочито празницима пренапрегани, технички често неисправни што угрожава безбедност путника. Железнички саобраћај користи приближно 10% становништва чија су насеља на правцу пруге Београд-Бар.

На смањење броја путника и пад рентабилности готово свих приградских линија протеклих година, имали су директног утицаја пад привредних активности и последично смањење мобилности становништва, као и кретање показатеља степена моторизације тако што се на нашем подручју посматрано у периоду 2000-2009.г.:

- број путничких аутомобила увећавао у просеку за 1.069 аутомобила годишње, што за 9 година износи 9.621 аутомобила, док раст изражен у процентима износи 36,3 %,

- у истом периоду број аутобуса бележи благ али сталан пад, па је тако број аутобуса у 2000.г. износио 248, а у 2009.г. 227, што представља пад за 8,5 %, првенствено због укидања седам путних приградских линија из разлога рентабилности.

Поред обуставе саобраћаја на појединим путним правцима, у циљу ублажавања негативног ефекта смањења броја путника, превозници су увели у саобраћај аутобусе мањих капацитета – минибус.

Електро мрежа

Према оријентационим подацима око 40% укупне електромереже у руралном подручју Ваљева захтева реконструкцију. У редовном програму изградње и реконструкције нисконапонске мреже јавног предузећа Електро Србија Краљево д.о.о. (огранак електродистрибуција Ваљево) биће реконструисана комплетна мрежа. Имајући у виду да локална управа има ограничен утицај на спровођење програма републичких јавних предузећа највећи низ акција је ће бити усмерен на обезбеђивање додатних средстава из различитих спољашњих финансијских извора како би се овај процес убрзао.

Телекомуникациона инфраструктура

Телекомуникациона инфраструктура

ГРАД ВАЉЕВО	ВАЉЕВО 2008. год.	ВАЉЕВО 2009. год.	ВАЉЕВО 2010. год.	ВАЉЕВО 2011. год.	ВАЉЕВО 2012. год.	ВАЉЕВО 2013. год.
Број телефонских претплатника	38.477	40.479	39.964	38.915	38.798	37.325

Телекомуникациона структура у последњим годинама постиже значајан напредак у развоју фиксне телефоније и приступа интернету.

Обезбеђеном и у функцији АДСЛ опремом, сва села (осим Бабине Луке) западно, северено и источно од Ваљева имају квалитет саобраћаја и доступност телекомуникационим услугама на истом нивоу као и у граду Ваљеву – фиксна телефонија без двојника, мобилна телефонија, интернет, ПТ ТВ. Квалитетном, подземном присупном мрежом је покривено преко 85% домаћинства овог дела града. Јужни део руралне територије града Ваљева (од Совча и Вујиноваче на западу до Горњих и Доњих Лесковица на југу), заједно са Клинцима и Паунама, немају изграђену квалитетну кабловску приступну мрежу и већина претплатника је решена бежичном фиксном телефонијом (уместо кабла се користи бежични пренос, са тарифом и нумерацијом фиксне телефоније). Коришћење интернета је код њих могуће, али мањим брзинама. Мањи део претплатника на наведеној територији има фиксне телефоне разведене кабловима по стубовима, што ће се у наредном периоду напустити и потпуно прећи на бежичну телефонију (ради се брдовитом и ретко насељеном подручју).

Мобилном телефонијом је покривено преко 95% домаћинства општине, а у даљем периоду ће се радити на унапређењу постојећих базних станица 4Г сигналом (брз интернет преко мобилне телефоније) и изградња нових, које треба да подигну квалитет покривања корисника (са више базних станица се покрива једна територија).

Број АДСЛ претплатника	810	3.459	5.476	6.851	7.384	7.827
Број ИПТВ претплатника	0	224	938	1.380	2.298	3.456

ПЈ поштанског саобраћаја

ВАЉЕВО	ГРАД ВАЉЕВО 2008. год.	ГРАД ВАЉЕВО 2009. год.	ГРАД ВАЉЕВО 2010. год.	ГРАД ВАЉЕВО 2011. год.	ГРАД ВАЉЕВО 2012. год.	ГРАД ВАЉЕВО 2013. год.
Број пошта	7	7	7	6	6	6
КОЛУБАРСКИ ОКРУГ	КО 2008. год.	КО 2009. год.	КО 2010. год.	КО 2011. год.	КО 2012. год.	КО 2013. год.
Број пошта	36	36	36	35	34	34

* Извор: ЈП "Пошта Србије" ПЈ поштанског саобраћаја "Ваљево"

Управљање чврстим комуналним отпадом

Системом прикупљања комуналног отпада покривено је 95% становништва у Ваљеву, 100% у Дивчибарама, 64% у Дивцима, 27% у Ваљевској Каменици и 16% у Бранковини. У осталим насељима нема организованог прикупљања комуналног отпада, нити су дефинисане локације за њихово одлагање.

Организованим сакупљањем отпада покривена су и насеља: Белошевац, Попучке, Лукавац, Рајево село и Лелић. Остала насеља за сада нису обухваћена системом сакупљања отпада.

Превоз отпада обавља се друмским транспортом. Железница и водни транспорт не користе се за превоз отпада.

Производња комуналног отпада износи око 1.3кг/ст/дан, а структура отпада је следећа: пепео-4%, храна-21%, стакло-4%, папир-3.5%, пластика-17%, остало-49.5%. Отпад се одлаже на градску депонију која већ има ограничене могућности и може се одлагати само комунални отпад. У Ваљеву су решени проблеми са управљањем опасним хемијским и медицинским отпадом, али није решен проблем са отпадом из кланичне индустрије.

Здравствени центар Ваљево произведе годишње око 1850м³ медицинског отпада. Није решено ни управљање од удеса са опасним материјама. У кругу Крушика складишти се око 2.5

тона/год. опасног отпада као и експлозивног материјала.

Одлагање комуналног отпада врши се на градској депонији на локацији у месној заједници Горић, која се налази у продужетку ранијег одлагалишта. Садашња површина депоније износи око 7 ха. Лоцирана је на 200 м од насеља, око 150 м од водотока реке Колубаре и око 2,5 км од центра града. Постојећа депонија је званично одлагалиште отпада за град Ваљево и о њој се стара Јавно комунално предузеће "Видрак". Добијена је сагласност за отварање још једне ћелије градске депоније, како би се премостило време до изградње регионалне депоније. На сметлишту у Ваљеву дозвољено је искључиво одлагање само оних врста отпада који не производе штетне ефекте на животну средину и који не представљају извор опасности по здравље запослених. Овај отпад обухвата следеће:

- 1) комунални отпад;
- 2) отпад са јавних површина;
- 3) отпад из предузећа неиндустријског карактера;
- 4) отпад из трговина, административних објеката и сл.;
- 5) инертни индустријски отпад;
- 6) пепео од ложења;
- 7) пољопривредни отпад.

Посебан проблем у граду Ваљеву је постојање дивљих сметлишта на којима становници доносе отпад самостално већ дужи низ година нарочито на руралном подручју, а која нису у надлежности града нити се о њима стара Јавно комунално предузеће.

ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ

Пољопривредно Земљиште

Пољопривредно земљиште (58.369 ха) обухвата око 64% територије Града. Брежуљкасто–брдовити предели, који се простиру у висинском појасу 250 – 500 мнв, имају добре агроеколошке погодности/потенцијале за производњу квалитетног воћа, меса и млека. Највредније агроеколошке локације обухватају:

- Оранице равничарско–долинских терена и брежуљкастих атара

насеља које су највише угрожене стихијским ширењем насеља и другим видовима изградње.

- Воћњаке на целој територији Града Ваљева где је потребно обнављање и преуређење слабих и старих воћњака.

Захваљујући специфичним микрорељефним и хидролошким утицајима, брдско-планински предели су, такође, погодни за рентабилну производњу квалитетног воћа. Упоредо са коришћењем бујне вегетације и пространих природних травњака, ови простори погодни су за развој говедарства и овчарства. Природне предиспозиције краја погодне су за примену биолошких/еколошких метода производње хране.

Структура пописаних земљишних површина, 2012.

	Град (км ²)	Удео у укупној површини града (%)	Удео града у површини истог типа у округу (%)	Округ (км ²)	Удео округа у површини истог типа у Србији (%)	Србија (км ²)
Укупна површина	905	100	36,58	2474	2,80	88361
Пољопривредна површина	580	64,09	33,98	1707	3,35	50963
Коришћене пољопривредне површине*	399	44,09	31,84	1253	3,65	34374
Обрасла шумска површина	267	29,50	43,41	615	3,12	19714

* податак из 2012. године – попис пољопривреде

Највећи део површине града Ваљева чине земљишта I-IV бонитетне класе (70,2%), тако да преовлађује обрадиво земљиште. Земљиште I и II бонитетне класе заузима ниско котлинско подручје Колубаре и њених левих притока (Рабас и Буковица), малих нагиба, на коме су се формирала највећа насеља. Земљиште III бонитетне класе јавља се у мањим издвојеним површинама на подручју Рабаса, Буковице, Поћуте и Петнице. Земљиште IV класе простире се подручјем Подгорине, Лелићког и Бачевачког краса, северно и јужно од Колубаре, до око 600 мнв са нагибима до 10%. Земљишта V-VIII бонитетне класе обухватају око 30%

укупних површина и простиру се на теренима с већим нагибима у планинском подручју града Ваљева, које је дисецирано бројним речним долинама клисурастог и кањонског карактера.

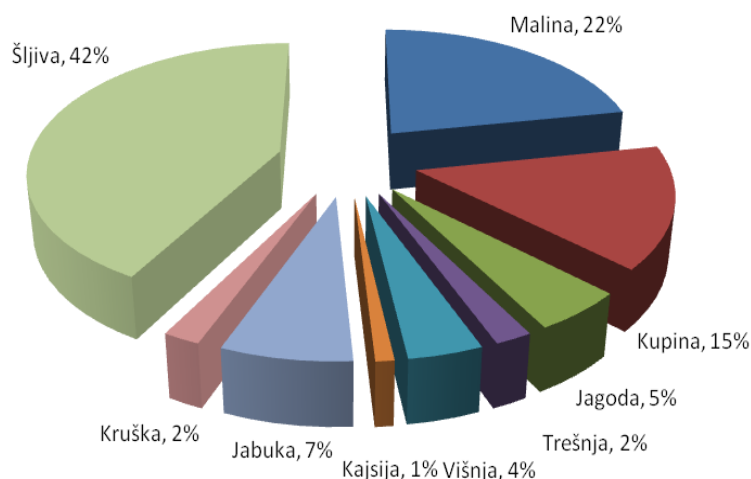
Загађивање земљишта на територији града није присутно у већем обиму, већ само на појединим локалитетима, као што су: градска депонија и дивља сметлишта, гробља, фреквентније саобраћајнице и слично. Са садашњом структуром и обимом пољопривредне производње, употреба вештачких ђубрива и пестицида нису узроци већег загађивања земљишта. Према Просторном плану, основне категорије коришћења земљишта су:

- пољопривредно земљиште;
- шумског земљиште;
- водно земљиште;
- грађевинско земљиште.

Плодно земљиште заузима 64% укупне територије града, док је под неплодним земљиштем 1% укупне територије града. Учешће шумског земљишта у граду је 30%, саобраћајна инфраструктура (путеви и пруга) заузима 1,2 %, док грађевинско земљиште заузима 3,8 %.

Вишегодишњи засади

Гајење воћа на подручју Града Ваљева има дугу традицију. Изузетно повољни земљишни и климатски услови омогућавају гајење свих континенталних врста воћа, као и винове лозе. Благо побрђе и припланински део надморске висине од 200 до 800 м пружају могућност вертикалног распореда воћних врста уз избор најповољнијег положаја и експозиције за сваку воћну врсту, а у оквиру ње и сорту. Количина падавина која се у просеку креће 750 мм воденог талог даје могућност да се воћарска производња одвија и у условима „сувог воћарења“, нарочито у вишим пределима где је и сума падавина нешто већа.

Шљива, као доминантна врста, заузима највеће површине под засадама (4006 ха). Сорта шљиве Пожегача била је најзаступљенија до пре 20 година када је замењена сортом Стенлеј и сортама створеним у Институту за воћарство и виноградарство у Чачку, због све присутнијег и

деструктивнијег вируса шарке шљиве. Сува шљива и производња ракије су главни производи од плода шљиве, а у последње време доста се производи и стона шљива сорте Чачанска лепотица.

Капацитети примарне пољопривредне производње – Површине под воћним врстама

	ПГ	Воћне врсте, ха						
		шљиве	ораси	лешници	остало воће	малине	купине	остало бобичасто воће
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	295.203	77.948	4.786	2.239	5.531	11.040	2.977	414
Регион Шумадије и Западне Србије	160.104	53.306	2.432	670	2.164	10.513	2.705	224
Колубарска област	18.204	9.536	351	93	250	1.189	1.044	40
Ваљев	6.625	4.006	146	34	109	458	432	9

Ваљевско малиногорје простира се на око 460 ха и представља важан производни рејон Западне Србије. У сортименту најзаступљенија је сорта Виламет, која се одлично адаптирала на услове ваљевског краја испољавајући своје пуне биолошке, технолошке и производне особине.

У последњих двадесетак година купина је доживела праву експанзију у свом ширењу захваљујући новоствореној сорти Чачанска бестрна, која се показала као врло приносна, али не и толико квалитетна, што је условљавало цикличне промене у површинама под купином, као и варирање цене свежег плода.

Капацитети примарне пољопривредне производње – Површине под воћним врстама

	ПГ	Воћне врсте, ха					
		укупно	јабукe	крушке	брескве	кајсије	вишње
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	295.203	163.310	23.736	7.342	8.012	5.290	13.989
Регион Шумадије и Западне Србије	160.104	90.456	9.662	3.557	972	1.284	2.961
Колубарска област	18.204	13.685	594	318	40	72	152
Ваљево	6.625	5.656	236	121	18	23	60

Гајење винове лозе у последњих десетак година је нешто интензивније, што је и довело до отварања три винарије на подручју града Ваљева и означавања Ваљева у пројекту "Путеви вина Србије".

Остале воћне врсте су мање заступљене и њихова производња задовољава потребе углавном потребе локалног тржишта.

Сточни фонд

Сточарство представља основу за успешност целокупне пољопривредне производње. Предиспозиције у погледу расположивих

површина за производњу хране за животиње и у погледу дуге и стабилне традиције сточарства, указују на позитивне могућности овог краја. Са друге стране, успешно сточарство захтева предвидиву и дугорочну националну политику што није случај у овој области. Овакав однос довео је до низа структуралних проблема и кризе у свим гранама сточарства. Веома важан разлог кризе у сточарству је и сталан пораст цена инпута (семе, вешт. ђубриво, гориво, трошкови лечења), док цене примарних производа сточарства -млеко, месо, јаја..-нису пратиле овај тренд.

Област	Говеда	Свиње	Овце	Козе
<i>Град– општина</i>				
Колубарска област	59387	161198	161945	9002
Ваљево	19655	41900	64730	2608

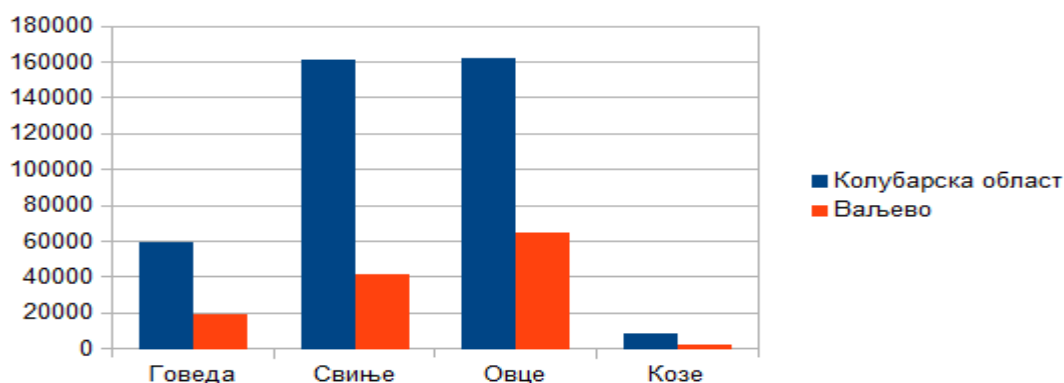
Сточни фонд (Попис пољопривреде 2012)

Говедарство је најразвијенија грана сточарства у селима Ваљева. Број грла говеда је у паду последње деценије и сада се креће на нивоу 19655 крава и јуница (од тога је 4000 јуница) претежно сименталске расе или домаће шарено у типу сименталца. До значајног смањења броја

крава, дошло је код малих и средњих газдинстава која нису у могућности да се даље развијају за тржишну производњу млека. Носиоци говедарске производње остају фармери који имају већи број грла, јер су једноставно везани постојањем објеката, механизације и

кредитним аранжманима за млекаре.
Дугорочније гледано, у производњи млека

бележи се сталан пад броја произвођача уз
лагани раст откупљених количина млека.

Капацитети примарне пољопривредне производње – Број газдинстава и бр. говеда према величини стада

	ПГ	1-2 грла		3-9		10-19	
		ПГ	говеда	ПГ	говеда	ПГ	говеда
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	177.252	88.457	134.321	70.977	330.513	12.121	157.655
Регион Шумадије и Западне Србије	96.336	49.199	74.293	39.059	181.373	6.025	77.553
Колубарска област	11.620	5.279	8.129	5.202	24.661	811	10.236
Ваљево	3.956	1.697	2.658	1.865	8.744	271	3.348

* Извор: Попис пољопривреде 2012. година

Капацитети примарне пољопривредне производње – Број газдинстава и бр. говеда према величини стада

	ПГ	20-29		30-49		50-99		100 грла и више	
		ПГ	говеда	ПГ	говеда	ПГ	говеда	ПГ	говеда
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	177.252	2.914	68.543	1.701	62.757	810	52.848	272	101.465
Регион Шумадије и Западне Србије	96.336	1.181	27.600	570	20.839	239	15.310	63	16.791
Колубарска област	11.620	160	3.773	111	4.220	49	3.162	8	5.206
Ваљево	3.956	48	1.118	51	1.977	21	1.369	3	441

• Извор: Попис пољопривреде 2012. година

Важно је знати да је млеко сектор који доноси највишу вредност примарне производње а да се знатна количина млека не предаје млекарама, већ се прерађује у традиционалне млечне производе. Ова чињеница је битна јер у њој лежи могућност за пласман производа од стране мањих пољопривредних газдинстава, али под условом подизања нивоа хигијенско-санитарних мера и услова производње традиционалних

млечних производа, као и обједињеног наступа индивидуалних произвођача.

Производња меса је такође суочена са структурним проблемима, без јасне и предвидљиве националне политике подршке према овом сектору. Парадокс је да овај сектор има једну од највећих шанси у даљем поступку приближавања ЕУ, али ће истовремено бити изложен додатним притисцима и захтевима. Тов

јунади се одвија у организацији правних лица при чему се прва фаза тога одвија на газдинствима коопераната. Понуде меса из организоване производње индивидуалних произвођача нема, иако постоје солидни капацитети за то у индивидуалном сектору. Ова чињеница се мора искористити ако се зна да се говеђе месо користи као животна намирница, као сировина за прерађивачку индустрију и као роба у међународној трговини.

Говедари ваљевског краја су одгајивачи сименталског говечета, при чему грла у матичном запату дају добре репродуктивне и

производне резултате. Одгајивачи су укључени у Удружења одгајивача сименталца.

Овчарство је грана сточарства која је такође у структурним проблемима, без обзира на изузетан потенцијал овог краја за производњу јагњећег меса. Расна структура оваца је добро позната - сјеничка оплемењена и виртемберг. Простор који постоји за даље унапређење ове гране је обједињавање наступа индивидуалних произвођача у понуди јагњећег меса, тим пре што постоје упити за ову робу а технологија гајења је једноставна без високих захтева за улагањем.

Капацитети примарне пољопривредне производње – **Број газдинстава и број оваца према величини стада**

	ПГ	1-2 грла		3-9		10-19		20-49	
		ПГ	овце	ПГ	овце	ПГ	овце	ПГ	овце
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	154.972	12.750	22.673	82.461	468.937	42.264	535.495	14.346	387.722
Регион Шумадије и Западне Србије	96.967	5.544	10.076	50.188	293.412	30.466	387.544	9.489	251.587
Колубарска област	13.798	416	749	6.061	37.349	5.498	70.496	1.695	44.262
Ваљево	5.023	102	178	1.906	11.858	2.180	28.105	772	20.067

Капацитети примарне пољопривредне производње – **Број газдинстава и број оваца према величини стада**

	ПГ	50-99		100-199		200-499		500 грла и више	
		ПГ	овце	ПГ	овце	ПГ	овце	ПГ	овце
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	154.972	2.159	138.321	729	93.556	230	61.211	33	28.525
Регион Шумадије и Западне Србије	96.967	1.018	63.934	213	26.541	47	11.605	2	2.629
Колубарска област	13.798	112	6.799	14	1.739	2	551	-	-
Ваљево	5.023	56	3.360	5	611	2	551	-	-

* Извор: Попис пољопривреде 2012. година

Свињарство као грана сточарства није карактеристична за територију Ваљева што не значи да нема успешних и савремених одгајивача. Ова производња је изразито цикличног карактера, без обједињеног наступа индивидуалних произвођача.

Капацитети примарне пољопривредне производње-**Број газдинстава и број свиња према величини стада**

	ПГ	1-2 грла		3-9		10-19		20-49	
		ПГ	свиње	ПГ	свиње	ПГ	свиње	ПГ	свиње
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	355.052	131.805	211.251	141.344	662.624	56.012	743.615	21.170	590.564
Регион Шумадије и Западне Србије	144.089	56.298	89.054	50.280	244.388	25.793	342.914	9.944	275.471

Колубарска област	17.787	4.723	7.600	6.882	35.560	4.434	59.491	1.581	43.262
Ваљево	5.382	1.741	2.793	2.028	10.167	1.215	16.242	369	9.903

* Извор: Попис пољопривреде 2012. година

Капацитети примарне пољопривредне производње-**Број газдинстава и број свиња према величини стада**

	ПГ	50-99		100-199		200-399		400 грла и више	
		ПГ	свиње	ПГ	свиње	ПГ	свиње	ПГ	свиње
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	355.052	3.064	201.336	1.092	142.477	336	89.407	229	766.044
Регион Шумадије и Западне Србије	144.089	1.260	82.104	352	45.875	121	31.704	41	39.881
Колубарска област	17.787	130	8.339	28	3.712	6	1.592	3	1.642
Ваљево	5.382	20	1.300	7	941	2	554	-	-

* Извор: Попис пољопривреде 2012. година

Живинарство је од некада веома развијене гране сточарства у ваљевском крају, која је била ослоњена на јаке привредне субјекте из ове области, сведено на индивидуалне произвођаче. И ова производња је изразито цикличног карактера, без обједињеног наступа индивидуалних произвођача.

Капацитети примарне пољопривредне производње-**бр. газдинстава и бр. живине према величини јата**

	ПГ	1-49 грла		50-99		100-299		300-499	
		ПГ	живина	ПГ	живина	ПГ	живина	ПГ	живина
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	413.792	362.990	6.306.185	42.425	2.572.003	6.178	823.718	510	175.354
Регион Шумадије и Западне Србије	173.106	158.204	2.605.931	12.437	748.890	1.692	221.732	137	46.926
Колубарска област	20.353	18.018	346.573	1.929	117.487	246	31.484	13	4.564
Ваљево	6.182	5.758	98.256	320	19.479	42	5.171	6	2.212

* Извор: Попис пољопривреде 2012. година

Капацитети примарне пољопривредне производње-**Бр. газдинстава и бр. живине према величини јата**

	ПГ	500-999		1.000-2.999		3.000-4.999		5.000 грла и више	
		ПГ	живина	ПГ	живина	ПГ	живина	ПГ	живина
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	413.792	349	216.096	581	920.046	220	794.907	539	14.902.911
Регион Шумадије и Западне Србије	173.106	95	59.814	193	309.173	88	314.318	260	4.963.799
Колубарска област	20.353	13	8.760	29	48.455	24	86.754	81	1.381.922
Ваљево	6.182	7	4.363	11	14.676	8	31.865	30	537.113

* Извор: Попис пољопривреде 2012. година

Пчеларство је грана сточарства са високим потенцијалом али и специфичним карактеристикама: велики број одгајивача, организовани у више удружења без икаквог обједињеног наступа са својим производима у смислу количине, квалитета и континуитета према купцима.

Капацитети примарне пољопр. производње – Број коња и живине по врстама и бр. кошница пчела

	Коњи	Кокоши	Ђурке	Патке	Гуске	Остала живина	Кошнице пчела
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	16.910	25.794.348	349.506	245.979	77.372	244.015	665.022
Регион Шумадије и Западне Србије	6.044	9.068.158	56.404	37.996	13.515	94.510	274.627
Колубарска област	687	1.971.782	5.498	5.156	1.384	42.179	25.004
Ваљево	219	709.692	838	929	268	1.408	8.886

Говорећи о било којој грани сточарства, главна одлика су мале производне јединице, низак ниво производње по производној јединици и неорганизованост, што не може осигурати конкурентност пољопривредним произвођачима. Тржиште ових производа у нашој земљи се све више отвара, што намеће јачу конкуренцију а са друге стране се намећу све виши стандарди у хигијенско-санитарно-ветеринарским захтевима према нашим произвођачима.

Основне мере којима произвођачи могу деловати на поправљање положаја свог газдинства су спровођење одгајивачких програма као и остали видови рационализације производње. Главни носиоци ових активности су саветодавна служба и основне одгајивачке организације.

Механизација, опрема и објекти

На територији града Ваљева пољопривредне површине под минералним ђубривом износе 19905 Ха а под чврстим стајњаком 10072 Ха. Што се тиче механизације број двоосовинских трактора према попису из 2012.године, на територији града Ваљева износи 5333, берачи 263, плугови 4277, тањираче 2573, дрљаче 3465, сетво спремачи 94, ротофрезе 378, растурачи минералног ђубрива 964, растурачи стајњака 186, сејалице 1549, прскалице 1669, приколице 3369 и косилице 3167.

Када су у питању помоћни објекти које поседује домаћинство, највише има сушара (20.9% домаћинства их поседује), пластеници (16.8%) и силоси (9%).

Мали број (1%) циљне популације поседује додатне стамбене објекте погодне за

издавање или коришћење за сеоски туризам.

Трактори су најчешће присутна опрема у пољопривредним домаћинствима (65.8%), затим прикључне машине (косачице,сејачице, дрљача, фрезе, тањираче, раоници, приколице) (57.2%). Камиони, комби, и комбајни су знатно ређе присутни у домаћинствима. Вишегенерацијска домаћинства, она која поседују преко 8 ха земљишта, као и домаћинства која живе од продаје сопствених производа поседују сву наведену опрему (осим камиона).

Радна снага

На територији града Ваљева према попису пољопривреде из 2012. године, број носилаца породичног газдинства је 8448 укупно, од тога жене чине 1132 а мушкарци 7056. Број чланова породице и рођака који обављају пољопривредну производњу на породичном газдинству износи 12300. Број стално запослених на породичном газдинству је 25, док број стално запослених на газдинству правног лица/предузетника је 176, док је број управника менаџера на газдинствима 8815. Просечна старост носилаца породичног пољопривредног газдинства је 49 година. Демографски процеси у ваљевском крају на крају XX века, нарочито негативни демографски процеси, као што су пад укупног броја становника, последњих деценија смањење наталитета и природног прираштаја, неравномеран распоред становништва, прекомерно пражњење села, пораст удела старачких домаћинства, пораст броја домаћинства без наследника смањују број радне снаге а тиме и смањење радне активности на пољопривредним газдинствима које резултира падом пољопривредне производње. Овакви демографски процеси резултирају и смањењем броја ђака у руралним срединама.

Деца из сиромашних и ромских породица мање завршавају основну школу и више их се осипа током школовања, посебно на прелазу у 5. разред, што указује на постојање проблема недовољног схватања важности образовања.

На територији града Ваљева има седам градских основних школа и осам сеоских. Укупан број одељења у руралном подручју је 40.

Посебан проблем са квалитетом образовања у сеоским срединама су и сами програмски садржаји, веома удаљени од карактеристика сеоских средина, нису специфични за те средине и имају мало додирних тачака са животом људи у сеоским заједницама.

Структура пољопривредних газдинстава

Основни носиоци економског развоја на селу су појединачна пољопривредна газдинства.

Преко половине газдинстава су регистрована пољопривредна газдинства (56.6%), док 43.4% није регистровано. Нешто више нерегистрованих пољопривредних газдинстава има код оних пољопривредника који имају мање земљишта у поседу (до 1.5 ха), и живе сами у домаћинству.

Број пољопривредних газдинстава на територији града Ваљева према попису из 2012. године је 8815, број годишњих радних јединица ангажоване радне снаге у пољопривреди 11963 а број условних грла 40036. Број газдинстава који имају само окућнице 3799 или 397 хектара, који имају оранице и баште 6209 или 17714 хектара, воћњаке 6625 или 5657 хектара, винограде 132 или 59 хектара и ливаде и пашњаке 7129 или 16109 хектара.

Најчешћи извор прихода пољопривредних домаћинства у Ваљеву је приход од продаје сопствених пољопривредних производа и производа које су произвели у свом газдинству (77.5%). Свако друго домаћинство има приход од пензије пољопривредне или неке друге (49.8%), док 36.7% има приход од запослења ван пољопривреде. Сви остали извори прихода су у знатно мањем броју.

Производња пољопривредних производа

Главни економски потенцијал села Ваљевског краја представља пољопривреда - акценат је на воћарству и сточарству и на преради воћа и млечних производа. Такође предузетништво је у мањој мери заступљено код појединих становника. Виша прерада прехранбених производа, сеоски туризам, ручна радиност, традиционална текстилна производња и израда сувенира су само неке од активности које су потенцијал, али је потребно још доста рада да постану самоодрживи.

Заступљеност појединих култура зависи од насеља – тако у селима која су на надморској висини преко 350м има значајно више оних фармера који узгајају свеже малине и купине. У селима која су ближе градском центру има значајно више оних пољопривредника који узгајају крмно биље, а значајно мање оних који узгајају свеже шљиве.

Највећи број пољопривредника производи кукуруз на 6 000 хектара – 75.5%, и свеже поврће – 72.5% и то су два најзаступљенија усева. Преко половине пољопривредника је гајило пшеницу на 3521 хектара (60.5%) и свеже шљиве на 4006 хектара (54.4%). Значајан проценат пољопривредника узгаја крмно биље на 4787 хектара (42.9%) и остале житарице (раж, јечам, овас) на 1452 хектара (37.5%). Сваки пети пољопривредник гаји свеже купине и малине (21.9% односно 20.1%), док скоро сваки шести пољопривредник гаји поврће у пластеницима (16.8%). У мање заступљене културе које узгајају пољопривредници спадају: остало свеже поврће (кромпир, лук, паприка, парадајз (5.9%), шећерна репа, сунцокрет, соја и остале индустријске културе (4.6%).

На великим пољопривредним газдинствима (8ха и више) значајно чешће се гаје пшеница, друге житарице, свеже шљиве купине и малине.

Вишечлана домаћинства (5 и више чланова у домаћинству) више него остали гаје пшеницу, поврће у пластеницима, индустријске културе.

У граду Ваљеву постоје бројни мали капацитети за прераду воћа и поврћа, производњу и прераду меса и млека, алкохолних пића и минералне

воде, сточне хране, чајева и прераду дувана. Прехрамбени сектор Ваљева у 2012. години извезао је воћа у вредности 10,4 милиона \$.

Што се тиче сточарства 98% домаћинства из циљне групе поседује стоку, живину, кошнице или рибњаке. Највише пољопривредника је у последње две године поседовало кокошке, живину – 91.6%, свиње (товне, са прасадима) – 62.6%, затим краве музаре – 62.4% пољопривредника, јаја (62.4%), овце (60.4%). Најмање пољопривредника поседује козе – 5.5%, пчелиње кошнице (2,2%) и коње – 1.1% фармера. У 2012. години извезено је живих животиња у вредности од 9 милиона \$.

- Када посматрамо просечан број животиња – најбројнија је живина – једно домаћинство у просеку поседује 83.6 животиње ове врсте, прасићи – у просеку 13 по домаћинству, затим овце – 11.5 у просеку по домаћинству.
- Када је у питању продаја животња које је домаћинство поседовало у претходне две године, најпродаванији су: јунад 500кг и више (85.7% домаћинства које их је поседовало уједно их је и продавало), затим телад 66.3%), и јунад 300-350кг (65.4%). Најмање се продају кокошке, живина и јаја (3.8% односно 8.1%).
- Када је у питању продаја усева које су пољопривредници производили у претходне две године, најпродаваније је воће и то: свеже малине и купине (89.3% односно (85%), потом шљиве (54.4%), па остало свеже воће (38.9%). Најмање је продавано крмно биље (4.6%), друга жита (5.3%) и пшеница (6%), што значи да већина тих усева су се производили за употребу у домаћинству које их је гајило.

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника

Веома снажан потенцијал, који није искоришћен, лежи у удружењима односно невладиним организацијама. Ваљево има неколико асоцијација-удружења која су директно окренута руралном окружењу, његовим потенцијалима али и неговању и одрживом коришћењу ових ресурса.

Карактеристика ових удружења је да је иницијатива потекла из градске средине а не директно од мештана сеоских средина иако су ова удружења својом делатношћу окренута руралном развоју. Најактивнија удружења су:

- Удружење домаћина Ваљево - сврха Удружења је унапређење живљења на селу са посебним освртом на развој руралног туризма.
- Гљиварско друштво Ваљево - сврха Удружења је едукација у вези правилног сакупљања, коришћења и заштите гљива и других шумских плодова.
- Еколошко бицикличко друштво Green bike - сврха Удружења је заштита животне средине и промоција рекреативног бициклизма и циклотуризма.
- Wild Serbia - авантуристички туризам.
- Ваљево за Вас - сврха Удружења је културни туризам и други повезани облици туризма.
- Тешњарска ризница - сврха Удружења је унапређење, афирмација, очување, заштита старих, уметничких и традиционалних заната као дела културне баштине.

Удружења која су окренута унапређењу пољопривредне производње нису заступљена у већем броју и сигурно је да треба подстрека даљем удруживању и јачању постојећих асоцијација:

- Удружење виноградара и винара "Градина" чија је сврха унапређење и афирмација виноградарства и винарства овог краја.
- Удружење овчара "Колубарски овчари" са циљем унапређења овчарства.

- Удружење одгајивача говеда сименталске расе.

У самим селима су најбројнија удружења која су окренута спортским активностима - углавном фудбалски клубови и ловачка удужења.

Удружења дају велики значај унапређењу пољопривредне производње на територији града Ваљева кроз едукације и скупове које организују.

На територији града Ваљева налази се и три задруге од којих је најактивнија Земљорадничка задруга Ваљево.

Трансфер знања и информација

Трансфер знања у области пољопривреде одвија се кроз систем формалног образовања од

средњег образовања до докторских студија – факултет Сигидунум, такође путем различитих врста предавања и обука организованих од стране пољопривредне стручне службе у Ваљеву, чији рад је под мониторингом Министарства привреде и заштите животне средине. Постојећа структура и систем преноса знања нису довољно ефикасни и не успевају да адекватно задовоље потребе динамичнијег техничко-технолошког реструктурирања пољопривредног сектора. Корисници често информације прихватају са резервом и ретко се усуђују да инвестирају сопствена средства у стицање нових знања и вештина. Несигурности корисника доприноси и то што трансфер знања који се врши у сврхе промоције нових производа и технологија, путем медија и на друге начине, може бити необјективан и усмерен превасходно на профит преносиоца.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за меру (укупан износ по мери у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)
1.		.				
2.						
3.						
	УКУПНО					

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за меру (укупан износ по мери у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)
1.	Кредитна подршка	100.2.	1.000.000,00		100	200.000,00
	УКУПНО		1.000.000,00			

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за меру (укупан износ по мери у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)
1.	Инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава	101	6.800.000,00	30-50	300.000,00
2.	Трансфер знања и развој саветодавства- Унапређење обука у области пољопривреде и руралног развоја	305	200.000,00	50	50.000,00
	УКУПНО		7.000.000,00		

Табела 4. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС за реализацију Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја	8.000.000,00
Планирана средства за директна плаћања	0
Планирана средства за кредитну подршку	1.000.000,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	7.000.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања и у оквиру мера руралног развоја	0

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике

Нашим програмом ми желимо да обухватимо што већи број пољопривредних произвођача наравно у складу са финансијским могућностима и да поспешимо запошљавање анимирајући што већи број незапослених да се баве пољопривредом. Наша је жеља да кроз овај програм и његове мере повећамо продуктивност кроз повећање броја обрадивих површина и повећање сточног фонда на територији града Ваљева.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење

пољопривредне политике и политике руралног развоја

У просторијама Ј.П. „Агроразвој Ваљевске долине“ сваког радног дана запослени пружају информације пољопривредним произвођачима о новинама у пољопривредној производњи као и упознавање са програмом и појединим мерама из њега како би пољопривредни произвођачи на најбољи начин искористили програм и подстицаје из њега. Такође путем медија, локалних телевизија и радија потенцијални

корисници добијају информацију о мерама дефинисаних програмом.

Мониторинг и евалуација

Што се тиче мониторинга самог програма и његових сегмената Ј.П. „Агроразвој Ваљевске долине“ као носилац самог програма врши контролу спровођења самог програма и његових мера. Запослени у Ј.П. „Агроразвој Ваљевске долине“ врше контролу и исправност самих захтева за подстицаје које подносе сами пољопривредни произвођачи.

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

1. Назив и шифра мере: Кредитна подршка 100.2.1

1.1. Образложење

Као што се из табеле 2 може видети укупна планирана средства за ову намену у овој години износе 1.000.000,00 динара, за суфинансирање камата регистрованом пољопривредном газдинству коме су одобрена кредитна средства од најповољније изабране банке. Изабрана банка пласира своја средства пољопривредним произвођачима, а град Ваљево суфинансира камату за пољопривредни кредит пољопривредним произвођачима у износу од 100%. Овом мером Град Ваљево у сарадњи са најповољнијом пословном банком кроз давање пољопривредних кредита жели да помогне пролећну сетву на територији града Ваљева.

1.2. Циљеви мере

Овом мером се жели помоћи регистрованим пољопривредним газдинствима и омогућити пољопривредна производња на територији града Ваљева са суфинансирањем камата за

пољопривредни кредит пољопривредним произвођачима у износу од 100%.

1.3. Веза са мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду

Није примењиво.

1.4. Крајњи корисници

Индивидуални пољопривредни произвођачи са регистрованим пољопривредним газдинством.

1.5. Економска одрживост

Приликом предаје захтева пољопривредни произвођач није у обавези да достави бизнис план или пројекат.

1.6. Општи критеријуми за кориснике

Општи критеријуми за коришћење средстава по овој мери су:

- Корисник треба да има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом;
- Корисник са пребивалиштем и производњом на територији Града Ваљева

1.7. Специфични критеријуми

Нема специфичних критеријума за ову меру.

1.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.2.1	Суфинансирање камата за пољопривредне кредите

1.9. Критеријуми селекције

Критеријуми селекције се не примењују при реализацији ове мере, већ се средства одобравају по редоследу пријема потпуних захтева, односно одобрених кредитних линија од стране изабране пословне банке, до утрошка средстава.

1.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број корисника кредитних линија са суфинансираном каматом
2.	Укупан износ ангажованих средстава пословне банке

1.12. Административна процедура

Ј.Р. „Агроразвој Ваљевске долине“ расписује тендер за избор најповољније банке, односно банке која понуди најмању каматну стопу. По избору најповољније банке Ј.Р. „Агроразвој Ваљевске долине“ расписује конкурс на који се могу јавити регистрована пољопривредна газдинства заинтересована за кредитна средства. Запослени у Ј.Р. „Агроразвој Ваљевске долине“ врше примање и обраду захтева. Захтев пољопривредног газдинства прослеђују изабраној банци, која проверава кредитну способност пољопривредног газдинства и врши одобравање и пласирање кредитних средстава пољопривредном газдинству.

2. Назив и шифра мере: Инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава 101**2.1. Образложење**

Као што се из табеле 3 може видети укупна планирана средства за ову намену у овој години износе 6.800.000,00 динара, која ће се расподелити као подстицаји за инвестиције у пољопривреду за унапређење конкурентности и достизање стандарда квалитета. Ова планирана средства ће се користити за суфинансирање инвестиција у физичка средства пољопривредних газдинстава по следећим секторима:

1.10. Интензитет помоћи

Износ помоћи зависи од износа камате на пољопривредни кредит. Минимални износ је 50.000,00 а максимални 200.000,00 динара.

Сектор: Млеко

Сектором доминирају мали произвођачи и општи проблем представља низак ниво квалитета произведеног млека и низак ниво производње по крави, што доводи до непрофитабилног пословања произвођача. Највећи број породичних газдинстава држи 1 до 2 музне краве што резултира ниским нивоом количине и квалитета млека. Већина сировог млека испорученог млекарима још не испуњава стандарде ЕУ. Већи произвођачи се суочавају са лошом технологијом у исхрани животиња, недостатком напредног генетског узгоја и лошим условима држања стоке. Набавка квалитетних приплодних јуница млечних раса или сименталског говечета ће побољшати расни састав у говедарству на територији града Ваљева и омогућити пољопривредним произвођачима побољшање производње млека у квалитативном и квантитативном смислу. Побољшање начина складиштења и хлађења млека, као и развој производа са додатом вредношћу су начини на који се може побољшати конкурентност и квалитет производа. Такође, велики проблем представља правилан начин складиштења и правилна дистрибуција течног и чврстог стајњака.

Сектор: Месо

Сектор говедарства карактерише велики број релативно малих мешовитих домаћинстава које производе млеко и месо.

Постојеће стање у сектору указује на пад сточарске производње. Сектором доминира велики број газдинстава са ниским интензитетом производње који желе да унапреде и побољшају квалитет сточарских производа, специјализују се у производњи меса са фокусом на гајење свиња, говеда, оваца и коза као и да побољшају продуктивност и конзистентност у производњи.

Фарме које производе месо нису специјализоване, не користе правилно пашњаке и квалитет коришћене сточне хране није задовољавајући. Такође, неодговарајућа је технологија исхране као и услови смештаја животиња. Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору како би се задовољили национални прописи и како би се приближили стандардима ЕУ у области добробити животиња и животне средине.

Сектор: Воће, грожђе, поврће и цвеће

Иако ова газдинства карактерише специјализована производња, кључни проблем овог сектора је уситњеност поседа. Високи трошкови производње и немогућност утицаја на цене доводе до ниског нивоа профита, а самим тим и до немогућности инвестирања у нове капацитете. Низак степен образовања и стручне оспособљености ствара потешкоће када је реч о правилној употреби савремене опреме и коришћењу инпута, сортирању, паковању и складиштењу, примени савремених метода за наводњавање, што резултира проблемом у ланцу прераде воћа, грожђа и поврћа обзиром да фабрике не добијају довољне количине високо квалитетних производа. Суфинансирање у воћарству 50% по садници је врста подстицаја ради покретања, обнављања и унапређења пољопривредне производње у циљу подизања младих воћних засада шљиве, јабуке, крушке, вишње, трешње, јагоде, малине, винове лозе, ораха, дуње и других врста воћа. Предмет субвенције је набавка нове механизације, опреме за сетву, садњу, заштиту биља, система за наводњавање. Ова мера подршке пољопривредним газдинствима спроводи се ради финансијске помоћи пољопривредних произвођача у циљу обнављања и унапређења пољопривредне производње, подизању техничко - технолошких и других способности везаних за пољопривреду као и развој села, као и изградње система за наводњавање пољопривредних култура због учесталости последица суша које значајно смањују приносе у пољопривреди као и

смањења ризика од суша у наредним годинама. Ова мера се спроводи у циљу осавремењавања технологије производње и прилагођавања стандардима и квалитету тржишта.

Сектор: Остали усеви (житарице, уљарице, шећерна репа)

У структури биљне производње највише је заступљена ратарска производња, која чини више од половине вредности пољопривредне производње. Кретања на тржишту пољопривредних производа утицала су да се сетвена структура у последњих неколико година значајно измени. Површине под житима остале су релативно константне, али је у оквиру њих дошло до промене у правцу раста удела кукуруза на рачун смањења површина под пшеницом у укупно засејаним површинама. Овом мером се постиже унапређење и модернизовање ратарске производње.

Сектор- Пчеларство

Пчеларство представља малу, али изузетно атрактивну пољопривредну делатност, која последњих година почиње да се тржишно усмерава у правцу прихватања услова и стандарда ЕУ. Извозна цена меда је изузетно повољна, а потражња је толика да Србија не може да је задовољи, тако да је неопходно да се уведе ова мера подршке пчеларској производњи на територији Града Ваљева, с обзиром да имамо 8.886 кошница. Овом мером ће се помоћи нашим пчеларима да прошире производњу, да обезбеде врхунски квалитет меда који је неопходан да би могли да постигну конкурентност неопходну за извоз значајнијих количина меда.

2.2. Циљеви мере

Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава; повећање производње; побољшање продуктивности и квалитета производа; смањење трошкова производње; унапређење техничко-технолошке опремљености; одрживо управљања ресурсима и заштите животне средине; раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта.

2.3. Веза са мерама Националним програмима за рурални развој и пољопривреду

Није примењиво.

2.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници су индивидуални пољопривредни произвођачи, регистровани - уписани у Регистар пољопривредних

газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју са активним статусом.

2.5. Економска одрживост

Приликом предаје захтева пољопривредни произвођач није у обавези да достави бизнис план или пројекат.

2.6. Општи критеријуми за кориснике

-Корисник мора имати регистровано активно пољопривредно газдинство на територији града Ваљева, уписано у Регистар пољопривредних газдинстава;

-Корисник мора да има пребивалиште и земљиште (у својини или узето у закуп) на подручју града Ваљева;

-Корисник, за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја;

-У случају када корисник није власник земљишта на коме се инвестиција врши, треба да се достави уговор о закупу. Уговор између заинтересованих страна треба да покрије период од најмање десет година;

-Корисник мора доставити потврду да је измирио све своје доспеле обавезе према граду Ваљеву

-Корисник не сме да отуђи предмет инвестиције за коју је остварио подстицаје у року од пет година од дана исплате подстицаја и да се у том периоду предмет наменски користи;

-Корисник мора да достави доказ о извршеном плаћању и набавци предмета субвенције, које мора бити извршено у периоду од 01.01.2016 године до дана подношења захтева, и то:

1) рачун (фактура) која гласи на име и извод или налог за плаћање оверен од стране банке ако је плаћање извршено безготовински, или

2) рачун (фактура) која гласи на име и фискални исечак ако је плаћање извршено готовински;

2.7. Специфични критеријуми

Сектор Млеко

-за инвестиције 101.1.1. и 101.2.1.

-корисник доставља педигре (фотокопију) са свако грло које је предмет субвенције

-корисник доставља пасош (фотокопију) са свако грло које је предмет субвенције

2.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Назив инвестиције
Набавка квалитетних приплодних јуница млечних раса или сименталског говечета
Изградња објеката за складиштење/чување млека
Механизација/опрема за манипулацију, одлагање и апликацију стајњака
Набавка опреме за мужу или затворених система за мужу у слободном и везаном систему држања
Набавка опреме за хлађење и складиштење млека
Набавка квалитетних говеда, оваца, коза и свиња товних раса
Набавка опреме и механизације припрему, руковање и дистрибуцију концентроване и кабасте сточне хране на газдинству (сено, силажа, сенажа, итд), електричне ограде и термо - појилице
Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) производних (са наслоном) и матичних засада воћака, хмеља и винове лозе, као и постављање противградних мрежа, објеката и набавка опреме и средстава за тестирање, клонску селекцију, сертификацију, конзервацију и мултипликацију садног материјала
Набавка воћарско-виноградарских трактора до 100 кВ, риголера, подривача и машина за резидбу, тарупирање и бербу
Набавка механизације и опреме за сетву, садњу, заштиту биља и наводњавање/одводњавање за воћарску и виноградарску производњу, производњу садног материјала и повртарску производњу (укључујући и производњу расада и цвећарство) на отвореном пољу; набавка механизације за воћарско-виноградарску производњу (набавка прецизних машина за сетву, машина за расађивање расада, висококвалитетних прскалица или атомизера за заштиту од болести, корова и штеточина; набавка система са микропрскалицама за заштиту воћњака, винограда расадника од измрзавања; набавка противградних мрежа и пратеће опреме; набавка система кап по кап, набавка пластичних фолија, агротекстила и прскалица за наводњавање)

Изградња стакленика и набавка опреме и/или материјала за повртарску производњу и производњу јагодастог воћа, као и расадничку производњу и цвећарство у заштићеном и полузаштићеном простору (набавка конструкција за пластенике и стакленике, високо квалитетних вишегодишњих, вишеслојних фолија за пластенике, система за загревање пластеника, система за вештачко осветљавање, система за наводњавање/одводњавање и ђубрење водотопивим ђубривима и столова за производњу расада) за пластенике и стакленике
Набавка трактора за ратарску производњу
Набавка комбајна за жетву и бербу
Набавка прикључних машина за жетву и бербу
Набавка машина за обраду земљишта
Набавка сејалица
Набавка прскалица за прихрану и заштиту биљака од болести, штеточина и корова
Набавка нових пчелињих друштава
Набавка опреме за пчеларство (кошнице и центрифуге)

2.9. Критеријуми селекције

Нема критеријума селекције.

2.10. Интензитет помоћи

Интензитет помоћи по шифрама инвестиције у % и максимални износ:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције	Интезитет помоћи
101.1.1.	Набавка квалитетних приплодних јуница млечних раса или сименталског говечета	30% од вредности, највише до 5 јуница, а максимално до 300.000 динара
101.1.4.	Изградња објеката за складиштење/чување млека	40% од вредности, максимално 60.000 динара
101.1.7.	Механизација/опрема за манипулацију, одлагање и апликацију стајњака	30% од вредности, максимално 150.000 динара
101.1.8.	Набавка опреме за мужу или затворених система за мужу у слободном и везаном систему држања	40% од вредности, максимално 40.000 динара
101.1.10.	Набавка опреме за хлађење и складиштење млека	30% од вредности, максимално 50.000 динара
101.2.1.	Набавка квалитетних говеда, оваца, коза и свиња товних раса	30% од вредности, највише до 10 грла, а максимално 50.000 динара
101.2.4.	Набавка опреме и механизације припрему, руковање и дистрибуцију концентроване и кабасте сточне хране на газдинству (сено, силажа, сенажа, итд), електричне ограде и термо - појилице	40% од вредности, максимално 100.000 динара
101.3.1.	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) производних (са наслоним) и матичних засада воћака, хмеља и винове лозе, као и постављање противградних мрежа, објеката и набавка опреме и средстава за тестирање, клонску селекцију, сертификацију, конзервацију и мултипликацију садног материјала	50% од вредности, максимално 130.000 динара
101.3.2.	Набавка воћарско-виноградских трактора до 100 кв, риголера, подривача и машина за резидбу, тарупирање и бербу	30% од вредности, максимално 300.000 динара
101.3.3.	Набавка механизације и опреме за сетву, садњу, заштиту биља и наводњавање/одводњавање за воћарску и виноградарску производњу, производњу садног материјала и повртарску производњу (укључујући и производњу расада и цвећарство) на отвореном пољу; набавка механизације за воћарско-виноградарску	40% од вредности, максимално 60.000 динара

	производњу (набавка прецизних машина за сетву, машина за расађивање расада, висококвалитетних прскалица или атомизера за заштиту од болести, корова и штеточина; набавка система са микропрскалицама за заштиту воћњака, винограда расадника од измрзавања; набавка противградних мрежа и пратеће опреме; набавка система кап по кап, набавка пластичних фолија, агротекстила и прскалица за наводњавање)	
101.3.4.	Изградња стакленика и набавка опреме и/или материјала за повртарску производњу и производњу јагодастог воћа, као и расадничку производњу и цвећарство у заштићеном и полузаштићеном простору (набавка конструкција за пластенике и стакленике, високо квалитетних вишегодишњих, вишеслојних фолија за пластенике, система за загревање пластеника, система за вештачко осветљавање, система за наводњавање/одводњавање и ђубрење водотопивим ђубривима и столова за производњу расада) за пластенике и стакленике	50% од вредности, максимално 60.000 динара
101.4.1.	Набавка трактора за ратарску производњу	30% од вредности, максимално 300.000 динара
101.4.2.	Набавка комбајна за жетву и бербу	30% од вредности, максимално 300.000 динара
101.4.3.	Набавка прикључних машина за жетву и бербу	40% од вредности, максимално 200.000 динара
101.4.4.	Набавка машина за обраду земљишта	40% од вредности, максимално 200.000 динара
101.4.5.	Набавка сејалица	40% од вредности, максимално 200.000 динара
101.4.6.	Набавка прскалица за прихрану и заштиту биљака од болести, штеточина и корова	40% од вредности, максимално 50.000 динара
101.5.1.	Набавка нових пчелињих друштава	40% од вредности, максимално 50.000 динара
101.5.2.	Набавка опреме за пчеларство (кошнице и центрифуге)	50% од вредности, максимално 80.000 динара
101.5.3.	Набавка возила и приколица за транспорт пчелињих друштава	40% од вредности, максимално 50.000 динара

2.11.Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број газдинстава која су модернизовала производњу
2.	Површина под новим вишегодишњим засадима
3.	Број набављених грла
4.	Број новонабављене механизације
5.	Површина под заштићеним простором
6.	Број набављених кошница

2.12. Административна процедура

Конкурс за доделу средстава расписује Ј.П. „Агроразвој Ваљевске долине“ и исти остаје отворен до утрошка планираних средстава а најкасније до 01. децембра 2016. године. Захтеви се подносе од стране корисника на обрасцима који су одштампани за ову намену и исти ће се преузимати на писарници и сајту града Ваљева. Корисник поред захтева доставља и доказ о извршеном плаћању и набавци предмета субвенције, које мора бити извршено од 01.01.2016. године до дана подношења захтева, и то 1) рачун (фактура) која гласи на име и извод или налог за плаћање оверен од стране банке ако је плаћање извршено безготовински, или 2) рачун (фактура) која гласи на име и фискални исечак ако је плаћање извршено готовински.

Ј.П. „Агроразвој Ваљевске долине“ врши обраду захтева и доноси решење којим се утврђује да је подносилац захтева остварио право на коришћење подстицајних средстава, износ средстава и основ (меру) коришћења. У поступку обраде захтева поступаће се по систему прво пристиглих захтева. Право на подстицајна средства може се остварити само по једном основу (ставци).

На основу решења којим се утврђује испуњеност услова за коришћење подстицајних средстава са подносиоцем захтева директор Ј.П. „Агроразвој Ваљевске долине“ закључује уговор са корисником подстицајних средстава којим се дефинишу сва међусобна права и обавезе.

3. Назив и шифра мере: Трансфер знања и развој саветодавства-Унапређење обука у области пољопривреде и руралног развоја 305

3.1. Образложење

Овом мером ће се омогућити нашим удружењима у области пољопривреде стицање неопходних знања и вештина како би обезбедили врхунски квалитет у производњи који је неопходан да би могли да постигну конкурентност неопходну за пласирање производа а посебно за извоз у ЕУ. Ангажовање стручњака за показне активности могу имати велику важност у бољем и напреднијем

савлађивању пољопривредне производње као и остваривању бољих производних резултата на пољопривредном газдинству.

3.2. Циљеви мере

Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава; повећање производње; побољшање продуктивности и квалитета производа; смањење трошкова производње; унапређење техничко-технолошке опремљености; одрживо управљања ресурсима и заштите животне средине; раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта.

3.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развој и пољопривреду

Није примењиво.

3.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници су удружења у области пољопривреде са седиштем на територији града Ваљева која су регистрована у складу са законом.

3.5. Економска одрживост

Приликом предаје захтева удружење је у обавези да достави бизнис план или пројекат. Пројектом или бизнис планом удружење кроз активности приказује начин деловања у погледу Стручног оспособљавања и активности стицања вештина као и информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања.

3.6. Општи критеријуми за кориснике

Удружење мора имати статус правног лица са седиштем удружења на територији града Ваљева, удружење мора бити основано у складу са прописима којим је уређено оснивање удружења и исто мора бити уписано у прописани регистар, удружење мора имати усвојен годишњи план рада.

3.7. Специфични критеријуми

Нема специфичних критеријума за ову меру.

3.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
305.1.	Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показане активности
305.2.	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања

3.9. Критеријуми селекције

Нема критеријума селекције.

3.10. Интензитет помоћи

Интензитет помоћи по шифрама инвестиције у % и максимални износ:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције	Интезитет помоћи
305.1.	Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показане активности	50% од вредности, максимално 50.000 динара
305.2.	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања	50% од вредности, максимално 50.000 динара

3.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број стручно оспособљених чланова удружења
2.	Број одлазака на сајмове и изложбе
3.	Број студијских путовања

3.12. Административна процедура

Конкурс за доделу средстава расписује Ј.П. „Агроразвој Ваљевске долине“ и исти остаје отворен до утрошка планираних средстава а најкасније до 01. децембра 2016. године. Захтеви се подносе од стране корисника на обрасцима који су одштампани за ову намену и исти ће се преузимати на писарници и сајту града Ваљева. Корисник доставља доказ о предмету субвенције, које мора бити извршено у периоду од 01.01.2016. године до дана подношења захтева, и то рачун (фактура) која гласи на име удружења и извод или налог за плаћање оверен од стране банке ако је плаћање извршено безготовински, или 2) рачун (фактура) која гласи на име удружења и фискални исечак ако је плаћање извршено готовински. Корисник доставља доказ о набавци предмета субвенције, који су непосредно везани за стручно

оспособљавање и активности стицања вештина и показане активности чланова удружења, и Информативне активности удружења: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања.

Ј.П. „Агроразвој Ваљевске долине“ врши обраду захтева и доноси решење којим се утврђује да је подносилац захтева остварио право на коришћење подстицајних средстава, износ средстава и основ (меру) коришћења. У поступку обраде захтева поступаће се по систему прво пристиглих захтева. Право на подстицајна средства може се остварити само по једном основу (ставци).

На основу решења којим се утврђује испуњеност услова за коришћење подстицајних средстава са подносиоцем захтева директор Ј.П. „Агроразвој Ваљевске долине“ закључује уговор са корисником подстицајних средстава којим се дефинишу сва међусобна права и обавезе.

Анекс 1. Идентификациона карта АП/ЈЛС са упутством за попуњавање

Табела 1. Показатељи које је потребно навести у Анексу 1 уводног дела Програма

Назив показатеља	Јединица мере	Вредност, опис показатеља	Година	Извор податка
ОПШТИ ПОДАЦИ				
Административни и географски положај				
Аутономна покрајина	назив			Устав РС
Регион	назив	Регион Шумадије и Западне Србије	2011	рзс*
Област	назив	Колубарска	2011	рзс*
Град или општина	назив	Град Ваљево	2011	рзс*
Површина	км ²	905	2011	рзс*
Број насеља	број	78	2011	рзс*
Број катастарских општина	број	74	2011	рзс*
Подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	број			Правилник
Демографски показатељи				
Број становника	број	90312	2011	рзс**
Број домаћинстава	број	31401	2011	рзс*
Густина насељености (број становника / површина, км ²)	ст/км ²	99.8	2011	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 – 100)	%	-6.6	2011	рзс**
1. у руралним подручјима АП/ЈЛС	%			рзс**
Учешће становништва млађег од 15 година	%	12.88	2012	рзс**
Учешће становништва старијег од 65 година	%	17.98	2012	рзс**
Просечна старост	година	49	2012	рзс*
Индекс старења		1.36	2012	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем	%	15.69	2012	рзс*
Основно образовање	%	21.60	2012	рзс*
Средње образовање	%	48.29	2012	рзс*
Више и високо образовање	%	14.19	2012	рзс*
Учешће пољопривредног у укупном становништву	%	34.6	2012	процена
Природни услови				
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	опис	Брдско-планински	2011	интерни

Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	опис			интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска, ...)	опис	Умерено-континентална	2011	интерни
Просечна количина падавина	мм	785,7	2012	интерни
Средња годишња температура	°C	11	2012	интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	опис	Највећи део територије града Ваљева богат је површинским и подземним водама	2012	интерни
Површина под шумом	ha	27.240,33	2012	рзс*
Учешће површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС	%	30	2012	рзс*
Пошумљене површине у претходној години	ha			рзс*
Посечена дрвна маса	m³			рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ				
Стање ресурса				
Укупан број пољопривредних газдинстава:	број	8815	2012	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	број	4248	2013	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства	%	99.66	2012	
- правна лица и предузетници	%			
Коришћено пољопривредно земљиште (КПЗ)	ha	39.958	2012	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС	%			
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало	ha, %	39.958	2012	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало	ha, %	17.713	2012	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству	ha			рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом	ha			интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања	ha			интерни
Пољопривредна газдинства која наводњавају КПЗ	број	290	2012	рзс***
Одводњавана површина КПЗ	ha			интерни
Наводњавана површина КПЗ	ha	223	2012	рзс***
Површина пољ.земљишта у државној својини на територији АП	ha			интерни
Површина пољ.земљишта у државној својини која се даје у закуп:	ha			интерни
физичка лица : правна лица	%			интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела	број	Говеда:19665	2012	рзс***

		Свиње:41900 Овце:64730 козе:2608 Живина:713135 кошнице пчела:8886		
Трактори, комбајни, прикључне машине	број	Трактори:5333 Прикључне машине: 22858	2012	рзс***
Пољопривредни објекти	број	17906	2012	рзс***
Хладњаче, сушаре, стакленици и пластеници	број	1828	2012	рзс***
Употреба мин. ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља	ха, број ПГ	Минер. Ђуб. 19905 стајњак:10072 средства за заштиту биља: 11342	2012	рзс***
Чланови газдинства и стално запослени на газдинству:	број	25	2012	рзс***
(на породичном ПГ : на газдинству правног лица / предузетника)	%			рзс***
Годишње радне јединице	број	11963	2012	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника	број	12	2012	интерни
Производња пољопривредних производа:	количина			
- биљна производња	тона			рзс***
- сточарска производња	т, лит., ком.			интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА				
Рурална инфраструктура				
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>				
Дужина путева	km	498.3	2012	рзс*
Поште и телефонски претплатници	број	6/18662 корисника	2012	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>				
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу	број	8064	2012	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу	број	/		рзс*
Укупне испуштене отпадне воде	хил.м³			рзс*
Пречишћене отпадне воде	хил.м³			рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>				
Производња и снабдевање електричном енергијом	број			интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>				
Објекти образовне инфраструктуре	број	27	2012	рзс*

Број становника на једног лекара	број	210	2012	рзс*
Број корисника социјалне заштите	број	4918	2012	рзс*
Диверзификација руралне економије				
Запослени у сектору пољопривреде, шумарства и водопривреде	број	9605	2012	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности	број			рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС	број			рзс*
Трансфер знања и информација				
Пољопривредна саветодавна стручна служба	да / не	Да		интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем	број			ПССС

124. На основу члана 32. став 1. тачка 6) Закона о локалној самоуправи (Службени гласник РС, број 129/07 и 83/14-др.закон) и члана 35. став 1. тачка 6) Статута града Ваљева („Службени гласник града Ваљева“, број 19/08), а у складу са Законом о буџетском систему (Службени гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013, 108/2013, 142/14, 68/15 и 103/15) , Стратегијом развоја интерне финансијске контроле у јавном сектору у Републици Србији („Службени гласник РС“ број 61/2009 и 23/2013) и Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору („Службени гласник РС“ бр. 99/2011 и 106/13), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016. године, донела је

СТРАТЕГИЈУ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ГРАДА ВАЉЕВА

I УВОД

Управљање ризицима је законска обавеза и неизоставан елемент доброг управљања.

Управљање ризицима обухвата идентификовање, процену и контролу над потенцијалним догађајима и ситуацијама које могу имати негативан ефекат на остварење циљева корисника јавних средстава, са задатком да се остваре циљеви организације, односно да пружи разумно уверавање да су ризици за постизање циљева ограничени на прихватљив ниво.

Ризик је одређен као потенцијални догађај и ситуација који могу имати супротан ефекат на остварење циљева корисника јавних средстава. Ризик се такође може дефинисати и као претња успешном остваривању циљева, односно, све што представља претњу по остварење циљева, програма или пружања услуга грађанима сматра се ризиком.

Осим посматрања ризика у негативном смислу, потребно је размотрити прилике за искоришћавање позитивног учинка појаве одређеног ризика односно околности које нуде позитивне прилике. Изгубљене могућности такође се сматрају ризиком. Овај тип ризика се односи на развој и модернизацију градских управа и њених активности, односно прилагођавање новим околностима и очекивањима.

Како би управљање ризицима постало саставни део процеса планирања, приликом израде свих планских докумената којима се утврђују стратешки и оперативни циљеви, разматрају се ризици који могу утицати на њихову реализацију. Циљеви садржани у стратешким, оперативним или финансијским планским документима полазна су основа за утврђивање ризика органа града и њихових организационих јединица.

Стратегија оцртава циљеве и користи од управљања ризицима, одговорности за управљање ризицима и даје преглед оквира који ће се успоставити како би се успешно управљало ризицима. Стратегија, такође, представља свеобухватни оквир за подршку особама одговорним за спровођење стратешких планова. Управљање ризицима постаје нужност и потреба у процесу планирања и доношења одлука, али и један од алата за побољшање ефективности пословања на свим нивоима. Стратегија се ажурира сваке три године, као и у случају када се контролно окружење значајније измени, а контроле које служе за свођење ризика на прихватљив ниво морају бити анализирани и ажурирани најмање једном годишње.

II СВРХА И ЦИЉЕВИ

Сврха ове стратегије је побољшати способност остваривања стратешких и оперативних циљева града Ваљева кроз управљање претњама и приликама, и стварање окружења које доприноси већем нивоу квалитета, ефективности у свим активностима и на свим хијерархијским нивоима у градским управама.

Стратегија има за циљ:

1. Осигурати радно окружење које ће давати подршку успостављању процеса управљања ризицима;
2. Побољшати ефикасност управљања ризицима у органима града Ваљева;
3. Омогућити да се стекну и побољшају вештине управљања ризицима;
4. Интегрисати управљање ризицима у организациону климу, културу и етику органа града Ваљева;
5. Осигурати да управљање ризицима обухвата сва подручја ризика;
6. Успоставити активности на ефикаснијој комуникацији о ризицима;
7. Осигурати да управљање ризицима буде у складу са Стратегијом развоја интерне финансијске контроле у јавном сектору у Републици Србији и Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

III КОРИСТИ ОД УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Користи од имплементације и спровођења процеса управљања ризицима су следеће:

1. Боље одлучивање - све одлуке носе одређени степен неизвесности. Управљање ризицима помаже руководиоцима да ускладе њихове одлуке с реалном проценом планираних и непланираних коначних резултата;
2. Повећање ефикасности - прихватањем приступа који се темељи на ризицима, градске управе града Ваљева могу боље одлучивати о начину унапређења система, распоређивању средстава и постизању боље равнотеже између прихватљивог нивоа ризика и трошка контроле;
3. Боље предвиђање и оптимизација расположивих средстава - омогућава утврђивање кључних ризика с којима се суочавају градске управе града Ваљева;
4. Јачање поверења у управљачки систем - управљање ризицима је нужан део управљачког процеса, којим се унапређује процес планирања, тако што се истичу кључни циљеви и процеси и осигурава континуитет пружања услуга;
5. Развој позитивне организационе културе - развој културе која неће стварати негативан став према ризицима.

IV ПРОЦЕС УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Процес управљања ризицима који успоставља град Ваљево обухвата:

- а) утврђивање циљева
- б) идентификовање ризика
- в) процена ризика
- г) решавање ризика
- д) праћење и извештавање о ризицима.

а) Утврђивање циљева

Основни предуслов за управљање ризицима је постојање циљева.

Циљеви представљају јасно дефинисане очекиване стратешке и оперативне резултате које град Ваљево жели да оствари. Постављање циљева помаже у планирању будућих активности, утврђивању приоритета, ефективної расподели расположивих ресурса и праћењу напретка у односу на постављене циљеве. У вези са тим, разматрају се ризици и врши управљање ризицима који могу утицати на остварење утврђених циљева.

На нивоу града Ваљева, у складу са Стратегијом одрживог развоја града Ваљева 2010.-2020. године („Службени гласник града Ваљева“, број 10/10) утврђени су следећи циљеви:

- **развој инфраструктуре** - унапређење просторног планирања и инфраструктуре (саобраћајне, електроенергетске, водоводне и канализационе, телекомуникација);
- **економски развој** - унапређење економије, предузетништва, пољопривреде, туризма и институционална подршка привлачењу инвестиција;
- **друштвени развој** - унапређење квалитета локалне управе, здравствене и социјалне заштите, образовања, културе и спорта;
- **заштита животне средине** - унапређење заштите животне средине и развој обновљивих извора енергије.

У оквиру циљева управљања ризицима у граду Ваљеву потребно је дефинисати и измерити ризик који настаје у сваком пословном процесу и појединачним активностима, благовремено предузети мере како би се ризици умањили или отклонили, унапредити могућности препознавања и отклањања ризика, и развијати систем праћења, евалуације и корекције свих пословних процеса што би омогућило отклањање уочених ризика.

б) Идентификовање ризика

Кључна фаза у управљању ризицима је идентификовање ризика. Она подразумева дефинисање потенцијалних ризика за стратешке и оперативне циљеве града Ваљева и узрок ризика, као и потенцијалне последице ризика. Приликом утврђивања ризика користи се типологија ризика према којој су ризици подељени на пет главних типова ризика.

Типови ризика односе се на следећа подручја:

1. Екстерно окружење:

- политичке одлуке и приоритети окружења (Народна скупштина, Влада РС, ЕУ и сл.),
- ризичи макро окружења (геополитички, економски, природне катастрофе и сл.),
- екстерни партнери (грађани, удружења, медији, екстерни извршиоци услуга и сл.);

Планирање, процеси и системи:

- стратегија, планирање, политика и интерне одлуке,
- управљачки, оперативни и финансијски процеси,
- информационе технологије и остали системи подршке;

Структура запослених:

- стручност,
- интерна организација посла (управљање, улоге и одговорности, делегирање и сл.),
- етика и понашање у организацији посла (“тон са врха”, превара, сукоб интереса и сл.),

- сигурност запослених, објеката и опреме;

Законитост и исправност:

- примењивост, свеобухватност и усклађеност постојећих закона, прописа и правила;

Комуникације и информације:

- методе и канали комуницирања,
- квалитет и правовременост информација.

У зависности од групе ризика, руководиоци органа или организационих јединица града Ваљева у сарадњи са запосленим одговорним за управљање ризиком, идентификују ризике који су у вези са циљевима из њихове надлежности. При томе могу користити разне методе утврђивања ризика, као што су: извештаји интерне и екстерне ревизије, информације садржане у анализама руководства, радионице и упитници за утврђивање ризика.

Градске управе града Ваљева, за циљеве из своје надлежности, утврђују ризике у обрасцима за утврђивање и процену ризика (Образац 2-*Мапа пословних процеса* и *Образац обавештавања о ризику*) и исте евидентирају у *Регистар ризика*, који чине саставни део Правилника о финансијском управљању и контроли и Акта о мапирању пословних процеса.

Именовани координатор за успостављање процеса управљања ризицима (менаџер за ризике), на нивоу градских управа града Ваљева, води и редовно ажурира Регистре ризика на основу информација начелника градских управа и руководиоца одељења града Ваљева.

в) Процена ризика

Процена ризика се врши на основу процене вероватноће појаве ризика и значаја њиховог утицаја. За мерење ризика користе се матрице ризика које су приказане на следећим табелама:

ГРАНИЦЕ ПРИХВАТЉИВОСТИ РИЗИКА					
		А		Б	В
УТИЦАЈ	Велики	1	Ризици за даље надгледање и управљање		Неприхватљиви ризици, потребне додатне радње, одговори на ризик
	Умерен	2			
	Мали	3	Прихватљиви ризици, нису потребне додатне радње (ризиви под контролом)		
ВЕРОВАТНОЋА		Мала		Средња	Велика
УКУПНА ИЗЛОЖЕНОСТ РИЗИКУ (СТЕПЕН РИЗИКА)		Низак		Средњи	Висок

Изузетно висока	5	10	15	20	25
Висока	4	8	12	16	20
Средња	3	6	9	12	15
Ниска	2	4	6	8	10
Веома ниска	1	2	3	4	5
Вероватноћа	Веома низак утицај	Низак утицај	Средњи утицај	Висок утицај	Веома висок утицај

За бодовање вероватноће и утицаја ризика користи се скала за рангирање ризика:

ВЕРОВАТНОЋА		Рангирање
Изузетно висока	100% → Утврђена присутност	5
Висока	80% → Вероватна присутност	4
Средња	60% → Могућа присутност	3
Ниска	40% → Мало вероватна присутност	2
Веома ниска	20% → Присутност није вероватна	1
УТИЦАЈ / ЗНАЧАЈ		Рангирање
Изузетно висок	100% → Веома висок утицај	5
Висок	80% → Приличан утицај	4
Средњи	60% → Значајан утицај којим је могуће управљати	3
Низак	40% → Безначајан утицај	2
Веома низак	20% → Занемарљив утицај	1

На основу скале се врши бодовање свих идентификованих ризика множењем вероватноће догађаја са утицајем ризика. Код утврђивања границе прихватљивости ризика, за ризике који се налазе у пољима **A2**, **A3** и **B3**, не захтева се даље деловање, ризике који се налазе у пољима **A1**, **B2** и **B3**, потребно је надгледати и управљати њима све до поља **A2**, **A3** и **B3**, ако је могуће, а за ризике који се налазе у пољима **B1**, **B1** и **B2**, потребне су додатне радње.

Циљ ове фазе процеса је разврставање ризика по приоритетима, како би се на ризике највишег степена приоритета могло одговорити применом адекватних мера контроле. Прво се одговара на ризике који су повезани са највећим губицима, односно утицајем и највећим степеном вероватноће настанка, док се ризици чија је вероватноћа настанка мања, а негативан утицај слабији, само евидентирају и прате.

г) Решавање ризика

Кључни ризици на које град Ваљево приоритетно делује су ризици који:

- представљају директну претњу успешном завршетку пројеката, програма или активности;
- могу довести до значајних финансијских губитака;

г) Решавање ризика

Кључни ризици на које град Ваљево приоритетно делује су ризици који:

- представљају директну претњу успешном завршетку пројеката, програма или активности;
- могу довести до значајних финансијских губитака;
- имају за последицу повреду закона и других прописа;
- могу узроковати штету интересним групама града(грађани, добављачи, Влада РС, ЕУ и др.);
- доводе у питање сигурност запослених;
- могу озбиљно утицати на углед града Ваљева.

Вероватноћа и утицај ризика се смањује избором адекватног одговора на ризик. Циљ управљања ризицима је смањити вероватноћу наступања потенцијалног догађаја и његов негативан учинак. За сваки ризик треба изабрати један од следећих одговора на ризик:

- 1.избегавање ризика;
- 2.преношење ризика;
- 3.прихватање ризика;
- 4.подела ризика;
- 5.смањивање/ублажавање ризика.

Подаци о поступању по ризицима и одговори на ризике биће садржани у Регистру ризика у којем је дефинисан рок за извршење планираних радњи и одговорна особа за спровођење потребних радњи.

д) Праћење и извештавање о ризицима

Имајући у виду да се окружење у којем град Ваљево послује стално мења, неопходно је спроводити редовне активности праћења и извештавања о ризицима. Тиме се процењује ефикасност управљања ризицима и потреба додатног утицаја на ублажавање истих. Сходно томе, Регистри ризика се ажурирају годишње у погледу нових ризика, ризика који су прихваћени, као и ризика на које се није могло деловати на планирани начин.

Стратегија управљања ризицима града Ваљева се ажурира сваке три године, као и у случају када се контролно окружење значајније измени, како би се ускладила са праксом и променама у методологији управљања ризицима у јавном сектору Републике Србије.

V ОДГОВОРНОСТ И УЛОГЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОЦЕСА УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Управљање ризицима је једна од најзначајнијих одговорности руководиоца свих нивоа код корисника јавних средстава. Руководиоци на различитим нивоима управљања су одговорни за одређивање и испуњавање циљева у оквиру својих надлежности, а тиме и за управљање ризицима и увођење адекватних механизма за њихово смањење на прихватљив ниво. Такође, и сви запослени су укључени у управљање ризицима и треба да буду свесни своје одговорности у идентификовању и управљању ризиком.

Улога **интерне ревизије** у процесу управљања ризицима је независна и објективна. Интерна ревизија давањем препорука за побољшање пословања и подршке у процесу управљања ризицима не искључује искључиву одговорност руководиоца свих нивоа код корисника јавних средстава за управљање ризицима.

Градonaчелник града Ваљева је одговоран за одређивање стратешких смерница и стварање услова за несметано спровођење свих активности везаних за управљање ризицима; обезбеђује највиши ниво подршке за управљање ризицима; именује координатора за успостављање процеса управљања ризицима у граду Ваљеву.

Начелници градских управа града Ваљева обезбеђују ефикасно управљање ризицима кроз организацију; да се Регистри ризика редовно прате и да се Стратегија управљања ризицима редовно ажурира.

Начелници одељења/служби промовишу културу управљања ризицима на свим нивоима; обезбеђују да се управљање ризицима спроводи у складу са Стратегијом управљања ризицима; обезбеђују правовремено извештавање начелника градске управе о ризицима; подстичу запослене на решавање ризика и искоришћавање прилика којима ће се остварити циљеви.

Запослени у граду Ваљеву обезбеђују идентификовање ризика; пријављују руководиоцу нове ризике; примењују и развијају нове контролне механизме у циљу ублажавања ризика.

Координатор за успостављање процеса управљања ризицима у граду Ваљеву обезбеђује да су сви руководиоци упознати са потребом увођења управљања ризицима и са смерницама за управљање ризицима; спроводи активности у вези са прикупљањем података о ризицима и евидентирањем података о ризицима у Регистар ризика; и управља документацијом у вези с ризицима.

VI КОМУНИКАЦИЈА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Сва документација везана за управљање ризиком у граду Ваљеву се обавља у писаној форми, користећи интерни систем доставе докумената. Сви учесници у управљању ризиком су дужни да чувају документа везана за управљање ризиком из своје надлежности и у складу са важећим законским прописима.

Интерна комуникација је важна јер омогућава да свако разуме циљеве, ризике и своје одговорности; омогућава саопштавање и преношење искуства осталима који се могу срести са тим ризиком; омогућава да сви нивои управљања примају информације о управљању ризицима које ће им омогућити да планирају радње у односу на ризике.

Екстерна комуникација са другим организацијама о питањима ризика је такође важна јер омогућава учење о ризицима из туђих искустава.

Извештавање о ризицима спроводиће се једном годишње, кроз годишње извештаје о систему интерне финансијске контроле.

VII ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Ова Стратегија ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику града Ваљева“.

Скупштина града Ваљева
Број: 4-1/2016-01/1

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић, с.р.

125. На основу члана 11а. став 19. Закона о ученичком и студентском стандарду ("Службени гласник Републике Србије" број 18/2010 и 55/2013) и члана 35. став 1. тачка 6. Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева" бр. 19/08) Скупштина града Ваљева на седници одржаној дана 15. јула 2016. године донела је

ОДЛУКУ
О СТИПЕНДИРАЊУ И ДОДЕЛИ СРЕДСТАВА
ЗА ПОДСТИЦАЊЕ
ОБРАЗОВАЊА И УСАВРШАВАЊА
НАДАРЕНИХ УЧЕНИКА И СТУДЕНАТА

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овом одлуком уређују се услови, критеријуми и поступак доделе стипендија и доделе средстава за подстицање образовања и усавршавања надарених ученика и студената са пребивалиштем на територији града Ваљева, из средстава буџета града Ваљева.

Члан 2.

Давалац стипендија и средстава за подстицање образовања и усавршавања надареним ученицима и студентима по овој одлуци је град Ваљево (у даљем тексту: давалац стипендије).

Члан 3.

Новчана средства за стипендирање и средства за подстицање образовања и усавршавања надарених ученика и студената (у даљем тексту: средства) обезбеђиваће се из следећих извора:

1. из буџета града Ваљева,
2. од помоћи (донације) правних и физичких лица,
3. из средстава остварених по другим основама.

ІІ. ПРАВИЛА КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА И КОРИСНИЦИ

Члан 4.

Средства се користе за:

1. стипендије за надарене редовне ученике и студенте, чије се образовање финансира из буџета, у школама и високошколским установама којима је оснивач Република Србија у областима природно - математичких, друштвено - хуманистичких, медицинских и техничко - технолошких наука, уметности и спорта,
2. стипендије за надарене редовне ученике и студенте у осталим школама и високошколским установама у земљи, које имају акредитацију Републике Србије, само уколико такав наставни програм не постоји у школама и високошколским установама чији оснивач је Република Србија,

3. стипендије за надарене редовне ученике и студенте, у школама и високошколским установама ван земље, које имају међународно признату акредитацију, само уколико такав наставни програм не постоји у земљи,
4. помоћ за стручно усавршавање и учешће на научним и стручним скуповима, талентованих редовних ученика и студената у земљи, и у иностранству,
5. помоћ за учешће на такмичењима у земљи и иностранству, која су у рангу републичког такмичења или већем,
6. подстицање, развој и афирмацију научно-истраживачког рада и културно-уметничког стваралаштва младих и научног, уметничког и спортског подмлатка,

Редовни ученици и студенти, у смислу одредби ове одлуке, су ученици и студенти који немају прекид и нису обнављали ни једну годину током школовања и студирања, изузев ако је до прекида односно обнове године дошло због болести.

Члан 5.

Износ средстава се утврђује за сваку школску годину одлуком о буџету града Ваљева за ту годину.

Члан 6.

Градоначелник на предлог Комисије за доделу стипендија и средстава за подстицање образовања и усавршавања надарених ученика и студената (у даљем тексту: Комисија), својим актом утврђује висину стипендија које корисници средстава добијају по категоријама и висину средстава за подстицање образовања и усавршавања.

Члан 7.

Право на стипендију се остварује путем пријаве корисника средстава из члана 10. ове одлуке на конкурс за доделу стипендија за текућу школску годину под условима из ове одлуке.

Право на доделу средстава за подстицање образовања и усавршавање остварује се подношењем захтева даваоцу средстава под условима из ове одлуке, без конкурса.

Члан 8.

Корисницима стипендија средства се одобравају месечно у анuitетима на 12 једнаких месечних рата.

Исплата једнократног износа стипендије се може остварити на основу образложене молбе корисника актом Градоначелника а на предлог Комисије. Овакав начин исплате се врши изузетно за остваривање активности корисника стипендије: учешће на такмичењима, учешће на стручним скуповима, одлазак на стручну праксу и сл.

Средства за подстицање усавршавања и образовања корисницима се исплаћују једнократно. Са корисником средстава потписује се уговор којим

се уређују међусобна права и обавезе.

Члан 9.

Корисници стипендија и средстава за подстицање образовања и усавршавања надарених ученика и студената су: ученици основних школа, ученици средњих школа, студенти основних академских студија, студенти основних струковних студија, студенти мастер академских студија, студенти мастер струковних студија, студенти специјалистичких академских студија, студенти специјалистичких струковних студија и студенти докторских академских студија, чије се образовање финансира из буџета у школама и високошколским установама чији је оснивач Република Србија а који испуњавају услове предвиђене овом одлуком као и други ученици и студенти у складу са овом одлуком (у даљем тексту: корисници средстава).

Члан 10.

Надареним ученицима и надареним студентима у смислу ове Одлуке, сматрају се ученици основних и средњих школа и студенти свих нивоа студија и то :

А - Ученици основних школа и то :

1) ученици почев од трећег разреда ако су у предходној школској години завршили разред са просечном оценом успеха најмање 4,50 и ако су освојили једно од прва три места на републичким такмичењима или рангираним међународним такмичењима која су републичког ранга или вишег, из области науке, уметности и спорта.

Б - Ученици средњих школа могу користити средства ако имају просечну оценоу успеха у предходној школској години најмање 4,50 и који:

1) су ученици првог разреда средње школе а у основној школи су проглашени за ђака генерације, или

2) су ученици свих разреда, ако су освојили једно од прва три места на републичким такмичењима или рангираним међународним такмичењима која су републичког ранга или вишег, из области науке, уметности и спорта.

В - Студенти могу користити средства Фондације ако:

1) су студенти прве године високошколских студија који су у средњој школи проглашени за ђака генерације, или

2) су студенти прве године високошколских студија, који имају просечну оценоу успеха у предходној школској години најмање 4,50 и заузели су једно од првих 5 места на ранг листи за упис на високошколску установу, а за високошколске установе из области уметности једно од прва три места, или

3) су студенти прве године високошколских студија а који су у претходној школској години

освојили једно од прва три места на републичким такмичењима или рангираним међународним такмичењима која су републичког ранга или вишег, из области науке, уметности и спорта

4) су студенти високошколских студија свих осталих година и нивоа, који имају просечну оценоу успеха у претходној школској години најмање 9,00.

Под републичким такмичењима или рангираним међународним такмичењима која су републичког ранга или вишег из области науке, уметности и спорта подразумевају се такмичења која су предвиђена у календару такмичења министарстава надлежних за послове образовања и спорта, за календарску годину за коју се дају средства у складу са овом одлуком.

III. УСЛОВИ ЗА ОСТВАРИВАЊА ПРАВА НА КОРИШЋЕЊЕ СРЕДСТАВА

1. Право на стипендију

Члан 11.

Надарени ученици и студенти из члана 10. ове одлуке могу остварити право на стипендију под следећим условима :

- да су држављани Републике Србије,
- да имају пребивалиште на територији града Ваљева у трајању најмање 1 годину до дана расписивања конкурса,
- да су редовни ученици и студенти, чије се образовање финансира из буџета, у школама и високошколским установама којима је оснивач Република Србија у областима природно-математичких, друштвено-хуманистичких, медицинских и техничко-технолошких наука, уметности и спорта,
- да су редовни ученици и студенти у осталим школама и високошколским установама у земљи, које имају акредитацију Републике Србије, само уколико такав наставни програм не постоји у школама и високошколским установама чији оснивач је Република Србија,
- да су редовни ученици и студенти, у школама и високошколским установама ван земље, које имају међународно признату акредитацију, само уколико такав наставни програм не постоји у земљи,
- да су редовни ученици и студенти који немају прекид и нису обнављали ниједну годину током школовања и студирања, изузев ако је до прекида односно обнове године дошло због болести.

2. Право на средства за подстицање образовања и усавршавања

Члан 12.

Право на доделу средстава за подстицање

образовања и усавршавања имају ученици и студенти који се сматрају надареним у складу са чланом 10. ове одлуке и то :

- за стручно усавршавање и учешће на научним и стручним скуповима за ученике и студенте у земљи и у иностранству,
- за помоћ за учешће на такмичењима у земљи и иностранству, која су у рангу републичког такмичења или већем,
- за подстицање, развој и афирмацију научно-истраживачког рада и културно-уметничког стваралаштва младих и научног, уметничког и спортског подмлатка.

IV. ПОСТУПАК И ОДЛУЧИВАЊЕ О ДОДЕЛИ СТИПЕНДИЈА

Члан 13.

Стипендије се додељују на основу конкурса.

Конкурс спроводи Комисија.

Комисију образује Градоначелник из састава признатих стручњака образовних институција и установа – основних и средњих школа и високошколских установа, институција и установа из области културно-уметничког стваралаштва, организација младих, друштава и удружења: образовних, научних, културних, уметничких и спортских делатности и представника јединице локалне самоуправе а иста има 7 чланова.

Члан 14.

Задаци Комисије су да:

- изради образац пријаве на конкурс за доделу стипендија,
- распише конкурс за доделу стипендија,
- спроведе поступак за доделу стипендија применом услова и критеријума у складу са овом Одлуком,
- сачини листу кандидата,
- сачини предлог кандидата за доделу стипендија, односно средстава за подстицање усавршавања и образовања
- врши и друге послове везане за спровођење ове одлуке

Члан 15.

Комисија расписује конкурс за доделу стипендија за сваку школску годину у септембру месецу.

Конкурс се објављује у локалном недељном листу и на званичној интернет страници Града.

Конкурс се спроводи на основу припелих пријава.

Кандидати за доделу стипендија подносе пријаву на конкурс попуњавањем обрасца пријаве

на конкурс.

Рок за подношење пријава не може бити краћи од 15 дана, а почиње тећи од првог наредног дана од дана објављивања у локалном недељном листу.

Пријаве поднете после утврђеног рока као и непотпуне пријаве неће се разматрати.

Члан 16.

Пријава на конкурс врши се попуњавањем обрасца пријаве.

Уз попуњени образац пријаве корисник средстава из ове Одлуке подноси следећу документацију:

- кратку биографију,
- потврду о пребивалишту ,
- пунолетни кандидат фотокопију личне карте,
- уверење о упису у одређени разред односно годину студија у складу са условима прописаним овом одлуком
- уверење о просечној оцени за претходну школску годину односно годину студија у складу са условима прописаним овом одлуком
- доказ да је редован ученик односно студент у складу са чланом 4. став 2. ове одлуке
- друге доказе у складу са условима прописаним овом одлуком.

Члан 17.

На предлог Комисије акт о додели стипендија доноси Градоначелник.

Кандидат који није остварио право на стипендију може на акт о додели стипендија изјавити жалбу Градском већу у року од 8 дана од дана достављања акта.

Решење Градског већа по жалби на акт о додели стипендије је коначно.

На основу коначног акта о додели стипендије са корисником стипендије закључује се уговор којим се ближе регулишу међусобна права и обавезе.

V. ПОСТУПАК И ОДЛУЧИВАЊЕ О ДОДЕЛИ СРЕДСТАВА ЗА ПОДСТИЦАЊЕ ОБРАЗОВАЊА И УСАВРШАВАЊА

Члан 18.

Средства за подстицање образовања и усавршавање додељује Градоначелник на предлог Комисије, без конкурса.

Средства за подстицање образовања и усавршавања додељују се корисницима из члана 10. ове одлуке на основу поднетог захтева кандидата.

Изузетно од одредби става 2. овог члана за коришћење средстава кандидате могу у складу са

условима из ове одлуке, предложити: образовне институције и установе – основне и средње школе и високошколске установе, институције и установе из области културно-уметничког стваралаштва, организације младих, друштва и удружења: образовне, научне, културне, уметничке и спортске делатности.

Члан 19.

Уз захтев кандидат подноси следећу документацију:

- кратку биографију,
- потврду о пребивалишту (за ученике основних и средњих школа потврда о пребивалишту родитеља односно законског заступника или старатеља),
- студенти фотокопију личне карте,
- уверење о упису у одређени разред односно годину студија у складу са условима прописаним овом Одлуком
- уверење о просечној оцени за претходну школску годину односно годину студија у складу са условима прописаним овом одлуком
- доказ да је редован ученик односно студент у складу са чланом 4. став став 2. ове одлуке
- податке и документацију везану за стручно усавршавање и учешће на научним и стручним скуповима, талентованих редовних ученика и студената у земљи, и у иностранству,
- податке и документацију везану за помоћ за учешће на такмичењима у земљи и иностранству, која су у рангу републичког такмичења или већем,
- податке и документацију везану за подстицање, развој и афирмацију научно - истраживачког рада и културно - уметничког стваралаштва младих и научног, уметничког и спортског подмлатка,
- друге доказе у складу са условима прописаним овом одлуком.

Члан 20.

На предлог Комисије, акт о додели средстава доноси Градоначелник.

На основу акта о додели средстава са корисником средстава закључује се уговор којим се ближе регулишу права и обавезе.

Средства за подстицање образовања и усавршавање се додељују једнократно.

V. ОБАВЕЗЕ КОРИСНИКА

Члан 21.

Корисници средстава из ове одлуке дужни су да Комисију обавесте о наступању промена од значаја за остваривање права (промену пребивалишта, држављанства, прекид школовања, промену високошколске установе и др.) у року од 5 дана од настале промене.

Члан 22.

Корисник стипендије и средстава за подстицање образовања и усавршавања губи право на коришћење средстава :

1. у случају да Комисија утврди да су подаци који су услов за коришћење стипендије и средстава не одговарају чињеничном стању, односно утврди да су приликом конкурсања дати лажни или неистинити подаци.
2. у случају да изгуби статус редовног ученика, односно студента,
3. уколико корисник средстава не обавести Комисију о промени пребивалишта односно држављанства, или уколико Комисија дође до сазнања да је корисник средстава из ове одлуке, променио пребивалиште или држављанство.
4. у другим случајевима када се стекну услови а који су од утицаја за остваривање права на стипендију или коришћење средстава за подстицање образовања и усавршавања у складу са овом одлуком.

Члан 23.

Стручне и административне послове за рад Комисије из члана 12. став 2. ове одлуке обавља Градска управа за друштвене делатности, финансије, имовинске и инспекцијске послове града Ваљева - одељење надлежно за послове у области друштвених делатности.

XI. ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 24.

Ученици и студенти који су остварили право на стипендију и средства за подстицање образовања и усавршавања за школску 2015/2016 школску годину наставиће остваривање својих права у наведеној години.

Члан 25.

Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о оснивању фондације за талентоване ученике и студенте града Ваљева (" Службени гласник града Ваљева" бр. 12/11- пречишћен текст).

Члан 26.

Ова одлука, ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику града Ваљева“, а примењиваће се почев од школске 2016/2017 године.

Скупштина града Ваљева
Број:011-5/2016-04

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

126. На основу члана 142. став 4. Закона о спорту ("Сл.гласник РС" бр.10/2016), члана 17. став 1. тачка 1) и члана 35. став 1. тачка 4) Статута града Ваљева („Сл.гласник града Ваљева“ број 19/08), Скупштина града Ваљева на седници одржаној дана 15. јула 2016.године донела је

**ПРОГРАМ РАЗВОЈА СПОРТА ГРАДА
ВАЉЕВА
ЗА ПЕРИОД 2016 - 2020. ГОДИНЕ**

Члан 1.

Доноси се Програм развоја спорта града Ваљева за период 2016 - 2020.године.

Члан 2.

Програм развоја спорта града Ваљева за период 2016 - 2020.године објавити у „Службеном гласнику града Ваљева“.

**Скупштина града Ваљева
Број:66-2/2016-09**

**Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.**

**ПРОГРАМ РАЗВОЈА СПОРТА ГРАДА
ВАЉЕВА
ЗА ПЕРИОД 2016 - 2020. ГОДИНА**

1. УВОД

Према Европској спортској повељи и Закону о спорту Републике Србије (“Сл. Гласник РС, број

Кораци у изради овог стратешког документа били су:

10/2016), спорт представљају сви облици физичке активности који, кроз спонтано или органи-зовано учешће, имају за циљ изража-вање или побољшавање физичке спремности и менталног благостања, стварање друштвених односа или постизање резултата на такмичењима свих нивоа.

Стратегија развоја спорта у Републици Србији дефинише спорт као приоритет који представља универзално средство у креирању и остваривању вредности којима се мењају друштва и развијају појединци и појединке, развија фер-плеј и тимски рад, афирмише демократија, оства-рују основна људска права и слободе, јача економија и подстиче заштита здравља грађана. Спорт подстиче везивање различитих група, нација и култура, и управо из свих ових разлога, спорт у Ваљеву видимо као један од кључних чинилаца развоја наше заједнице.

1. Процес и динамика израде

Процес израде стратешког документа развоја спорта града Ваљева за период од 2016. до 2020. године је био отворен, демократичан и укључио је школе, клубове, наставнике, тренере, спортске раднике и спортисте, али и представника установа, институција и стручњака. Процесом је координирала Радна група за израду Програма развоја спорта града Ваљева, уз сталну сарадњу и подршку Градске управе. Процес је спроведен до краја уз континуирану сарадњу и дијалог, поштовање принципа транспарентности и партиципативности.

РБ	Кораци у изради Програма	Остварени резултати	Одговорности и динамика
1.	Именовање Радне групе за израду Програма	Сачињена је стручна и оперативна радна група, која је добила задатак да обезбеди отворен процес доношења стратешког документа.	Градonaчелник – 27.02.2015.
2.	Планирање рада Радне групе	Усвојен је процеса израде, предлога стратешког и правног оквира, предлога Визије, процеса анализе стања, истраживања и заинтересованих страна; Усвајен је опис посла чланова Радне групе;	Радна група за израду Програма - октобар 2015.
3.	Учешће на обуци за израду Програма	У Београду у организацији Министарства за спорт и омладину и под покровитељством Сталне конференције градова и општина одржан први део обуке за израду Програма. Учесници из Ваљева се истакли квалитетним материјалима за област школског спорта	Чланови Радне групе за израду Програма - 02.11.2015.
4.	Договор око даљег рада на изради Програма	Разговарано око наших ваљевских приоритета у развоју спорта. Направљена подела посла у вези са израдом Програма и конституисани рокови за достављање материјала.	Радна група за израду Програма - 07.11.2015.

5.	Израда инструмената за истраживање иницијалног стања у спорту у Ваљеву	Направљено је 6 упитника: <ul style="list-style-type: none"> ▪ За грађане ▪ За спортске клубове ▪ За школе ▪ За спортске раднике ▪ За наставнике физичког васпитања ▪ Упитник SWOT анализе за сваки субјекат 	Председник Радне групе за израду Програма - 10.11.2015.
6.	Анкетирање у области школског спорта	Упитници за школе и наставнике, са SWOT анализом и пропратним писмом упућени свим основним и средњим школама са роком 20.11.2015.	Радна група за израду Програма и Одељење друштвених делатности 13.11.2015.
7.	Анкетирање спортских клубова и спортских радника	Упитници за спортске клубове и спортске раднике са SWOT анализом и пропратним писмом упућени спортским клубовима града Ваљева са роком 23.11.2015.	Радна група за израду Програма и Спортски савез Ваљево 15.11.2015.
8.	Састанак са представницима спортских клубова	Направљен разговор са представницима спортских клубова око приоритета и њиховог виђења Програма	Радна група за израду Програма и Спортски савез Ваљево 25.11.2015.
9.	Обрада података и упитника добијених од школа и наставника, клубова и спортских радника	Обрадом података добијени су веома корисни квантитативни и квалитативни подаци који указују не само на иницијално стање, већ и појединачна мишљења која предлажу приоритете, мере и активности које треба уградити у Програм	Радна група за израду Програма и Спортски савез Ваљево 20.-30.11.2015.
10.	Учесће на обуци за израду Програма	У Београду у организацији Министарства за спорт и омладину и под покровитељством Сталне конференције градова и општина одржан први део обуке за израду Програма. Учесници из Ваљева поднели кратак извештај о до сада урађеним корацима на изради Програма, имали широку консултацију и размене идеја са представницима других градова и општина	Чланови Радне групе за израду Програма - 01.12.2015.
11.	Анализа искустава градова који су у ранијим периодима имали стратегију развоја спорта	Корисне идеје и материјали неопходни за израду Програма	Председник и секретар Радне групе 02.12.2015.
12.	Анализа и селекција материјала добијених на обуци	Корисне идеје и материјали неопходни за израду Програма	Председник и секретар Радне групе 03.12.2015.
13.	Израда Радног документа Програма	Радна верзија Програма припремљен за расправу у оквиру Радне групе за израду Програма	Чланови Радне групе за израду Програма – 04.-11.12.2015.
14.	Израда прве верзије преднацрта Програма	Поправљањем радног документа Програма кроз расправу и на основу конкретних примедби и предлога формиран је први преднацрт Програма	Чланови Радне групе за израду Програма – 12.12.2015.
15.	Израда друге верзије преднацрта Програма	Консултације у вези са првом верзијом документа	Чланови Радне групе за израду Програма и Градска управа – 18.12.'15..27.12.2015.
16.	Усаглашавање Нацрта документа	Добијен Нацрт документа припремљен за јавну расправу	Чланови Радне групе за израду Програма и Градска управа – 04.01.'16 - 29.01.2016.
17.	Јавна расправа о нацрту Програма	Обезбеђено је укључивање и оцена јавности о нацрту документа и додатно вредновање Програма. Актери у спорту добили су још једну прилику за коментарисање документа и давање сугестија и примедби.	Чланови Радне групе за израду Програма и Градска управа – 02.-10.02.2016.

18.	Конференција за новинаре	Јавност је информисана о могућности учешћа у јавном разматрању Програма развоја спорта града Ваљева за период од 2016. до 2020. године	Чланови радне групе 03.02.2016.
19.	Усвајање нацрта документа с изменама и допунама након јавне расправе	На састанку Радне групе, у документ су уврштене сугестије, измене и допуне пристигле након јавне расправе и још једном је пречишћен текст и вреднован документ.	Радна група за израду Програма, Комисија за спорт - 11.02.2016.
20.	Усвајање Програма развоја спорта града Ваљева 2016- 2020.	Документ Програм развоја спорта града Ваљева 2016-2020. усвојили су Градско веће и Скупштина града Ваљева	Градско веће (23.02), Скупштина града Ваљева (04.03.)

1.2. Правни и стратешки оквир

СТРАТЕШКЕ ОБЛАСТИ И ПРИОРИТЕТИ

Међународни документи:

- Европска спортска повеља, Лисабонска конвенција 1998, Бела књига о спорту ЕУ 2004,
- Препорука Светске здравствене организације о исхрани и физичкој активности 2007. године.

Национални документи:

- Закон о спорту Републике Србије (“Сл. гласник РС”, број 10/2016);
- Закон о спречавању допинга у спорту;
- Закон о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама;
- Стратегија развоја спорта у Републици Србији 2014-2018;
- Стратегија развоја спорта у Републици Србији 2009-2013;
- Акциони план за спровођење Програма развоја спорта у Републици Србији 2014-2020;
- Национална стратегија за борбу против насиља и недоличног понашања на спортским приредбама 2013-2020;
- Акциони план за спровођење Националне Програма за борбу против корупције у Републици Србији 2013-2020;
- Номенклатура спортских занимања.

Регионални и градски документи:

- Стратегија одрживог развоја града Ваљева 2010.- 2020.
- Визија града Ваљева 2020.

2. ВИЗИЈА, МИСИЈА, ПРИНЦИПИ,

Интерес овог Програма, креираног уз сагласност свих заинтересованих страна, јесте да сви органи локалне самоуправе, сви спортски клубови и удружења грађана и остали субјекти друштвене заједнице, попут обданишта, школа, установа, јавних предузећа, институција и медија, међусобном сарадњом и заједничким деловањем допринесу постизању циљева, који се односе на:

- СТРАТЕШКЕ ОБЛАСТИ у целини што подразумева дефинисање задатака појединих ресора, надлежних тела, управа, организација и установа у испуњењу спортских, међународних, моралних, уставних и законских обавеза;
- ПРИНЦИПЕ што у суштини значи побољшање квалитета и стандарда у спорту, уважавање интереса свих грађана(ки) и потреба деце и омладине, спортиста и спортских стручњака и стварање једнаки услова за бављење спортом и спортском рекреацијом;
- МЕНАџМЕНТ и мобилизацију свих потенцијала у друштву, изградњу конструктивног и партнерског односа у остваривању циљева за добробит и развој спорта, који ће укључити спортисте и спортске раднике. Али и конструкцију мултисекторске сарадње између актера у спорту, државе, локалне самоуправе, удружења грађана и клубова с ресорима: здравља, културе, просвете, омладине, екологије, туризма, социјалне заштите и других ресора који кореспондирају с циљевима ове Програма.

2.1. Визија спорта у Граду Ваљеву до 2020.

Спорт у Ваљеву до 2020. године треба да постане делатност значајна за даљи развоја града, тј. покретачка снага, један од најзначајнијих фактора који утиче на унапређење квалитета живота у граду и обогаћивање друштвених односа Ваљеваца, а

бављење спортом буде елемент који је од суштинског значаја за развој личности и здравог начина живота грађана Ваљева.

2.2. Мисија спорта у Граду Ваљеву до 2020.

Мисија спорта у граду Ваљеву је да обезбеди једнака права свим грађанима за бављење спортом, са циљем развоја своје личности, одржавања доброг здравља, побољшања физичких способности, бољег и сврсисходнијег коришћења слободног времена, унапређења квалитета живота и постизања врхунских и такмичарских спортских резултата.

У том смислу Ваљево 2020. године видимо као:

- град који је обезбедио да сви грађани имају једнаке могућности да се баве спортом, кроз пружање одговарајућих материјално-техничких услова и програма свих врста и ангажовање одговарајућег стручног кадра;
- град који је спорт постави темељно и системски кроз правилан развој спорта у школама и све видови укључења деце у спортске активности;
- град који је у складу са својим материјалним могућностима обезбедило планирање, изградњу и реконструкција потребних спортских објеката;
- град који снажно подржава и подстиче бављење спортом на највишем нивоу, уз постизање максималних такмичарских успеха У Србији и врхунских спортских резултата на највећим међународним спортским такмичењима.

2.3. Принципи и вредности

Према Европском кодексу спортске етике и Европској спортој повељи Савета Европе, спорт и у нашем граду у основи мора бити:

- доступан свима под једнаким условима;
- хуман, слободан и добровољан;
- здрав и сигуран (безбедан);
- заснован на фер-плеју, толерантан, етички прихватљив и усмерен ка пуном остваривању личности;
- у складу с природном средином и друштвеним окружењем;
- независан од злоупотреба у политичке, комерцијалне и финансијске сврхе, односно циљева који су супротни спортском духу.

Спортски дух је суштинска вредност спорта и карактеришу га:

- етика, фер-плеј и поштење;
- здравље и правилне здравствене навике;

- изузетна достигнућа, карактер и образовање;
- игра, радост и забава;
- тимски рад, борбеност и солидарност;
- посвећеност;
- поштовање правила и закона, поштовање себе и других учесника;
- храброст, заједништво и солидарност.

Приликом израде ове Програма, али и приликом његове реализације и вредновања, поред наведених вредности спортске етике, неопходно је поштовати и следеће принципе:

- 1) Поштовање људских права - Обезбедити да сви грађани(ке) имају иста права и прилике у спорту без обзира на пол, расу и националну припадност, религијско и политичко опредељење, сексуалну оријентацију, социјални статус, као и функционалне сметње (инвалидитет). Обезбедити равноправне могућности за развој засноване на једнаким правима, а у складу с потребама, сопственим изборима и способностима.
- 2) Равноправност - Омогућити да сви имају право на једнаке шансе, на информисање, на лични развој, у складу са сопственим карактеристикама, изборима и способностима. Обезбедити поштовање родне равноправности, недискриминације, слободе, достојанства, безбедности и личног развоја.
- 3) Одговорност - Подстицати и развијати одговорност лица која раде у области спорта, здравља, рекреације, образовања, социјалне заштите, омладинском сектору, као и одговорност спортиста у односу на њихове обавезе.
- 4) Доступност - Обезбедити услове за очување и унапређење здравља и бављење спортом и рекреацијом свим грађанима, без обзира на место становања и/или инвалидитет.
- 5) Солидарност - Развијати међугенерациску солидарност у изградњи друштва. Подстицати све облике солидарности, културе ненасиља и толеранције.
- 6) Интеркултурализам - Промовисати дијалог, спортски дух и фер-плеј као процес у којем сви јачају своју спремност, разумевање и уважавање различитости, као и неговање заједничких вредности.
- 7) Целоживотно учење - Промовисати целоживотно учење, којим се афирмише знање и омогућава стицање способности за његову практичну примену у спорту. Обезбеђивати повезивање формалних и неформалних облика образовања у спорту и развијање и успостављање стандарда у спортском образовању.
- 8) Заснованост - Обезбеђивати да приказ стања о

изазовима и проблемима у спорту, циљеви и мере буду засновани на достигнућима науке и релевантним и истинитим подацима и резултатима истраживања.

2.4. Стратешке области и приоритети

истраживања ставова и мишљења грађана, као и кроз сусрете са спортистима, спортским и здравственим радницима, Радна група за израду Програма развоја спорта града Ваљева донео је одлуку о приоритетним областима развоја спорта у Ваљеву у периоду 2016-2020.

У оквиру процеса анализе стања у спорту и

Стратешке области	Приоритети
1. Деца и омладина – школски спорт	Унапређивање функционисања и подршка програмима и пројектима школског спорта, у циљу унапређења спорских вештина и очувања здравља деце и младих
	Поправљање и стварање услове за квалитетније извођење наставе и бављење спортом у школи кроз одељенска и школска такмичења
	Унапређивање система такмичења у школама и међу школама кроз нове садржаје
	Унапређивање стручног рада наставника
2. Спортска рекреација	Подстицање и стварање услове за унапређење спортске рекреације и „спорта за све” за грађане Ваљева, а посебно за децу, омладину, жене, особе с инвалидитетом и стара лица и грађане на селу
	Подршка континуираном функционисању програма и пројеката савеза за рекреацију и свих осталих институција које желе да се баве унапређивањем спортске рекреације и “спорта за све”
3. Спортска инфраструктура	Решавање имовинско-правне проблематике спортске инфраструктуре
	Санација, реконструкција, адаптација, одржавање и опремање постојеће спортске инфраструктуре
	Изградња спортске инфраструктура за децу, омладину, спортску рекреацију и особе с инвалидитетом
	Изградња нових спортских објеката и спортске инфраструктуре
4. Развој и унапређење такмичарског и врхунског спорта	Подстицање рада са млађим категоријама у спортским клубовима
	Дефинисање клубова носилаца појединих спортских грана у граду
	Унапређење сарадње са Спортским савезом Ваљева
	Задржавање талентованих и врхунских спортиста у граду
	Остваривање међународних врхунских резултата
5. Спортски стручњаци и стручњаци у спорту	Подстицање школовања и сталног стручног усавршавања спортских стручњака и стручњака у спорту
	Примена најновијих научних и техничких достигнућа у тренажном процесу
	Транспарентност и увид у стручне квалификације спортских стручњака и стручњака у спорту
	Дефинисање критеријума за финансирање и заштиту спортских стручњака и стручњака у спорту, и за признавање њиховог доприноса
6. Спречавање насиља у спорту, антидопинг и спортска медицина	Превенција и спречавање негативних појава у спорту (укључујући насиље и допинг)
	Спортска медицина – здравље и физичка активност као нераскидива веза
7. Организациона и материјална подршка спортским активностима	Организационо и кадровско јачање Спортског савеза Ваљево
	Обезбеђивање системске подршке спровођењу Програма
	Унапређивање финансирања спортских активности у Граду
	Интензивирање медијске пажње спорту
	Организована брига о историји ваљевског спорта

3. АНАЛИЗА СТАЊА

У циљу састављања стратешког документа развоја спорта града Ваљево, коришћено је више метода анализе стања у спорту:

- 3.1. Преглед документације;
- 3.2. Истраживање података добијених обрадом упитника;
- 3.3. Анализа тренутног стања коришћењем метода SWOT анализе по стратешким областима.

3.1. Преглед документације

Истраживање је обухватило преглед значајних докумената и извештаја о спорту, како међународних, тако и локалних институција и организација одговорних за развој спорта. Поред наведених извештаја, као важан сегмент истраживања, нарочито у анализи стања и за предлагање будућих области Програма, у обзир су

узети налази других развијених градских Програма и хармонизовани су с овим документом. Као секундарни подаци, коришћени су доступни извештаји установа/институција из области здравља, младих, интернет презентације установа/институција, као и Градске управе Ваљево.

ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Према подацима Републичког Завода за статистику из пописа реализованог 2011. године, Град Ваљево има 94 200 становника од којих 90 312 живи у Ваљеву, а остали у иностранству. Становници града Ваљево живе у 31 492 домаћинства и у 41 254 стана.

Градско становништво чини 59073 становника (65,41%), а на селу живи 31.239 (34,59%) становника. Мушки део становништва износи 44.148 (48,88%), а 46.164 (51,12%) су женског пола.

Старосна структура становништва дата је у следећој табели:

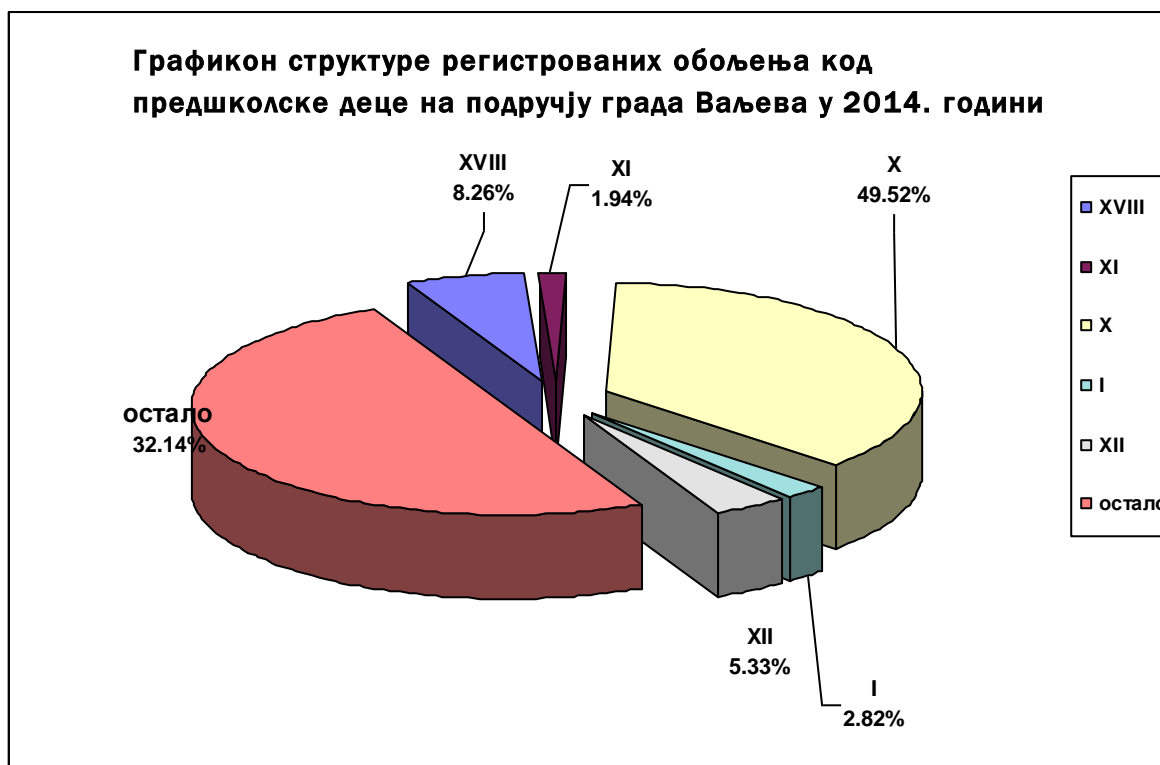
Старосна категорија	Становника	%
Укупно	90.312	100
мушко	44.148	48,88
женско	46.164	51,12
0-4		
Укупно	3.724	4,12
мушко	1.992	2,21
женско	1.732	1,92
5-9		
Укупно	3.991	4,42
мушко	2.009	2,22
женско	1.982	2,19
10-14		
Укупно	3.923	4,34
мушко	2.018	2,23
женско	1.905	2,11
15-19		
Укупно	4.835	5,35
мушко	2.467	2,73
женско	2.368	2,62
20-24		
Укупно	5.657	6,26
мушко	2.912	3,22
женско	2.745	3,04
Старосна категорија	Становника	%
25-29		
Укупно	5.818	6,44
мушко	3.055	3,38
женско	2.763	3,06
30-34		
Укупно	5.945	6,58
мушко	2.976	3,30
Женско	2.969	3,29
35-39		

Укупно	5.938	6,57
мушко	2.993	3,31
Женско	2.945	3,26
40-44		
Укупно	5.873	6,50
мушко	2.767	3,06
Женско	3.106	3,44
45-49		
Укупно	6.771	7,50
мушко	3.389	3,75
Женско	3.382	3,74
50-54		
Укупно	7.407	8,20
мушко	3.558	3,94
Женско	3.849	4,26
Старосна категорија	Становника	%
55-59		
Укупно	8.003	8,86
мушко	3.914	4,33
Женско	4.089	4,53
60-64		
Укупно	6.188	6,85
мушко	3.032	3,36
Женско	3.156	3,49
65-69		
Укупно	4.269	4,73
мушко	2.006	2,22
Женско	2.263	2,51
70-74		
Укупно	4.456	4,93
мушко	1.946	2,15
Женско	2.510	2,78
75-79		
Укупно	4.216	4,67
мушко	1.809	2,00
Женско	2.407	2,67

80 и више		
Укупно	3.298	3,65
мушко	1.305	1,45
Женско	1.993	2,21

ПОДАЦИ О ЗДРАВЉУ СТАНОВНИКА ГРАДА ВАЉЕВА

Податке о здравственом стању становника града Ваљева дајемо на основу података из Завода за јавно здравље Ваљево и углавном су везани за најчешћа обољења код предшколске деце, деце школског узраста и одраслих.

Најчешће су се јављале:

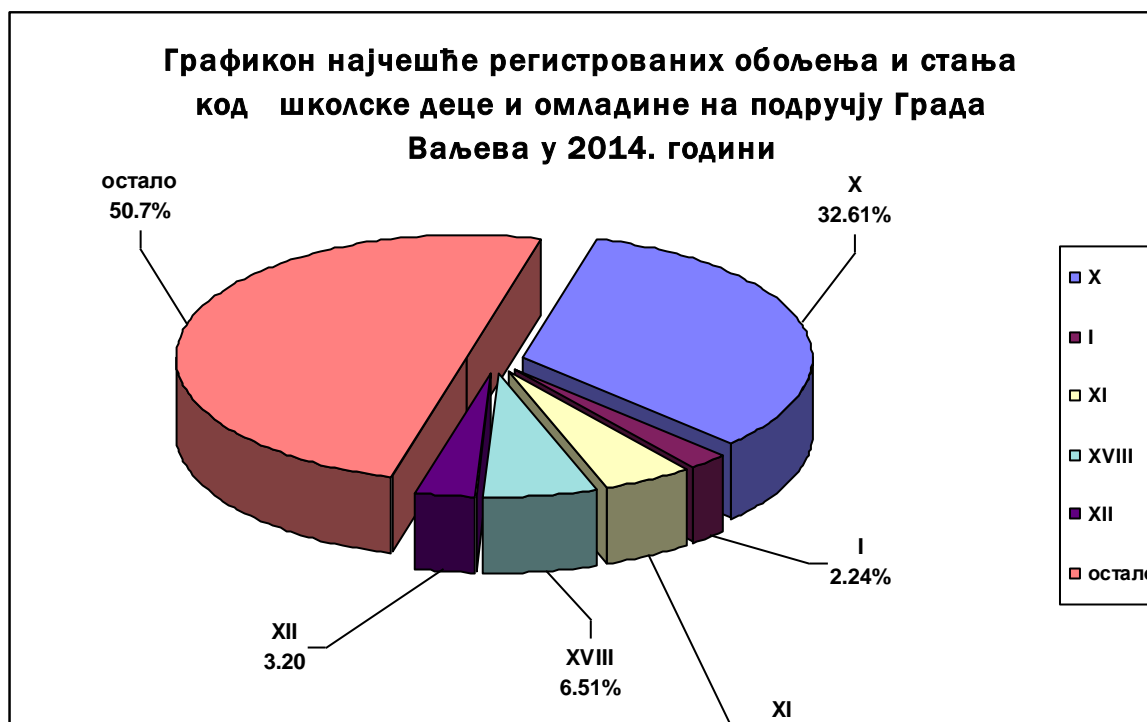
- болести система за дисање (X група по МКБ-у),
- симптоми, знаци и патолошки, клинички и лабораторијски налази (XVIII група),
- болести коже и поткожног ткива (XII група),
- заразне и паразитарне болести (група I)
- болести система за варење (XI група),

И код школске деце и омладине, болести система за дисање су најчешће дијагностификована обољења са 32.61%, на другом месту су недовољно дефинисана стања са 6,51%, затим болести система за варење са 4.80%, па болести коже и поткожног ткива са 3.20% и заразне и паразитарне болести са 2.24%.

Према приказаним резултатима анализе може се закључити да као разлог посете лекару код предшколске деце доминирају болести система за дисање са 49,52% , на другом месту су недефинисане дијагнозе са 8.26%, следе болести коже и поткожног ткива са 5,33%, заразне и паразитарне болести 2.82% и болести за варење са 1.94%.

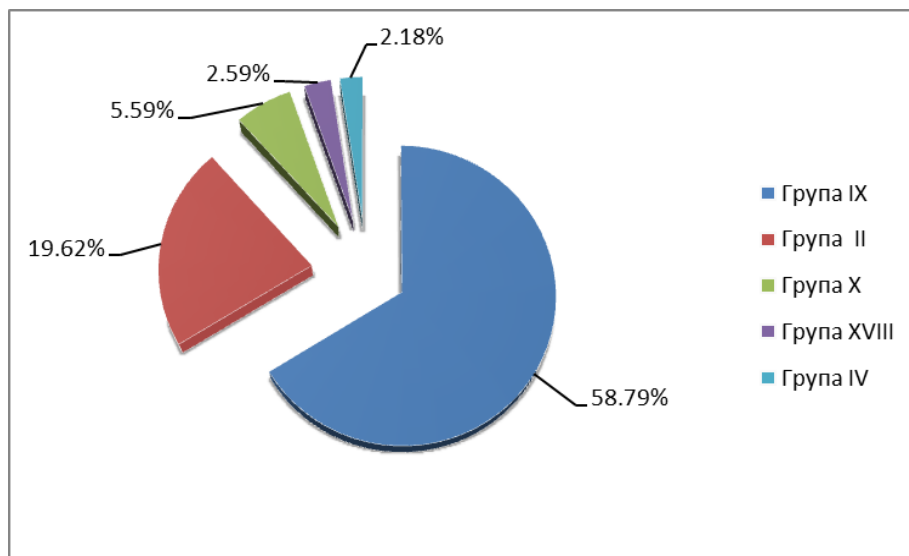
Код школске деце и омладине у 2014. години најчешће групе регистрованих обољења и стања су:

- болести система за дисање (X група по МКБ-у),
- симптоми, знаци и патолошки и клинички и лабораторијски налази (XVIII група),
- болести система за варење (XI група),
- болести коже и поткожног ткива (XII група),
- заразне и паразитарне болести (I група).

Наредна табела показује најчешће узроке смрти становника града Ваљева у последњих неколико година из које се види да је убедљиво најфреквентнији узрок поремећај локомоторног система.

СТРАТЕШКА ЦИЉНА ГРУПА	ПО ГОД УТВРЂИВАЊА						
СТАРА ЛИЦА	ВАЉЕВО	2008	2009	2010	2011	2012	2013
бр.хроничара - малигни (преко 65 год) повооткривени 2008-2013	1754	338	287	279	304	275	271
психолошки поремећаји (регистроване психозе)	54	2	8	7	4	16	17
психолошки поремећаји(психозе и депресије морбилитет 2008-2013)	7925	881	1362	1055	1207	1607	1813
локомоторни систем (морбилитет 2008-2013)	40456	5308	5329	6348	5500	6528	11443
неуролошка обољења (морбилитет 2008-2013)	11414	1018	1491	1809	1843	2343	2910

Најчешћи узроци смрти становништва у 2014. години су:

- Болести система крвотока,
- Тумори,
- Болести система за варење.
- Симптоми, знаци и патолошки, клинички и лабораторијски налази,
- Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма

Светска здравствена организација наглашава да недовољна физичка активност, евидентна у свакодневном животу и раду, посебно угрожава: предшколску децу, адолесценте, особе изложене стресним ситуацијама, жене, особе у трећем добу и особе које болују од хроничних незаразних болести (гојазност, хипертензија, дијабетес мелитус, остеопороза и слично).

Недовољна физичка активност или хипокинезија, како се уобичајено назива, проглашава се за самостални фактор ризика по живот наведених категорија грађана. Лични режим живота и животни стил имају 50% важности за здравствени статус, док другу половину чине еколошки услови с 21%, генетички фактори 21%, а лекарска брига утиче са скромних 8%. Највећи део наше свакодневне животне активности, укључујући превоз, послове у кући, на послу, у школи, у слободном времену, смањено је нужност физичке активности. Као последицу тога уочавамо општи тренд смањивања укупне физичке активности. Бављење спортом је незаобилазни фактор здравља грађана. Физичка неактивност представља четврти по значају фактор ризика када је реч о хроничним незаразним болестима, одмах после пушења, хипертензије и повишеног нивоа шећера у крви. Процењује се да је физичка неактивност главни узрок у отприлике 21-25% рака плућа и дебелог

црева, 27% случајева дијабетеса и око 30% исхемијске болести срца. Бројна истраживања показала су позитивне ефекте редовних физичких активности на здравље: превенција обољења срца, шећерне болести, рака дебелог црева, депресије и гојазности. Физичка активност доводи до смањења повишеног крвног притиска, пада масноћа и шећера у крви. Вежбањем јача срчани мишић (повећава се ударни и минутни волумен) и плућа (повећава се дисајни волумен и богата алвеоларна мрежа). Свакодневна полчасовна шетња брзим ходом смањује ризик од појаве акутног инфаркта миокарда за 18%, а možданог удара за 11%.

Здравствена слика наших грађана је алармантна и за израду Програма развоја спорта града Ваљева до 2020. од велике важности су чињенице да здравствено стање становништва може значајно поправити уколико се у наредном периоду значајна пажња посвети:

- Популаризацији спорта и уопште физичких активности код деце и омладине
- Смањењу физичких деформитета код деце и омладине
- Неговању здравих стилова живота и превенцији коришћења психоактивних супстанци (дуван, алкохол, дрога ...) за шта је бављење спортом сигурно најбоља заштита
- Поспешивању континуираних физичких активности одраслих у што већем обухвату
- Популаризацији здраве исхране криз сталну едукацију становништва.

ПОДАЦИ О МАТЕРИЈАЛНИМ ИЗДАВАЊИМА ЗА СПОРТ

Финансирање спорта у Граду Ваљеву врши се у складу са Законом о спорту и Одлуком о финансирању потреба и интереса грађана у области

спорта из буџета града Ваљева.

Град Ваљево је издвајао средства за:

- Годишњи програми у области спорта
- Посебни програми у области спорта
- Школски спорт
- Спортске манифестације
- УФК „Валис“ – текуће одржавање, опрема, огрев
- УФК „Валис“ – функционисање

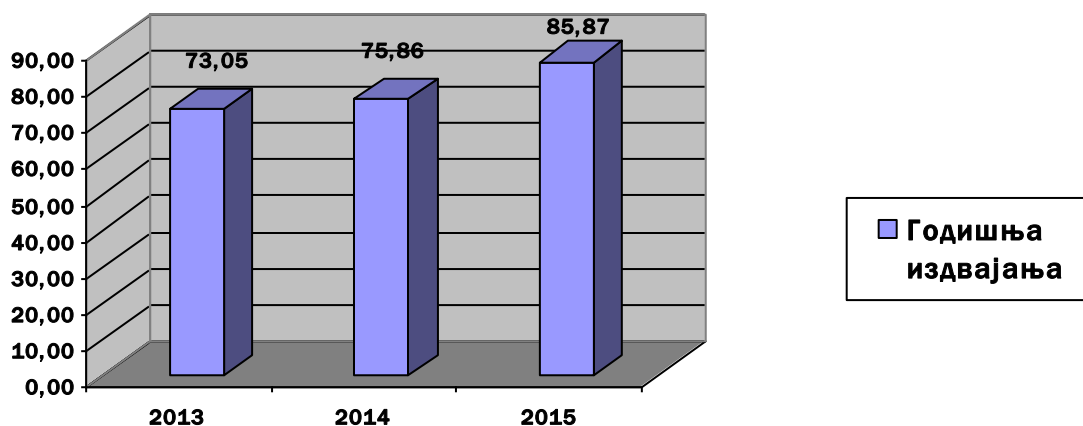
За финансирање спорта (спортских удружења и

Установе за физичку културу „Валис“) из буџета града Ваљева за претходни трогодишњи период 2013-2015. издвојена су средства у укупном износу 234 783 286,77 динара.

На основу анализе годишњих извештаја Градске управе у области спорта, за последњи трогодишњи период од 2013. до 2015. године, стање у спорту приказује се на основу следећих података који дају потпун увид у структуру издвајања по годинама и областима и који су видљиви из наредне табеле и графика:

Намена	2013	2014	2015 ⁸	УКУПНО
Годишњи програми у области спорта	43 130 146,00	42 036 334,37	43 900 000,00	129 066 480,37
Посебни програми у области спорта	2 260 000,00	2 450 950,00	5 250 000,00	9 960 950,00
Школски спорт	955 000,00	1 200 000,00	1 200 000,00	3 355 000,00
Спортске Манифестације	1 490 000,00	1 250 000,00	1 400 000,00	4 140 000,00
Канцеларија за младе - Олимпијске сеоске игре	-	-	400.000,00	400.000,00
УФК „Валис“ – текуће одржавање, опрема, огрев	13 631 338,64	17 760 265,15	22 135 000,00	53 526 603,79
УФК „Валис“ – функционисање	11 587 351,87	11 166 900,74	11 580 000,00	34 334 252,61
Укупно издвојена средства за спорт за дату годину	73 053 836,51	75 864 450,26	85 865 000,00	234 783 286,77
Проценат издвајања за спорт у Буџету града Ваљева	3,36 %	3,56 %	4,25%	
Дирекција – Извршење у области спорта ⁹	70 814 962,00	29 306 517,19	21 439 974,29	

Графички приказ укупно издвојених средстава за спорт у Граду Ваљеву у периоду од 2013. до 2015. године у милионима динара:

⁸ Подаци за 2015. годину дати су у односу на планиране износе (јер извршење још није могуће констатовати), али су доста поуздани, јер се извршење неће значајно разликовати од плана

⁹ Мисли се на Јавно предузеће „Дирекција за урбанизам, грађевинско земљиште, путеве и изградњу Ваљева“

3.2. Истраживање података добијених обрадом упитника

У процесу израде Програма радна група је у циљу подизања квалитета Програма устројила шест упитника:

- Упитник за грађане
- Упитник за школе
- Упитник за наставнике
- Упитник за спортске клубове
- Упитник за спортске стручњаке и стручњаке у спорту
- Упитник – swot анализе (за разне намене).

Обрадом наведених упитника и коришћењем доступних статистичких података добијени су следећи подаци:

СПОРТ ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ

- У Граду Ваљеву има око 5.000 предшколске деце, при чему Предшколска установа “Милица Ножица“ у оквиру програма предшколског васпитањем и образовањем обухвата око 2.400 деце и још око 870 деце која су обухваћена обавезним припремним предшколским групама;
- У 15 основних и 6 средњих школа у Ваљеву на почетку школске 2015/16. године евидентно је 10.341 ученика;
- У млађим разредима основне школе настава физичког васпитања се реализује у 180 одељења и наставу изводи учитељи (већином професори разредне наставе);
- У старијим разредима основне школе настава физичког васпитања се реализује у 153 одељења и наставу изводи 30 професора и 1 наставник физичког васпитања;
- У средњим школама настава физичког васпитања се реализује у 148 одељења и наставу и изводи 18 професора физичког васпитања;
- У основним школама настава физичког васпитања се изводи у условима који подразумевају:
 - 16 отворених терена за рукомет и мали фудбал
 - 16 отворених терена за кошарку
 - 6 отворених терена за одбојку
 - 3 отворена терена за поједине атлетске дисциплине
 - 15 школских спортских сала;
- У средњим школама настава физичког васпитања се изводи у условима који подразумевају:
 - 4 отворена терена за рукомет и мали фудбал
 - 4 отворена терена за кошарку
 - 1 отворен терена за одбојку
 - 1 тартан стазу

- 6 спортских сала
- 1 затворени базен;
- У основним школама у оквиру програма изабрани спорт реализује се:
 - изабрани спорт фудбал -- 24 одељења
 - изабрани спорт кошарка -- 44 одељења
 - изабрани спорт одбојка -- 88 одељења
 - изабрани спорт стони тенис -- 4 одељења
 - изабрани спорт рукомет -- 3 одељења;
- У основним школама ради 66 спортских секција, а у средњим школама 34 спортске секције
- Ученици основних школа имају 74 организована међуодељенска такмичења, док је број међуодељенских такмичења у средњим школама 21;
- Ученици основних школа имају 9 међушколских спортских такмичења, а ученици средњих школа 8;
- Од 49 анкетираних наставника физичког васпитања, 45 су некадашњи активни спортисти
- Од 49 анкетираних наставника физичког васпитања, 3 су бивши репрезентативци
- Од 49 анкетираних наставника физичког васпитања, 20 ради у клубовима
- Од 49 анкетираних наставника физичког васпитања, 12 је ангажовано у спортским савезима

СПОРТСКА РЕКРЕАЦИЈА

- Подаци у области спортске рекреације скоро да не постоје јер је спортска рекреација углавном ванинституционална категорија спорта;
- Тренутно једини институционални облик спортске рекреације је “Асоцијација спорт за све”
- Подаци о броју рекреативаца у оквиру самоорганизације грађана, рада рекреативниг група, теретана, фитнес клубова ... није лако утврдити, али се не ради о значајном обухвату грађана;
- На териториј града Ваљева, на његовом руралном делу постоји 50 месних заједница у којима постоји 14 фудбалских клубова;
- Од тога 9 се такмиче у градској лиги, 2 у међуопштинској лиги – запад и 2 у окружној лиги Колубара;
- То је до скоро био једини облик бављења спортом-рекреацијом на том делу града
- Пошто се увидело од стране спорског савеза града Ваљева да на селу непостоји други вид организоване рекреације покренуте су олимпијске сеоске игре у 12 мушких и 7 женских спортских дисциплина;

- Укупан број учешћа је био 4212 (мушкарци 3419 и жена 793);
- Реалан број такмичара и такмичарки се добио када се елиминишу они који су наступали у више дисциплина што значи да је било 2270 учесника од чега су жене 123 (5,42%) и 2147 мушкараца (94,58%)
- На републичкој смотри олимпијских сеоских игара наступило је 110 учесника (34 жене и 76 мушкараца);
- На републичким олимпијским сеоским играма град Ваљево је у генералном пласману заузео друго место од 22 града учесника;
- Месна заједница Петница је заузела друго место у конкуренцији 94 месне заједнице из целе Србије.

СПОРТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

- Узимајући у обзир већ поменуте школске-спортске објекте инфраструктуре Град Ваљево, према подацима Министарства за спорт и омладину располаже следећом спортском инфраструктуром:¹⁰

¹⁰ Дати подаци вероватно нису комплетни, а један од стратегијских циљева управо и јесте да се утврди тачно стање, али и власништво и употребни статус (употребне дозволе)

РБ	Спортски објекат	Врста спортског објекта	Намена	Статус
1.	СРЦ Петница	Комплекс отворених базена са трибинама и теренима и балоном	Пливање, ватерполо, одбојка, кошарка, мали фудбал	Јавни објекат
2.	СРЦ V пук	Комплекс отворених спорт-ских терена са трибинама	Фудбал, кошарка, мали фудбал, тенис атлетика	Јавни објекат
3.	Дом „Асоцијације спорт за све“	Затворен спортски објекат бившег „Партизана“	Кошарка, одбојка, гимнастика, борилачки спортови, аеробик, веш. стена за пењање	Јавни објекат
4.	Стадион Пећина	Фудбалски стадион са трибинама и помоћним тереном	Фудбал	Градски стадион
5.	Стадион Градац	Фудбалски терен	Фудбал	Јавни објекат
6.	Тениски терени Пећина	Земљани и бетонски терени	Тенис	Јавни објекат
7.	Хала спортова	Градска спортска хала	Мали фудбал, кошарка, рукомет, одбојка, борилачке вештине	Јавни објекат
8.	Градске основне и средње школе	12 школских сала	Настава физичког васпитања – спортске игре	Школски објекти

9.	Градске основне и средње школе	10 отворених спортских терена	Настава физичког васпитања – спортске игре	Школски објекти
10.	Сеоске основне школе	2 школске сале	Настава физичког васпитања – спортске игре	Школски објекти
11.	Сеоске основне школе	3 отворена школска терена	Настава физичког васпитања – спортске игре	Школски објекти
12.	Сеоски терени	16 фудбалских терена	Фудбал	Локалног карактера

- Поједини спортски терени су изостављени. Неки се налазе у самом градском језгру и значајни су за спортске организације уопште;
- Преглед спортских објеката који се не налазе на попису Министарства омладине и спорта из 2014. године:

РБ	Спортски објекат	Врста спортског објекта	Намена	Статус
1.	Студент	Хала и отворени кошаркашки терен са трибинама	Одбојка, кошарка,	Јавни објекат
2.	Крушик	Фудбалски стадион са атлетском стазом, трибинама и помоћним фудбалским тереном	Фудбал, мали фудбал	Фабрички спортски објекат
3.	ЗСК	Фудбалски терен	Фудбал	Власник „ЗСК“
4.	Пећина	Кошаркашки терен	Кошарка	Непознато
5.	Парк Пећина	3 мала терена	Спортске игре, екстремни спортови	Јавни објекат
6.	Насеље „Мил. Бјелице“	2 кошаркашка терена	Кошарка	Стамбено насеље
7.	7. јул	Стрелиште	Стрељаштво	Јавни објект
8.	Градске основне и средње школе	4 школске сале и 1 затворени базен	Настава физичког васпитања – спортске игре	Школски објекти

9.	Градске основне и средње школе	1 отворени спортски терен	Настава физичког васпитања – спортске игре	Школски објекти
10.	Сеоске основне школе	3 школске сале	Настава физичког васпитања – спортске игре	Школски објекти
11.	Сеоске основне школе	5 отворених школских терена	Настава физичког васпитања – спортске игре	Школски објекти
12.	Тениски терени ТК „Slice“ Ваљево	6 отворених тениских терена и балон сала	Развијање тениског спорта	Приватно власништво
13.	Спортски терени „Омни центар“	2 отворена терена за рукомет и кошарку и спортске сале за рукомет, кошарку и куглање, теретана	Развијање свих облика спорта	Приватно власништво

ТАКМИЧАРСКИ И ВРХУНСКИ СПОРТ

- Подаци за овај део спорта постоје, али нису поуздани, јер сви спортски клубови нису доставили неопходне упитнике;¹¹
- Град Ваљево нема ниједног категорисаног врхунског спортисту
- Такмичарски спорт у граду Ваљеву чини 71 клуб, савез, спортских организација ...
- Све ове организације уредно су регистроване у АПР;
- Од 71 организација које делују у оквиру Спортског савеза Ваљево, 57 своју активност реализује на градском, а 14 на сеоском подручју;
- Списак спортских организација дат је у наредној табели:

РБ	Назив клуба	РБ	Назив клуба
1.	КК „Металац“ Ваљево	2.	КАФ „Вереволес“ Ваљево
3.	РК „Младост“ Ваљево	4.	АК „Рацинг тим Авако“ Ваљево
5.	ОК „Ва - 014“ Ваљево	6.	КК „Кизаме“ Ваљево
7.	ФК „Раднички“ Ваљево	8.	КК „Шогун“ Ваљево
9.	ФК „Будућност Крушик 2014“ Ваљево	10.	Одбојкашки савез Ваљева
11.	БК „Боба“ Ваљево	12.	Рукометни савез Ваљево
13.	БК „Металац“ Ваљево	14.	ЖОК „Србијанка“ Ваљево
15.	СК „Железничар 014“ Ваљево	16.	СК „Центар Плус“ Ваљево
17.	АК „Металац“	18.	„Удружење ваљевских спортиста“ Ваљево
19.	ВК „Валис“ Ваљево	20.	„Друштво педагога физичке културе“ Ваљево
21.	ВК „Валис 93“ Ваљево	22.	„Асоцијација спорт за све“ Ваљево
23.	ФК „ЗСК“ Ваљево	24.	КМФ „РБ“ Ваљево
25.	ПК „Валис“ Ваљево	26.	ФК „Младост“ Драчић
27.	ТК „АТП“ Ваљево	28.	ФК „Полет“ Попучке
29.	ШК „Свети Николај“ Ваљево	30.	ФК „Тешњар Стари Град“ Ваљево
31.	ОРК „Металац“ Ваљево	32.	ФК „Искра“ Доња Буковица
33.	ФК „Дивци“ Дивци	34.	ФК „Лукавац“ Лукавац
35.	СД „Ратомир Васиљевић Рата“ Ваљево	36.	ФК „Јуниор Ново Насеље“ Ваљево
37.	ПСД „Маглеш“ Ваљево	38.	ФК „Градац 85“ Ваљево
39.	Фудбалски савез града Ваљева	40.	ФК „Младост“ Ваљевска Каменица
41.	ТК „Металац“ Ваљево	42.	ФК „Котешица“ Котешица
43.	БК „Јелић еспресо“ Ваљево	44.	ОФК „Повлен“ Брезовице
45.	КК „014“ Ваљево	46.	ФК „Пауне“ Пауне
47.	КК „Звезда“ Ваљево	48.	ФК „Млади Радник“ Ваљево
49.	ШК „Крушик“ Ваљево	50.	ФК „Колубара Два“ Ваљево
51.	Ваљевски шах клуб 2005	52.	ФК „Белошевац“ Белошевац

¹¹ Један од стратегијских циљева управо и јесте да се утврди тачно стање, поготову у оквиру броја спортиста, спортских стручњака, стручњака у спорту и спортских радника

53.	КБК „Ваљево” Ваљево	54.	ФК „Дупљај” Дупљај
55.	ББК „Мистер Биг” Ваљево	56.	КМФ „Флеш Бечеј” Ваљево
57.	КС „Топ Форм” Ваљево	58.	ФК „Мали Корак” Оглађеновац
59.	КК „Студент 014” Ваљево	60.	ФК „Брђанац” Ваљево
61.	ЖОК „Ваљево” Ваљево	62.	ЖФК „Градац” Ваљево
63.	КЕС „Икстрим Фемили” Ваљево	64.	ФК „Флеш” Ваљево
65.	Савез за школски спорт и физ. васпитање	66.	ФК „Јадар 2013” Ваљево
67.	ОФК „Сењак” Ваљево	68.	ФК „Јуниор Ново Насеље” Ваљево
69.	ФК „Шампион” Ваљево	70.	ФК „Бујачић” Бујачић
71.	ФК „Жабари” Жабари		

3.3. Анализа тренутног стања коришћењем метода SWOT анализа по стратешким областима

СТРАТЕШКА ОБЛАСТ: СПОРТ ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ

<p>Снаге и потенцијали:</p> <ul style="list-style-type: none"> Преко 12.000 деце и омладине који су обухваћени предшколским и школским образовањем и васпитањем 1 Предшколска установа са 9 обданишта у граду и 2 у селу 15 основних школа 6 средњих школа Око 180 учитеља и 50 професора физичког васпитања Родитељи заинтересовани за спорт Солидна школска спортска инфраструктура Велике могућности које пружају међудодељенска спортска такмичења Велика традиција школских спортских такмичења у граду Разноврсни наставни програми који обезбеђују рад на општефизичким карактеристикама деце, али и елементе атлетике, гимнастике, спортских игара ... Квалитетан рад појединих спортских клубова са млађим категоријама 	<p>Слабости:</p> <ul style="list-style-type: none"> Мањак спортских реквизита и застарелост опреме у школским салама и теренима Слабији инфраструктурни услови рада у школама на сеоском подручју Четири сеоске школе нема спортску салу Ваљевска гимназија нема ниједан отворени спортски терен Ниједна школска сала нема терен за рукомет Недовољан обухват деце спортским секцијама Ћаци путници Недовољна искоришћеност институције „изабрани спорт“ Недовољна искоришћеност наставника физичког васпитања као спортских стручњака Неадекватан стручно-педагошки увида и надзора наставе физичког васпитања Неадекватан систем школских спортских такмичења (лига систем уместо куп система) Недовољна друштвена пажња школским спортским такмичењима Недовољна искоришћеност школских отворених терена и спортских сала Непостојање системске сарадње школа и спортских клубова Непостојање Правилника о финансирању спорта деце и омладине
<p>Могућности и неискоришћене шансе</p> <ul style="list-style-type: none"> Позиција коју спорт деце и омладине има у Стратегији развоја спорта у Србији Законска обавезност издвајања 15% средстава за спорт деце и омладине Велике могућности сарадње школа и клубова Велика заинтересованост родитеља за спортску активност деце Стриктно поштовање наставних програма физичког васпитања у основним и средњим школама Системско укључивање незапослених професора физичког васпитања у наставу у млађим разредима ОШ 	<p>Сметње, претње и препреке</p> <ul style="list-style-type: none"> Недостатак средстава за реализацију планираног у области спорта деце и омладине Промена односа или непоштовање Програма од стране новоформираних власти у области спорта деце и омладине Неадекватан приступ клубова реализацији програма у области спорта деце и омладине Недовољна заинтересованост школа за реализацију Програма Изоостајање неопходног партнерства школа, спортских клубова, родитеља, локалне саоправе и привреде на реализацији Програма

- Боља међуресурска сарадња образовања и спорта
- Укључивање спортских клубова и савеза у организацију школских спортских такмичења
- Формирање спортског одељења у некој од средњих школа

- Недовољна мотивисаност школа и наставника физичког васпитања за реализацију стратегијских замисли

СТРАТЕШКА ОБЛАСТ: СПОРТСКА РЕКРЕАЦИЈА ГРАЂАНА

Спортска рекреација („спорт за све“, масовна физичка култура ...) је као и сваки други облик друштвеног живота, утицај и положај директних или индиректних друштвених промена, социјалних, културних, здравствених и општих друштвених прилика. Спортска рекреација иде у корак са човековим потребама, мењајући се у односу на првобитну, са циљем квалитетнијег и конформнијег живота.

Први почеци организованог бављења спортом и рекреацијом у Ваљеву се јављају 1903. год. оснивањем Соколског друштва које 1952. године прелази у Друштво за телесно васпитање „Партизан“ а након тога се пререгиструје 2012. године у Асоцијацију „Спорт за све“.

Савремена медицина је доказала да рекреативно бављење спортом као облик задовољења човекових потреба позитивно утиче на човеково здравље и његово очување, социјализацију и ресоцијализацију чинећи живот лепшим. Бројна научна истраживања доказала су да редовно вежбање помаже.

- спречава настанак кардиоваскуларних обољења
- спречава настанак остеопорозе а тиме и прелом кости, посебно код старих особа
- спречавање неких облика злоћудних болести
- спречава настанак дијабетеса типа два
- спречава локомоторна обољења
- позитивно делује на имунитет
- потитивно делује на систем за дисање (плућа)
- помаже одржавању телесне тежине и отклањање целулита
- делује на излучивање токсина из организма
- позитивни делује на депресију и ублажава стрес
- позитивно утиче на рад свих унутрашњих органа.

Развијена Европа којој и Србија и град Ваљево тежи, улаже огромна средства у развој спорско рекреативних објеката, који пружају могућност бављења спортом и рекреацијом и могућност провода слободног времена.

Данас, кад се однос према спорту и рекреацији мења треба пронаћи начин и модел за оживљавање спортске рекреације, искористити при том сва позитивна искуства из предходног периода.

У предходним периодима за спорт су биле задужени СИЗ, СОФК-а, ... где су стручни сарадници водили, организовали овај вид спортских активности на териториј своје локалне самоуправе. Редовно су се организовале радничке спортске игре, олимпијске сеоске игре и сусрети села. Спорт на нивоу школа спроводио је актив професора физичког васпитања са подношењем извештаја СОФК-и која је вршила координацију и надзор над такмичењем.

У Ваљеву данас рекреативни спорт осим Асоцијације „Спорт за све“ нема другу институционалну организацију преко савеза, организација или удружења. Поред организованих спортских клубова грађани Ваљева рекреативно се баве спортом у оквиру неформално организованих група. Самостално организоване групе, углавном се баве, малим фудбалом, баскетом, вожњом бицикла, ролерима, скејбордом и у летним месецима пливањем.

У граду постоји неколико теретана где се окупљају такмичари и рекреативци, и такав вид рекреације можемо рећи да је најорганизованиј вид бављења рекреативним спортом. Неки, али мањи део теретана (боди билдинг) клубова су уредно регистровани. Остале теретане су непрепознатљиве и у њима не ретко раде приучени тренери. У теретанама постоје и организоване групе углавном састављене од жена које се баве аеробиком, пилатесом и фитнесом, а тренинге воде професорке спорта и физичког васпитања и тако можемо констатовати да је ово најорганизованиј вид рекреације у граду.

У граду постоје и два тениска клуба поред активних спортиста тих клубова на њиховим теренима се рекреирају и грађани Ваљева. Период од раног пролећа до касне јесени. Мали број рекреативаца се бави тенисом, које можемо сврстати у прву групу рекреативаца (3 до 4 пута недељно).

Једини спорски објекат који је намењен за рекреацију односно спорт за све је зграда Асоцијације „Спорт за све“, која није у пуној функцији. Објектом газдује Асоцијација „Спорт за све“ која због недостатка средстава није у могућности да запосли стручњаке из области спорта који би осмислили програме рекреације и степен искоришћености објекта подигли на виши ниво. Зграда се налази у доста лошем стању и потребна је детаљна реконструкција.

Један од најорганизованијих видова рекреације била је колубарска кошаркашка лига која се реализовала у периоду од 2009. до 2013. године. У систему такмичења налазило се десет екипа састављених од ветерана кошаркаша ваљевских клубова и екипа предузећа из града. Покушај обнављања 2014 године са шест екипа није успео из разлога неразумевања да се „лигашима“ обезбеде термини за тренинге и такмичење.

У руралном делу града Ваљева инфраструктура је слаба а генерално гледано, спорт и рекреација су недовољно развијени у овим срединама. Понуде спортских дисциплина и клубова је мала, а недостатак је и стручних кадрова за рад са децом. Одласком са села учитеља и наставника који су становали у оквиру школа замро је спорт на селу.

SWOT анализу стања у области спортске рекреације дајемо у следећој табели:

<p>Снаге и потенцијали:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Грађани који желе да се рекреирају ▪ Спортски стручњаци који се баве спортском рекреацијом ▪ Дом Асоцијације „Спорт за све“ ▪ Отворени и затворени терени у школама и ван њих који се у слободно време (у предвечерњим часовима и викендом могу користити за потребе спортске рекреације) ▪ Предивна околина Ваљева погодна за пешачење и планинарење ▪ Приоритетна позиција коју Стратегија развоја спорта у Републици Србији даје спортској рекреацији ▪ Волонтерски рад у овој области 	<p>Слабости:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Мали број грађана који се организоване баве спортском рекреацијом ▪ Велики несклад између броја мушких и женских „рекреативаца“ ▪ Недовољна пажња спортској рекреацији инвалида и људи трећег доба ▪ Недовољна искоришћеност постојећих спортских објеката ▪ Недостатак спортске инфраструктуре за спортску рекреацију ▪ Недостатак организованих такмичарских активности за спортске рекреативце
<p>Могућности и неискоришћене шансе</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Спортске игре рекреативаца на отвореним теренима (фудбал, кошарка, баскет, рукомет, одбојка, тенис, бициклизам ...) и базену (пливање) ▪ Спортске игре у затвореним просторима (шах, стони тенис, куглање ...) ▪ Повећана пажња спортској рекреацији на селу, рекреацији инвалида и старих лица ▪ Реконструкција спортског објекта на Зеленој пијаци и његово стављање у функцију за спортску рекреацију ▪ Пропагирање и обележавање пешачких и планинарских стаза ▪ Изградња бициклистичких стаза ▪ Медијска пропаганда спортске рекреације ▪ Здравствена едукација ▪ Оснивање Савеза за спортску рекреацију као организације која ће се систематично бавити рекреацијом грађана ▪ Повезивање рекреативног спорта и туризма 	<p>Сметње, претње и препреке</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Недостатак средстава за реализацију планираног у области спортске рекреације ▪ Промена односа или непоштовање Програма од стране новоформираних власти у области спортске рекреације ▪ Потенцијална пасивност локалне самоуправе, тј. формалан, а не суштински приступ реализацији Програма у области спортске рекреације

СТРАТЕШКА ОБЛАСТ: СПОРТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

<p>Снаге и потенцијали:</p> <ul style="list-style-type: none"> Постојећа спортска инфраструктура Волонтерски рад у овој области, тј. умивање постојеће спортске инфраструктуре добровољним радом корисника објеката Планско коришћење термина у постојећим спортским објектима 	<p>Слабости:</p> <ul style="list-style-type: none"> Недостатак прецизног катастра спортских објеката (тачан попис, власништво, употребна вредност спортских објеката, поверавање бриге за функционисање) Недостатак модерене и функционалне градске спортске дворане Недостатак затвореног базена Недостатак квалитетног атлетског стадиона или бар тартан стазе на стадиону „Крушик“ Недостајући спортски објекти и одговарајућа опрема у школама (атлетски терени, гимнастичка опрема ...) Неосветљеност већине отворених спортских терена што умањује могућност њиховог рационалног коришћења Недостатак адекватних спортских сала у свим сеоским школама (изузев Драчића и Диваца) Недостатак спортских објеката у селима која немају централну основну школу Непостојање Дома спортиста у који би се могли сместити и хранити ученици средњих школа и студенти који играју у ваљевским спортским клубовима
<p>Могућности и неискоришћене шансе</p> <ul style="list-style-type: none"> Плански приступ реконструкцији и изградњи спортских објеката са дефинисаним приоритетима Већа брига титулара постојећих спортских објеката за поверену им спортску инфраструктуру Наменско обезбеђивање средстава за спортску инфраструктуру из буџета града Ваљева за спорт, али и из средстава намењених Дирекцији Обезбеђивање допунских средстава за спортске објекте учешћем на конкурсима министарства за спорт, домаћих и страних фондација, међународних институција, приступних фондова ЕУ Удруживање средстава намењених изградњи спортских објеката из фондова образовања, спорта и туризма Рационално коришћење Дечијег одмаралишта на Дивчибарама (обука смучара, рекреативни спорт, припреме спортских клубова, спортски кампови ...) 	<p>Сметње, претње и препреке</p> <ul style="list-style-type: none"> Недостатак средстава за реализацију планираног у области спортске инфраструктуре Непажња у планирању реконструкције и изградње објеката спортске инфраструктуре Недостатак иницијативе да се искористе средства Републике Србије и приступних фондова ЕУ Промена односа према идејама Програм или непоштовање Програма од стране новоформираних власти у области спортске инфраструктуре

СТРАТЕШКА ОБЛАСТ: ТАКМИЧАРСКИ И ВРХУНСКИ СПОРТ

<p>Снаге и потенцијали:</p> <ul style="list-style-type: none"> Велика традиција и добри резултати ваљевског спорта у дисциплинама кошарка, фудбал, бокс, рукомет, одбојка, атлетика ... Реалне амбиције младих и талентованих Ваљеваца да у својим спортовима (кошарка, фудбал, рукомет, одбојка, ватерполо, пливање, рвање ...) постижу врхунске резултате У неким спортовима, школски спорт је добро организован, таленти су успешно лоцирани на школским такмичењима и после се наставља надоградња у клубовима Доказани спортски стручњаци (кошарка, одбојка, рукомет, рвање, пливање ...) на нивоу највиших спортских резултата 	<p>Слабости:</p> <ul style="list-style-type: none"> Недостатак јасних опредељења у овој области Недефинисаност носилаца такмичарског спорта у граду Ваљеву и приоритета развоја у овој области Актуелна Одлука о финансирању потреба и интереса грађана у области спорта коју није могуће применити у новим условима Град Ваљево нема ниједног категорисаног врхунског спортисту Поједини спортови немају добру организацију рада са млађим категоријама, па се дешава да таленти немају где да наставе бављење спортом и једноставно нестану и трајно се изгубе из спорта Нема селектираних група у колективним спортовима и селектираних појединаца у индивидуалним спортовима За тако селектиране групе и појединце недостаје квалитетан индивидуални и колективни стручни рад Није довољно организовано задржавање талентованих спортиста у нашој локалној средини, па је они напуштају, настављајући да се баве спортом у другим срединама или напуштају спорт Недостатак квалификованих и лиценцираних спортских стручњака нарочито у области рада са млађим категоријама спортиста Недостатак спортске опреме и реквизита Неадекватна здравствена заштита спортиста
<p>Могућности и неискоришћене шансе</p> <ul style="list-style-type: none"> Плански приступ организацији спортских клубова Дефинисање развојне политике клубова на дуже стазе Даље адекватно кадровско јачање Спортског савеза Ваљево Даље јачање гранских спортских савеза и њихов утицај на развојну политику клубова Боље повезивање са врхунским спортским клубовима из ближег и даљег окружења Могућност организовања летњих спортских кампова Формирање спортских одељења као могућност планског бављења такмичарским спортом ¹² 	<p>Сметње, претње и препреке</p> <ul style="list-style-type: none"> Недостатак средстава за реализацију планираног у области такмичарског и врхунског спорта Неспремност спортских клубова да прихвате стратегијске идеје, циљеве и рокове Превелики утицај политике на спорт што је недопустиво Приликом расподле средстава превише се фаворизује сениорски резултат (или што је још горе жеља за резултатом), а мање се води рачуна о раду и резултатима са млађим категоријама и талентованој деци

¹² Најбоље би било ако би се спортска одељења формирала при Ваљевској гимназији, али је најреалније да то буде у Пољопривредној школи која има најбоље услове за то (отворене и затворене терене за скоро све спортове, дом ученика, наставни програм који се лако може прилагодити потребама школовања спортиста)

СТРАТЕШКА ОБЛАСТ: СПОРТСКИ СТРУЧЊАЦИ И СТРУЧЊАЦИ У СПОРТУ

<p>Снаге и потенцијали:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Постоји квалитетан и стручан кадар, али је недовољан у одређеним спортским гранама. ▪ Жеља професора физичког васпитања да добују шансу да раде и доприносе развоју спорта у Ваљеву ▪ Жеља некадашњих спортиста да дошколовавањем у области спорта остану у спорту као спортски стручњаци или стручњаци у спорту (спортски лекари, спортски новинари ...) ▪ Велики број спортских волонтера – спортских радника 	<p>Слабости:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Непостојање евиденције спортских стручњака и стручњака у спорту ангажованих у спортским клубовима ▪ Немогућност контроле ко и са каквим спортским квалификацијама ради у спортским клубовима ▪ Недостатак врхунских спортских стручњака ▪ Недостатак врхунских стручњака у спорту, а нарочито лекара специјалиста спортске медицине ▪ Криза волонтерског рада у области спорта и мали број искрених посвећеника спорту ▪ Недостатак наменски образованих спортских менаџера ▪ Недостатак наменски образованих и ангажованих спортских новинара ▪ Велики проблем је немогућност финансирања и задржавања успешних тренера у клубовима ▪ Приликом стицања лиценци за рад у одређеној спортској грани, одговорни грански савези се међусобно разликују и имају низ нелогичности код издавања истих.
<p>Могућности и неискоришћене шансе</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Планско стипендирање ваљевских квалитетних спортиста и њихово усмеравање ка позиву спортских стручњака ▪ Планска специјализација професора физичког васпитања ▪ Плански приступ ангажовању спортских стручњака од стране спортских клубова ▪ Планска специјализација стручњака у спорту ▪ Планско стручно-педагошко усавршавање спортских стручњака и стручњака у спорту ▪ Велике могућности информисања, формалне и неформалне едукације људи ангажованих на свим нивоима спорта (директора школа, учитеља и васпитача, наставника, спортских радника, спортиста, спортских лекара, спортских новинара ...) ▪ Финансијска принуда ка клубовима у циљу добијања података о ангажованим спортским стручњацима и ангажовању лиценцираних спортских стручњака 	<p>Сметње, претње и препреке</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Недостатак средстава за ангажовање проверених спортских стручњака за рад са сениорским и млађим категоријама спортиста ▪ Раскорак између жеље за ангажовањем лиценцираних и стручних људи и немогућности да се то учини било из формалних било из материјалних разлога ▪ Дилеме око ангажовања спортских стручњака који формално испуњавају услове, али немају одговарајућу посвећеност и амбициозност у раду и ангажовању оних који не испуњавају одговарајуће формалне разлоге, а поседују љубав, посвећеност и радне карактеристике ▪ Непоштовање законских одредби везаних за ангажовање и рад спортских стручњака и стручњака у спорту од стране спортских клубова

СТРАТЕШКА ОБЛАСТ: СПРЕЧАВАЊЕ НАСИЉА У СПОРТУ, АНТИДОПИНГ И СПОРТСКА МЕДИЦИНА

Снаге и потенцијали: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Спортски савез Ваљева ▪ Спортски клубови ▪ Основне и средње школе ▪ Спортски радници ▪ Наставници физичког васпитања ▪ Медији 	Слабости: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Непостојање докумената Спортског савеза у области спречавања насиља и антидопинга ▪ Непостојање спортске амбуланте ▪ Недостатак специјализованих кадова у области спортске медицине
Могућности и неискоришћене шансе <ul style="list-style-type: none"> ▪ Едукација младих у области спречавања насиља у спорту ▪ Едукација спортиста у области антидопинга ▪ Системска здравствена заштита спортиста ▪ Медијска подршка спречавању насиља у спорту и антидопинг активностима ▪ Финансијска одговорност спортских организација за (не)спровођење мера у овој стратешкој области 	Сметње, претње и препреке <ul style="list-style-type: none"> ▪ Недостатак средстава за функционисање спортске амбуланте ▪ Време потребно за специјализовање кадрова у области спортске медицине

СТРАТЕШКА ОБЛАСТ: ОРГАНИЗАЦИОНА И МАТЕРИЈАЛНА ПОДРШКА СПОРТСКИМ АКТИВНОСТИМА

Снаге и потенцијали: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Град Ваљево и његови потенцијали ▪ Спортски савез Ваљева ▪ Основне и средње школе ▪ Спортски радници ▪ Наставници физичког васпитања ▪ Медији 	Слабости: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Недовољна кадровска попуњеност Спортског савеза ▪ Формалан ауторитет Спортског савеза Ваљева, тј. превласт политике над ставовима Спортског савеза Ваљева ▪ Премали ефекти конкурисања за средства за развој спорта и спортске инфраструктуре ▪ Непостојање информационог система спорта у граду Ваљеву
Могућности и неискоришћене шансе <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ангажовање лица одговорног за спорт у оквиру Градске управе ▪ Ангажовање координатора за школски спорт при спортском савезу ▪ Едукација учесника у спровођењу Програма ▪ Континуирано праћење реализације Програма ▪ Доношење годишњих Акционих планова за развој спорта ▪ Конкурисање за развојна средства домаћих и међународних организација 	Сметње, претње и препреке <ul style="list-style-type: none"> ▪ Недостатак кадова едукованих да учествују у пројектном конкурисању у области спорта ▪ Недостатак искустава у праћењу реализације Програма и њеном прилагодјавању актуелној ситуацији

4. МЕХАНИЗМИ ОДРЖИВОСТИ СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА И АКЦИОНОГ ПЛАНА

Ово поглавље односи се на механизме који су неопходни за квалитетну имплементацију Програма и Акционог плана, и представљају неопходне елементе сваке успешне и одрживе политике на локалном нивоу. Ови елементи садржани су и препознати као важни субјекти спортске политике и у Закону о спорту Републике Србије (“Сл. гласник РС”, број 10/2016) и Стратегији развоја спорта у Србији.

Током реализације Програма и акционог плана, поред мера излистаних у акционом плану, одговорне стране (носиоци и реализатори) за реализацију овог документа имају обавезу да обезбеде механизме и елементе:

4. 1. Тела и органи задужени за спорт на нивоу локалне самоуправе
 4. 1. 1. Члан Градског већа задужен за спорт
 4. 1. 2. Одговорјући орган у оквиру Градске управе надлежан за област спорта * ¹³
 4. 1. 3. Спортски савез Ваљево
4. 2. Институције које омогућују учешће спортиста, спортских стручњака и стручњака у спорту у доношењу одлука
 4. 2. 1. Комисија за спорт града Ваљева
 4. 2. 2. Грански спортски савези
 4. 2. 3. Савез за предшколски спорт *
 4. 2. 4. Савез за школски спорт
 4. 2. 5. Савез за рекреацију грађана *
4. 3. Спортски клубови, спортска удружења
- 4.4. Образовно-васпитне институције
4. 5. Финансирање спровођења Програма
 4. 5. 1. Буџет града Ваљева која се распоређују на основу Одлука о финансирању потреба и интереса грађана у области спорта
 4. 5. 2. Јавни конкурси за реализацију Програма у области школског спорта и рекреације*
 4. 5. 3. Нови извори финансијских средстава за спорт ван буџета града Ваљева *
4. 6. Мониторинг и евалуација спровођења

¹³ Звездicom су обележене институције које треба основати у наредном периоду

Програма

4. 7. Носиоци и учесници у реализацији Програма

4. 8. Истраживање у спорту

Набројани елементи на нивоу локалне самоуправе допринеће остваривању следећих циљева:

- Осигурање координације и сарадње међу свим субјектима који пружају услуге и програме, а пре свега међусекторски менаџмент;
- Усклађеност услуге и активности у спорту са потребама младих, грађана и спортиста;
 - Отвореност, доступност и опремљеност простора и инфраструктура као важан предуслов за континуирано бављења грађана спортом и рекреацијом;
- Обезбеђивање законом предвиђених компетенција лица која раде у спорту и рекреацији;
- Унапређивање капацитета и механизам за прикупљање података и праћење;
- Осигурање квалитета и континуитета услуга и програма који се пружају;
- Информисање, едукација и саветовати грађане о значају физичке активности и здравим стиливима живота и популаризација активности на том плану.

4. 1. Тела и органи задужени за спорт на нивоу локалне самоуправе

Да би стратешки документ био реализован, поред захтева да буде донет у дијалогу са свим заинтересованим странама и да је документ читаве заједнице, неопходно је обезбедити рад тела и органа који ће бити задужени за планирање, реализацију, надгледање и вредновање стратешког документа.

Постојање градских тела и органа подразумева постојање функционалних структура које гарантују спровођење Стратегије и залажу се за решавање најважнијих проблема из области спорта на местима где се доносе одлуке, те је неопходно да током реализације ове Програма функционишу:

4. 1. 1. Члан Градског већа задужен за спорт
4. 1. 2. Орган Градске управе задужен за праћење и спровођење Програма
4. 1. 3. Спортски савез Ваљева

Овим телима и органима неопходно је обезбедити простор и средства за рад, уредити описе посла и кроз одговарајуће одлуке надлежних органа озваничити постојање ових механизма. Ова тела се, поред реализације Програма, баве праћењем, контролом и вредновањем његове имплементације, те ова места треба да буду обезбеђена успостављањем одрживих структура и препозната градским одлукама, поготову што за то нису потребна додатна финансијска средства.

Ове структуре обезбеђују менаџмент Програма на нивоу града и мобилишу све потенцијале у друштву, посебно спортисте и спортске раднике, школе, клубове и спортска удружења за стварање нових талената, успешних резултата и вредности, за отворени и самоодрживи развој, те активну улогу у процесу развоја демократског развоја области. Њихов задатак је и да се залажу за стварање услова за афирмацију и подршку спорту, у складу с осталим градским одлукама, стратегијама и другим државним и градским актима, изградњу конструктивног и партнерског односа актера у спорту и јединицама државне управе и локалне самоуправе у остваривању циљева ове Програма.

Да би Програм и акциони план уопште могли бити квалитетно реализовани, неопходно је у првим месецима реализације Програма:

- У одлукама о формирању Градског већа предвидети позицију и ресурсе за члана Градског већа задуженог за ресор спорта или неком од постојећих чланова Градског већа доделити ресор спорта;
- Одговарајућим одлукама Градске управе именовати лице чија би надлежност била професионални рад на спровођењу програмских опредељења града Ваљева у области спорта, што апсолутно значи да би имао веома одговоран посао да прати и координира ресорске и међуресорске послове на спровођењу Програма развоја спорта.
- Иновирати систематизацију радних места у Спортском савезу Ваљева (који кадровски значајно заостаје за већином спортских савеза у градовима сличне величине у Србији), а система-тизацију реализовати поступно, сагласно материјалним могућностима града Ваљева.

Спортски савез је територијални савез који има за циљ да удружи градске гранске савезе, спортске клубове, спортска удружења с територије Ваљева. Поред тога, задатак Савеза је и да обезбеди услове за праћење, развој и унапређење предшколског, школског спорта, масовног спорта, као и такмичарског и врхунског спорта у складу са Законом о спорту Републике Србије (“Сл. гласник РС”, број 10/2016) и Стратегијом развоја спорта у Републици Србији. Такође, да унапреди спорт и заштити интересе спорта у Ваљеву, обезбеди услове за ефикасан рад гранских градских савеза, организовање стручних семинара, координацију рада спортских клубова, Министарства спорта РС, Завода за спорт РС а пре свега, има за циљ да буде сервис својим члановима.

Један од основних задатака Спортског савеза Ваљево јесте да, у складу с Одлуком о условима и начину финансирања потреба у области спорта на територији града Ваљева, подноси јединици локалне самоуправе предлог свог годишњег

програма и пројеката, али и пројеката својих чланова у циљу остваривања потреба и интереса грађана, при чему је и задужен и за праћење и помоћ у организацији традиционалних градских спортских манифестација.

4.2. Институционалне структуре учешћа спортиста, спортских стручњака и стручњака у спорту у доношењу одлука

Институционалне структуре учешћа спортиста, спортских стручњака и стручњака у спорту у доношењу одлука на локалном нивоу представљају:

4. 2. 1. Комисија за спорт града Ваљева
4. 2. 2. Грански спортски савези
4. 2. 3. Савез за предшколски спорт *
4. 2. 4. Савез за школски спорт
4. 2. 5. Савез за рекреацију грађана *

Комисију за спорт града Ваљева формира се у циљу праћења спровођења Програма града Ваљева у области спорта, што опет недвосмислено указује да је Комисија практично најважнији надзорни орган за спровођење Програма. У надлежности Комисије би било доношење оперативних планова и одлука уз укључивање кључних актера локалне самоуправе у области спорта. Комисију би поред члана Градског већа задуженог за спорт, једног представника Скупштине града чинили и директор “Валиса”, два представника Спортског савеза Ваљево, представници Актива директора основних и Актива средњих школа, представници Савеза за предшколски, школски спорт и “спорт за све” и лице задужено за спорт у Градској управи. Комисија за спорт усаглашава годишње акционе планове за реализацију Програма и прати њихово извршење, затим предлаже Одлуку о условима и начину финансирања потреба у области спорта, утврђује конкурсне задатке јавних позива за финансирање Програма и критеријуме за оцењивање, вреднује и оцењује предлоге пројеката пристигле на јавни конкурс, бави се надгледањем и вредновањем спроведених мера и индикатора успешности, и оцењује реализацију Програма. Административно-техничке послове за потребе Комисије за спорт града Ваљева би обављала стручна служба Одељења за друштвене делатности. Комисија за спорт на крају сваке године подноси Градском већу Извештаје о реализацији Програма.

Градски грански спортски савези на територији локалне самоуправе оснивају се ради остваривања заједничких интереса у појединој спортској грани,

а имају за циљ развој поједине спортске гране на територији града Ваљево, као и усклађивање и пружање стручних активности и стручног рада, организовање и вођење спортских такмичења.

Савез за предшколски спорт би требало основати као носиоца спортских активности у области предшколског васпитања и савез преко кога би се реализовала Програм у популацији деце до 7 година.

Савез за школски спорт има за циљ да промовише значај спорта у школама и активно учествовање ученика у школском спорту, а све с циљем унапређења и омасовљавања спорта, као и да омогући свим младим људима да имају квалитетно физичко васпитање и стекну базичне спортске активности, да непрестано ради на зближавању младих и ширењу олимпијске идеје и духа олимпизма и фер-плеја. Задатак Савеза за школски спорт јесте да обезбеди услове, организује и реализује школска спортска такмичења у складу са локалним и републичким програмом.

Савез за рекреацију има за циљ да доприноси развоју и промоцији спортске рекреације и „спорта за све” у граду Ваљеву, у свим његовим облицима, видовима рада, живљења, окупљања грађана и

грађанки, а нарочито у месним заједницама, привредним друштвима и установама, спортско-рекреативним центрима без обзира на облик власништва. Кроз масовна спортско-рекреативна такмичења и манифестације у дејим установама и школама, спортским клубовима и фитнес центрима, плесним клубовима, породицама, планинарским и туристичко-угоститељским акцијама, рекреативним организацијама, феријалним, извиђачким и излетничким делатностима, специјализованим спортско-рекреативним програмима за децу, омладину, запослене, жене, особе с инвалидитетом и стара лица треба обезбедити што већи обухват деце и омладине и грађана. Задатак Савеза за рекреацију јесте да спроведе процес едукације грађанки и грађана Ваљево и истакне значај бављења рекреацијом, унапреди услове за развој ове области, као и да афирмише програме и пројекте у овој области.

4.3. Спортски клубови и спортска удружења

Спортски клубови и удружења су кључни актери у планирању, реализацији и вредновању ове Програма. У Ваљеву је регистровано 71 спортско удружења грађана, која се баве спортом или неким другим обликом физичке активности, и чланови су Спортског савеза Ваљево.

Листа чланова Спортског савеза Ваљево

Редни број	Назив клуба	Редни број	
1.	КК „Металац” Ваљево	2.	КАФ „Вереволвес” Ваљево
3.	РК „Младост” Ваљево	4.	АК „Рацинг тим Авако” Ваљево
5.	ОК „Ва - 014” Ваљево	6.	КК „Кизаме” Ваљево
7.	ФК „Раднички” Ваљево	8.	КК „Шогун” Ваљево
9.	ФК „Будућност Крушик 2014” Ваљево	10.	Одбојкашки савез Ваљево
11.	БК „Боба” Ваљево	12.	Рукометни савез Ваљево
13.	БК „Металац” Ваљево	14.	ЖОК „Србијанка” Ваљево
15.	СК „Железничар 014” Ваљево	16.	СК „Центар Плус” Ваљево
17.	ВК „Валис” Ваљево	18.	„Удружење ваљевских спортиста” Ваљево
19.	АК „Металац”	20.	„Друштво педагога физичке културе” Ваљево
21.	ВК „Валис 93” Ваљево	22.	„Асоцијација спорт за све” Ваљево
23.	ФК „ЗСК” Ваљево	24.	КМФ „РБ” Ваљево
25.	ПК „Валис” Ваљево	26.	ФК „Младост” Драчић
27.	ТК „АТП” Ваљево	28.	ФК „Полет” Попучке
29.	ШК „Свети Николај” Ваљево	30.	ФК „Тешњар Стари Град” Ваљево
31.	ОРК „Металац” Ваљево	32.	ФК „Искра” Доња Буковица
33.	ФК „Дивци” Дивци	34.	ФК „Лукавац” Лукавац
35.	СД „Ратомир Васиљевић Рата” Ваљево	36.	ФК „Јуниор Ново Насеље” Ваљево
37.	ПСД „Маглеш” Ваљево	38.	ФК „Градац 85” Ваљево
39.	Фудбалски савез града Ваљево	40.	ФК „Младост” Ваљевска Каменица
41.	ТК „Металац” Ваљево	42.	ФК „Котешица” Котешица
43.	БК „Јелић еспресо” Ваљево	44.	ОФК „Повлен” Брезовице

45.	КК „014” Ваљево	46.	ФК „Пауне” Пауне
47.	КК „Звезда” Ваљево	48.	ФК „Млади Радник” Ваљево
49.	ШК „Крушић” Ваљево	50.	ФК „Колубара Два” Ваљево
51.	Ваљевски шах клуб 2005	52.	ФК „Белошевац” Белошевац
53.	КБК „Ваљево” Ваљево	54.	ФК „Дупљај” Дупљај
55.	ББК „Мистер Биг” Ваљево	56.	КМФ „Флеш Бечеј” Ваљево
57.	КС „Топ Форм” Ваљево	58.	ФК „Мали Корак” Оглађеновац
59.	КК „Студент 014” Ваљево	60.	ФК „Брђанац” Ваљево
61.	ЖОК „Ваљево” Ваљево	62.	ЖФК „Градац” Ваљево
63.	КЕС „Икстрим Фемили” Ваљево	64.	ФК „Флеш” Ваљево
65.	Савез за школски спорт и физ. Вaspитање	66.	ФК „Јадар 2013” Ваљево
67.	ОФК „Сењак” Ваљево	68.	ФК „Јуниор Ново Насеље” Ваљево
69.	ФК „Шампион” Ваљево	70.	ФК „Бујачић” Бујачић
71.	ФК „Жабари” Жабари		

Овој листи кључних актера у овом Програму треба додати и све клубове и спортске организације и иницијативе које настану током реализације ове Програма, као и друга удружења грађана из области спорта, бриге о деци и младима; плесне клубове, навијачке групе, али и приватне теретане, фитнес, СПА и друге центре. Показатељ успешности ове Програма неће бити само број клубова/удружења који је повећан или смањен већ њихова одрживост, квалитет и стандарди које ће испуњавати, али и подршка која им се пружа од стране града, на основу уређених норми кроз усвојену Одлуку о условима и начину финансирања потреба у области спорта.

Подршка свим наведеним актерима у спорту коју пружа Град, дефинисана је Јавним конкурсом у области спорта и Одлуком о условима и начину финансирања потреба у области спорта, у циљу остварења и доприноса циљевима ове Програма.

Стратешки треба улагати у клубове, носиоце спортских грана, јер само носиоци могу да врате новац држави кроз порез и кроз поштовање закона, јер су довољно велики и видљиви да морају да раде по закону.

4.4. Образовно-васпитне институције

Образовно васпитне институције (вртићи, школе, високе школе и факултети ...) у овом Програму добијају значајну улогу, јер популација која се у њима образује и васпитава и њено бављење спортом представља апсолутни приоритет Програма. Школама, наставницима физичког васпитања, васпитачима и осталим наставницима Програм даје значајне задатке, али и велике шансе за афирмацију на овом плану и у васпитном и у образовном смислу. Локалној самоуправи такође, јер од осмишљености координације активности и обезбеђивања квалитетне међуресурске сарадње спорта и просвете у многоме ће

зависти колико ћемо у Ваљеву успети у спровођењу стратегијских приоритета.

4.5. Финансирање спровођења Програма

Један од основних циљева у развоју спорта јесте стварање бољег и квалитетнијег система финансирања. Транспарентност и демократичност, приликом финансирања спорта и овог Програма, укључују да на нивоу града Ваљево постоје:

4. 5. 1. Буџет града Ваљево која се распоређују на основу Одлука о финансирању потреба и интереса грађана у области спорта

4. 5. 2. Јавни конкурси за реализацију Програма

4. 5. 3. Нови извори финансијских средстава за спорт ван буџета града Ваљево *

Буџет града Ваљево намењен за спорт говори о одговорној бризи за спорт, као и развој спорта у најширем смислу, и подразумева и инвестиције, односно одвајање буџетских средстава за реализацију Програма развоја спорта и остварење врхунских резултата. Финансирање и улагање у спорт директно утиче на резултате и остварење циљева ове Програма. Повећањем буџета за спорт повећавамо опште здравље грађана, јединство и тимски дух, утичући и на здраву радну снагу и економију. Буџет за спорт је у наредном периоду неопходно повећавати, тако да одвајања за спорт чине минимум 3,5% градског буџета, у складу с потребама грађана, али и на основу улагања у спорт других градова и општина. Одговорну бригу о спорту доказују градови и општине у Србији чији се проценат одвајања за спорт креће у просеку од 3% до 5%.

Конкурс за реализацију Програма развоја спорта је инструмент, који ће Град Ваљево, као и до сада, сваке године користити, расписивати и издвајати средства за њега, омогућујући свим заинтересованим странама учешће у реализацији

Конкурса и обезбеђујући да сви имају једнаке могућности за предлагање метода у решавању приоритетних проблема у спорту и спровођењу мера Програма.

Праксу расписивања конкурса треба, као и издвајање посебних наменских средстава за његову реализацију треба започети одмах. Конкурс расписује, спроводи и надгледа Одељење за друштво-не делатности. Овим конкурсом подржавају се пројекти чији се програмски садржај односи на унапређење спорта, односно циљева и мера, и решавање специфичних проблема препознатих у Програму и/или акционом плану развоја спорта у приоритетним областима, а нарочито у пбласти школског спорта и спортске рекреација. Предлоге појединачних пројеката разматра Спортски савез Ваљева који ће Комисији за спорт, према утврђеним критеријумима и приоритетима предлагати решења, а мишљење Комисије за спорт ће бити оријентир на основу кога ће градо-начелник вршити избор пројеката, одобравати их и утврђивати коначан износ средстава за њихову реализацију. Предлагачи чији је пројекат прихваћен, закључују уговор с јединицом локалне самоуправе, којим се регулишу међусобна права и обавезе уговорних страна. Програмска опредељења су да се средства која се наменски издвајају за спорт деце и омладине и рекреативни спорт опредељују корисницима искључиво на основу Конкурса.

Одлука о финансирању потреба и интереса грађана у области спорта је неопходна, јер се расподела средстава за спорт мора уредити и ускладити са Програмом, дефинисаним приори-тетима и Акционим планом. Постојећу Одлуку у том смислу треба мењати, јер она не почива на идејама Програма и обезбедити да нова Одлука почива на спортским принципима, уважавању спортских резултата, традиције и приоритета које дефинише Програм.

Нови извори средстава за спорт ван буџета града Ваљева су алтернативни извори које до сада нисмо користили или које смо користили у мањој мери. Поред локалног буџета за имплементацију Програма рачуна се на средства из следећих извора:

- републички буџет
- конкурсе које расписује Министарство за спорт и омладину
- конкурсе које расписују фондације, јавна предузећа, банке, привредни субјекти ...
- средства која проистичу из партнерства са родитељима младих спортиста
- средства која проистичу из партнерства са привредним организацијама у Ваљеву

- средства која проистичу из посебних облика опорезивања, игара на срећу и других фискалних прихода који се усмеравају ка спорту
- средства остварена маркетиншким акцијама и добротворним приредбама у корист спортских фондова
- међународне фондове који су све присутнији и доступнији извори финансирања пројеката
- других изворе финансирања

Посебну пажњу треба посветити средствима из међународних пројеката, јер су све бројнији инструменти предприступне помоћи ЕУ отворени и за Србију, али се недовољно користе, највише услед слабе информисаности, недостатка пројеката и непостојања адекватних обука за потенцијалне апликанте.

4.6. Мониторинг и евалуација спровођења Програма

Мониторинг је системска, стална и непрекидна процена напретка пројекта током одређеног временског периода у односу на његова планирана улагања, активности и исходе. Програм и акциони план подразумевају стални мониторинг и вредновање реализације мера и индикатора успешности.

За праћење и вредновање Програма и акционог плана, као и извештавање (годишње), задужена је Комисија за спорт и лице које ће именовати Градска управа које у свом опису радног места у систематизацији има тачно одређене делове које се односе на рад на спровођењу Програма и годишњем извештавању Градског већа и Скупштине града о резултатима примене Програма.

У процес мониторинга и евалуације укључују се и Спортски савез Ваљева, клубови, школе ... који процењују сопствену активност на спровођењу Програма. Али и други сарадници, а посебно независни стручњаци (институти, факултети ...), у циљу квалитетнијег, независног, непристрасног оцењивања. Веома је важно истраживати све ресурсе које град има и пружа у области спорта и рекреације, па и здравља, екологије и развоја здравих стилова живота, али и туризма, културе, информисања и социјалне заштите. Неопходно је препознати и све актере у области спорта који дају велики допринос развоју спорта, и више их као волонтере укључити у развој, реализацију и праћење.

4.7. Носиоци и учесници у реализацији Програма

Одговорни за реализацију циљева ове Програма, поред већ наведених структура, јесу и сви препознати субјекти кроз процес доношења овог документа, јер ова Програм није Програм једног ресурса, већ града Ваљева у целини, а њено планирање, реализација и вредновање морају се

спроводити партнерски, отворено и интерсекторски.

Зато реализација Програма управо зависи од спремности и способности свих учесника, тј. свих важних фактора у спровођењу Програма да своје парцијалне интересе удруже у партнерски однос од кога највише зависи успешност спровођења Програма.

Носиоце у спровођењу Акционог плана Програма дајемо у следећој табели:

НОСИОЦИ РАЗВОЈА СПОРТА		РЕАЛИЗАЦИЈА, ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ПРОГРАМА РАЗВОЈА СПОРТА
Локални ниво / локална самоуправа	Градска управа Ваљево	<ul style="list-style-type: none"> Комисија за спорт града Ваљева Одељење друштвених делатности Одељење за финансије Одељење за локални развој, привреду и комуналне послове Одељење за урбанизам, грађевинарство, саобраћај и заштиту животне средине Лице које је у Градској управи задужено за спорт Месне заједнице Радна група за израду Програма
	Скупштина града Ваљева и Градско веће	<ul style="list-style-type: none"> Члан Градског већа задужен за спорт Градonaчелник Чланови Градског већа задужени за ресурсе: омладине, просвете, културе и информисања, здравља, заштите животне средине, туризма, социјална питања Одборници/це Скупштински савети за родну равноправност, младе, културу, заштиту животне средине
	Установе и организације у области спорта	<ul style="list-style-type: none"> Спортски савез Грански савези, Савез за рекреацију, Савез за школски спорт Спортски клубови и удружења грађана, теретане, фитнес и СПА центри УФК „Валис”
	Установе и организације у области просвете, бриге о младима и деци, социјалне заштите и културе	<ul style="list-style-type: none"> Предшколска установа “Милица Ножица” Основне и средње школе на територији Ваљева Остале образовне установе – високе школе и факултети Канцеларија за младе Центар за културу Ваљево, Народни музеј Ваљево; Историјски архив Ваљево Матична библиотека “Љубомир Ненадовић” Локални медији, школске новине и спортски новинари Удружења грађана и ђачки парламенти Установе социјалне заштите Деца и омладина; родитељи; педагози; омладински, просветни, здравствени и социјални радници; рекреативци; спортски стручњаци и стручњаци у спорту; навијачи
	Јавна предузећа и јавно-комунална предузећа	<ul style="list-style-type: none"> ЈКП „Видрак” ЈКП „Водовод” ЈП “Колубара”
	Установе и организације у области здравља, безбедности, заштите животне средине и туризма	<ul style="list-style-type: none"> Полицијска управа Ваљево Дом здравља Ваљево и Завод за јавно здравље Ваљево Регионална болница Ваљево Туристичка организација Ваљево Црвени крст Ваљево,

		<ul style="list-style-type: none"> Удружења грађана: планинари, извиђачи, горани, истраживачи
Национални ниво	Установе, институције и организације Републике Србије	<ul style="list-style-type: none"> Републички завод за спорт Антидопинг агенција Србије Министарство омладине и спорта Министарство просвете, науке и технолошког развоја Национални грански спортски савези Олимпијски комитет Србије Параолимпијски комитет Србије Специјална олимпијада Србије Спортски инспектори; педагози физичке културе; омладински, просветни, здравствени и социјални радници; спортски новинари; спортски стручњаци и стручњаци у спорту; врхунски спортисти Факултети и високе школе из области спорта и физичког васпитања

4.8. Истраживања у спорту

Заснованост одлука о спорту од кључног је значаја за планирање, реализацију и вредновање Програма. Неопходни алат у спровођењу Програма јесте стално истраживање спортских феномена у граду Ваљеву.

На овај начин, обезбеђује се да приказ стања о положају спорта или појединих области спорта, циљеви и мере буду засновани на утемељеним и релевантним подацима и резултатима истраживања. Због тога је неопходно обезбедити средства и методе који ће систематски пратити стање, проблеме, потребе и ставове, преференције у области спорта, а посебно:

- детаљно утврђивање и на основу извршених истраживања формирање ажурних и тачних регистара (база података) о спортским објектима, спортским клубовима, школама, наставницима физичког васпитања, спортским стручњацима, стручњацима у спорту, спортским радницима ...
- стимулисати истраживања проблема, потреба, ставова и преференција у спорту на нивоу града, као основу за будући рад и развој локалних планова акције (најмање једном у средини процеса реализације Програма – 2018. године и на крају 2020. године);
- подстицати специфична истраживања о квалитету живота и специфичним проблемима у спорту према приоритетима Програма (по потреби, у зависности од обима и фреквенције појављивања специфичних проблема).

5. АКЦИОНИ ПЛАНОВИ ПО СТРАТЕШКИМ ОБЛАСТИМА

Акциони план Програма развоја спорта Града

Ваљева 2016-2020. године, на основу Визије, стратешких приоритета, принципа и вредности, обухвата скуп циљева, мера, индикатора успешности и одговорне за реализацију у шест стратешких области:

- Акциони план у области: Деца и омладина - школски спорт
- Акциони план у области: Спортска рекреација грађана
- Акциони план у области: Спортска инфраструктура
- Акциони план у области: Развој и унапређење врхунског спорта
- Акциони план у области: Спортски стручњаци и стручњаци у спорту
- Акциони план у области: Спречавање насиља у спорту, антидопинг и спортска медицина
- Акциони план у области: Организациона и материјална подшка спортским активностима

Рокови и динамика реализације мера и праћења индикатора успешности из ових акционих планова биће утврђени доношењем годишњих акционих планова, чији је носилац израде Комисија за спорт, на предлог Спортског савеза Ваљево, а у складу са иновираним Одлуком о финансирању потреба и интереса грађана у области спорта.

5.1.Акциони план у области: ДЕЦА И ОМЛАДИНА - ШКОЛСКИ СПОРТ

ОПШТИ ЦИЉ 1.1. РАЗВОЈ СПОРТА ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ					
ПОСЕБАН ЦИЉ: 1.1.1. Побољшани материјално-технички услови за реализацију предшколског и школског спорта					
АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Опремање предшколске установе и школа функционалним спортским справама и реквизитима према утврђеним приоритетима	Израда анализе стања опремљености спортским справама и реквизитима при предшколској установи и школама	Урађена анализа стања опремљености спортским справама и реквизитима при предшколској установи и школама	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево ПУ „Милица Ножица“ Основне и средње школе 	01.04.2016. - 31.08.2016.	Нису потребна средства
АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
	Израда плана континуираног опремања спортским справама и реквизитима при предшколској установи и школама	Израђен план за опремање спортским справама и реквизитима при предшколској установи и школама	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево Спортски клубови ПУ „Милица Ножица“ Основне и средње школе 	01.09.2016. – 31.12.2016.	Нису потребна средства
	Спровођење плана континуираног опремања спортским справама и реквизитима при предшколској установи и школама	Број и врста набављених спортских справа и реквизита предшколској установи и школама	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Спортски клубови ПУ „Милица Ножица“ Основне и средње школе 	01.01.2017. – 31.09.2018.	<ul style="list-style-type: none"> Буџет града Ваљева (Износ средстава ће се утврдити Планом опремања) Спортски клубови преко гранских савеза Домаћи и међународни конкурси

ПОСЕБАН ЦИЉ: 1.1.2. Повећан број спортских секција и других ваннаставних спортских активности у оквиру школског спорта

АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Стварање услова за повећање броја наставних и ваннаставних спортских активности	Повећање броја организованих спортских секција у школама укључујући и шаховске секције	Број спортских секција у школама (бар једна активна секција по наставнику)	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Основне и средње школе Спортски савез Ваљево Савез за школски спорт Ваљево Министарство просвете, науке и технолошког развоја 	Континуирана активност	<ul style="list-style-type: none"> Буџет града Ваљева Буџет Министарства просвете, науке и технолошког развоја Буџет Министарства за спорт и омладину Конкурси

АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
	Повећање броја спортских активности у предшколској установи укључујући и шаховске активности	Број спортских активности у предшколској установи	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево ПУ "Милица Ножица" Спортски савез Ваљево Савез за предшколски спорт Министарство просвете, науке технолошког развоја 	Континуирана активност	<ul style="list-style-type: none"> Партнерство: Буџет града Ваљева Буџет Министарства просвете, науке и технолошког развоја Родитељи
Стварање услова за повећање броја наставних и ваннаставних спортских активности	Повећање броја ваннаставних спортских активности у школама јачањем сарадње школа и спортских организација	Број ваннаставних спортских активности у школама	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Основне и средње школе Спортске организације 	Континуирана активност	Партнерство: <ul style="list-style-type: none"> Буџет града Ваљева Родитељи Спортски клубови
	Увођење нових модела спортских активности у школским салама и	Број нових модела спортских активности	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Основне и средње школе 	Континуирана активност	<ul style="list-style-type: none"> Конкурси + партнерство: Буџет града Ваљева

	спортским теренима у току викенда, летњег и зимског распуста		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Спортске организације 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Родитељи ▪ Спортски клубови
	Конструкција, усвајање и увођење пројекта „Спорт у школе – Расте здраво“	Број одељења млађих разреда основне школе у којима наставу физичког васпитања изводе професори физичког васпитања	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Град Ваљево ▪ Спортски савез Ваљево ▪ Савез за школски спорт Ваљево ▪ Савет за школски спорт Србије ▪ Завод за јавно здравље Ваљево 	Конструкција пројекта: 01.07.2016. Усвајање пројекта: 01.10.2016. Увођење пројекта: 01.01.2017.	Партнерство <ul style="list-style-type: none"> ▪ Град Ваљево ▪ Савез за школски спорт Ваљево ▪ Савет за школски спорт Србије ▪ Национална служба за запошљавање

АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Стварање услова за повећање броја наставних и ваннаставних спортских активности	Конструкција, усвајање и увођење пројекта „Ваљево – град без непливача“	Број предшколске и школске деце који су успешно завршили обуку пливања	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Град Ваљево ▪ Спортски савез Ваљево ▪ Пливачки клуб „Валис“ ▪ УФК "Валис" ▪ Техничка школа Ваљево ▪ ПУ „Милица Ножица“ ▪ Основне и средње Школе 	Конструкција пројекта: 01.07.2016. Усвајање пројекта: 01.10.2016. Увођење пројекта: 01.01.2017.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Конкурси и партнерство ▪ Град Ваљево ▪ Родитељи

ПОСЕБАН ЦИЉ: 1.1.3. ПОВЕЋАНО АКТИВНО УЧЕШЋЕ УЧЕНИКА НА ШКОЛСКИМ СПОРТСКИМ ПРИРЕДБАМА (СПОРТСКИМ МАНИФЕСТАЦИЈАМА И СПОРТСКИМ ТАКМИЧЕЊИМА)

Стварање услова за повећање свеобухватности школског спорта	Организовање међуодељенских, међуразредних и унутаршколских такмичења	Број организованих школских спортских такмичења унутар школа	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Град Ваљево ▪ Школска управа Ваљево ▪ Основне и средње школе ▪ Савез за школски спорт Ваљево 	Континуирана активност	Нису потребна средства
---	---	--	---	------------------------	------------------------

	Унапређење система школских спортских такмичења увођењем модела међушколских лигашких такмичења	Израђени системи школских спортских такмичења организованих по моделу лигашких такмичења	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Школска управа Ваљево Основне и средње школе Савез за школски спорт Ваљево Спортски клубови 	Конструкција пројекта: 01.06.2016. Усвајање пројекта: 01.10.2016. Увођење пројекта: 01.01.2017.	Партнерство: <ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски клубови Грански савези Донатори
--	---	--	---	--	--

ПОСЕБАН ЦИЉ: 1.1.4. ПОБОЉШАН СТРУЧНО ПЕДАГОШКИ РАД И УНАПРЕЂЕНА ИНСТИТУЦИОНАЛНА САРАДЊА У ОКВИРУ ШКОЛСКОГ СПОРТА

АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Подизање нивоа стручног рада у школском спорту	Организација стручних семинара у циљу едукације наставника разредне наставе, наставника физичког васпитања, координатора школског спорта, секретара школских спортских савеза и директора школа	Број, квалитет и импликације организованих стручних семинари на тему школског спорта	<ul style="list-style-type: none"> Министарство омладине и спорта Министарство Просвете ... Спортски савез Србије Савез за школски спорт Републике Србије Град Ваљево Савез за школски спорт Ваљево Спортски савез Ваљево 	Континуирана активност	<ul style="list-style-type: none"> Буџет града Ваљева Конкурси Буџет Министарства просвете Буџет Министарства омладине и спорта

ПОСЕБАН ЦИЉ: 1.1.5. ИНТЕНЗИВИРАНО И КОНТИНУИРАНО УКЉУЧИВАЊЕ ГРАДА ВАЉЕВА У РЕАЛИЗАЦИЈУ И УНАПРЕЂЕЊЕ ШКОЛСКОГ СПОРТА

Стварање услова за развој предшколског и школског	Израда анализе стања предшколског и школског	Урађена анализа стања	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез 	Анкетирање: 31.08.2016.	Нису потребна средства
---	--	-----------------------	---	----------------------------	------------------------

спорта на територији града Ваљева	спорта и услова за његово спровођење на нивоу града Ваљева (обухват деце, стручни потенцијали, спортска и педагошка друштва, спортска инфраструктура, спортске справе и реквизити)		Ваљево <ul style="list-style-type: none"> ▪ Предшколска установа „Милица Ножица“ ▪ Основне и средње школе ▪ Савез за предшколски спорт Ваљево ▪ Савез за школски спорт Ваљево 	Обрада материјала: 31.10.2016. Завршетак анализе: 31.12.2016.	
-----------------------------------	--	--	---	--	--

АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Стварање услова за развој предшколског и школског спорта на територији града Ваљева	Одређивање носиоца предшколског и школског спорта на нивоу града Ваљева у циљу реализације свих програмских активности предшколског и школског спорта	Идентификовани и одређени носиоци предшколског и школског спорта	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Град Ваљево ▪ Спортски савез Ваљево ▪ Предшколска установа „Милица Ножица“ ▪ Основне и средње школе ▪ Савез за предшколски спорт Ваљево ▪ Савез за школски спорт Ваљево 	31.07.2017	Нису потребна средства
ПОСЕБАН ЦИЉ: 1.1.6. УНАПРЕЂЕЊЕ МЕДИЈСКОГ ПРАЋЕЊА И ПРОМОЦИЈА ШКОЛСКОГ СПОРТА С ЦИЉЕМ НЕГОВАЊА КУЛТУРЕ СПОРТСКОГ ПОНАШАЊА					
Популарисање предшколског и школског спорта кроз већу медијску присутност и истицања јавног значаја школског спорта	Израда медијског плана у циљу популаризације предшколског и школског спорта	Израђен медијски план популаризације предшколског и школског спорта	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Град Ваљево ▪ Савез за предшколски спорт Ваљево ▪ Савез за школски спорт Ваљево 	31.10.2016.	Нису потребна средства

			<ul style="list-style-type: none"> Локални штампани и електр. Медији 		
	Реализовање програма и пројеката у циљу промоције културе спортског понашања	Број реализованих програма и пројеката	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Савез за предшколски спорт Ваљево Савез за школски спорт Ваљево Локални штампани и електр. медији Школе и вртићи 	01.01.2017.	Буџет града Ваљева
ПОСЕБАН ЦИЉ: 1.1.7. УНАПРЕЂЕНЕ ВЕЗЕ ИЗМЕЂУ ШКОЛА И ОРГАНИЗАЦИЈА У ОБЛАСТИ СПОРТА И ПОДСТАКНУТИ ПРОГРАМИ У СПОРТОВИМА КОЈИ ПРИВЛАЧЕ ДЕЦУ И ОМЛАДИНУ					
АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈА И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Подизање нивоа сарадње између школа и организација у области спорта у циљу повећања обухвата бављења деце и младих спортским активностима	Успостављање сарадње између школа и спортских клубова у реализацији програма и пројеката на укључивању деце и младих у организоване облике бављења спортом	Број реализованих програма, пројеката, као и деце и младих који су им се прикључили кроз сарадњу спортских организација и школа	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Савез за предшколски спорт Ваљево Савез за школски спорт Ваљево Локални штампани и електр. Медији Школе и вртићи 	2016. и на даље	Буџет града Ваљева

**5.2.Акциони план у области:
ПОВЕЋАЊЕ ОБУХВАТА БАВЉЕЊА ГРАЂАНА СПОРТОМ КРОЗ РАЗВОЈ И УНАПРЕЂЕЊЕ СПОРТСКЕ РЕКРЕАЦИЈЕ**

ОПШТИ ЦИЉ 2.1. ПОВЕЋАН ОБУХВАТ БАВЉЕЊА СПОРТОМ У СВИМ СЕГМЕНТИМА СТАНОВНИШТВА, ПОСЕБНО ЖЕНА, ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ И СТАРИХ					
ПОСЕБАН ЦИЉ: 2.2.1. ПОДСТАКНУТА И ОЈАЧАНА СВЕСТ О ВАЖНОСТИ РЕДОВНЕ ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ					
АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Промоција редовне физичке активности у функцији здравља	Израда медијског плана за промоцију физичке активности	Израђен медијски план за промоцију физичке активности	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Асоцијација „Спорт за све“ Спортски савез Ваљево Локални штампани и електр. медији 	2016	Нису потребна средства
АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Промоција редовне физичке активности у функцији здравља	Спровођење медијске кампање о потреби редовне физичке активности у складу са израђеним медијским планом	Утврђени степен реализације медијског плана	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Асоцијација „Спорт за све“ Спортски савез Ваљево Локални штампани и електр. медији 	2016	Буџет града Ваљева
ПОСЕБАН ЦИЉ: 2.2.2. ПОБОЉШАНИ МАТЕРИЈАЛНО-ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ У ЦИЉУ ДОСТУПНОСТИ СВИМ ГРАЂАНИМА ДА СЕ БАВЕ СПОРТОМ					
Реконструкција, адаптација, санација и	Реконструкција, адаптација и санација	Број корисника објекта	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез 	30.09.2016.	Израда пројекта адаптације

изградња отворених и затворених објеката за спорт и рекреацију грађана	спортског објекта Дом Асоцијације „спорт за све“ и Стрелишта „7.јул“		<ul style="list-style-type: none"> Стрелачки клуб Асоцијација „спорт за све“ 	31.12.2016.	<ul style="list-style-type: none"> Буџет Града Ваљева Конкурси Удружена средства
				01.09.2017.	Завршетак реконструкције
	Изградња, обележавање и одржавање стаза за шетњу и планинарење	Број обележених и одржаваних стаза за шетњу и планинарење	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево УФК „Валис“ Ваљевска планинарска друштва ЈП „Дирекција за урбанизам ... 	Континуирана активност	Буџет града Ваљева
	Опремање школских спортских сала и отворених терена	Број опремљених школских спортских сала и отворених терена	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Школе, вртићи и власници објеката 	Континуирана активност	<ul style="list-style-type: none"> Буџет града Ваљева Буџет Министарства омладине и спорта
	Изградња и одржавање трим стаза	Број изграђених и одржаваних ТРИМ стаза	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево УФК „Валис“ ЈП „Дирекција за урбанизам ... 	Континуирана активност	Буџет града Ваљева
АКТИВНОСТИ	АКТИВНОСТИ МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Реконструкција, адаптација и санација отворених и затворених објеката за спорт и рекреацију грађана	Изградња јавних вежбалишта на отвореном	Број адаптираних јавних вежбалишта на отвореном	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево ЈП „Дирекција за урбанизам ... УФК „Валис“ „Асоцијација спорт за све“ 	Континуирана активност	Буџет града Ваљева
	Изградња стаза за бицикле и ролере	Број изграђених стаза за бицикле и ролере	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево ЈП „Дирекција за урбанизам ... УФК „Валис“ Одељење за урбанизам 	Континуирана активност	Буџет града Ваљева
Опремање спортских	Израда плана	Израђен план	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево 	2016.	Нису потребна средства

објеката и израда плана коришћења спортске инфраструктуре	континуираног опремања спортских објеката справама, реквизитима и ситним спортским реквизитима		<ul style="list-style-type: none"> УФК „Валис“ Организације које се баве рекреативним спортом 		
	Спровођење плана континуираног опремања спортских објеката справама, реквизитима и ситним спортским реквизитима	Број опремљених спортских објеката справама, реквизитима и ситним спортским реквизитима	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево УФК „Валис“ „Асоцијација спорт за све“ 	2017.	Буџет града Ваљева
	Обезбеђивање прилаза спортским објектима за особе са инвалидитетом	Број изграђених прилаза	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево ЈП „Дирекција за урбанизам ... УФК „Валис“ Организације и орг. инвалида и РС 	2018.	Буџет града Ваљева Међународни конкурси
АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Опремање спортских објеката и израда плана коришћења спортске инфраструктуре	Обезбеђивање коришћења постојеће спортске инфраструктуре за реализацију спортских активности у области спортске рекреације	<ul style="list-style-type: none"> Број учесника спортске рекреације Број жена укључених у спортску рекреацију Број термина Број такмичења 	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево УФК „Валис“ Организације за рекреативни спорт 	Континуирана активност	Буџет града Ваљева и Конкурси
ПОСЕБАН ЦИЉ: 2.2.4. НАСТАВАК АКТИВНОСТИ ГРАДА ВАЉЕВА У ПОДРЖАВАЊУ И ФИНАНСИРАЊУ ПРОГРАМА СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ СЕОСКОГ СТАНОВНИШТВА					
Стварање услова за развој спортске рекреације и спорта сеоског становништва	Програмирање континуираног бављења спортом сеоског становништва са нагласком на припреме и реализацију Сеоских олимпијских игара	Повећање обухвата сеоског становништва (нарочито жена) спортским активностима	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево Организације рекреативног спорта 	Континуирана активност	Буџет града Ваљева

ПОСЕБАН ЦИЉ: 2.2.5. ЗНАЧАЈНИЈЕ УКЉУЧЕЊЕ ГРАДА ВАЉЕВА У ФИНАНСИРАЊЕ ПРОГРАМСКИХ АКТИВНОСТИ ИЗ ОБЛАСТИ СПОРТСКЕ РЕКРЕАЦИЈЕ И СПОРТА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ					
Стварање услова за развој спортске рекреације и спорта особа са инвалидитетом на територији града Ваљева	Израда анализе стања спортске рекреације и спорта особа са инвалидитетом на територији града Ваљева	Урађена анализа стања	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево „Асоцијација спорт за све“ Удружења из области спорта особа са инвалидитетом 	2016.	Нису потребна средства
	Израда препорука за развој спортске рекреације и спорта особа са инвалидитетом на територији града Ваљева	Израђене препоруке		2016.	Нису потребна средства
АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
	Реализација препоручених програмских активности за развој спортске рекреације и спорта особа са инвалидитетом на територији града Ваљева	Број реализованих програмских активности	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево Организације за рекреативни спорт Удружења из области спорта особа са инвалидитетом 	2017.	Буџет града Ваљева и Конкурси
ПОСЕБАН ЦИЉ: 2.2.6. ДЕФИНИСАНИ КРИТЕРИЈУМИ ЗА ПОДРШКУ АКТИВНОСТИМА У ОБЛАСТИ СПОРТСКЕ РЕКРЕАЦИЈЕ И СПОРТА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ И ОСОБА ТРЕЋЕГ ДОБА					

Утврђивање критеријума за подршку активностима у области спортске рекреације и спорта особа са инвалидитетом	Увођење критеријума за оцењивање и финансирање активности у области спортске рекреације, грађана трећег доба и спорта особа са инвалидитетом у нову Одлуку о финансирању потреба грађана Ваљева у области спорта	Уведени критеријуми у Одлуку	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Удружења окупљају лица трећег доба Спортски савез Ваљево 	2016	Нису потребна средства
Унапређење стручних потенцијала у спортској рекреацији и спорту особа са инвалидитетом	Организација семинара и стручних трибина у циљу едукације спортских стручњака у области спортске рекреације и спорта особа са инвалидитетом	Број одржаних семинара и стручних трибина		2016	Буџет града Ваљева
АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Унапређење стручних потенцијала волонтера и спортских стручњака за рад са старим особама	Едукација и усавршавање волонтера и спортских стручњака за рад са особама трећег доба	Број едукованих волонтера и спортских стручњака	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Удружења окупљају лица трећег доба Спортски савез Ваљево 	2016	Буџет града Ваљева
Унапређење стручних потенцијала волонтера и спортских стручњака за рад са старим особама	Подстицање оснивања и рада актива и група за вежбање старих особа при удружењима особа трећег доба	Број основаних актива и реализованих програма	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Удружења окупљају лица трећег доба Спортски савез Ваљево 	Континуирана активност	Нису потребна средства

	Организација манифестација у циљу промовисања спортских активности особа трећег доба	Број организованих манифестација	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Удружења окупљају лица трећег доба Спортски савез Ваљево 	Континуирана активност	Буџет града Ваљева
--	--	----------------------------------	--	------------------------	--------------------

**5.3. Акциони план у области:
РАЗВОЈ И УНАПРЕЂЕЊЕ СПОРТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ**

ОПШТИ ЦИЉ 5.3. РАЗВИЈАЊЕ СПОРТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ					
ПОСЕБАН ЦИЉ: 5.3.1. УСПОСТАВЉАЊЕ ПОТПУНЕ БАЗА ПОДАТАКА СПОРТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА ВАЉЕВА					
АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Утврђивање стања спортске инфраструктуре у граду Ваљеву	Формирање радне групе за утврђивање стања спортске инфраструктуре	Формирана радна група	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево УФК Валис Ваљево 	31.05.2016.	Нису потребна средства
АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Утврђивање стања спортске инфраструктуре у граду Ваљеву	Дефинисање параметара за утврђивање стања спортске инфраструктуре.	Дефинисани параметри	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево УФК Валис Ваљево 	30.06.2016.	Нису потребна средства
	Прикупљање и обрада података	Извештај о стању спортске инфраструктуре	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево УФК Валис Ваљево Грански савези Спортски клубови 	31.12.2016	Нису потребна средства
ПОСЕБАН ЦИЉ: 4.1.2. СИСТЕМСКИ ПЛАНИРАНА, РЕКОНСТРУИСАНА И ИЗГРАЂЕНА СПОРТСКА ИНФРАСТРУКТУРА					

Анализа потреба за бројем и структуром спортских објеката на територији града Ваљева	Формирање радне групе за анализу потреба за бројем спортских објеката на територији Града Ваљева	Формирана радна група за анализу потреба за бројем спортских објеката на територији града Ваљева	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево УФК Валис Ваљево 	31.03.2016.	Нису потребна средства
	Израда и усвајање програма за изградњу и реконструкцију спортских објеката	Усвојен програм за изградњу и реконструкцију спортских објеката	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево УФК Валис Ваљево 	31.10.2016.	Нису потребна средства
Спровођење програма изградње и реконструкције спортских објеката	Израдити финансијске планове за изградњу и реконструкцију спортских објеката	Усвојени финансијски планови за изградњу и реконструкцију спортских објеката	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево УФК Валис Ваљево 	Континуирана активност	Буџет града Ваљева
	Реализација и оцењивање програма изградње и реконструкције спортских објеката	Реализован и оцењен програм	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Партнери УФК Валис Ваљево 	Континуирана активност	Буџет града Ваљева

5.4.Акциони план у области:

РАЗВОЈ И УНАПРЕЂИВАЊЕ ТАКМИЧАРСКОГ И ВРХУНСКОГ СПОРТА

ОПШТИ ЦИЉ 3.1. НАСТАВАК ОБЕЗБЕЂИВАЊА УСЛОВА ЗА РАЗВОЈ ВРХУНСКОГ СПОРТА И СТВОРЕНИ УСЛОВИ ЗА РАЗВОЈ ТАКМИЧАРСКОГ СПОРТА					
ПОСЕБАН ЦИЉ: 3.1.1. ПОДИЗАЊЕ КАПАЦИТЕТА И УНАПРЕЂИВАЊЕ СТРУЧНОГ РАДА У ОБЛАСТИ ВРХУНСКОГ СПОРТА					
АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Развијање система за унапређење и праћење људских ресурса у области такмичарског и врхунског спорта	Евиденција лиценцираних тренера у такмичарском и врхунском спорту на територији града Ваљева	Евидентирани лиценцирани тренери у такмичарском врхунском спорту на територији града Ваљева	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево Грански савези Спортски клубови 	31.08.2016.	Нису потребна средства
	Организовање стручно-едукативних програма за подизање нивоа компетентности	Број организованих стручно-едукативних програма	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски клубови Спортски савез Ваљево 	Континуирана активност	Буџет града Ваљева

	стручњака у спорту		<ul style="list-style-type: none"> Грански спортски савези 		
	Креирање система надзора спортских клубова и спортских школа у погледу ангажмана нестручног кадра	Формирано тело за праћење и контролу спортских клубова и спортских школа	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево 	Континуирана активност	Буџет града Ваљева
Дефинисање клубова носилаца појединих спортских грана	Посредовање Града Ваљева, Спортског савеза Ваљева, Гранских спортских савеза града у удруживању и сарадњи клубова	<ul style="list-style-type: none"> Спортски резултати носилаца Остварени резултати у јуниорском и кадетском узрасту 	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљева Комисија за спорт Спортски клубови 	31.08.2016.	Буџет града Ваљева

АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Дефинисање клубова носилаца појединих спортских грана	Праћење спортских резултата носилаца у јуниорском и кадетском узрасту Формирање експертске комисије за праћење спортских резултата у граду и извештавање	<ul style="list-style-type: none"> Спортски резултати носилаца Остварени резултати у јуниорском и кадетском узрасту 	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљева Комисија за спорт Спортски клубови 	Континуирана активност	Буџет града Ваљева

ПОСЕБАН ЦИЉ: 3.1.2. СТВАРАЊЕ УСЛОВА ЗА ОДРЖАВАЊЕ И ДАЉЕ ПОСТИЗАЊЕ ТАКМИЧАРСКИХ И ВРХУНСКИХ СПОРТСКИХ РЕЗУЛТАТА

Побољшано окружење за постизање такмичарског и врхунског спортског резултата на територији града Ваљева	Унапређена спортско медицинска заштита, стручни рад, социјална брига и сигурност спортиста	Број спортиста којима су обезбеђени адекватни услови	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски клубови Спортски савез Дом здравља Ваљево 	Континуирана активност	Буџет града Ваљева
	Подстицање сарадње спортских клубова са школским спортом у	Број спортских клубова који су остварили сарадњу са школским спортом	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски клубови Спортски савез 	Континуирана активност	Буџет града Ваљева

	циљу раног препо-знавања талената		<ul style="list-style-type: none"> Грански спортски савези 		
Повећање улагања у развој такмичарског и врхунског спорта на територији града Ваљева	Унапређење модела подршке за спортисте млађих категорија кроз стипендирање и друге начине награђивања	Унапређен модел подршке за спортисте млађих категорија	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски клубови Спортски савез Ваљево 	Континуирана активност	Буџет града Ваљева
	Повећано финансирање програма спортских клубова и појединаца који остварују резултате на међународном нивоу	Број финансираних спортских клубова који остварују резултате на међународном нивоу	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски клубови Спортски савез Ваљево 	Континуирана активност	Буџет града Ваљева
АКТИВНОСТИ	АКТИВНОСТИ МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Задржавање талентованих и врхунских спортиста у граду	Стипендирање талентованих спортиста	Број спортиста стипендиста	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски клубови Спортски савез Грански спортски Савези 	Континуирана активност	Буџет Града Ваљева
	Формирање спортског одељења у средњој школи	Број ученика спортиста у спортском одељењу			
	Обезбеђивање финансијских услова за стручни рад и припреме селективних група	Број појединаца и селективних група			
Изградња нових спортских објеката и инфраструктуре	Задовољење потреба грађана за новим спортским објектима и инфраструктуре	<ul style="list-style-type: none"> Постојање плана и укљученост заинтересованих страна у одређивање приоритета Број, квалитет и стандард урађених пројеката Број финансираних и реализованих пројеката 	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Комисија за спорт Спортски савез Ваљева ЈП „Дирекција за урбанизам, грађевинско земљиште, путеве и изградњу Ваљева“ 	Континуирана активност	Буџет града Ваљева Буџет Републике Србије Јавно приватно партнерство

**5.5. Акциони план у области:
СПОРТСКИ СТРУЧЊАЦИ И СТРУЧЊАЦИ У СПОРТУ**

АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Развијање система за унапређење квалитета рада спортских стручњака	Евиденција лиценцираних и образованих тренера у врхунском и такмичарском спорту	Број лиценцираних и евидентираних тренера	<ul style="list-style-type: none"> Грански спортски савези Спортски савез Ваљева Комисија за спорт Спортски клубови 	31.08.2016.	Нису потребна средства
	Законска регулатива за заштиту права тренера у клубовима	Јединствен систем стицања лиценци за рад у спортским гранама		31.12.2016.	
	Стварање система финансирања за задржавање успешних тренера у клубовима	Стратешко планирање на нивоу клубова и број задржаних тренера		2017.	
	Сарадња тренера на градском, међуградском и међурегионалном нивоу	Број заједничких акција		Континуиран	

**5.6. Акциони план у области:
СПРЕЧАВАЊЕ НАСИЉА У СПОРТУ, АНТИДОПИНГ И СПОРТСКА МЕДИЦИНА**

ОПШТИ ЦИЉ 5.6. СПРЕЧАВАЊЕ НАСИЉА У, БОРБА ПРОТИВ ДОПИНГА У СПОРТУ И ЗАШТИТА ЗДРАВЉА СПОРТИСТА					
ПОСЕБАН ЦИЉ: 5.6.1. Спречавање насиља у спорту					
АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ

			ПАРТНЕРИ		
Обезбедити функционисање система примарне превенције насиља и недоличног понашања на спортским приредбама и манифестацијама	Усвајање етичког кодекса спортиста, спортских радника и учесника спортских манифестација са предвиђеним санкцијама	Број спортских организација које су прихватиле кодекс	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево Спортски клубови Основне и средње школе 	Континуирана активност	Нису потребна средства
	Едукација навијача у смеру фер плеја, витештва, подршке својим спортским љубимаца и пошто-вања противника	Број ученика који су кроз часове разредног старешине и наставу грађанског и физичког васпитања имали обуку и број ангажо-ваних наставника	<ul style="list-style-type: none"> Основне и средње школе 	Континуирана активност	Нису потребна средства
	Награђивање екипа и појединаца за фер-плеј достигнућа	Број екипа и појединаца награђених за ферплеј понашање	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево 	Континуирана активност	Нису потребна средства
	Кампања афирмације позитивног клупског навијања, организовање фер-плеј и других навијачких кампања, едукације навијача и навијачких група.	Број спортских клубова који има организоване клубове навијача	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево Спортски клубови 	Континуирана активност	Нису потребна средства
АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Обезбедити функционисање система примарне превенције насиља и недоличног понашања на спортским	Ангажовање ваљевских и српских спортских “легенди” који ће на спортским трибинама са школском омладином и навијачким групама пропагирати здраве стилове живота и ферплеј навијање	Број одржаних трибина у школама и клубовима и број ангажованих спортских “легенди”	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево Спортски клубови Основне и средње школе Спортски савез Србије Олимпијски комитет 	Континуирана активност	Нису потребна средства

приредбама и манифестацијама			Србије		
Обезбеђивање функционисање система секундарне превенције	Град обуставља финансирање клубова уколико у њима има случајева насиља, на основу покренутих казних поступака и изречених мера и ту клаузулу убацује у уговор о финансирању	Број спортских организација који су дисциплински кажњавани	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево Спортски клубови 	Континуирана активност	Нису потребна средства
Обезбеђивање медијске подршке у креирању и спровођењу политике ненасиља у спорту	Израда споразума с локалним медијима, у складу с Кодексом УСНС-а, о примени и афирмисању мера из области спречавању насиља у спорту	Потписан споразум између медија, Спортског савеза и локалне самоуправе	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Медији Спортски савез Ваљево 	Континуирана активност	Нису потребна средства
	Организовање спортских новинарских секција у школама, едукација деце и младих о спортском извештавању и навијању, као вид својеврсне вршњачке едукације.	Број објављених прилога у школским листовима и часописима	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Медији Савез за школски спорт Основне и средње школе 	Континуирана активност	Нису потребна средства
ПОСЕБАН ЦИЉ: 5.6.2. Спречавање коришћења допинга у спорту					
АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Подизање свести појединаца и заједнице о утицају допинга на здравље	Организовање едукација и промоција на различитим нивоима о допингу, уз учешће струке (АДАС)	<ul style="list-style-type: none"> број организованих едукација број промотивних програма квалитет промоција и едукација 	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Спортски новинари Дом здравља Ваљево, Завод за јавно здравље Ваљево 	Континуирана активност	Нису потребна средства

	Организовање едукација о здравој исхрани и суплементацији на различитим нивоима.	<ul style="list-style-type: none"> разноврсност циљних група: учесник у физичкој активности, тренер, родитељ, клуб, теретане, фитнес центри 		Континуирана активност	Нису потребна средства
ПОСЕБАН ЦИЉ: 5.6.3. Заштита здравља спортиста					
Подизање свести појединаца и заједнице о заштити здравља спортиста	Оснивање, обезбеђивање неопходног простора и медицинске опреме за рад Спортске амбуланте у Ваљеву	<ul style="list-style-type: none"> Обезбеђен стручни кадар Обезбеђен простор Обезбеђена опрема 	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Дом здравља Ваљево, Завод за јавно здравље Ваљево 	01.09.2016.	<ul style="list-style-type: none"> Буџет Града Ваљева Буџет Министарства спорта и омладине Буџет Министарства здравља Домаћи и инострани донатори
	Обезбеђивање систематичног рада Спортске амбуланте у оквиру Дома здравља Ваљво, што подразумева конституисање Протокола о обавезама школа и клубова када је у питању здравствена заштита спортиста	<ul style="list-style-type: none"> Број такмичара из клубова са устројеним здравственим картоном Број учесника међушколских спортских такмич. са устројеним здравственим карт. 	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Дом здравља Ваљево, Спортски клубови Основне и средње школе 	Континуирана активност	<ul style="list-style-type: none"> Буџет Града Ваљева Буџет Министарства здравља

**5.7. Акциони план у области:
ОРГАНИЗАЦИОНА И МАТЕРИЈАЛНА ПОДРШКА СПОРТСКИМ АКТИВНОСТИМА**

ОПШТИ ЦИЉ 5.7. ОРГАНИЗАЦИОНА ПОДРШКА СПОРТСКИМ АКТИВНОСТИМА					
ПОСЕБАН ЦИЉ: 5.7.1. Организационо и функционално јачање Спортског савеза Ваљево					
АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Обезбеђивање услова да Спортски савез може стручно и компетентно да реализује Програм	Ангажовање у складу са Законом Координатора за активности у области спорта деце и омладине	<ul style="list-style-type: none"> Број међушколских спортских такмичења Квалитет такмичења Резултати стратегијских пројеката 	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево Савез за школски спорт Ваљево 	01.07.2016.	Буџет Града Ваљева
	Доношење одлуке о носиоцима развоја спорта у граду и њиховој вези са школама	<ul style="list-style-type: none"> Категоризација спортова 	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево Комисија за спорт 	Почетак: 31.03.2016. Завршетак: 31.08.2016	Нису потребна средства
	Рад на изради нове Одлуке о финансирању потреба грађана у области спорта	<ul style="list-style-type: none"> Број клубова укључених у рад 	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Спортски савез Ваљево Комисија за спорт 	Почетак: 31.03.2016. Завршетак: 31.08.2016	Нису потребна средства
	Рад на изради нове Одлуке о награђивању спортиста и спортских организација	<ul style="list-style-type: none"> Број награђених спортиста и спортских организација 	<ul style="list-style-type: none"> Спортски савез Ваљево 	Почетак: 31.08.2016. Завршетак: 31.10.2016	Нису потребна средства

АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
ПОСЕБАН ЦИЉ: 5.7.2. Организационо и функционално јачање градских спортских структура					
Обезбеђивање услова да Град Ваљево може стручно и компетентно прати реализацију Програма	Именовање лица у оквиру Градске управе задуженог за спровођење Програма	<ul style="list-style-type: none"> Степен остваре-ности Програма Квалитет реализа-ције Програма 	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево 	31.06.2016.	Буџет града Ваљева (функционално распоређивање већ запослених) Нису потребна средства
Обезбеђивање услова да Град Ваљево може стручно и компетентно прати реализацију Програма	Именовање Комисије за спорт која ће периодично, али континуирано пратити реализацију Програма	<ul style="list-style-type: none"> Степен остваре-ности Програма Квалитет реализа-ције Програма 	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево 	30.06.2016.	Нису потребна средства
ПОСЕБАН ЦИЉ: 5.7.3. Додатна помоћ спортским активностима из средстава ван буџета Града Ваљева					
Обезбеђивање материјално-финансијске потпоре реализацији Програма из средстава ван буџета Града Ваљева	Истраживање могућности за додатно финансирање стратешких пројеката из средстава републичких министарстава за спорт и омладину, просвету, здравље ...	<ul style="list-style-type: none"> Број могућих заједничких пројеката Број добијених подршки Средства добијена од републичких Министарстава 	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево 	Континуирана активност	Нису потребна средства
	Учешће у свим конкурсима које за реализацију спортских активности расписују Републичка министарства	<ul style="list-style-type: none"> Број учешћа на конкурсима Број одобрених апликација Средства добијена од таквих конкурса 	<ul style="list-style-type: none"> Лице именовано од стране Градске управе и задужено за спорт Секретар спортског савеза ваљева 	Континуирана активност	Нису потребна средства

АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
Обезбеђивање материјално-финансијске потпоре реализацији Програма из средстава ван буџета Града Ваљева	Учешће у свим конкурсима које за реализацију спортских активности расписују фондације, јавна предузећа, банке, привредни субјекти	<ul style="list-style-type: none"> Број учешћа на конкурсима Број одобрених апликација Средства добијена од таквих конкурса 	<ul style="list-style-type: none"> Лице именовано од стране Градске управе и задужено за спорт Секретар спортског савеза ваљева 	Континуирана активност	Нису потребна средства
	Учешће на међународним конкурсима			Континуирана активност	Нису потребна средства
Обезбеђивање материјално-финансијске потпоре реализацији Програма из средстава ван буџета Града Ваљева	Праћење свих набројаних могућности конкурисања и селективно информисање спортских клубова и школа о свим конкурсима и планирање и координација конкурисања	<ul style="list-style-type: none"> Број учешћа на конкурсима Број одобрених апликација Средства добијена од таквих конкурса 	<ul style="list-style-type: none"> Градски секретар за спорт Спортски савез Спортски клубови Основне и средње школе 	Континуирана активност	Нису потребна средства
	Обука школа и клубова за аплицирање на конкурсима	<ul style="list-style-type: none"> Број школа и клубова 	<ul style="list-style-type: none"> Градски секретар за спорт Секретар спортског савеза Ваљева Спортски клубови Основне и средње школе 	Континуирана активност	Нису потребна средства

АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
ПОСЕБАН ЦИЉ: 5.7.4. Информисање и едукација институција и појединаца задужених за спровођење Програма					
Информисање и едукација у области спорта деце и омладине	Упознавање директора школа, наставника и родитеља, спортских клубова са елементима Програма који се односе на школски спорт и њиховом улогом у реализацији Програма	<ul style="list-style-type: none"> Број учесника у разним облицима информисања и едукације 	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Одељење за друштвене делатности Радна група за израду Програма Основне и средње школе Предшколска установа Спортски клубови 	31.03.2016.	Нису потребна средства
Информисање и едукација у области рекреација грађана	Упознавање спортских институција у области рекреације грађана, удружења лица са посебним потребама и удружења грађана трећег доба са елементима Програма који се односе на област рекреација и њиховом улогом у реализацији Програма	<ul style="list-style-type: none"> Број учесника у разним облицима информисања и едукације 	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Одељење за друштвене делатности Радна група за израду Програма Спортски савез за рекреацију 	31.03.2016.	Нису потребна средства
Информисање и едукација у области такмичарског и врхунског спорта	Упознавање спортских клубова са елементима Програма који се односе на област такмичарског и врхунског спорта	<ul style="list-style-type: none"> Број учесника у разним облицима информисања и едукације 	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Одељење за друштвене делатности Спортски савез Ваљево Спортски клубови 	31.03.2016.	Нису потребна средства

АКТИВНОСТИ	МЕРЕ/ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	ОДГОВОРНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПАРТНЕРИ	РОКОВИ АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ
ПОСЕБАН ЦИЉ: 5.7.5. Конституисање информационог система спорта у Граду Ваљеву					
Анализа података неопходних за израду ИС	Направити попис свих субјеката и свих података који су неходни за квалитетно функционисање ИС	<ul style="list-style-type: none"> Колико су анализирани подаци у сагласно-сти са потребама корисника 	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Одељење за друштвене делатности Радна група за израду Програма Спортски савез Ваљево 	31.03.2016.	Нису потребна средства
Идејно пројектовање ИС	Направити пројектне задатке са прецизним захтевима шта се од ИС очекује	<ul style="list-style-type: none"> Квалитет организације података у пројекту 		30.06.2016.	Нису потребна средства
Рад на конструкцији ИС	Конструкција ИС са динамичким ажурирањем сајта и дефинисаним приоритетима приступа подацима који се налазе у ИС	<ul style="list-style-type: none"> Степен извршења пројектног задатка 	<ul style="list-style-type: none"> Град Ваљево Одељење за друштвене делатности Радна група за израду Програма Спортски савез Ваљево Спортски клубови Основне и средње школе 	30.09.2016.	Буџет Града Ваљева
Обука корисника ИС	Научити кориснике ИС да користе и снабдевају ИС подацима значајним за сопствену институцију	<ul style="list-style-type: none"> Број учесника обуке 		31.12.2016.	
Пробни рад ИС	Уходавање ИС, исправљање грешака, рационализација, оптимизација, додатна обука, редизајнирање сајта ...	<ul style="list-style-type: none"> Број примедби на ИС 		01.03.2017.	Нису потребна средства
Континуирано и ажурно уношење података и функционисање ИС	Једноставно ажурирање података од стране спортских институција, школа и осталих корисника	<ul style="list-style-type: none"> Број посетилаца сајта и ИС 		Континуирана активност	Буџет Града Ваљева

6. УЧЕСНИЦИ И КОНСУЛТАНТИ У ИЗРАДИ ПРОГРАМА

Радна група за израду Програма захваљује свим грађанима и грађанкама Града Ваљева на заинтересованости и ентузијазму и активном учешћу и помоћи у доношењу Програма, без обзира на то да ли су били учесници у истраживањима, говорници на округлим столовима и панел дискусијама, стручни консултанци, представници удружења и клубова, установа и институција, стручњаци, спортисти (садашњи и бивши) ...

Посебно захваљујемо онима који су узели учешћа у Јавној расправи, јер су критички осврли на Нацрта

Програма значајно допринели да документ поправимо и доставимо надлежним органима града на изјашњавање у квалитативно бољем облику. Широко учешће заинтересованих говори о свести и жељи заједнице, суграђана и суграђанки, да се успостављају стандарди и ради на унапређењу квалитета живота у граду и у области спорта.

Захвалности и историје ради наводимо све личности које су посредно или непосредно учествовали у обликовању Програма у документ који достављамо на оцену, дораду, креативно поправљање и усвајање Градском већу и Скупштини града Ваљева.

А) Радна група и консултанци за израду “Програма развоја спорта града Ваљева до 2020. године”

1.	др Војислав Андрић	председник Радне групе
2.	Радомир Симић	члан Радне групе
3.	Радован Терзић	члан Радне групе
4.	Владимир Бошковић	члан Радне групе
5.	Жељко Остојић	члан Радне групе
6.	Ненад Павловић	Члан Радне групе
7.	Вук Гајић	члан Радне групе
8.	Дарко Костић	члан Радне групе
9.	Радомир Марковић	консултант Радне групе
10.	Александар Мијаиловић	консултант Радне групе

Б) Основне и средње школе које су учествовале у анкети о стању школског спорта у Ваљево

11.	Прва основна школа – Ваљево
12.	Основна школа “Владика Николај Велимировић” – Ваљево
13.	Основна школа “Андра Савчић” – Ваљево
14.	Основна школа “Нада Пурић” – Ваљево
15.	Основна школа “Сестре Илић” – Ваљево
16.	Основна школа “Милован Глишић” – Ваљево
17.	Основна школа “Десанка Максимовић” – Ваљево
18.	Основна школа “Прота Матеја Ненадовић” – Бранковина
19.	Основна школа “Милован Глишић” – Ваљевска Каменица
20.	Основна школа “Илија Бирчанин” – Ставе
21.	Основна школа “Здравко Јовановић” – Похута
22.	Основна школа “Милош Марковић” – Доње Лесковице
23.	Основна школа “Драгољуб Илић” – Драчић
24.	Основна школа “Свети Сава” – Попучке
25.	Техничка школа Ваљево – Ваљево
26.	Медицинска школа “др Миша Пантић” – Ваљево
27.	Пољопривредна школа са домом ученика Ваљево – Ваљево
28.	Ваљевска гимназија – Ваљево

В) Професори физичког васпитања који су учествовали у анкети о стању школског спорта у граду Ваљево

29.	Александар Остојић	професор Прве основне школе - Ваљево
30.	Зоран Радовић	професор Прве основне школе - Ваљево
31.	Срђан Рајовић	професор Прве основне школе - Ваљево
32.	Катарина Крстајић-Митровић	професор ОШ “Владика Николај Велимировић”

33.	Владимир Молеровић	професор ОШ “Владика Николај Велимировић”
34.	Весна Николић	професор ОШ “Андра Савчић” - Ваљево
35.	Саша Суботић	професор ОШ “Андра Савчић” - Ваљево
36.	Ђорђе Радомировић	професор ОШ “Андра Савчић” – Ваљево
37.	Весна Ивановић	професор ОШ “Нада Пурић” – Ваљево
38.	Марија Ножица	професор ОШ “Сестре Илић” – Ваљево
39.	Душан Миловановић	професор ОШ “Сестре Илић” – Ваљево
40.	Славица Лазић	професор ОШ “Милован Глишић” - Ваљево
41.	Миодраг Спасић	професор ОШ “Милован Глишић” – Ваљево
42.	Славица Јечменица	професор ОШ “Милован Глишић” - Ваљево
43.	Ерика Јовановић	професор ОШ “Десанка Максимовић” - Ваљево
44.	Светомир Јовановић	наставник ОШ “Милош Марковић” – Доње Лесковице
45.	Бојан Савић	професор ОШ “Илија Бирчанин” – Ставе
46.	Иван Гентић	професор ОШ “Здравко Јовановић” – Поћута
47.	Предраг Старчевић	професор ОШ “Свети Сава” – Попучке
48.	Ђорђе Софронић	професор ОШ “Свети Сава” – Попучке
49.	Немања Симић	професор ОШ “Свети Сава” – Попучке
50.	Гроздана Алексић	професор ОШ “Прота Матеја Ненадовић” – Бранковина
51.	Биљана Крсмановић	професор ОШ “Милован Глишић” – Ваљев. Каменица
52.	Југослав Јаневски	професор Техничке школе – Ваљево
53.	Живан Пејчић	професор Техничке школе – Ваљево
54.	Славица Лукић – Голоскоковић	професор Техничке школе Ваљево
55.	Саша Атанасковић	професор Пољопривредне школе са домом ученика
56.	Предраг Бранковић	професор Пољопривредне школе са домом ученика
57.	Милица Младеновић	професор Пољопривредне школе са домом ученика
58.	Љиљана Игњатовић	професор Пољопривредне школе и ОШ “Сетре Илић”
59.	Жика Обућина	професор Медицинске школе “Др Миша Пантић”
60.	Владимир Панић	професор Медицинске школе “Др Миша Пантић”
61.	Татјана Вујачић	професор Медицинске школе “Др Миша Пантић”
62.	Снежана Ђурђевић	професор Ваљевске гимназије – Ваљево
63.	Александар Севић	професор Ваљевске гимназије – Ваљево
64.	Драган Ђурђевић	професор Ваљевске гимназије – Ваљево

**Г) Спортски клубови који су учествовали у анкети
о стању такмичарског спорта у граду Ваљеву**

65.	КК “Металац”	
66.	ОРК “Металац”	
67.	ФК Мали Корак	
68.	Асоцијација “спорт за све”	
69.	ТК АТП	
70.	ПК “Валис”	
71.	РК Младост	
72.	КК 014	
73.	БК “Металац”	
74.	ОК “Ва – 014”	
75.	ФК “Јадар”	
76.	Спортски савез Ваљева	
77.	КК Студент 014	
78.	Фудбалски савез Града Ваљева	

**Д) Спортски стручњаци који су учествовали у анкети
о стању такмичарског спорта у граду Ваљеву**

79.	Бранислав Ковачевић	ТК АТП
80.	Владимир Бошковић	ПК Валис
81.	Слободан Читаковић	РК Младост
82.	Предраг Бранковић	КК 014
83.	Војислав Кецојевић	КК Металац

84.	Слободан Лазић	БК Металац
85.	Радомир Симић	Спортски савез Ваљева
86.	Александар Симић	КК Студент 014

**Б) Спортски радници који су учествовали у анкети
о стању такмичарског спорта у граду Ваљеву**

87.	Зоран Радосављевић	ФК Мали Корак
88.	Милан Поповић	Асоцијација спорт за све
89.	Зоран Вранеш	КК Металац
90.	Душан Арсенијевић	РК Младост
91.	Слободан Рајевац	РК Младост
92.	Предраг Ружичић	РК Младост
93.	Душан Ружичић	РК Младост
94.	Ђорђе Петровић	ОК Ва – 014
95.	Мирослав Токић	ОК Ва – 014
96.	Мирко Ристовић	ОК Ва – 014
97.	Новак Марковић	ФК Јадар
98.	Војислав Андрић	ОРК Металац
99.	Саша Радовановић	Фудбалски савез Града Ваљева

**Е) Учесници округлог стола о
“Програму развоја спорта града Ваљева до 2020. године”**

100.	Радован Терзић	Фудбалски савез Града Ваљева
101.	Душко Сопчић	Карате Клуб Звезда
102.	Милан Поповић	Асоцијација спорт за све
103.	Марко Јовановић	Рвачки Клуб Младост
104.	Војислав Андрић	Рукометни клуб Металац
105.	Александар Симић	Кошаркашки Клуб Студент 014
106.	Бранислав Ковачевић	Триатлон Клуб АТП
107.	Горан Савић	Ватерполо Клуб Валис 93
108.	Радомир Симић	Спортски савез Ваљева
109.	Слободан Марковић	Бодибилдинг клуб Мистер Биг

**Ж) Грађани Ваљева који су учествовали у анкети
о стању спорта у граду Ваљеву**

110.	Божидар Перовић	Некадашњи спортиста
111.	Милан Петковић	Некадашњи спортиста

З) Учесници округлог стола на ТВ “Ваљево плус”

112.	Марко Јовановић	Спортски тренер – рвање
113.	Сретен Ђорђевић	Спортски радник - ватерполо
114.	Радомир Симић	Секретар Спортског савеза Ваљево
115.	Драган Јеремић	Спортски радник – одбојка
116.	Војислав Андрић	Спортски радник – рукомет
117.	Небојша Бојанић	Спортски новинар

**И) Учесници јавне расправе о
Нацрту документа “Програм развоја спорта града Ваљева до 2020. године”
10.02.2016.**

118.	Душко Сопчић	КК “Звезда”
119.	Слободан Лазић	БК “Металац”
120.	Зоран Вукосављевић	БК “Боба”

121.	Мирослав Беговић	ФКМФ "РБ"
122.	Живојин Радојевић	Фудбалски тренер
123.	Ружичић Александар	СД "Васиљевић Ратомир Рата"
124.	Лазич Миодраг	СК "Центар плус"
125.	Кулинчевић Ђорђе	Пењачка група "Владимир Мандић Манда"
126.	Страхиња Познановић	КЕС "Икстрим фемили 014"
127.	Вук Гајић	Члан Радне групе
128.	Дарко Костић	Члан радне групе
129.	Александар Мијаиловић	УФК "Валис"
130.	Жељко Остојић	Савез за школски спорт Ваљево
131.	Иван Насић	СКЕС "Wild Serbia"
132.	Милорад Илић	ФК ЗСК
133.	Плећић Ђорђе	КК "Раднички"
134.	Александар Живановић	КК "Раднички"
135.	Дејан Јоксимовић	ФК "Раднички"
136.	Драган Миловановић	Новинар – "Напред"
137.	Небојша Бојанић	Новинар – ТВ ВАПЛУС
138.	Радован Лазаревић	Новинар – РТС
139.	Драган Вуковић	АК "Металац"
140.	Жељко Николић	ВК "Валис 93"
141.	Марко Јовановић	РК "Младост"
142.	Горан Негић	Спортски радник
143.	Зоран Новаковић	Директор ОШ "Драгољуб Илић" Драчић
144.	Ненад Миахиловић	Директор ОШ "Десанка Максимовић"
145.	Горан Бојичић	Директор ОШ "Сетре Илић"
146.	Мила Параментић	Шахиста
147.	Драган Симеуновић	Кошаркашки тренер
148.	Радован Костић	Атлетски савез Западне Србије
149.	Зоран Гавриловић	АК "Металац"
150.	Драган Илић	Новинар – Радио Ваљево
151.	Боривоје Павловић	ФСД Ваљево
152.	Марко Живановић	Комисија за спорт града Ваљева
153.	Поповић Милан	Асоцијација "спорт за све"
154.	Раде Марковић	Координатор Радне групе за рекреат. спорт
155.	Радомир Симић	Секретар Спортског савеза Ваљева
156.	Војислав Андрић	Председник Радне групе

127. На основу члана 138. став 2. Закона о спорту ("Службени гласник РС", број 10/2016) и члана 35. став 1. тачка 6) Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева", број 19/08) Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016. године, донела је

ОДЛУКУ О ФИНАНСИРАЊУ ПОТРЕБА И ИНТЕРЕСА ГРАЂАНА У ОБЛАСТИ СПОРТА

І ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овом одлуком уређују се ближи услови, критеријуми, начин и поступак доделе средстава из буџета града Ваљева, односно одобрење програма за задовољавање потреба и интереса грађана у

области спорта на територији Града и начин јавног објављивања података о предложеним програмима за финансирање, одобреним програмима и реализацији одобрених програма.

Члан 2.

Потребе и интереси грађана у области спорта за чије се остваривање обезбеђују средства у буџету града Ваљева (у даљем тексту: Град) су:

1) подстицање и стварање услова за унапређење спортске рекреације, односно бављење грађана спортом, посебно деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом;

2) изградња, одржавање и опремање спортских објеката на територији Града, а посебно јавних спортских терена у стамбеним насељима или у њиховој близини и школских спортских објеката и набавка спортске опреме и реквизита;

3) организација спортских такмичења од посебног значаја за Град;

4) обезбеђење услова и организовање спортских кампова за спортски развој талентованих спортиста и унапређење квалитета стручног рада са њима;

5) учешће спортских организација са територије Града у домаћим и европским клупским такмичењима

6) физичко васпитање деце претшколског узраста и школски спорт (унапређење физичког вежбања, рад школских спортских секција и друштава, градска и међуопштинска школска спортска такмичења и др.);

7) делатност организација у области спорта чији је оснивач Град;

8) делатност организација у области спорта са седиштем на територији Града које су од посебног значаја за Град;

9) унапређење заштите здравља спортиста и обезбеђивање адекватног спортско - здравственог образовања спортиста, посебно младих, укључујући и антидопинг образовање;

10) стипендирање за спортско усавршавање категорисаних спортиста, посебно перспективних спортиста;

11) спречавање негативних појава у спорту (допинг, насиље и недолучно понашање, намештање спортских резултата и др.);

12) едукација, информисање и саветовање грађана, спортиста и осталих учесника у систему спорта о питањима битним за одговарајуће бављење спортским активностима и делатностима;

13) периодична тестирања, сакупљање, анализа и дистрибуција релевантних информација за адекватно задовољавање потреба грађана у области спорта на територији Града, истраживачко-развојни пројекти и издавање спортских публикација;

14) унапређивање стручног рада учесника у систему спорта са територије Града и подстицање запошљавања висококвалификованих спортских стручњака и врхунских спортиста;

15) рационално и наменско коришћење спортских сала и спортских објеката у државној својини чији је корисник Град и спортских објеката у својини Града кроз одобравање њиховог коришћења за спортске активности и доделу термина за тренирање учесницима у систему спорта;

16) награде и признања за постигнуте спортске резултате и допринос развоју спорта.

Потребе грађана из става 1. тачке 1), 2) и 6) овог члана имају приоритет при избору програма којим се задовољавају потребе грађана у области спорта у Граду, односно други програми могу бити одобрени тек након што се задовоље потребе грађана из става 1. тачке 1), 2) и 6) овог члана.

Носилац програма којим се обезбеђује остваривање потреба и интереса грађана из става 1.

овог члана не може за финансирање истих активности да подноси програме и за средства од другог нивоа власти у Републици Србији.

Спортска организација која је носилац годишњег програма мора бити члан одговарајућег надлежног националног гранског спортског савеза преко кога се остварује општи интерес у области спорта.

Скупштина града у складу са Законом о спорту (у даљем тексту: Закон), утврђује које су организације у области спорта из става 1. тачка 8. овог члана од посебног значаја за Град.

Члан 3.

За финансирање потреба и интереса грађана из члана 2. става 1. ове одлуке Град обезбеђује у свом буџету одговарајућа средства, уз поштовање приоритета утврђених законом и овом одлуком.

Висина средстава за финансирање потреба и интереса грађана из члана 2. став 1. ове одлуке утврђују се сваке године одлуком о буџету Града.

Члан 4.

Средства из члана 3. ове одлуке користе се у складу са Законом, за финансирање:

1. годишњих програма и
2. посебних програма.

Годишњи програми у смислу одредаба ове одлуке су програми који се финансирају на годишњем нивоу.

Посебни програми у смислу одредаба ове одлуке су програми који се финансирају по јавном позиву.

II УСЛОВИ, КРИТЕРИЈУМИ, НАЧИН И ПОСТУПАК ДОДЕЛЕ СРЕДСТАВА

Члан 5.

Програми којима се обезбеђује остваривање потреба и интереса грађана у области спорта на територији Града, могу бити одобрени уколико успуњавају услове у погледу:

- 1) предлагача програма;
- 2) носиоца програма;
- 3) садржине и квалитета програма;
- 4) финансирања програма.

Програм из става 1. овог члана обавезно садржи:

- детаљан опис свих активности у години за коју се програм подноси,
- јасно дефинисане циљеве и
- прецизно исказане трошкове за сваку активност.

Члан 6.

Предлог свог годишњег програма и годишњих програма организација у области спорта са седиштем на територији Града из члана 2. став 1. тачка 1), 2), 3), 5), 6), 8), 10), 12), 13), 14) и 16) ове одлуке, подноси надлежни територијални спортски

савез Града (у даљем тексту: спортски савез), а предлог посебних програма из члана 2. став 1. тачка 4), 9), 11) и 15) ове одлуке спортски савез и друге организације у области спорта са седиштем на територији Града, у складу са динамиком утврђеном Законом.

Под спортским савезом из става 1. овог члана сматра се онај спортски савез који је учлањен у Спортски савез Србије.

Члан 7.

Носилац програма мора да:

- 1) буде регистрован у складу са Законом;
- 2) буде уписан у евиденцију у складу са Законом;
- 3) искључиво или претежно послује на недобитној основи ако Законом није другачије одређено;
- 4) има седиште на територији Града;
- 5) је директно одговоран за припрему и извођење програма;
- 6) је претходно обављао спортску делатност најмање годину дана;
- 7) је са успехом реализовао претходно одобрени програм;
- 8) испуњава, у складу са Законом, прописане услове за обављање спортских активности и делатности и
- 9) је са успехом реализовао одобрени програм уколико је био носилац програма ранијих година.

Носилац програма не може да:

- 1) буде у поступку ликвидације, стечаја и под привременом забраном обављања делатности;
- 2) има блокаду пословног рачуна у тренутку закључења уговора о реализацији програма и пребацивања буџетских средстава на пословни рачун, пореске дугове или дугове према организацијама социјалног осигурања и
- 3) буде у последње две године правноснажном одлуком кажњен за прекршај или привредни преступ у вези са својим финансијским пословањем, коришћењем имовине, раду са децом и спречавањем негативних појава у спорту.

Члан 8.

Носиоцу програма неће се одобрити програм у поступку доделе средстава, ако је:

- намерно или с крајњом непажњом лажно приказао податке тражене у обрасцима за подношење програма или ако је пропустио да да све потребне информације;
- био у конфликту интереса;
- покушао да дође до поверљивих информација или да утиче на Комисију из члана 18. ове одлуке или на Градску управу за друштвене делатности, финансије, имовинске и инспекцијске послове (у даљем тексту: Градска управа) током периода оцене програма или неког претходног поступка доделе средстава.

Члан 9.

Предлог програма у погледу садржине и квалитета мора да испуњава следеће услове:

- 1) да доприноси остваривању потреба и интереса грађана у области спорта у Граду утврђеног Законом и овом одлуком;
- 2) да је од интереса за Град;
- 3) да је у складу са условима, критеријумима и циљевима наведеним у јавном позиву, код посебних програма;
- 4) да се реализује у Граду, осим програма, припрема и учешћа на спортским такмичењима;
- 5) да има значајан и дуготрајан утицај на развој спорта у Граду;
- 6) да ће се реализовати у текућој години.

Члан 10.

Програми се финансирају под условима који обезбеђују да се уз најмањи утрошак средстава из буџета Града постигну намеравани резултати.

Једној организацији у области спорта не може се одобрити више од 20% од укупне суме средстава буџета Града предвиђених за финансирање програма у области спорта, с тим да се трошкови програма којима се задовољавају потребе и интереси грађана у области спорта у Граду морају односити, по правилу, најмање 15 % на активности повезане са спортом деце.

Члан 11.

Буџет програма предвиђен предлогом програма треба да буде:

- 1) остварив - у смислу реалних износа који се планирају по свакој буџетској ставци (стварне цене и стандардне тарифе);
- 2) обухватан - треба да укључи и покрије све трошкове програма и прикаже учешће свих извора финансирања;
- 3) избалансиран - посебно у односу на допуштене трошкове и
- 4) прецизан - без заокруживања износа по буџетским линијама и без погрешних цифара или збирова по редовима и колонама.

Члан 12.

Предлог програма спортске организације у делу који се односи на трошкове реализације програма садржи:

- 1) трошкове такмичења екипе;
- 2) трошкове стручног рада – плате тренера;
- 3) трошкове опреме и обезбеђења услова за тренинг и такмичење;
- 4) трошкове стипендирања и спортског усавршавања перспективних и категорисаних спортиста;
- 5) трошкове других екипа (пионири, јуниори, кадети).

Члан 13.

Финансијски план за реализацију програма

састоји се из непосредних трошкова реализације програма, односно пројекта у вези зарада и хонорара лица ангажованих на непосредној реализацији програма, материјалних трошкова и административних трошкова реализације програма (оправдани директни трошкови) и додатних оправданих трошкова носиоца програма, односно пројекта (оправдани индиректни трошкови) који не могу бити већи од 15% од оправданих директних трошкова.

Члан 14.

Неоправдани трошкови су: дугови и покривање губитака или задужења; каматна задужења; ставке које се већ финансирају из неког другог програма; трошкови куповине земљишта и зграда и капитална улагања, осим када је то неопходно за реализацију програма; трошкови губитака због промена курса валута на финансијском тржишту; трошкови отплате рата по основу раније закључених уговора (лизинг, кредит); куповина алкохолних пића и дувана; казне; куповина поклона, осим код организације међународних спортских приредби и у складу са правилима надлежног међународног спортског савеза; "разно", "евентуално", "остало" односно сви трошкови морају бити детаљно описани у буџету програма.

Члан 15.

Предлози годишњих програма достављају се Градској управи у складу са динамиком утврђеном Законом.

Предлози посебних програма достављају се Градској управи у року одређеном јавним позивом за финансирање посебних програма (у даљем тексту јавни позив).

Јавни позив расписује Градска управа и он садржи:

- предмет јавног позива;
- висину средстава која су на располагању за предмет јавног позива;
- услове, критеријуме и циљеве које треба да испуни предложени програм;
- рок до кога морају бити поднети предлози програма;
- датум обавештавања носиоца програма о одобреним програмима;
- крајњи рок до кога морају бити употребљена добијена средства;
- место, време и лице код кога се може добити документација у вези јавног позива.

Јавни позив се објављује на званичној интернет страници Града и једном локалном листу.

Члан 16.

Предлог програма садржи детаљне податке о:

- 1) носиоцу програма;
- 2) области у којој се остварује програм;
- 3) учесницима у реализацији програма и својству у коме се ангажују;

4) циљевима и очекиваним резултатима, укључујући које ће проблеме програм решити и којим групама популације и на који начин ће програм користити;

5) врсти и садржини активности и времену и месту реализације програма, односно обављања активности;

6) буџету програма, односно потребним новчаним средствима, исказаним према врстама трошкова и утврђеним обрачуном;

7) временском плану употребе средстава (временски период у коме су средства потребна и рокови у којима су потребна);

8) начину праћења реализације програма и процене резултата.

Члан 17.

Уз предлог програма подноси се документација којом се доказује испуњеност услова за одобравање средстава за реализацију програма по одредбама ове одлуке и изјава да не постоје препреке из члана 7. став 2. ове одлуке.

Члан 18.

За оцену годишњих и посебних програма Градоначелник града Ваљева (у даљем тексту: Градоначелник), образује Комисију.

Комисија има председника и шест чланова.

Председник и пет чланова Комисије именују се из реда стручњака у спорту, а један члан из реда запослених у Градској управи.

Мандат председника и чланова Комисије траје четири године.

О раду Комисије води се записник који потписује председник Комисије.

Административне послове за потребе Комисије обавља Градска управа.

Члан 19.

Комисија утврђује вредност предлога програма.

Вредност предлога програма у смислу одредаба ове одлуке представља збир трошкова за све активности исказане у предлогу програма које Комисија прихвати као реалне.

Вредност предлога програма је основа на коју се примењују критеријуми за оцену предлога програма.

Применом критеријума на вредност предлога програма добија се коригована вредност предлога програма.

Коригована вредност предлога годишњег програма усклађује се са средствима опредељеним у буџету Града за годину за коју се средства додељују у складу са одредбама ове одлуке.

Саставни део ове одлуке су критеријуми за оцену предлога годишњих и посебних програма.

Члан 20.

Комисија, на основу Закона, ове одлуке и услова и критеријума наведених у јавном позиву:

1. врши стручни преглед поднетих програма,
2. даје оцену поднетих програма и
3. доставља Градоначелнику предлог за одобравање програма.

Комисија може да, за предлоге програма код којих постоји потреба за додатним информацијама или интервенцијама, пре достављања предлога Градоначелнику, тражи додатно објашњење од подносиоца, односно носиоца програма.

Комисија може о одређеном питању да прибави стручно мишљење од стране истакнутих стручњака или одговарајућих организација.

На основу стручног прегледа и оцене поднетих предлога програма Комисија доставља Градоначелнику предлог за одобравање програма и одређивање висине средстава за реализацију програма.

О одобрењу програма Градоначелник одлучује појединачним решењем. Решења Градоначелника из става 5. овог члана су коначна и против њих се може водити управни спор.

Предмет управног спора из става 6. овог члана не може бити износ добијених средстава по основу програма.

Ако су носиоцу програма за реализацију одобреног програма додељена мања средства од средстава наведених у финансијском плану програма, носилац програма је обавезан да пре закључења уговора о реализовању програма усклади план реализације програма са висином додељених средстава и да достави Градској управи допуну, односно измену предложеног програма, или доказ да је обезбедио додатна средства за реализацију програма, а у противном ће се сматрати да је одустао од закључења уговора.

О решењу Градоначелника о одобрењу програма обавештавају се подносиоци предлога програма.

Непотпуни предлози програма не враћају се подносиоцу предлога.

Члан 21.

Предлог да се програм не прихвати и не одобре средства, Комисија даје у следећим случајевима, ако:

- 1) програм није довољно релевантан са становишта остваривања потреба и интереса грађана у области спорта у Граду;
- 2) финансијске и оперативне могућности подносиоца програма нису довољне;
- 3) програм је добио мањи број бодова током техничко-финансијске процене (процена квалитета предлога програма) у односу на одабране предлоге програма.

Члан 22.

Са носиоцем одобреног програма Градоначелник закључује уговор о реализовању програма којим се обавезно уређује:

- назив и седиште носиоца програма;
- врста и садржина програма;
- време реализације програма;
- циљеви и очекивани резултати;
- висина додељених средстава;
- временски план употребе средстава;
- начин надзора над одвијањем реализације програма;
- обавезе носиоца програма у погледу подношења извештаја о реализацији програма;
- доказивање реализације програма, наменског коришћења средстава, медијског представљања програма и учешће Града у његовом финансирању;

Уколико се носилац одобреног програма не одазове позиву за закључење уговора у року од осам дана од дана пријема позива, сматраће се да је одустао од предлога програма.

Носилац одобреног програма коме су пренета средства из буџета Града дужан је да их наменски користи.

Члан 23.

Изузетно, може се одобрити одређени програм којим се реализује општи интерес у области спорта из члана 2. став 1. ове одлуке и на основу поднетог предлога програма у току године без јавног позива, у случају када је у питању програм од посебног значаја за остваривање општег интереса у спорту, а подноси га спортски савез и друге организације у области спорта са седиштем на територији Града или када је у питању програм који није из објективних разлога могао бити поднет у складу са програмским календаром, а предмет и садржај програма је такав да може бити успешно реализован само од стране одређеног носиоца програма.

Решењем о одобрењу програма из става 1. овог члана, које доноси Градоначелник, на образложен предлог Комисије, утврђује се и износ средстава за његову реализацију.

Са носиоцем чији је програм одобрен решењем из става 2. овог члана Градоначелник закључује уговор о реализовању програма.

Члан 24.

Градска управа врши надзор над реализацијом програма и наменским коришћењем одобрених средстава и једном годишње извештава Градско веће града Ваљева о коришћењу средстава буџета Града за финансирање потреба и интереса грађана у области спорта, утврђених овом одлуком.

Члан 25.

Носиоци одобрених програма обавезни су да Градској управи, на њен захтев, као и у року који је предвиђен уговором о реализовању програма, а најмање једном годишње, доставе извештај са потребном документацијом о остваривању програма и коришћењу средстава буџета Града.

Носилац одобреног програма у завршном

извештају о реализацији програма врши и процену постигнутих резултата са становишта постављених циљева.

Градоначелник, може, на предлог Градске управе, обуставити даље финансирање програма, односно једнострано раскинути уговор о реализовању програма ако носилац одобреног програма не достави извештај у року предвиђеном уговором.

Носиоцу одобреног програма не могу бити одобрена средства за реализацију новог програма пре него што поднесе извештај у складу са ставом 1. и 2. овог члана.

Носилац одобреног програма у року од 15 дана од дана усвајања завршног извештаја о реализацији програма чини доступним јавности извештај о свом раду и о обиму и начину стицања и коришћења средстава и тај извештај доставља Градској управи.

На свим документима и медијским промоцијама везаним за реализовање програма мора бити истакнуто да се програм финансира средствима из буџета Града.

Носилац одобреног програма дужан је да чува евиденцију, односно документацију која се односи на реализовање тог програма десет година од дана када је тај програм завршен, ако законом није друкчије одређено.

Члан 26.

На званичној интернет страници Града објављује се:

- извештај о поднетим предлозима годишњих и посебних програма са траженим износом средстава;
- извештај о одобреним годишњим и посебним програмима са износом одобрених средстава и
- годишњи извештај о реализовању свих одобрених програма.

Члан 27.

Средства добијена из буџета Града за реализовање програма којима се задовољавају потребе и интереси грађана у области спорта морају се вратити у буџет Града, заједно са затезном каматом од момента пријема, уколико подносилац, односно носилац програма:

- 1) нетачно или непотпуно обавести Градску управу о битним околностима везаним за одобрење и реализовање програма;
- 2) својим пропустом не изврши програм у целини или га изврши у небитном делу или га изврши са битним закашњењем;
- 3) употреби средства ненаменски, у потпуности или делимично;
- 4) се не придржава прописаних или уговорених мера које су утврђене ради осигурања реализације програма;
- 5) не достави у предвиђеним роковима потребне извештаје и доказе, иако га

Градска управа претходно упозорила на неправилности и последице;

- 6) престане да испуњава услове који су на основу Закона и ове одлуке потребни за добијање средстава;
- 7) спречи или онемогући спровођење прописаних, односно уговорених контролних мера.

Градоначелник ће, на предлог Градске управе захтевати повраћај дела датих средстава:

- у случају из става 1. тачка 4) и 6) овог члана или у случају када је програм извршен са закашњењем, ако су реализованим активностима постигнути битни ефекти програма;

- у случају из става 1. тачка 3) овог члана уколико су средства само делимично ненаменски утрошена, а то није битно утицало на постизање битних ефеката програма.

Градска управа, по завршетку одобреног програма врши анализу реализације програма и постизања планираних ефеката и у случају да оцени да планирани ефекти нису постигнути у битном делу пропустом носиоца програма, затражиће од носиоца програма да у року од 60 дана спроведе поступак ради утврђивања одговорности лица која су реализовала програм и лица која су учествовала у доношењу одлука које су довеле до непостизања планираних ефеката програма.

Носилац програма из става 1. и 3. овог члана не може добијати средства из буџета Града за реализацију својих програма две године од дана када је утврђено да је у потпуности ненаменски употребио одобрена средства за реализацију програма или својим пропустом није постигао у битном делу планиране ефекте програма.

III ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 28.

За све што није регулисано овом одлуком примењују се одредбе Закона и подзаконских аката донетих на основу Закона.

Члан 29.

Ступањем на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о финансирању потреба и интереса грађана у области спорта ("Службени гласник града Ваљева" број 11/14).

Члан 30.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику града Ваљева".

Скупштина града Ваљева
Број:011-17/2016-04

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

128. На основу члана 6. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору ("Службени гласник РС", број 68/15), члана 32. тачка 20) и 66. став 3. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 129/07 и 83/14-други закон) и члана 35. тачка 26) Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева", број 19/08), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016. године донела је

**ОДЛУКУ
О ИЗМЕНИ ОДЛУКЕ О МАКСИМАЛНОМ
БРОЈУ ЗАПОСЛЕНИХ НА НЕОДРЕЂЕНО
ВРЕМЕ У СИСТЕМУ ГРАДА ВАЉЕВА ЗА
2015. ГОДИНУ**

1. У Одлуци о максималном броју запослених на неодређено време у систему града Ваљева за 2015. годину ("Службени гласник града Ваљева", број 10/15) у тачки 2. у табели у делу: "Корисници јавних средстава чије се зараде финансирају из буџета" редни број 5 мења се и гласи: "ЈП "Агроразвој – ваљевске долине" Ваљево".
2. Ову одлуку доставити министарству надлежном за послове финансија и министарству надлежном за послове државне управе и локалне самоуправе.
3. Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику града Ваљева", а објавиће се и на веб презентацији града Ваљева.

**Скупштина града Ваљева
Број:011-4/2016-01/1**

**Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.**

129. На основу члана 35. став 1. тачка 6. Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева", број 19/08) Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016. године донела је

**ОДЛУКУ
О ПРЕСТАЈАЊУ ВАЖЕЊА ОДЛУКЕ О
УСКЛАЂИВАЊУ ОДЛУКЕ О ОБРАЗОВАЊУ
РОБНИХ РЕЗЕРВИ ГРАДА ВАЉЕВА**

Члан 1.

Престаје да важи Одлука о усклађивању Одлуке о образовању робних резерви града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева", број 4/15).

Члан 2.

Јавно предузеће "Агроразвој-ваљевске долине" Ваљево преузима од Дирекције за пољопривреду и робне резерве града Ваљева:

- нефинансијску имовину чија бруто вредност на дан 31.12.2015. године износи 60.997.000 динара, а исправка вредности 47.061.000 динара, односно садашња нето вредност 13.936.000, а коју чине стална средства и залихе робних резерви;
- права и обавезе према трећим лицима;
- запослене и права и обавезе према запосленима;

Преузимање нефинансијске имовине права и обавеза врши се по завршном рачуну Дирекције за пољопривреду и робне резерве града Ваљева за 2015. годину, са стањем на дан 31.12.2015. године.

Стање, права и обавезе у периоду од 01.01.2016. године до дана преузимања биће утврђене завршним рачуном за тај период.

Преузимање нефинансијске имовине, готовине и готовинских еквивалената, права и обавеза према трећим лицима извршиће се након усвајања завршног рачуна из става 3. овог члана.

Преузимање запослених, права и обавеза према запосленим извршиће се након ступања на снагу Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова Јавног предузећа "Агроразвој-ваљевске долине" Ваљево.

Члан 3.

Дирекција за пољопривреду и робне резерве града Ваљева престаје са радом даном преузимања нефинансијске имовине, готовине и готовинских еквивалената, права и обавеза према трећим лицима од стране Јавног предузећа "Агроразвој-ваљевске долине" Ваљево.

Члан 4.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику града Ваљева".

**Скупштина града Ваљева
Број:011-14/16-04**

**Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.**

130. На основу члана 32. тачка 8) и 66. став 1. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 129/07 и 83/14-други закон), члана 5. став 3. Закона о јавним предузећима ("Службени гласник РС", број 15/16) и члана 35. тачка 8) Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева", број 19/08), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016. године донела је

**ОДЛУКУ
О ИЗМЕНИ И ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О
ОСНИВАЊУ ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА**

**"АГРОРАЗВОЈ -ВАЉЕВСКЕ ДОЛИНЕ"
ВАЉЕВО****Члан 1.**

У Одлуци о оснивању јавног предузећа "Агроразвој-ваљевске долине" Ваљево ("Службени гласник града Ваљева", број 4/15) у члану 9. у ставу 2. додаје се нова алинеја 1. која гласи:

" - 01.62 Помоћне делатности у узгоју животиња,".

Досадашње алинеје 1. и 2. постају алинеје 2. и 3..

Члан 2.

После члана 43. додаје се члан 43а. који гласи:

"Члан 43а.

Располагање сточним фондом врши се на основу посебног програма који доноси Надзорни одбор уз сагласност Градског већа.

Предузеће је дужно да Градском већу доставља шестомесечне извештаје о располагању по основу програма из става 1. овог члана."

Члан 3.

Програм из члана 2. ове одлуке Предузеће је дужно да донесе најкасније у року од три месеца од дана доношења ове одлуке.

Члан 4.

Предузеће је дужно да у року од годину дана од дана доношења ове одлуке изврши процену вредности основног капитала и неновчаног улога (опис, врста и вредност неновчаног улога у складу са прописима којима се уређује правни положај привредних друштава).

Предузеће је дужно да, након извршене процене из става 1. овог члана, изврши регистрацију процењене вредности капитала у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

За спровођење обавезе из става 1. и 2. овог члана одговоран је директор Предузећа.

Члан 5.

Ову одлуку објавити у "Службеном гласнику града Ваљева".

**Скупштина града Ваљева
Број:011-18/2016-04**

**Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.**

131. На основу члана 20. став 1. тачка 38) и члана 90. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Србије", број 129/07 и 83/14-други закон) и члана 8, 17. став 1. тачка 38) и 35.

став 1. тачка 6) Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева", број 19/08), Скупштина града Ваљева, на седници одржаној 15. јула 2016. године донела је

**ОДЛУКУ О ДОПУНИ ОДЛУКЕ О НАЧИНУ
УПОТРЕБЕ СИМБОЛА ГРАДА ВАЉЕВА****Члан 1.**

У Одлуци о начину употребе симбола града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева", број 13/10 и 2/14-друга одлука) у члану 3. додаје се став 4. који гласи:

"Изузетно, ако је то посебним актом Скупштине града Ваљева прописано, симболи града Ваљева могу се употребити као саставни део других амблема, односно знакова."

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику града Ваљева".

**Скупштина града Ваљева
Број:011-2/2016-04**

**Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.**

132. На основу члана 94. став 1. и 4. Закона о превозу путника у друмском саобраћају ("Службени гласник РС", број 68/15), члана 20. тачка 5. и 13. и члана 32. тачка 6. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 129/07 и 83/14-други закон) и члана 35. тачка 6) Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева", број 19/08) Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016. године, донела је

**ОДЛУКУ
О ИЗМЕНИ ОДЛУКЕ О ЈАВНОМ ПРЕВОЗУ
ПУТНИКА****Члан 1.**

У Одлуци о јавном превозу путника ("Службени гласник града Ваљева", број 1/16 - пречишћен текст) "Изглед, димензије, начин постављања и коришћења кровне ознаке" мења се и гласи:

"Изглед, димензије, начин постављања и коришћења кровне ознаке

Кровна ознака садржи: "Мали грб града Ваљева", троцифрени идентификациони број предузетника или правног лица и "TAXI".

Кровна ознака се састоји од магнетне плоче, основне плоче и поклопаца кровне ознаке.

На поклопац кровне ознаке са обе стране се постављају ретро-рефлективне налепнице према слици број 1., са следећим димензијама:

6. равна основица кровне ознаке је ширине 340 mm,
7. висина основице кровне ознаке износи 97 mm,
8. висина и ширина Малог грба града Ваљева износи 77 mm, а боје су у складу са Изворником (еталоном) великог и малог грба града Ваљева и заставе града Ваљева са графичким стандардима њиховог приказивања ("Сл.гласник града Ваљева" бр.8/11),
9. висина цифара у троцифреном идентификационом броју износи 77 mm, ширина цифара 40 mm, дебљина

10 mm, размак између цифара износи 10 mm, а тип је Arial,

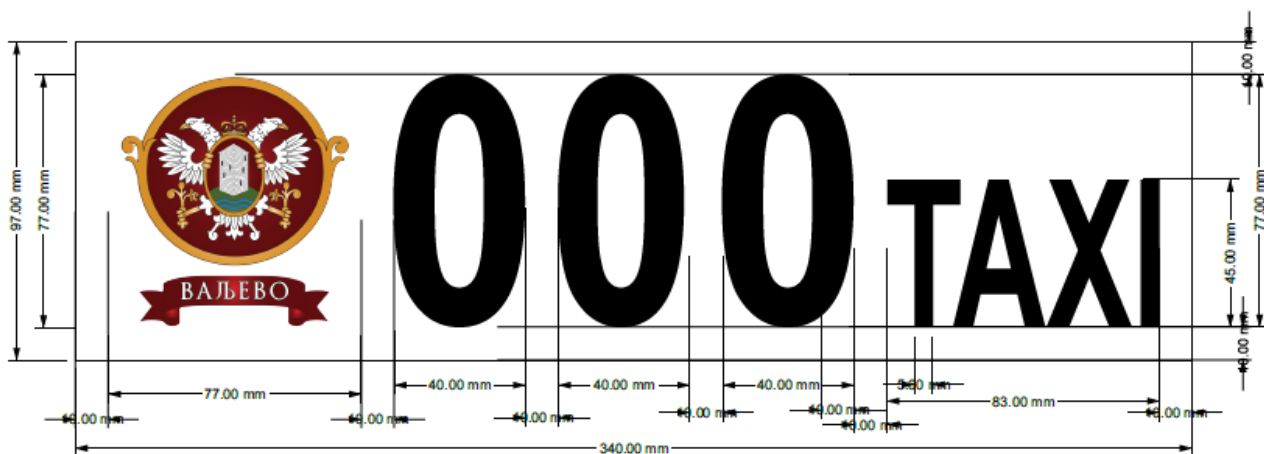
10. висина слова у називу TAXI износи 45 mm, дебљина слова 5,6 mm, а тип латиничних слова је Arial Narrow.

Поклопац кровне ознаке израђује се од беле пластике, дебљине 3,0 mm.

Инсталисано осветљење у унутрашњем простору кровне ознаке је по систему постављених лед-диода беле боје са интезитетом светлости од 5000K – 6000K.

Осветљење кровне ознаке мора бити синхронизовано са таксиметром тако да се гаси за време пружања такси услуге.

Идентификациони број је број из потврде о распореду на такси стајалишту.

слика 1. "

Члан 2.

Правна лица и предузетници који обављају делатност такси превоза дужни су да своје пословање ускладе са одредбама ове одлуке у року од три месеца од дана ступања на снагу ове одлуке.

Члан 3.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику града Ваљева".

Скупштина града Ваљева
Број:011-6/2016-01/1

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

133. На основу члана 92. Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС" бр. 54/09, 73/10, 101/10, 93/12, 62/13, 63/13-исправка,108/13, 142/14, 68/15 - други закон и 103/15) и члана 35.Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева", број 19/08) и сагласности Државне ревизорске институције број: 400-747/2016 од 18.01.2016, Скупштина града Ваљева на седници одржаној дана 15. јула 2016.године, донела је

ОДЛУКУ О АНГАЖОВАЊУ РЕВИЗОРА ЗА ОБАВЉАЊЕ ЕКСТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ ЗАВРШНОГ РАЧУНА БУЏЕТА ГРАДА ВАЉЕВА ЗА 2015.ГОДИНУ

Члан 1.

Овом одлуком регулише се ангажовање

ревизора за обављање екстерне ревизије финансијских извештаја који чине садржај завршног рачуна буџета града Ваљева за 2015.годину.

Члан 2.

Екстерну ревизију завршног рачуна буџета града Ваљева за 2015.годину, обавиће лице које испуњава услове за обављање послова ревизије финансијских извештаја прописане законом којим се уређује рачуноводство и ревизија. Поступак набавке услуге ревизије завршног рачуна буџета града Ваљева за 2015. годину, након испитивања релевантног тржишта и процењене вредности набавке вршиће се у складу са Законом о јавним набавкама уколико процењена вредност односне набавке буде виша од најниже вредности за коју се не спроводи поступак јавне набавке.

Члан 3.

Плаћање услуга екстерне ревизије вршиће се из средстава одређених Одлуком о буџету града Ваљева за 2016.годину.

Члан 4.

За спровођење ове одлуке задужује се Градска управа за друштвене делатности, финансије, имовинске и инспекцијске послове.

Члан 5.

Ову одлуку објавити у "Службеном гласнику града Ваљева".

Скупштина града Ваљева
Број:400-1/16-01/3

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

134. На основу члана 48. став 2. тачка 1) и члана 50. Закона о здравственој заштити („Службени гласник Републике Србије“, број 107/05, 72/09-др.закон, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13 - други закон, 93/14, 96/15 и 106/15), члана 20. став 1. тачка 16) Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Србије“, број 129/07 и 83/14-други закон) и члана 17. став 1. тачка 16) и 35. став 1. тачка 8) Статута града Ваљева („Службени гласник града Ваљева“, број 19/08), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016.године, донела је

ОДЛУКУ О ДОПУНИ ОДЛУКЕ О ОСНИВАЊУ ДОМА ЗДРАВЉА ВАЉЕВО

Члан 1.

У Одлуци о оснивању Дома здравља Ваљево („Службени гласник града Ваљева“, број 13/09, 5/10, 4/11 и 12/11) у члану 9. став 1. тачка 1.

подтачка А) после речи „Владике Николаја;“ додају се речи:

„ Здравствена станица Крушик, у Улици Владике Николаја број 59".

Члан 2.

Ова одлука ће се објавити у „Службеном гласнику града Ваљева“.

Скупштина града Ваљева
Број:011-16/16-04

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

135. На основу члана 20. став 1. тачка 5. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС" број 129/07 и 83/14-др.закон), члана 17. став 1. тачка 5. и члана 35. став 1. тачка 6) Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева", број 19/08), члана 7. Одлуке о условима и начину поверавања обављања комуналних делатности ("Сл.гласник општине Ваљево" бр.6/97, 6/99 и 11/04) и члана 6. Одлуке о јавном превозу путника ("Сл.гласник општине Ваљево" бр.3/03 – пречишћен текст, 1/04, 1/06 и 2/08), Скупштина града Ваљева, на седници одржаној дана 15. јула 2016. године, донела је

ОДЛУКУ О ИЗМЕНИ ОДЛУКЕ О ПОВЕРАВАЊУ ОБАВЉАЊА КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ ЛИНИЈСКОГ ПРЕВОЗА ПУТНИКА У ГРАДСКОМ И ПРИГРАДСКОМ САОБРАЋАЈУ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА ВАЉЕВА бр.011-61/2010-04 од 08.10.2010. године

Члан 1.

У Одлуци о поверавању обављања комуналне делатности линијског превоза путника у градском и приградском саобраћају на територији града Ваљева бр. 011-61/2010-04 од 08.10.2010. године ("Службени гласник града Ваљева", број 10/10) рок обављања комуналне делатности превоза путника у градском и приградском саобраћају одређен у члану 7. продужава се до окончања поступка прописаног законом ради поверавања обављања комуналне делатности линијског превоза путника у градском и приградском саобраћају на територији града Ваљева, а најдуже до 01.07.2017. године.

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику града Ваљева“.

Скупштина града Ваљева
Број:011-67/2016-06/1

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

136. На основу члана 2а. став 1. и члана 67. став 4. тачка 3) Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, број 80/02, 84/02-испр, 23/03-испр, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05-др.закон, 62/06-др.закон, 63/06-испр.др.закон, 61/07, 20/09, 72/09-др.закон, 53/10, 101/11, 2/12-испр, 93/12, 47/13, 108/13, 68/14, 105/14, и 112/15), члана 32. став 1. тачка 6) Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, број 129/07 и 83/14 – др. закон) и члана 35. став 1. тачка 6) Статута града Ваљева („Службени гласник града Ваљева“, број 19/08), а у вези са Закључком Владе Републике Србије број 05 број: 023-476/2016 од 23. јануара 2016. године, Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016. године, донела је

**ОДЛУКУ О ПРЕТВАРАЊУ
ПОТРАЖИВАЊА ГРАДА ВАЉЕВА ПРЕМА
ОБВЕЗНИКУ ПРЕДУЗЕЋУ ЗА
ПРОФЕСИОНАЛНУ РЕХАБИЛИТАЦИЈУ И
ЗАПОШЉАВАЊЕ ОСОБА СА
ИНВАЛИДИТЕТОМ „ДЕС“ д.о.о. ВАЉЕВО У
ОСНОВНИ КАПИТАЛ ГРАДА ВАЉЕВА
У ОВОМ ПРЕДУЗЕЋУ**

I Потраживања града Ваљева према обвезнику Предузећу за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом „ДЕС“ д.о.о. Ваљево (у даљем тексту: Предузеће) настала по основу јавних прихода – уступљених прихода доспелих за наплату до 31. октобра 2015. године са припадајућом каматом до 23. јануара 2016. године, претварају се у основни капитал града Ваљева у Предузећу.

II Потраживања из тачке **I** ове одлуке по основу уступљених прихода са стањем на дан 31.10.2015. године са припадајућом каматом до 23.01.2016. године утврђују се у укупном износу од 540.950,32 динара, од чега је главни дуг са стањем на дан 31.10.2015. године утврђен у износу од 525.972,87 динара, а припадајућа камата од 01.11.2015. до 23.01.2016. године у износу од 14.977,45 динара.

III Обавезује се Градска управа за друштвене делатности, финансије, имовинске и инспекцијске послове града Ваљева - Одељење за утврђивање, наплату и контролу изворних прихода да предузме активности на спровођењу ове одлуке.

IV Саставни део ове одлуке је Записник о усаглашеном стању дуга на дан 31.10. 2015. године и обрачунате камате са стањем на дан 23.01.2016. године Републике Србије– Министарства финансија Пореске управе – Филијала А Ваљево број: 433-1УР-362/2015-1 од 11.02.2016 године.

V Ову одлуку доставити Министарству финансија-Пореска управа, Градској управи за

друштвене делатности, финансије, имовинске и инспекцијске послове града Ваљева, Градској управи за локални развој, привреду, урбанизам и комуналне послове града Ваљева и Предузећу за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом „ДЕС“ д.о.о. Ваљево.

VI Ову одлуку објавити у “Службеном гласнику града Ваљева”.

**Скупштина града Ваљева
Број:011-15/16-06/1**

**Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.**

137. На основу члана 15. став 1. тачка 11) Закона о ванредним ситуацијама (“Службени гласник Републике Србије”, број 111/09, 92/11 и 93/12), члана 17. тачка 19) и члана 35. Статута града Ваљева (“Службени гласник града Ваљева”, број 19/08) а у вези са чланом 9. став 1. тачка 2. и чланом 14. Закона о одбрани од града (“Службени гласник Републике Србије”, број 54/15), Скупштина града Ваљева, на седници одржаној дана 15. јула 2016. године, донела је

**ПРОГРАМ
КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА ЗА
ПРЕДУЗИМАЊЕ ПРЕВЕНТИВНИХ МЕРА ЗА
СМАЊЕЊЕ РИЗИКА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ
НЕПОГОДА У 2016. ГОДИНИ**

I Средства за предузимање превентивних мера за смањење ризика од елементарних непогода у 2016. години утврђена Одлуком о буџету града Ваљева за 2016. годину у оквиру раздела 4 - Градска управа за локални развој, привреду, урбанизам и комуналне послове, програм 15- Локална самоуправа, за програмску активност 0602-0001- Функционисање локалне самоуправе и градских општина, функционална класификација 320 – услуге противпожарне заштите, економска класификација 426 и 472 у укупном износу од 4.000.000,00 динара користиће се на следећи начин:

1. Економска класификација 426 – материјал
2.000.000,00 динара

Средства ће се користити за набавку противградних ракета за потребе противградне заштите на територији града Ваљева. У циљу реализације програма противградне заштите, која је од значаја за безбедност људи и имовине, град Ваљево је за подручје територије Града Ваљева определио 2.000.000,00 динара са ПДВ за набавку противградних ракета у Одлуци о буџету за 2016. годину. Ова средства ће се утрошити за набавку противградних ракета у поступку јавне набавке који ће спровести Градска управа за друштвене

делатности, финансије, имовинске и инспекцијске послове. По спроведеном поступку јавне набавке Град Ваљево ће противградне ракете пренети на трајно коришћење Министарству унутрашњих послова РС – Сектору за ванредне ситуације.

2. Економска класификација 472– накнаде из буџета
2.000.000,00 динара

Средства ће се користити за финансирање накнаде за противградне стрелце Радарског центра "Ваљево" на Близонском вису, који дејствују на 31 противградној станици на територији града Ваљева (укупно 62 противградна стрелца).

Накнада ће се исплатити за сезону од 15.04.-15.10. 2016. године у једнократном нето износу од 27.000,00 динара по противградном стрелцу.

II Средства из тачке I овог Програма распоређиће се решењем Градоначелника града Ваљева.

III Овај Програм се примењује почев од наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику града Ваљева".

Скупштина града Ваљева

Број:41-1/2016-04

Председник

Скупштина града Ваљева

Милорад Илић,с.р.

138. На основу члана 100. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09,72/09 и 43/11-др.закон), члана 20. став 1. тачка 11) и члана 32. став 1. тачка 6) Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 129/07 и 83/14-др.закон), члана 17. став 1. тачка 11) и члана 35. став 1. тачка 6) Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева", бр. 19/08), Скупштина града Ваљева на седници одржаној дана 15. јула 2016. године донела је

Програм

коришћења средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине града Ваљева у 2016. години

I

Основни циљ Програма је расподела средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине града Ваљева којим се финансирају планови, програми, пројекти и друге активности у области заштите и унапређења стања животне средине на територији града Ваљева, у периоду јануар-децембар 2016. године у складу са Одлуком о буџету града Ваљева за 2016. годину ("Службени гласник града Ваљева", 10/15).

II

Средства из тачке I овог Програма биће коришћена за финансирање следећих пројеката и активности:

Ред. бр.	Намена Активност / пројекат	Извршилац посла	Планирани износ (динара)
1.	Контрола квалитета ваздуха у граду	„Завод за јавно здравље Ваљево”	950.000,00
2.	Мерење нивоа комуналне буке за дан и ноћ	Стручна институција	200.000,00
3.	Активности у ЗПД „Клисура реке Градац”	ЕКОД „Градац” Ваљево	350.000,00
4.	Наставак активности на реализацији пројекта Регионалне депоније у Каленићу	„ЕКО ТАМНАВА” Уб	2.500.000,00
5.	Уклањање дивљих депонија са територије града Ваљева	ЈКП „Видрак” Ваљево	3.000.000,00
6.	Набавка линије за селекцију отпада и друге припадајуће опреме, укључујући активности на постављању линије и опреме	ГУ за локални развој, привреду, урбанизам и комуналне послове, Ваљево	20.000.000,00
7.	Наставак радова на топлофикацији града Ваљева	ЈКП „Топлана“ Ваљево	9.500.000,00
8.	Проширење мреже фекалне канализације у ободним насељима Града Ваљева	ЈП „Дирекција за урбанизам” Ваљево	7.000.000,00
9.	Активности на санацији постојеће депоније у Ваљеву	ЈП „Дирекција за урбанизам” Ваљево	4.000.000,00
10.	Радови на одржавању јавних зелених површина, набавка садница за озелењавање простора на територији	ЈП „Дирекција за урбанизам” Ваљево	4.000.000,00

11.	Активности на уклањању амброзије	ЈП,, Дирекција за урбанизам” Ваљево	4.000.000,00
12.	Радови на регулацији канала у путном земљишту	ЈП,, Дирекција за урбанизам” Ваљево	3.000.000,00
13.	Аутоматска решетка на постројењу за прераду отпадних вода са припадајућом опремом и радовима за постављање	ГУ за локални развој, привреду, урбанизам и комуналне послове	6.500.000,00

Укупно планирана средства : 65.000.000,00 динара.

III

Обим средстава из тачке I овог програма од 65.000.000,00 заснива се на збиру пренетих средстава из 2015. године у износу од 23.500.000 и процењеним приходима Буџетског фонда за заштиту животне средине града Ваљева за 2016. годину у износу од 41.500.000,00.

IV

Расподела средстава за реализацију пројеката наведених у тачки I овог програма вршиће се у складу са приливом и на основу приоритета које тромесечно утврђује Градоначелник града Ваљева, на предлог одељења надлежног за послове заштите животне средине.

V

Програм коришћења средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине града Ваљева за 2016. годину објавити у “Службеном гласнику града Ваљева”.

Скупштина града Ваљева
Број:501-321/15-07

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

139. На основу члана 32. тачка 6) и 66. став 3. Закона о локалној самоуправи (“Службени гласник РС”, број 129/07 и 83/14-други закон), члана 35.тачка 6) Статута града Ваљева (“Службени гласник града Ваљева” бр. 19/08) и члана 5 Одлуке о обављању послова спровођења пољопривредне политике и политике руралног развоја (“Службени гласник града Ваљева” бр. 10/15), Скупштина града Ваљева, на седници одржаној дана 15. јула 2016. године доноси

Правилник
о критеријумима и поступку за доделу и коришћење подстицајних средстава у пољопривреди

1. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником утврђују се критеријуми и поступак за доделу и коришћење подстицајних средстава предвиђени Програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Ваљево.

Члан 2.

Средства предвиђена Програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Ваљево (у даљем тексту: средства) користе се наменски за:

КРЕДИТНУ ПОДРШКУ

МЕРЕ ПОДРШКЕ РУРАЛНОМ РАЗВОЈУ

А. ПОДСТИЦАЈИ ЗА ИНВЕСТИЦИЈЕ У ПОЉОПРИВРЕДИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ И ДОСТИЗАЊЕ СТАНДАРДА КВАЛИТЕТА

Б. ПОДСТИЦАЈИ ЗА ОДРЖИВИ РУРАЛНИ РАЗВОЈ

В. ПОДСТИЦАЈИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ РУРАЛНЕ ЕКОНОМИЈЕ

Члан 3.

Средства предвиђена Програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Ваљево из члана 2. овог Правилника обезбеђују се у Буџету града Ваљева.

Члан 4.

Кредитна подршка и подстицаји по одредбама овог правилника утврђује се Програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Ваљево који усвоји Скупштина града Ваљева за текућу годину.

Члан 5.

Право на доделу и коришћење средстава имају пољопривредни произвођачи и чланови њиховог домаћинства који се баве искључиво пољопривредном производњом под условом :

1. да је пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава
2. да носиоци или чланови пољопривредног газдинства се искључиво баве пољопривредном производњом и поседују непокретности (права својине односно закупа) на територији града Ваљева.

Члан 6.

Кредитна подршка и подстицаји се врши на основу Конкурса који расписује Ј.П. „Агроразвој - ваљевске долине“.

Конкурс се расписује најмање једном годишње, по ступању на снагу Одлуке о буџету града Ваљева за текућу годину, под условом да су у истој опредељена средства за ове намене.

Конкурс се објављује у средствима јавног информисања и на званичном сајту Града и отворен је до утрошка средстава опредељених Програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Ваљево.

Члан 7

Конкурс за доделу средстава опредељених Програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Ваљево садржи:

- услове за доделу средстава,
- доказе који се прилажу уз захтев,
- рок за подношење захтева уколико се додела средстава врши у ограниченом периоду,
- друге податке и доказе од значаја за остваривање права у складу са овим Правилником.

Члан 8.

Пријава на конкурс се подноси Комисији за подстицаје у пољопривреди и руралном развоју .

Уз пријаву се подноси:

- попуњен конкурсни образац са обавезним потписом подносиоца, који садржи податке о подносиоцу / име и презиме, ЈМБГ, адресу, телефон, број РПГ, број текућег рачуна отвореног у банци
- доказ о власништву или другом начину коришћења обрадивог пољопривредног земљишта (лист непокретности, уговор о закупу),
- потврду о регистрацији пољопривредног газдинства (активан статус),
- фотокопија личне карте
- потврду надлежне пореске управе да је измирен порез за предходну годину
- доставити доказ о извршеном плаћању и набавци предмета субвенције, које мора бити извршено у периоду од 01.01.текуће године до дана подношења захтева, и то:

1)рачун (фактура) која гласи на име и извод или налог за плаћање оверен од стране банке ако је плаћање извршено безготовински, или

2)рачун (фактура) која гласи на име и фискални исечак ако је плаћање извршено готовински;

3)да поседује отпремницу са спецификацијом опреме, која је купљена за намењену инвестицију;
-друге доказе који су прописани овим правилником као услов за доделу средстава

Поступак и оцену приложених доказа по поднетим пријавама спроводи комисија.

Комисија неће узети у разматрање пријаве које су непотпуне.

Комисија за подстицај у пољопривреди и руралном развоју

Члан 9.

Директор Ј.П. „Агроразвој - ваљевске долине“ образује Комисију за подстицај у пољопривреди и руралном развоју (у даљем тексту: „Комисија“), а састоји се од три члана у следећем саставу:

- један члан - из редова запослених у Ј.П. „Агроразвој - ваљевске долине“
- један члан - представник оснивача
- један члан из реда стручњака афирмисаних у области пољопривреде

Комисија може образовати стручне тимове за обављање појединачних послова из њене надлежности (излазак на лице места)

Члан 10.

Комисија по сваком поднесеном захтеву цени доказе приложене уз пријаву. Захтеве обрађује по реду подношења од стране корисника.

Члан 11.

За производње које су започете пре доношења Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја града Ваљева, код којих је завршен процес производње, Комисија на писани захтев корисника средстава, утврђује чињенично стање на терену и о томе сачињава записник.

Записници се сачињавају у три примерка и потписују га чланови Комисије и корисник средстава или лице које он овласти (пуномоћ, оверена изјава).

Уколико корисник средстава или лице које он овласти одбије да потпише записник, комисија је дужна то констатовати у записнику уз навођење разлога одбијања.

Члан 12.

На основу приложене документације и утврђеног чињеничног стања на терену, Комисија утврђује предлог којим се опредељује износ средстава за исплату кориснику средстава по одредбама овог Правилника.

Одлука о подстицају**Члан 13.**

На основу записника и предлога Комисије, директор Ј.П. „Агроразвој - ваљевске долине“ доноси решење којим се утврђује испуњеност услова за коришћење подстицајних средстава из буџета града.

Са изабраним корисницима средстава закључује се уговор којим ће се прецизирати права и обавезе уговорних страна.

Уговор потписују директор Ј.П. „Агроразвој - ваљевске долине“ и корисник средстава.

Члан 14

Стручне, административне и друге послове за Комисију обавља Ј.П. „Агроразвој - ваљевске долине“.

2. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ КОРИСНИКА СРЕДСТАВА**Члан 15.**

Корисници средстава имају обавезу да уз пријаву доставе тачне податке и веродостојне исправе које се траже по конкурс.

Контролу наменског коришћења додељених средстава врши Ј.П. „Агроразвој - ваљевске долине“.

Корисник подстицаја је у обавези да омогући члановима комисије увид у изграђену инвестицију.

У случају ненаменског коришћења додељених средстава, корисници средстава су у обавези да их у целости врате.

3. УСЛОВИ И НАЧИН КОРИШЋЕЊА ПОДСТИЦАЈНИХ СРЕДСТАВА ЗА:**І. КРЕДИТНУ ПОДРШКУ**

- Суфинансирање камата за пољопривредне кредите

Члан 16.

Ова средства ће бити коришћена за суфинансирање камата кредита која доспевају на наплату у текућој години, по основу кредита одобрених регистрованим пољопривредним газдинствима од стране пословне банке. Изабрана банка пласира своја средства пољопривредним произвођачима, а град Ваљево суфинансира камату за пољопривредни кредит пољопривредним произвођачима у износу од 100%. Пренос средстава за суфинансирање камате ће бити вршен на пословни рачун банке која је изабрана путем јавног конкурса у складу са планом отплате кредита. Износ појединачног кредита је од 50.000,00 динара до 200.000,00 динара. Одобрење и расподелу кредита врши пословна банка према кредитној способности клијента, коју она утврђује.

Право на коришћење подстицајних средстава за кредитну подршку имају регистрована пољопривредна газдинства са активним статусом у текућој години, која пољопривредну активност обављају на територији града Ваљева.

Уз захтев за одобрење кредита, корисник је обавезан да достави следећу документацију:

- Фотокопију личне карте носиоца газдинства
- Потврда о активном статусу пољопривредног газдинства за текућу годину
- Доказ о власништву или другом начину коришћења обрадивог пољопривредног земљишта (лист непокретности, уговор о закупу).

ІІ. МЕРЕ ПОДРШКЕ РУРАЛНОМ РАЗВОЈУ**А. ПОДСТИЦАЈИ ЗА ИНВЕСТИЦИЈЕ У ПОЉОПРИВРЕДИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ И ДОСТИЗАЊЕ СТАНДАРДА КВАЛИТЕТА**

- Инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава

Шифра инвестиције	Назив инвестиције	Интезитет помоћи
101.1.1.	Набавка квалитетних приплодних јуница млечних раса или сименталског говечета	30% од вредности, највише до 5 јуница, а максимално до 60.000 динара по јуници
101.1.4.	Изградња објеката за складиштење/чување млека	40% од вредности, максимално 60.000 динара
101.1.7.	Механизација/опрема за манипулацију, одлагање и апликацију стајњака	30% од вредности, максимално 150.000 динара
101.1.8.	Набавка опреме за мужу или затворених система за мужу у слободном и везаном систему држања	40% од вредности, максимално 40.000 динара
101.1.10.	Набавка опреме за хлађење и складиштење млека	30% од вредности, максимално 50.000 динара
101.2.1.	Набавка квалитетних говеда, оваца, коза и свиња товних раса	30% од вредности, највише до 10 грла, а максимално до 5.000 динара по грлу
101.2.4.	Набавка опреме и механизације припрему, руковање и дистрибуцију концентроване и кабасте сточне хране на газдинству (сено, силажа, сенажа, итд), електричне ограде и термо - појилице	40% од вредности, максимално 100.000 динара
101.3.1.	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) производних (са наслоним) и матичних засада воћака, хмеља и винове лозе, као и постављање противградних мрежа, објеката и набавка опреме и средстава за тестирање, клонску селекцију, сертификацију, конзервацију и мултипликацију садног материјала	50% од вредности, максимално 130.000 динара
101.3.2.	Набавка воћарско-виноградарских трактора до 100 kw, риголера, подривача и машина за резидбу, тарупирање и бербу	30% од вредности, максимално 300.000 динара
101.3.3.	Набака механизације и опреме за сетву, садњу, заштиту биља и наводњавање/одводњавање за воћарску и виноградарску производњу, производњу садног материјала и повртарску производњу (укључујући и производњу расада и цвећарство) на отвореном пољу; набавка механизације за воћарско-виноградарску производњу (набавка прецизних машина за сетву, машина за расађивање расада, висококвалитетних прскалица или атомизера за заштиту од болести, корова и штеточина; набавка система са микропрскалицама за заштиту воћњака, винограда расадника од измрзавања; набавка противградних мрежа и пратеће опреме; набавка система кап по кап, набавка пластичних фолија, агротекстила и прскалица за наводњавање)	40% од вредности, максимално 60.000 динара
101.3.4.	Изградња стакленика и набавка опреме и/или материјала за повртарску производњу и производњу јагодастог воћа, као и расадничку производњу и цвећарство у заштићеном и полузаштићеном простору (набавка конструкција за пластенике и стакленике, високо квалитетних вишегодишњих, вишеслојних фолија за пластенике, система за загревање пластеника, система за вештачко осветљавање, система за наводњавање/одводњавање и ђубрење водотопивим ђубривима и столова за производњу расада) за пластенике и стакленике	50% од вредности, максимално 60.000 динара
101.4.1.	Набавка трактора за ратарску производњу	30% од вредности, максимално 300.000 динара
101.4.2.	Набавка комбајна за жетву и бербу	30% од вредности, максимално 300.000 динара
101.4.3.	Набавка прикључних машина за жетву и бербу	40% од вредности, максимално 200.000 динара

101.4.4.	Набавка машина за обраду земљишта	40% од вредности, максимално 200.000 динара
101.4.5.	Набавка сејалица	40% од вредности, максимално 200.000 динара
101.4.6.	Набавка прскалица за прихрану и заштиту биљака од болести, штеточина и корова	40% од вредности, максимално 50.000 динара
101.5.1.	Набавка нових пчелињих друштава	40% од вредности, максимално 50.000 динара
101.5.2.	Набавка опреме за пчеларство (кошнице и центрифуге)	50% од вредности, максимално 80.000 динара
101.5.3.	Набавка возила и приколица за транспорт пчелињих друштава	40% од вредности, максимално 50.000 динара

Члан 17.

Да би остварио право на подстицајна средства за инвестиције **101.1.1. и 101.2.1.** корисник мора да достави:

Уз захтев за коришћење ових подстицајних средстава поред доказа прописаних чланом 8. овог правилника подноси се и:

- Уверење о пореклу оверен матични лист или педигре. За грла набављена ван Колубарског округа обавезан је педигре
- Уверење о здравственом стању квалитетне приплодне јунице која је предмет набавке
- Уверење о утврђеној стеоности грла оверено од стране надлежног ветринара потврда о В.О.
- Најмања стеоност грла које је предмет набавке 3 месеца
- Пасош (фотокопију) са свако грло које је предмет субвенције(101.2.1.)

Члан 18.

Право на подстицајна средства за инвестиције **101.1.4.** корисник има за набавку:

- грађевинског, санитарног (плочице) и водоводног материјала који је потребан за изградњу објеката за складиштење и чување млека

Члан 19.

Право на подстицајна средства за инвестиције **101.1.4.** корисник има за набавку:

- грађевинског материјала за изградњу базена за одлагање стајњака
- пластичних каца

- потисних греда, потисних полууга (delta – skreper)
- мешача за течни стајњак
- утоваривач стајњака
- растурач стајњака
- погонских електро мотора
- других елемената везаних за механизацију и опрему за манипулацију, одлагање и апликацију стајњака

Посебни додатни критеријуми:

- оверена изјава корисника да купљена опрема и механизација неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја

Члан 20.

Право на подстицајна средства за инвестиције **101.1.8.** корисник има за набавку:

- апарата за мужу (покретни, полупокретни) као и пратеће опреме која је везана за апарате

Посебни додатни критеријуми:

- оверена изјава корисника да купљена опрема неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја

Члан 21.

Право на подстицајна средства за инвестиције **101.1.10.** корисник има за набавку:

- Уређаја за хлађење млека (резервоари и судови за хлађење млека)
- Мешача млека

- и друге апаратуре везане за хлађење млека

Посебни додатни критеријуми:

- оверена изјава корисника да купљена опрема неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја

Члан 22.

Право на подстицајна средства за инвестиције
101.2.4. корисник има за набавку:

- мешалице концентроване хране (мешаона сточне хране)
- млинови за млевење зрна (млинови чекићари)
- опрема и механизација за дистрибуцију концентроване хране
- косачица-тракторска
- самоходна косачица
- превртач/сакупљач сена
- преса за сено
- машина за омотавање бала
- силажни комбајн
- електричне ограде
- термо појилице

Посебни додатни критеријуми:

- Да је корисник опрему и механизацију купио у текућој години, лизинг се искључује.
- оверена изјава корисника да купљена опрема и механизација неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја

Члан 23.

Право на подстицајна средства за инвестиције
101.3.1.; 101.3.2.; 101.3.3.; 101.3.4. корисник има за набавку:

- садница шљиве, вишње, крушке, трешње, јабуке, кајсије, брескве, ораха, лешника, дуње, малине, купине, јагоде, винове лозе, шумска јагода
- против градних мрежа и пратеће опреме

- опреме и средстава за тестирање, клонску селекцију, сертификацију, конзервацију и мултипликацију садног материјала

- воћарско-виноградарских трактора до 100 kw

- риголера

- плуг

- тањирача

- дрљача

- подривача и машина за резидбу, тарупирање и бербу

- култиватор

- фреза-тракторска

- прецизних машина за сетву

- машина за расађивање расада

- расипача минералног ђубрива

- висококвалитетних прскалица или атомизера

- система са микропрскалицама за заштиту воћњака, винограда расадника од измрзавања

- система кап по кап (пластична црева, филтере и траке за наводњавање и других елемената)

- пластичних фолија и агротекстила

- прскалица за наводњавање

- пумпе за наводњавање

- конструкција за пластенике и стакленике

- високо квалитетних вишегодишњих, вишеслојних фолија за пластенике

- система за загревање пластеника

- система за вештачко осветљавање

- система за ђубрење водотопивим ђубривима

- столова за производњу расада за пластенике и стакленике

Посебни додатни критеријуми:

- оверена изјава корисника да купљена опрема и механизација неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја
- у новом воћњаку се искључује било какво комбиновање воћних врста, али не и сорти, неправилно погушћавање, као и садње из претходних година,
- право на подстицај за садњу новог засада није могуће остварити на површини на којој је већ једном остварено право на подстицај за наведену производњу.

Члан 24.

Да би остварио право на подстицајна средства за инвестицију **101.3.1.** уз захтев за коришћење ових подстицајних средстава поред доказа прописаних чланом 8. овог правилника корисник мора да достави и:

Доказ о подизању воћних засада који подразумева набавку сертификованог садног материјала и то:

- саднице шљиве, вишње, крушке, трешње, јабуке, кајсије, брескве, ораха, лешника и дуње засађене на минималну површину 0,50 ха.

- саднице малине, купине, јагоде засађене на минималној површини 0.20 ха.
- винове лозе засађене на минималној површини 0.30 ха.
- шумска јагода засађене на минималној површини 0.05 ха
- уверење о здравственом стању садног материјала
- декларацију о квалитету садног материјала
- потврду о извршеној хемијској анализи земљишта урађену код ПССС Ваљево

Члан 25.

Посебни додатни критеријуми за инвестицију **101.3.4.**

Пластеник у смислу овог правилника је објект вишегодишње намене од пластичне фолије, димензија не мањих од података у табели, изграђен од пластичне или металне конструкције са отворима за прозрачивање, намењен за повртарску производњу и производњу јагодастог воћа, као и расадничку производњу и цвећарство у заштићеном простору.

Подстицај се врши за изградњу целокупног пластеника, а не за изградњу из одвојених делова и склопова.

Назив објекта	Минимална површина (м ²)	Минималне димензије (ШхДхВ)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Пластеник	100,00	5х20х2,5

Посебни додатни критеријуми подстицаја за изградњу пластеника се односи искључиво на нове објекте изграђене искључиво од новог материјала и то:

- конструкцију за објекте заштићеног простора покривеног пластиком односно фолијом (алуминијумска, подцинковано челична, челична и пластична);

- вишегодишње, вишеслојне фолије за покривање објекта заштићеног простора – пластеник,
- Фолије за сенчење и спречавање губитка топлоте,
- мреже за сенчење објекта,

- у новом пластенику мора бити заснована производња након подизања пластеника,
- пластеник мора бити подигнут на земљишту корисника,
- пластеник може бити подигнут и на земљишту узетом у закуп на период од минимално од 3 године,
- да производњу врши по стандардним технологијама у складу са савременом стручном праксом.
- оверена изјава корисника да купљена опрема неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја

Члан 26.

Право на подстицајна средства за инвестиције **101.4.1.; 101.4.2.; 101.4.3.; 101.4.4.; 101.4.5.; 101.4.6.** корисник има за набавку:

- трактора за ратарску производњу
- комбајна за жетву и бербу
- прикључних машина за жетву и бербу
- машина за обраду земљишта
- сејалица
- прскалица за прихрану и заштиту биљака од болести, штеточина и корова

Посебни додатни критеријуми:

- Да је корисник опрему и механизацију купио у текућој години, лизинг се искључује.
- оверена изјава корисника да купљена прикључна механизација неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја,

Члан 27.

Право на подстицајна средства за инвестиције **101.5.1.; 101.5.2.; 101.5.3.;** корисник има за набавку:

- нових пчелињих друштава
- опреме за пчеларство (кошнице и центрифуге)
- возила и приколица за транспорт пчелињих друштава

Посебни додатни критеријуми:

- Да је корисник опрему и механизацију купио у текућој години, лизинг се искључује.
- оверена изјава корисника да купљена опрема и механизација неће бити отуђена у периоду од 3 године од тренутка добијања подстицаја

Члан 28.

В. ПОДСТИЦАЈИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ РУРАЛНЕ ЕКОНОМИЈЕ

Трансфер знања и развој саветодавства - Унапређење обука у области пољопривреде и руралног развоја

Шифра инвестиције	Назив инвестиције	Интезитет помоћи
305.1.	Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показане активности	50% од вредности, максимално 50.000 динара
305.2.	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања	50% од вредности, максимално 50.000 динара

Члан 29.

Право на коришћење подстицајних средстава за унапређење руралне економије имају Удружења.

Удружење мора имати статус правног лица са седиштем удружења на територији града Ваљева, удружење мора бити основано у складу са прописима којим је уређено оснивање удружења и исто мора бити уписано у прописани регистар, удружење мора имати усвојен годишњи план рада.

Члан 30.

Да би остварио право на подстицај за инвестиције **305.1.; 305.2.;** корисник (Удружење) после расписаног конкурса доставља програм о предмету подстицаја приказан у бизнис плану или пројекту на прописаном обрасцу. Комисија оцењује програм у складу са шифрама инвестиције и предлаже програм који ће имати право на подстицај. По реализацији програма Удружење доставља доказ о набавци предмета подстицаја које

мора бити извршено у периоду од почетка реализације програма до дана подношења захтева, и то рачун (фактура) која гласи на име удружења и извод или налог за плаћање оверен од стране банке ако је плаћање извршено безготовински, или 2) рачун (фактура) која гласи на име удружења и фискални исечак ако је плаћање извршено готовински; а који су непосредно везани за стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показане активности чланова удружења и информативне активности удружења: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања.

Приликом предаје захтева удружење је у обавези да достави бизнис план или пројекат на прописаном обрасцу.

Члан 31.

Средства добијена по спроведеном конкурс, морају се реализовати до 15.12 текуће године.

Члан 32.

Комисија је у обавези да Ј.П. „Агроразвој - ваљевске долине“ поднесе извештај о утрошеним средствима одређеним по конкурс.

Члан 33.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о критеријумима и поступку за доделу и коришћење подстицајних средства у пољопривреди број 110-16/13-02 од 16.05.2013 године и Правилник о условима и критеријумима за доделу и коришћење средстава за финансирање удружења и задруга број 320-29/2012 -02 од 08.03.2012.године.

Члан 34.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику града Ваљева“.

Скупштина града Ваљева
Број:110-4/16-02

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

140.На основу члана 35. Статута града Ваљева (“Сл. гласник града Ваљева” број 19/08) и члана 27. ст. 2. и 46. Закона о планирању и изградњи (“Службени гласник РС” број 72/09, 81/09, 24/11, 121/12, 132/14 и 145/14), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016. године, донела је

ОДЛУКУ

о изради Плана детаљне регулације за реконструкцију и адаптацију далековода ДВ бр. 116/2 ТС „Ваљево 1“ – ТС „Косјерић“

Члан 1.

Приступа се изради Плана детаљне регулације за реконструкцију и адаптацију далековода ДВ број 116/2 ТС „Ваљево 1“ – ТС “Косјерић“ (у даљем тексту: План) инвеститора ЈП „Електромрежа Србије“.

Члан 2.

Оквирна граница обухвата Плана обухвата део територије града Ваљева у деловима седећих КО: Ваљево, Дивчибаре, Бачевци, Равње, Драчић и Бујачић и то:

КО Ваљево: целе кат. парцеле број: 1510, 1511, 1539, 1542, 1543/1, 1543/2, 1543/3, 1544, 9091, 9094/5, 9095/1, 9095/2, 9095/5, 9097, 9098, 9099/2, 9099/3, 9100/1 16101/4, 16101/16 и делове кат. парцела број: 1488/1, 1507, 1508, 1509, 1512, 1513, 1537, 1538, 1540/1, 1540/2, 1541, 1543/4, 1543/5, 1543/6, 1545, 1547, 2515/1, 1515/2, 1515/3, 2517, 7134, 7188/1, 7198/1, 7200, 7202/1, 7202/3, 7202/15, 7203/1, 7203/2, 9039/3, 9055, 9056, 9057, 9060, 9087, 9088, 9089, 9090, 9092, 9094/3, 9094/4, 9094/4, 9095/4, 9099/1, 9100/2, 9297/1 – улица Сувоборска, 11383/1 – река Колубара, 11385/1 – река Љубостиња, 11388/1 – пруга, 11392, 16101/3, 16101/5, 16101/14, 16101/15, 16102/1, 16102/2, 16102/4, 16105, 16107/2, 16119/3, 16159 – улица Рајковачка.

КО Бујачић: цела кат. парцела број 486/4 и делови кат. парцела број: 49,51/1, 52, 53, 55/1, 55/2, 58/1, 58/2, 58/3, 61, 65/2, 65/4, 69/1, 276/1, 277, 278, 279, 280, 289/1, 289/2, 289/3 292, 294, 298, 299, 305, 307/1, 321/1, 321/2, 321/4, 323, 324, 331, 332, 333, 339, 340, 478/1, 479/1, 479/3, 479/4, 480, 481, 482, 483/1, 483/2, 486/6, 488 – пут, 489, 506, 507, 509/1, 509/3, 511, 512, 513, 514, 515/1, 519, 522, 528 – поток, 531 – пут, 533, 537, 538 – пут.

КО Драчић: делови кат. парцела број: 2/1, 2/2, 2/3, 10/2, 10/4 11/1, 11/2, 14/2, 14/3, 14/4, 15/4, 15/6, 15/7, 28/3, 28/5, 34, 35/2, 36/1, 36/2, 38/1, 38/2, 38/3, 38/4, 38/5, 38/6, 39, 40, 91/1, 91/2, 91/4, 91/5, 91/8, 91/9, 94/1, 94/3, 116/1, 116/2, 116/3, 119/1, 119/2, 120/2, 124/4, 126, 138/1, 138/2, 139, 383/1, 383/2, 389, 391, 392, 393, 394, 409/3, 409/12, 409/13, 418/2, 418/3, 418/4, 419, 420, 427/2, 427/3, 427/4, 427/6, 428/1, 428/2, 429/3, 434/1, 434/4, 477 – пут, 479 – пут, 487 – пут, 490 – пут.

КО Равње: цела кат. парцела број 785 и делови кат. парцела: 18, 19, 21, 22, 34, 35, 36, 37, 38, 97, 98, 99, 100, 152, 153, 154, 159, 160, 161/1, 161/2, 178, 179/2, 181, 182, 184/1, 184/2, 720, 721, 722, 723/1, 723/2, 726, 727, 728, 729, 730/1, 731, 733, 766 – пут, 767, 768, 770/4, 771, 773, 774, 775, 776/1, 776/2, 784, 786, 787, 788, 789, 791/1, 791/2, 792, 796, 797, 867/2, 867/3, 868, 884/2, 885, 886, 887, 888, 906, 907, 913, 914 – пут, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 1084 – пут, 1085 – пут, 1087, 1103 – пут.

КО Бачевци: делови кат. парцела број: 470/4, 473, 475, 476, 477, 478, 479, 485, 486, 494, 495, 496, 497,

498, 499, 500, 519, 520, 521, 522, 523, 524 – пут, 525, 782, 783, 784, 802, 804, 805, 806, 808, 812, 813, 814, 816, 820, 968, 971 – пут, 974, 975, 977/1, 978, 979, 981, 982/3, 983, 984, 985, 986, 987, 1186, 1187, 1189, 1190, 1191, 1193, 1209, 1215, 1248, 1249, 1250, 1251, 1252 – пут, 1253, 1254, 1255, 1256, 1267, 1268, 1269, 1270, 1271, 1272, 1278, 1279, 1281, 1282, 1283 – пут, 1696, 1697, 1698, 1699, 1999, 2024, 2025, 2026, 2027, 2055, 2056, 2103, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2115, 2117, 2118, 2119, 2120, 2123, 2149, 2442, 2443 – пут, 2447 – пут, 2450 – пут, 2458 – река, 2461 – пут, 3441.

КО Дивчибаре: цела кат. парцела број: 201, делови кат. парцела број 1/1, 3, 200, 204, 206/2, 206/4, 208, 209, 210, 213, 214/1, 214/4, 215/1, 216, 217, 224, 225, 226/1, 391 – пут, 396 – поток.

Коначна граница ће се утврдити приликом утврђивања Нацрта плана.

Члан 3.

Плански основ за израду Плана је Просторни план града Ваљева, („Сл. гл. града Ваљева“ број 3/13) и Генерални урбанистички план Ваљева („Сл. гл. града Ваљева“ број 5/13).

Члан 4.

Планом се правовремено планира изградња - реконструкција електроенергетских објеката уз сукцесивно отклањање недостатака на истима.

Члан 5.

Циљ израде Плана је знатно сигурније и безбедније снабдевање електричном енергијом и стварање већих капацитета преноса који ће омогућити и инфраструктурни развој краја.

Истовремено се планираним савременим технолошким решењима систем доводи у знатно боље стање које ће омогућити и бољу синхронизацију са постојећим наменама у простору, с обзиром да се задржава постојећи коридор далековода.

Члан 6.

Планом детаљне регулације разрадиће се траса далековод са заштитним појасом, у коме се утврђују посебна правила и услови коришћења и уређења простора у циљу објезбеђења несметаног функционисања електроенергетског објекта далековод 110 KV и заштите окружења.

Члан 7.

Средства за израду Плана обезбедиће ЈП „Електромрежа Србије“ Београд, Кнеза Милоша бр. 11 Београд.

Члан 8.

Процедуру израде и усвајања Плана спровешће Градска управа за локални развој, привреду, урбанизам и комуналне послове, Одељење за

урбанизам, грађевинарство, саобраћај и заштиту животне средине.

Члан 9.

Обрађивач Плана је „Архиплан“ д.о.о. из Аранђеловца, Кнеза Михаила бр. 66.

Члан 10.

Рок за израду Плана је три месеца од дана ступања на снагу ове Одлуке.

У рок за израду не урачунава се време потребно за спровођење законске процедуре.

Члан 11.

Нацрт плана биће изложен на рани јавни увид. По обављеној стручној контроли од стране Комисије за планове организоваће се јавни увид.

Рани јавни увид и јавни увид огласиће се у дневном листу који се дистрибуира на целој територији Републике Србије.

Члан 12.

За потребе израде Плана неће се приступити изради стратешке процене утицаја Плана на животну средину.

Члан 13.

План ће се изградити у шест (6) примерака у аналогном облику и два (6) примерака у дигиталном облику.

Члан 14.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику града Ваљева”.

Скупштина града Ваљева
Број:350-346/2015-07

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

141.На основу члана 35. Статута града Ваљева (“Сл. гласник града Ваљева” број 19/08) и члана 27. ст. 2. и члана 46. Закона о планирању и изградњи (“Службени гласник РС” број 72/09, 81/09, 24/11, 121/12, 132/14 и 145/14), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016. године, донела је

ОДЛУКУ

о изради Плана детаљне регулације за изградњу каменолома у делу насељеног места Забрдица

Члан 1.

Приступа се изради Плана детаљне регулације за изградњу каменолома у делу насељеног места Забрдица (у даљем тексту: План).

Члан 2.

Оквирна граница обухвата Плана су кат. парц. број 495/1, 503, 504, 505/2, 505/3, 505/4, 505/5, 505/6, 505/8, 505/9, 505/10, 505/11 и 505/12, све у КО Забрдица и исте се налазе у зони евидентираној као истражни простор за експлоатацију минералних сировина – доламита, као техничко грађевинског камена.

Граница Плана почиње од тромеђе кат. парц. бр. 505/6, 505/7 и 1125 и прати ивицу пута кат. парц. бр. 1125 у правцу севера а крајњом западном страном кат. парц. бр. 505/6, 505/3, 505/2, 505/12, 505/11, 505/10 и 505/9 где долази до тромеђе кат. парц. 505/9, 505/1 и 1125 где скреће у правцу истока и иде северном међом кат. парц. 505/9 а до кат. парц. 505/1 и наставља у истом правцу северном међном линијом између кат. парц. 503 и 502 и долази до четворомеђе кат. парц. бр. 502, 503, 501/2 и 501/3 где скреће у правцу југоистока и иде међном линијом између кат. парц. бр. 501 и 501/3 и долази до тромеђе кат. парц. 503, 501/3 и 497, а ту скреће у правцу југа и иде уз међну линију кат. парц. бр. 497 а до кат. парц. 503 и 504 и скреће код тромеђе кат. парц. бр. 496/4, 495/1 и 497 у правцу истока и иде северном међном линијом 495/1 и 495/2 а до кат. парц. бр. 496/4 до тромеђе кат. парц. 495/2, 495/3 и 496/4 где скреће у правцу југа међном линијом између кат. парц. бр. 495/2 и 495/3 до тромеђе кат. парц. бр. 495/2, 495/3 и 505/8 где скреће у правцу истока и иде међном линијом између кат. парц. 495/3 и 505/8 до тромеђе кат. парц. бр. 495/3, 505/8 и 494 где скреће у правцу југа и иде међном линијом између кат. парц. бр. 505/8 и 494, а затим се враћа у правцу севера и иде међном линијом кат. парц. бр. 505/8 до тромеђе 505/7, 505/6 и 505/8 где скреће у правцу југа и иде међном линијом кат. парц. бр. 505/6 и 505/7 до тромеђе кат. парц. бр. 505/7, 505/6 и 1125 и ту се спаја са почетном тачком.

Коначна граница ће се утврдити приликом утврђивања Нацрта плана.

Члан 3.

Плански основ за израду Плана је Просторни план града Ваљева, поглавље 2.2. Имплементација Просторног плана 2.2.1. Смернице за израду планске документације и спровођење Просторног плана прописана је израда плана детаљне регулације за пратеће садржаје јавног пута.

Члан 4.

Планом се одређују урбанистички услови за локацију изградње каменолома за експлоатацију доламита као техничко-грађевинског камена.

Члан 5.

Циљ израде Плана је заштита и коришћење минералних ресурса кроз планско и одрживо коришћење минералних сировина, грађевинских

материјала уз предузимње свих мера заштите животне средине и окружења.

Посебни циљеви су пуна истраженост терена у погледу минералних сировина, експлоатација и прерада минералних сировина уз предузимање неопходних мера заштите животне средине.

Планско одређивање јесте одрживо коришћење минералних сировина на подручју Просторног плана.

Члан 6.

Саобраћајно прикључење локације каменолома на некатегорисан пут (кат. парц. бр. 1125 КО Забрдица), обезбедиће се преко кат. парцела 42/4, 42/5, 42/6, 500/1 и 500/3 од којих су две власништво инвеститора Плана 42/1 и 42/5 КО Забрдица, а остале је путем службености обезбедио инвеститор са власницима наведених преосталих кат. парцела.

Члан 7.

Средства за израду Плана обезбедиће инвеститор Предузеће „Stone-cop“ д.о.о. из Забрдице.

Члан 8.

Наручилац Плана је Градска управа за локални развој, привреду, урбанизам и комуналне послове, Одељење за урбанизам, грађевинарство, саобраћај и заштиту животне средине.

Члан 9.

Обрађивач Плана је Предузеће за планирање, пројектовање и инжењеринг “Хабитат РБ” д.о.о. Ваљево.

Члан 10.

Рок за израду Плана је 6 месеци од дана ступања на снагу ове Одлуке.

Члан 11.

Нацрт плана биће изложен на рани јавни увид. По обављеној стручној контроли од стране Комисије за планове организоваће се јавни увид. Рани јавни увид и јавни увид огласиће се у локалном листу „Напред“ и дневном листу.

Члан 12.

За потребе израде Плана приступиће се изради стратешке процене утицаја Плана на животну средину.

Члан 13.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику града Ваљева“.

Скупштина града Ваљева
Број:350-283/14-07

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић,с.р.

142. На основу члана 46. став 1. тачка 5. Закона о локалним изборима („Службени гласник РС“ број 129/07, 34/10 – одлука УС и 54/11), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016. године, донела је

**ОДЛУКУ
О УТВРЂИВАЊУ ПРЕСТАНКА МАНДАТА
ОДБОРНИКУ
СКУПШТИНЕ ГРАДА ВАЉЕВА**

I

Постављењем на функцију помоћника градоначелника града Ваљева за социјална и хуманитарна питања, **Станку Терзићу**, професору математике, престаје мандат одборника у Скупштини града Ваљева, дана 21. јуна 2016. године.

II

Одлука ступа на снагу даном доношења.

III

Против ове одлуке допуштена је жалба. Жалба се подноси Управном суду у Београду у року од 48 часова од дана доношења ове одлуке.

IV

Одлуку објавити у «Службеном гласнику града Ваљева».

**Скупштина града Ваљева
Број:011-73/16-04**

**Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић, с.р.**

143. На основу члана 46. став 1. тачка 1. Закона о локалним изборима („Службени гласник РС“ број 129/07, 34/10 – одлука УС и 54/11), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016. године, донела је

**ОДЛУКУ
О УТВРЂИВАЊУ ПРЕСТАНКА МАНДАТА
ОДБОРНИКУ
СКУПШТИНЕ ГРАДА ВАЉЕВА**

I

Ђорђу Милићевићу, дипл. економисти, престаје мандат одборника у Скупштини града Ваљева, дана 15. јула 2016. године, због подношења оставке.

II

Одлука ступа на снагу даном доношења.

III

Против ове одлуке допуштена је жалба. Жалба се подноси Управном суду у Београду у року од 48 часова од дана доношења ове одлуке.

IV

Одлуку објавити у «Службеном гласнику града Ваљева».

**Скупштина града Ваљева
Број:011-74/16-04**

**Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић, с.р.**

144. На основу члана 48. став 1. и 3. Закона о локалним изборима („Службени гласник РС“ број 129/07, 34/10 – одлука УС и 54/11), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016. године, донела је

**ОДЛУКУ
О ПОТВРЂИВАЊУ МАНДАТА НОВИХ
ОДБОРНИКА
У СКУПШТИНИ ГРАДА ВАЉЕВА**

I

Потврђују се мандати нових одборника у Скупштини града Ваљева, којима је мандат додељен на место одборника, којима је престао мандат одборника пре истека времена на који су изабрани, и то:

- **Славици Петровић**, вишој медицинској сестри, са изборне листе ИВИЦА ДАЧИЋ – „СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА СРБИЈЕ (СПС), ЈЕДИНСТВЕНА СРБИЈА (ЈС), СРПСКА НАРОДНА ПАРТИЈА (СНП) – НАША ПРИЧА ЈЕ ВАЉЕВО“,
- **Драгану Грујичићу Груји**, председнику КУД-а „Ђердан“, са изборне листе ИВИЦА ДАЧИЋ – „СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА СРБИЈЕ (СПС), ЈЕДИНСТВЕНА СРБИЈА (ЈС), СРПСКА НАРОДНА ПАРТИЈА (СНП) – НАША ПРИЧА ЈЕ ВАЉЕВО“

II

Мандати нових одборника трају до истека мандата одборника којима је престао мандат а потврђен је Одлуком о потврђивању мандата одборника у Скупштини града Ваљева број: 011-40/16-04 од 31. маја 2016. године.

III

Одлука ступа на снагу даном доношења.

IV

Против ове одлуке допуштена је жалба. Жалба се подноси Управном суду у Београду у року од 48 часова од дана доношења ове одлуке.

V

Одлуку објавити у „Службеном гласнику града Ваљева“.

Скупштина града Ваљева
Број: 011-75/16-04

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић, с.р.

145. На основу члана 32. став 1. тачка 9) Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 129/07 и 83/14-др.закон), члана 21. став 2. и члана 31. став 3. Закона о јавним предузећима ("Службени гласник РС", број 119/12, 116/2013-аутентично тумачење и 44/2014-др.закон), а у вези члана 80. став 6. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, број 15/16) и члана 35. став 1. тачка 9) Статута града Ваљева („Службени гласник града Ваљева", број 19/08) Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15.07.2016. године, донела је

РЕШЕЊЕ
О ИМЕНОВАЊУ ДИРЕКТОРА ЈАВНОГ
ПРЕДУЗЕЋА „АГРОРАЗВОЈ-ВАЉЕВСКЕ
ДОЛИНЕ“ ВАЉЕВО

I

ИМЕНУЈЕ СЕ Бојан Бошковић, дипломирани економиста из Ваљева, Јована Дучића 3/2, за директора Јавног предузећа „Агроразвој-ваљевске долине“ Ваљево, на период од четири године.

II

Именовани је дужан да ступи на рад у року од осам дана од дана објављивања овог решења у „Службеном гласнику Републике Србије“.

III

Даном ступања на рад именованог на место директора Јавног предузећа „Агроразвој-ваљевске долине“ Ваљево престаје да важи Решење о именовању вршиоца дужности директора Јавног предузећа „Агроразвој-ваљевске долине“ Ваљево број:112-439/15-04 од 28.12.2015.године.

IV

Ово решење је коначно.

V

Ово решење доставити именованом, свим кандидатима који су учествовали у поступку јавног конкурса и Јавном предузећу „Агроразвој-ваљевске долине“ Ваљево.

VI

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије“, „Службеном гласнику града Ваљева“ и на званичној интернет страници града Ваљева.

Скупштина града Ваљева
Број:112-16/2016-04

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић, с.р.

146. На основу члана 52. Закона о јавним предузећима ("Сл.гласник РС" бр. 15/2016), члана 32. став 1 тачка 9) Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС" број 129/07 и 83/14-др.закон), члана 35. став 1. тачка 9) Статута града Ваљева ("Сл. гласник града Ваљева" бр. 19/08) и члана 88. Пословника о раду Скупштине града Ваљева („Сл. гласник града Ваљева“ број 2/15) Скупштина града Ваљева, на седници одржаној 15. јула 2016. године, донела је

РЕШЕЊЕ
О ИМЕНОВАЊУ ВРШИОЦА ДУЖНОСТИ
ДИРЕКТОРА
ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА «ДИРЕКЦИЈА ЗА
УРБАНИЗАМ, ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ,
ПУТЕВЕ И ИЗГРАДЊУ ВАЉЕВА»

I

ИМЕНУЈЕ СЕ Зоран Трифуновић, дипл. инжењер машинства, за вршиоца дужности директора Јавног предузећа «Дирекција за урбанизам, грађевинско земљиште, путеве и изградњу Ваљева», почев од 15. јула 2016. године.

II

Мандат вршиоца дужности директора траје најдуже годину дана.

III

Решење објавити у „Службеном гласнику РС“ и „Службеном гласнику града Ваљева“.

Скупштина града Ваљева
Број:112-196/16-04

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић, с.р.

147. На основу члана 40. Статута града Ваљева ("Сл. гласник града Ваљева" бр. 19/08), члана 88. Пословника о раду Скупштине града Ваљева („Сл. гласник града Ваљева“ број 2/15) и чланова 2. и 5. став 1. тачка 1) Одлуке о радним телима Скупштине града Ваљева ("Сл. гласник града

Ваљева" бр.4/09), Скупштина града Ваљева, на седници одржаној 15. јула 2016. године, донела је

РЕШЕЊЕ О ОБРАЗОВАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА БУЏЕТ И ФИНАНСИЈЕ

I

У Комисију за буџет и финансије Скупштине града Ваљева именују се:

председник: др Снежана Ракић;

заменик председника: Мила Грујичић;

чланови:

1. Ненад Белић,
2. Маријана Станојевић,
3. Дамјан Цветковић,
4. Милена Јовановић,
5. Ина Ристић.

II

Мандат Комисије за буџет и финансије траје колико и мандат Скупштине.

III

Решење објавити у "Службеном гласнику града Ваљева".

**Скупштина града Ваљева
Број:112-189/16-04**

**Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић, с.р.**

148.На основу члана 40. Статута града Ваљева ("Сл. гласник града Ваљева" бр. 19/08), члана 88. Пословника о раду Скупштине града Ваљева („Сл. гласник града Ваљева“ број 2/15) и чланова 2. и 5. став 1. тачка 2) Одлуке о радним телима Скупштине града Ваљева ("Сл. гласник града Ваљева" бр.4/09), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016. године, донела је

РЕШЕЊЕ О ОБРАЗОВАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА УРБАНИЗАМ, КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

I

У Комисију за урбанизам, комуналне делатности и заштиту животне средине Скупштине града Ваљева именују се:

председник: Зоран Матић;

заменик председника: Јордан Радовановић;

чланови:

1. Радоица Рстић,
2. Милан Радојчић,
3. Милена Досковић,
4. Драган Деспотовић,
5. Љубомир Радовић.

II

Мандат Комисије за урбанизам, комуналне делатности и заштиту животне средине траје колико и мандат Скупштине.

III

Решење објавити у "Службеном гласнику града Ваљева".

**Скупштина града Ваљева
Број:112-190/16-04**

**Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић, с.р.**

149.На основу члана 40. Статута града Ваљева ("Сл. гласник града Ваљева" бр. 19/08), члана 88. Пословника о раду Скупштине града Ваљева („Сл. гласник града Ваљева“ број 2/15) и чланова 2. и 5. став 1. тачка 3) Одлуке о радним телима Скупштине града Ваљева ("Сл. гласник града Ваљева" бр.4/09), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016. године, донела је

РЕШЕЊЕ О ОБРАЗОВАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА СТАТУТАРНА ПИТАЊА, ОРГАНИЗАЦИЈУ И НОРМАТИВНА АКТА СКУПШТИНЕ

I

У Комисију за статутарна питања, организацију и нормативна акта Скупштине града Ваљева именују се:

председник: др Милан Марковић;

заменик председника: Жељко Вучинић;

чланови:

1. Војислав Станојевић,
2. Милош Ковачевић,
3. Јелена Малешевић,
4. Жељко Ђукић,
5. Снежана Спајић.

II

Мандат Комисије за статутарна питања, организацију и нормативна акта траје колико и мандат Скупштине.

III

Решење објавити у "Службеном гласнику града Ваљева".

Скупштина града Ваљева
Број:112-191/16-04

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић, с.р.

150. На основу члана 40. Статута града Ваљева ("Сл. гласник града Ваљева" бр. 19/08), члана 88. Пословника о раду Скупштине града Ваљева („Сл. гласник града Ваљева“ број 2/15) и чланова 2. и 5. став 1. тачка 6) Одлуке о радним телима Скупштине града Ваљева ("Сл. гласник града Ваљева" бр.4/09), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016. године, донела је

РЕШЕЊЕ
О ОБРАЗОВАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА
ПРЕДСТАВКЕ И ЖАЛБЕ

I

У **Комисију за представке и жалбе** Скупштине града Ваљева именују се:

председник: др Љубомир Павић;
заменик председника: др Добривоје Грујичић;

чланови:

1. Милена Марјановић,
2. Јован Павић,
3. Александра Поповић,
4. Љиљана Степановић,
5. Жељко Трифуновић.

II

Мандат Комисије за представке и жалбе траје колико и мандат Скупштине.

III

Решење објавити у "Службеном гласнику града Ваљева".

Скупштина града Ваљева
Број:112-192/16-04

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић, с.р.

151. На основу члана 40. Статута града Ваљева ("Сл. гласник града Ваљева" бр. 19/08), члана 88. Пословника о раду Скупштине града Ваљева („Сл. гласник града Ваљева“ број 2/15) и чланова 2. и 5. став 1. тачка 7) Одлуке о радним телима Скупштине града Ваљева ("Сл. гласник града

Ваљева" бр.4/09), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016. године, донела је

РЕШЕЊЕ
О ОБРАЗОВАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА
ДРУШТВЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ

I

У **Комисију за друштвене делатности** Скупштине града Ваљева именују се:

председник: Весна Лазић;

заменик председника: Рада Антанасијевић;

чланови:

1. Виктор Мићић,
2. Бојан Поповић,
3. др Саша Жуњић,
4. Немања Јаковљевић,
5. Катарина Марковић.

II

Мандат Комисије за друштвене делатности траје колико и мандат Скупштине.

III

Решење објавити у "Службеном гласнику града Ваљева".

Скупштина града Ваљева
Број:112-193/16-04

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић, с.р.

152. На основу члана 40. Статута града Ваљева ("Сл. гласник града Ваљева" бр. 19/08), члана 88. Пословника о раду Скупштине града Ваљева („Сл. гласник града Ваљева“ број 2/15) и чланова 2. и 5. став 1. тачка 8) Одлуке о радним телима Скупштине града Ваљева ("Сл. гласник града Ваљева" бр.4/09), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016. године, донела је

РЕШЕЊЕ
О ОБРАЗОВАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА СЕЛО И
ПОЉОПРИВРЕДУ

I

У **Комисију за село и пољопривреду** Скупштине града Ваљева именују се:

председник: Михаило Спасић;

заменик председника: Драган Богдановић;

чланови:

1. Радован Влајковић,
2. Александар Ранковић,
3. Иван Живановић,
4. Предраг Јокић,
5. Милан Стефановић.

II

Мандат Комисије за село и пољопривреду траје колико и мандат Скупштине.

III

Решење објавити у "Службеном гласнику града Ваљева".

Скупштина града Ваљева
Број:112-194/16-04

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић, с.р.

153.На основу члана 40. Статута града Ваљева ("Сл. гласник града Ваљева" бр. 19/08), члана 88. Пословника о раду Скупштине града Ваљева („Сл. гласник града Ваљева“ број 2/15) и чланова 2. и 5. став 1. тачка 9) Одлуке о радним телима Скупштине града Ваљева ("Сл. гласник града Ваљева" бр.4/09), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 15. јула 2016. године, донела је

РЕШЕЊЕ

О ОБРАЗОВАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА ПРИВРЕДУ

I

У Комисију за привреду Скупштине града Ваљева именују се:

председник: Милана Нинковић;

заменик председника: Михаило Тодоровић;

чланови:

1. Миодраг Лазић,
2. Виктор Мићић,
3. Александар Ранисављевић,
4. Зоран Васић,
5. Иван Миловановић.

II

Мандат Комисије за привреду траје колико и мандат Скупштине.

III

Решење објавити у "Службеном гласнику града Ваљева".

Скупштина града Ваљева
Број:112-195/16-04

Председник
Скупштине града Ваљева
Милорад Илић, с.р.

154.На основу члана 69. Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", број 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13, 108/13,142/14, 68/15 и 103/15), члана 49. Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева" бр 19/08) и члана 6. Одлуке о буџету града Ваљева за 2016. годину ("Службени гласник града Ваљева" број 10/15) Градоначелник града Ваљева дана 24.06.2016. године донео је:

РЕШЕЊЕ

О УПОТРЕБИ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ

1.Из средстава утврђених Одлуком о буџету града Ваљева за 2016. годину ("Службени гласник града Ваљева" број 10/15), раздео 2 - Градоначелник града и Градско веће, глава 1, програм 0602, програмска активност 0602 - 0001, функционална класификација 110, економска класификација 499 - Текућа буџетска резерва, одобрава се 400.000 динара на име израде пројектне документације за реконструкцију зграде бившег Напреда.

2.Средства из тачке 1. овог решења књижиће се у оквиру раздела 3 - Градска управа за друштвене делатности, глава 1, програм 0602, програмска активност 0602 - 0001, функционална класификација 130, економска класификација 511 - Зграде и грађевински објекти износ 400.000 динара.

3.Ово решење објавити у "Службеном гласнику града Ваљева".

Градоначелник града Ваљева
Број:40-466/2016-06

Др Слободан Гвозденовић,с.р.

155.На основу члана 69. Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", број 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13, 108/13,142/14, 68/15 и 103/15), члана 49. Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева" бр 19/08) и члана 6. Одлуке о буџету града Ваљева за 2016. годину ("Службени гласник града Ваљева" број 10/15) Градоначелник града Ваљева дана 24.06.2016. године донео је:

РЕШЕЊЕ

О УПОТРЕБИ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ

1.Из средстава утврђених Одлуком о буџету града Ваљева за 2016. годину ("Службени гласник града Ваљева" број 10/15), раздео 2 - Градоначелник града и Градско веће, глава 1, програм 0602, програмска активност 0602 -0001, функционална класификација 110, економска класификација 499 - Текућа буџетска резерва, одобрава се 125.470 динара на име набавка рачунарске опреме потребне за функционисање Градске управе за друштвене делатности.

2. Средства из тачке 1. овог решења књижиће се у оквиру раздела 3 - Градска управа за друштвене делатности, глава 1, програм 0602, програмска активност 0602 - 0001, функционална класификација 130, економска класификација 512 - Машине и опрема износ 125.470 динара.

3. Ово решење објавити у ``Службеном гласнику града Ваљева``.

Градonaчелник града Ваљева

Број:40-467/2016-06

Др Слободан Гвозденовић, с.р.

156. На основу члана 69. Закона о буџетском систему (`Службени гласник РС`, број 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13, 108/13, 142/14, 68/15 и 103/15), члана 49. Статута града Ваљева (`Службени гласник града Ваљева` бр 19/08) и члана 6. Одлуке о буџету града Ваљева за 2016. годину (`Службени гласник града Ваљева` број 10/15) Градоначелник града Ваљева дана 24.06.2016. године донео је:

РЕШЕЊЕ

О УПОТРЕБИ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ

1. Из средстава утврђених Одлуком о буџету града Ваљева за 2016. годину (`Службени гласник града Ваљева` број 10/15), раздео 2 - Градоначелник града и Градско веће, глава 1, програм 0602, програмска активност 0602 - 0001, функционална класификација 110, економска класификација 499 - Текућа буџетска резерва одобрава се 106.040 динара на име набавке рачунарске опреме потребне за функционисање Градске управе за локални развој.

2. Средства из тачке 1. овог решења књижиће се у оквиру раздела 4 - Градска управа за локални развој, глава 1, програм 0602, програмска активност 0602 - 0001, функционална класификација 130, економска класификација 512 - Машине и опрема износ 106.040 динара.

3. Ово решење објавити у ``Службеном гласнику града Ваљева``.

Градonaчелник града Ваљева

Број:40-468/2016-06

Др Слободан Гвозденовић, с.р.

157. На основу члана 69. Закона о буџетском систему (`Службени гласник РС`, број 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13, 108/13, 142/14, 68/15 и 103/15), члана 49. Статута града Ваљева (`Службени гласник града Ваљева` бр 19/08) и члана 6. Одлуке о буџету града Ваљева за 2016. годину (`Службени гласник града Ваљева` број 10/15) Градоначелник града Ваљева дана 28.06.2016. године донео је:

РЕШЕЊЕ

О УПОТРЕБИ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ

1. Из средстава утврђених Одлуком о буџету града Ваљева за 2016. годину (`Службени гласник града Ваљева` број 10/15), раздео 2 - Градоначелник града и Градско веће, глава 1, програм 0602, програмска активност 0602 - 0001, функционална класификација 110, економска класификација 499 - Текућа буџетска резерва, одобравају се средства у износу од 350.682 динара на име обезбеђења средстава за исплату по пресуди Основног суда у Ваљеву ОШ Прота М. Ненадовић Бранковина.

2. Средства из тачке 1. овог решења књижиће се у оквиру раздела 3, глава 18-50 ОШ Прота М. Ненадовић Бранковина, програм 2002, програмска активност 2002 - 0001, функционална класификација 912, економска класификација 463 - 483 Новчане казне износ 350.682 динара.

3. Ово решење објавити у ``Службеном гласнику града Ваљева``.

Градonaчелник града Ваљева

Број:40-481/2016-06

Др Слободан Гвозденовић, с.р.

САДРЖАЈ

Број	Назив акта	Страна
122.	План генералне регулације за део насељеног места „Горња Грабовица“	1
123.	Закључак о усвајању Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Ваљево за 2016. годину	31
124.	Стратегија управљања ризицима града Ваљева	68
125.	Одлука о стипендирању и додели средстава за подстицање образовања и усавршавања надарених ученика и студената	73
126.	Програм развоја спорта града Ваљева за период 2016-2020. године	77
127.	Одлука о финансирању потреба и интереса грађана у области спорта	132
128.	Одлука о измени Одлуке о максималном броју запослених на неодређено време у систему града Ваљева за 2015. годину	138
129.	Одлука о престанку важења Одлуке о усклађивању Одлуке о образовању Робних резерви града Ваљева	138
130.	Одлука о измени и допунама Одлуке о оснивању Јавног предузећа „Агроразвој –ваљевске долине“ Ваљево	138
131.	Одлука о допуни Одлуке о начину употребе симбола града Ваљева	139
132.	Одлука о измени Одлуке о јавном превозу путника	139
133.	Одлука о ангажовању ревизора за обављање екстерне ревизије Завршног рачуна буџета града Ваљева за 2015. годину	140
134.	Одлука о допуни Одлуке о оснивању Дома здравља Ваљево	141
135.	Одлука о измени Одлуке о поверавању обављања комуналне делатности линијског превоза путника у градском и приградском саобраћају на територији града Ваљева број:011-61/2010-04 од 08.10. 2010. године	141
136.	Одлука о претварању потраживања града Ваљева према обвезнику Предузећу за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом „Дес“ Д.О.О. Ваљево у основни капитал града Ваљева у овом предузећу	142
137.	Програм коришћења средстава за предузимање превентивних мера за смањење ризика од елементарних непогода у 2016. години	142
138.	Програм коришћења средстава буџетског фонда за заштиту животне средине града Ваљева у 2016. години	143
139.	Правилник о критеријумима и поступку за доделу подстицајних средстава у пољопривреди	144
140.	Одлука о изради Плана детаљне регулације за реконструкцију и адаптацију далековода ДВ БР.116/2 ТС „Ваљево 1“ - ТС „Косјерић“	152
141.	Одлука о изради Плана детаљне регулације за изградњу каменолома у делу насељеног места Забрдица	153
142.	Одлука о престанку мандата одборнику у Скупштини града Ваљева Станку Терзићу	155
143.	Одлука о престанку мандата одборнику у Скупштини града Ваљева Ђорђу Милићевићу	155
144.	Одлука о потврђивању мандата нових одборника у Скупштини града Ваљева Славици Петровић и Драгану Грујичићу- Груји са изборне листе ИВИЦА ДАЧИЋ – „СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА СРБИЈЕ (СПС), ЈЕДИНСТВЕНА СРБИЈА (ЈС), СРПСКА НАРОДНА ПАРТИЈА (СНП) – НАША ПРИЧА ЈЕ ВАЉЕВО“	155
145.	Решење о именовању директора Јавног предузећа „Агроразвој-ваљевске долине“ Ваљево	156
146.	Решење о именовању вршиоца дужности директора Јавног предузећа „Дирекција за урбанизам, грађевинско земљиште, путеве и изградњу Ваљева	156
147.	Решење о образовању Комисије за буџет и финансије	156
148.	Решење о образовању Комисије за урбанизам, комуналне делатности и заштиту животне средине	157

149.	Решење о образовању Комисије за статутарна питања, организацију и нормативна акта Скупштине	157
150.	Решење о образовању Комисије за представке и жалбе	158
151.	Решење о образовању Комисије за друштвене делатности	158
152.	Решење о образовању Комисије за село и пољопривреду	158
153.	Решење о образовању Комисије за привреду	159
154.	Решење о употреби средстава текуће буџетске резерве број:40-466/2016-06	159
155.	Решење о употреби средстава текуће буџетске резерве број:40-467/2016-06	159
156.	Решење о употреби средстава текуће буџетске резерве број:40-468/2016-06	160
157.	Решење о употреби средстава текуће буџетске резерве број:40-481/2016-06	160

Издавач: Скупштина града Ваљева

За издавача: Ђорђе Павловић, секретар Скупштине града Ваљева

Редакција: Одељење за послове органа града: Јелица Пањковић-Тешкић, Бојана Гроздановић

Компјутерска припрема: Бојана Гроздановић; Штампа: Зоран Јевтић, Милена Марковић

Е-пошта: glasnik@valjevo.org.rs

Претплата се уплаћује на жиро рачун:

Приходи органа градова број: 840-742341843-24 са позивом на број

по моделу 97 78 107 150604